



# Begroting

## 2011-2014



# Inhoudsopgave

<b>1. Algemene inleiding</b>	<b>4</b>
Inleiding	4
De Amersfoortse begroting	6
<b>2. Financiële toelichting</b>	<b>9</b>
1. De begrotingsramingen 2011-2014	9
2. Lokale lasten	14
3. Reserves en voorzieningen	19
4. Reserve Stedelijke Voorzieningen (RSV-1)	25
5. Reserve Stedelijke Voorzieningen (RSV-2)	27
6. Specificatie van de begrotingsbijstellingen	28
<b>3. Beleidsverantwoording</b>	<b>32</b>
Door de raad te autoriseren begrotingsbedragen	32
1. Algemeen bestuur en public affairs	36
2. Veiligheid en handhaving	42
3. Stedelijk beheer en milieu	51
4. Zorg, welzijn en wijkontwikkeling	59
5. Onderwijs	75
6. Sport	83
7. Ruimtelijke ontwikkeling	87
8. Mobiliteit	99
9. Cultureel klimaat	111
10. Economie en wonen	120
11. Werk en inkomen	130
12. Financiën en belastingen	142
<b>4. Paragrafen</b>	<b>144</b>
1. Duurzaamheid	144
2. Amersfoort 2.0	146
3. Vathorst	147
4. Stadshart	149
5. Jeugd	151
6. Ruimtelijke investeringen	153
7. Amersfoort Vernieuwt	146
8. Subsidies	161
9. Gemeentelijk grondbeleid	165
10. Onderhoud van kapitaalgoederen	167
11. Bedrijfsvoering	173
12. Communicatie	178
13. Risicomanagement en weerstandsvermogen	180
14. Verbonden partijen	183
15. Treasury	189
<b>Afkortingenlijst</b>	<b>192</b>

# 1. Algemene inleiding

## Inleiding

Amersfoort staat er goed voor. De stad heeft een sterke sociale structuur en ook in economisch opzicht nemen wij landelijk gezien een vooraanstaande positie in. In het coalitieakkoord is een aantal stevige ambities geformuleerd. In financieel opzicht zijn de westelijke ontsluiting van de stad, het Beekdal en de economische agenda de belangrijkste opgaven. Daarnaast staan Amersfoort en het Amersfoortse bestuur voor een andere forse opgave. Terwijl de economie voorzichtig opkrabbelt moet de overheid ingrijpend bezuinigen. De afgelopen jaren hebben de overheidsuitgaven de scherpe kantjes afgehaald van de economische crisis. Nu moet daarvoor de prijs worden betaald: de sterk opgelopen staatsschuld en het omvangrijke begrotingstekort moeten weer worden weggewerkt.

Het Rijk bezuinigt en Amersfoort zal minder geld uit het gemeentefonds ontvangen. Bovendien zijn in Amersfoort bouwprojecten vertraagd, legesinkomsten verminderd en het beroep op de bijstand neemt toe. Wij zullen in deze raadsperiode structureel € 20 miljoen bezuinigen en daarbovenop voor tenminste € 2 miljoen structureel de organisatie inkrimpen omdat inkomsten uit leges en grondexploitaties wegvallen. Dat is een groot bedrag en er is geen “misschien valt het mee” Wij staan voor onze zaak en zullen ons huishoudboekje op orde houden. Dat doen wij vanuit vol vertrouwen in de kracht en kwaliteiten van de stad en van de mensen die er wonen en werken. Die kracht en kwaliteiten willen wij meer ruimte geven. Maak van een vangnet een trampoline! De transformatie naar een meer bescheiden of andere rol van de overheid kan nieuwe energie geven, maar zal zeker ook op veel plekken pijn doen. De omvang van het te bezuinigen bedrag is hoog. Bovendien willen wij niet enkel bezuinigen maar tegelijk de kwaliteiten van de stad op peil houden en waar mogelijk versterken, om de vitaliteit ook in de toekomst veilig te stellen. In het coalitieakkoord hebben wij enkele (grote) extra incidentele investeringen afgesproken, zoals het groen maken van de Elisabeth-locatie en een betere westelijke ontsluiting van de stad.

Omdat het gaat om die kwaliteiten en kracht van Amersfoort en van de Amersfoorters is voor ons een drietal uitgangspunten vanzelfsprekend. Ten eerste gaat het er uiteraard om het **eigen huishoudboekje** meerjarig op orde te houden. Maar we zitten niet te wachten op bezuinigingen die eigenlijk kapitaalvernietiging zijn, op afwentelmechanismen of op ‘penny wise pound foolish’ voor de vitaliteit van onze gemeenschap. Ten tweede willen wij **samen** met betrokken burgers en partijen tot een invulling komen, maar zullen wij geen participatietraject starten waar de keuzeruimte ontbreekt. Wel zullen wij dan met een moeilijke boodschap op pad gaan en onze visie op de situatie verklaren en openstellen voor kritiek. En ten derde gaan we voor de lange termijn, voor een degelijke en **toekomstvaste** benadering. Alleen met goed rentmeesterschap worden welvaart en welzijn van Amersfoort op langere termijn geborgd.

Heldere keuzen, de vitaliteit van onze stad, en lange termijn perspectief dus. Dit is de eerste begroting die de nieuw gekozen raad ter besluitvorming krijgt voorgelegd. Hierin zijn als eerste aanzet voor de invulling van de bezuinigingstaakstelling van € 20 miljoen reeds voor zo’n € 2 miljoen aan extra bezuinigingsmaatregelen opgenomen ten opzichte van de begroting 2010-2013. Maar de ‘echte’ discussie gaat nog komen. Tegelijk met deze begroting 2011-2014 verschijnt de Nota Bezuinigingskader waarmee de aanloop wordt genomen naar de invulling van de grote bezuinigingsopgave. Tussen nu en voorjaar 2011 moet duidelijk worden welke keuzen en consequenties daaraan verbonden worden en zullen worden doorgevoerd in de begroting van 2012. Een ‘echte’ discussie is niet alleen geboden vanwege de hoogte van het bedrag. We moeten en willen binnen de kaders die het coalitieakkoord ons meegeeft nieuwe verhoudingen zoeken, slimmere werkwijzen aanboren, betere arrangementen overeenkomen. Bezuinigen, samenwerken en innoveren gaan wat ons betreft gelijk op.

In de verre toekomst zijn de vooruitzichten weer gunstig. De recente scenarioverkenning ‘The Netherlands of 2040’ van het Centraal Planbureau laat zien dat het in Nederland op lange termijn zal gaan om de *stedelijke* economie en om het zogenoemde *human capital*, het ‘menselijk kapitaal’. Amersfoort zit met de uitrol van glasvezel en een brede economische agenda inclusief onderwijs en duurzaamheid op de goede weg. De kwaliteit van leven is hoog, de stad is mooi en levendig met cultuur, sport, enzovoort. Amersfoort is kindvriendelijk, groen en veilig en blijft daarmee aantrekkelijk voor ons ‘menselijk kapitaal’ van de toekomst, blijkt uit citymarketing-onderzoek.

Een grote bezuinigingsopgave heeft het gevaar in zich dat wij onze langetermijn visie op de stad veronachtzamen en naar binnen gekeerd enkel met het eigen huishoudboekje bezig gaan. Terwijl juist nu visie en een sterke externe oriëntatie nodig zijn om in te kunnen spelen op de kansen die zich voordoen. In burgerinitiatieven zoals gezegd en ondernemerschap in de stad, maar ook in ontwikkelingen bij regiogemeenten, provincie, rijk en Europa. Niet voor niets is ‘public affairs’ expliciet als portefeuille benoemd. Slim kiezen en samenwerken betekent ook: inspelen op wat anderen willen.

- Zo heeft de provincie Utrecht een langetermijn strategie neergelegd in ‘Utrecht in 2040, samen zorgen voor een duurzame en aantrekkelijke regio’, waarin het verduurzamen van onze samenleving de hoofdrol speelt.
- Wat een nieuw regeerakkoord naast de bezuinigingen nog meer voor Amersfoort gaat inhouden was bij het opstellen van deze begroting nog niet bekend. Zeker is dat wij als centrumgemeente actief op diverse plekken zullen moeten opkomen voor de belangen van onze regio.

In het coalitieakkoord is aangegeven dat Amersfoort behoefte heeft aan een open, eigentijdse bestuursstijl, waarin het goed is

om je nek uit te steken als problemen moeten worden opgelost. Centrale waarden zijn voor ons verbondenheid, slagvaardigheid en duurzaamheid. Hoewel in de eerste maanden dat het nieuwe college operationeel is uiteraard nog niet alle voornemens uit het coalitieakkoord in de steigers konden worden gezet, willen wij in deze inleiding aan de hand van die centrale waarden toch een paar accenten meegeven.

*Verbonden.* Amersfoorters zijn met de stad verbonden en met elkaar. In die verbondenheid zijn mensen tot veel in staat. Wij geloven in de kracht van de stad en willen die meer ruimte geven. Het terugdringen van regedruk is daarbij één van de middelen; een aantal APV-vergunningen (kap-, object-, terrasvergunning) wordt deels of geheel geschrapt. We stimuleren burgerinitiatieven en bundelen krachten in de buurt om de samenhang in de wijk te vergroten. Onze collegeleden zijn als wijkwethouder aanspreekbaar. Ondanks de bezuinigingen mag het percentage dat vindt dat de gemeente te weinig aandacht heeft voor problemen in de buurt niet stijgen en ook mag het rapportcijfer over de buurt niet dalen. Wij willen dat het percentage inwoners dat zich verantwoordelijk voelt voor de leefbaarheid in de buurt stijgt. Vrijwilligerswerk en mantelzorgers blijven wij ondersteunen. Jongerenparticipatie gaan we anders vormgeven om meer verschillende groepen jongeren te bereiken. Het aantal voortijdig schoolverlaters moet in 2011 fors dalen. Met de relevante partijen ontwikkelen wij een plan van aanpak voor een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. In 2011 komen wij met plannen voor Amersfoort 2.0 en een visie op digitale communicatie. Om citymarketing tot een succes te maken hebben wij een Stichting Citymarketing Regio Amersfoort opgericht, waarin de gemeente de komende jaren samenwerkt met vastgoedpartijen, bedrijfsleven en instellingen.

*Slagvaardig.* In deze begroting hebben wij reeds € 2 miljoen bezuinigd, door het schrappen van de ophogingsreeks voor groen en wegen, het schrappen van een minder productieve OV-regeling, en een versoering in het personeelsbeleid door te voeren. In de RSV-2 reserve hebben wij reeds € 10 miljoen aan investeringsgeld gereserveerd voor het groen maken van de Elisabeth-locatie, voor het bereikbaarheidspakket 'VERDER' waaronder de westelijke ontsluiting van Amersfoort, en voor de Economische Agenda. In de afgelopen jaarrekening hebben we in de grondexploitaties weliswaar de (minder voordelige) marktomstandigheden doorgerekend en verwerkt, dat laat echter onverlet dat er nog altijd sprake is van serieuze risico's. Wij zullen deze risico's nauwlettend volgen en zullen in overleg met uw raad zonodig bijsturen. Wij hebben Amersfoort Vernieuwt herijkt, zie hiervoor de tekst verderop in de begroting. Sowieso hebben wij de structuur van de begroting aangepast, de teksten leesbaarder gemaakt en de inzichtelijkheid vergroot met extra paragrafen (dwarsdoorsneden) op politiek relevante

thema's. Vooruitlopend op een inkrimping van het ambtelijk apparaat geldt een verzwaarde toetsing bij het openstellen van vacatures en wordt het aantal externen verminderd. Als richtsnoer zal gelden dat van de € 20 miljoen bezuinigingen € 3 miljoen zal worden gevonden in extra efficiëncymaatregelen, bovenop € 3 miljoen aan inkrimping wegens het schrappen van taken. Daarnaast bezuinigen wij zoals hierboven gezegd nog tenminste € 2 miljoen extra op het ambtelijk apparaat wegens het wegvallen van inkomsten (uit projecten en leges) – bezuinigingen die eigenlijk 'bovenop' de steeds genoemde € 20 miljoen komen. Om onze lobbykracht te versterken zijn Amersfoortse bestuurders op relevante posten gepositioneerd bij de VNG en G32.

*Duurzaam.* In de bezuinigingsoperatie speelt de vraag 'is dit duurzaam?' een dominante rol. Wij willen toekomstgericht en solide beleid, zonder vooruitschuiven of afwenteling naar de toekomst. Het programma duurzame ontwikkeling dat in het coalitieakkoord is aangekondigd moet ons daarvoor handvaten bieden. Onze hele bezuinigingsopgave en de invulling daarvan is gericht op een solide en toekomstgerichte financiële huishouding. Bij de vraag 'wat is duurzaam' is de balans tussen economische, ecologische, en sociaal-culturele kwaliteiten relevant. De provincie Utrecht heeft de 'voorraden' op deze drie kwaliteiten voor de hele provincie laten meten. Bij 'economisch' ging het dan o.a. om arbeid, kapitaalgoederen, kennis, economische structuur en vestigingsvoorwaarden; bij 'ecologisch' om natuur, bodem, grondwater, delfstoffen et cetera, en bij 'sociaal-cultureel' om gezondheid, kunst en cultureel erfgoed, burgerschap, onderwijs, veiligheid enzovoort. Het is ons voornemen om ook voor Amersfoort een dergelijke monitor inzichtelijk te maken; wij hebben daarover reeds afspraken met de provincie.

In deze begroting komen verschillende aspecten van de gemeentelijke voornemens voor 2011 en verder aan de orde. Alsvorens wij in deel 2 een nadere financiële toelichting op de nieuwe begrotingsramingen geven, sluiten wij deze algemene inleiding af met algemene achtergrondinformatie over de begroting, de begrotingscyclus en de begrotingsopzet. Deel 3 bevat de beleidsvoornemens en volgt daarbij steeds de drie vragen 'wat willen we bereiken?', 'wat gaan we daar voor doen?' en 'wat mag het kosten?'. Deel 4 tenslotte geeft een aantal dwarsdoorsneden door de begroting op (politiek) relevante onderwerpen, uiteenlopend van 'risicomanagement' en 'verbonden partijen' tot 'Amersfoort 2.0' en 'Amersfoort Vernieuwt'.

# De Amersfoortse begroting

## De begroting

### Inleiding

Bij het aantreden van de nieuw verkozen gemeenteraad is algemene informatie verstrekt over de Amersfoortse financiën. Het lijkt gewenst om dat ook in deze begroting te doen. Dat zal gebeuren in dit hoofdstuk. Het accent ligt daarbij niet zozeer op het beleid (dat komt in het volgende hoofdstuk aan de orde) maar meer op inzicht en achtergrondinformatie.

### Begrotingsramingen

De begroting omvat een raming van alle verwachte exploitatie-uitgaven en inkomsten voor het komende jaar. Los van de begroting zijn er afzonderlijke investeringsramingen per project. Deze investeringen worden gedekt uit reserves of door de rente- en afschrijvingslasten (kapitaallasten) gedurende meerdere jaren op te nemen in de begrotingsramingen. In de begroting wordt melding gemaakt met welke investeringsbedragen aldus rekening is gehouden. De totale uitgavenstroom van de gemeente in enig jaar is dus niet per definitie gelijk aan het begrotingstotaal van dat jaar.

### Begrotingsindeling

De begroting is met ingang van de nieuwe raadsperiode opnieuw ingedeeld in programma's en deelprogramma's. Verder is er een aantal nieuwe paragrafen ingesteld. Wij komen daarop terug. Daarmee wordt aangesloten bij het coalitieakkoord 2010-2014. De formele begroting zoals die door de raad wordt vastgesteld is opgebouwd rond de programma-indeling. Deze informatie betreft de top van de piramide; achter de programmaramingen liggen uitgebreidere ramingen en specificaties, kostentoerekeningen en –verdelingen enz. Binnen de gemeentelijke organisatie wordt dagelijks gewerkt met bedrijfsbegrotingen die tot op kostensoortniveau zijn gespecificeerd. Het zou veel te ver voeren deze informatie allemaal in de begroting voor de raad op te nemen. Wel is het van belang op te merken dat de top van de informatiepiramide exact één op één gekoppeld is aan de onderliggende ramingen. Er blijft dus niets buiten beeld.

### Begrotingsramingen 2011-2014

Aan het begin van deel 3 van de begroting, de beleidsverantwoording per programma, zijn de begrotingsbedragen per programma weergegeven: de uitgaven en de inkomsten, met daarbij apart aangegeven de onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves. Dit zijn de bedragen die de raad, bij instemming met de begroting, dient te autoriseren.

Bij de daarna volgende begrotingsprogramma's gaat de informatie één niveau dieper: niet alleen de programmatotalen, maar ook de totalen van de daaronder liggende programma-onderdelen worden vermeld.

### Structurele en incidentele begrotingsposten

In de hiervoor bedoelde overzichten zijn de ramingen voor de gehele periode 2011-2014 vermeld. Verreweg het grootste deel van de begrotingsramingen komt elk jaar terug. We noemen dat structurele uitgaven en inkomsten. Soms worden bedragen echter slechts voor één jaar geraamd, de incidentele ramingen, bijvoorbeeld een eenmalig subsidie.

Vaak gaan incidentele uitgaven gepaard met een (eveneens incidentele) beschikking over een reserve. Dat verklaart mede de ramingen op de programma-onderdelen mutaties reserves.

### Dekking van de begrotingsuitgaven: de inkomsten

De gemeentelijke inkomsten kunnen in twee hoofdonderdelen worden onderscheiden:

1. Inkomsten die specifiek betrekking hebben op het desbetreffende (deel)programma; dit zijn bijvoorbeeld rijksuitkeringen voor een specifiek doel, opbrengsten van grondexploitaties, leges, afvalstoffenheffing, rioolrecht en dergelijke. Ook onttrekkingen aan bestemmingsreserves behoren tot de specifieke inkomsten.
2. Inkomsten die niet betrekking op een (deel)programma maar algemene inkomst van de gemeente zijn en waarvan de gemeente zelf mag bepalen welke aanwending daaraan gegeven zal worden; het gaat hier om:
  - a. De algemene uitkering van het rijk uit het gemeentefonds
  - b. De opbrengst van de OZB en de hondenbelasting
  - c. Enkele andere algemene inkomstenbronnen (rente, dividenden, onttrekkingen aan de algemene reserve e.d.)

## De Amersfoortse begrotingscyclus

### Algemeen

De begrotingscyclus in Amersfoort kent de volgende vijf stappen:

1. De kadernota
2. De (meerjaren)begroting
3. De lenterapportage
4. De herfstrapportage
5. Het jaarverslag

### Kadernota

Regulier begint de cyclus met het aanbieden van een kadernota door het college aan de raad. De raadsbehandeling van de kadernota vindt in het voorjaar plaats. De raad bepaalt op die manier de kaders waarmee het college rekening moet houden bij het opstellen van de nieuwe begroting. In jaren van financiële ruimte hebben de kaders vooral betrekking op het verdelen van de beschikbare middelen. In de huidige crisistijd zal het veeleer gaan

om bezuinigingskaders. Daarnaast zijn de ontwikkelingen rondom de lasten voor de burger een belangrijk kaderstellend punt.

### Begroting

Rekening houdend met de beraadslagingen rond de kadernota stelt het college een ontwerp-begroting op. Dat is standaard een jaarlijks voortschrijdende meerjarenbegroting voor 4 jaar. Dat houdt in dat vaak het nieuw toegevoegde vierde jaar speciaal in de belangstelling staat, de eerdere jaren zijn immers mutaties op eerdere meerjarenbegrotingen.

Het college biedt de begroting eind september/begin oktober aan de gemeenteraad aan. Wettelijk moet de gemeenteraad de begroting hebben vastgesteld vóór 15 november van elk jaar. Met de vaststelling van de begroting door de raad wordt het college van burgemeester en wethouders geautoriseerd om de begroting van het eerstkomende jaar uit te voeren.

### Lenterapportage

Naar de stand per 1 april wordt er gerapporteerd over de voortgang van de uitvoering van de begroting en de daarbij optredende afwijkingen. De rapportage aan de raad vindt plaats in de vorm van een raadsinformatiebrief; in principe worden alleen afwijkingen gerapporteerd. De raadsinformatiebrief verschijnt in het tweede kwartaal.

### Herfstrapportage

Naar de stand per 1 oktober wordt er weer gerapporteerd over de uitvoering van de begroting. Omdat het einde van het jaar dan al in zicht komt en de bijsturingmogelijkheden geringer worden, wordt ook een prognose gegeven van de verwachte rekeningsuitkomst. Ook deze rapportage vindt plaats in de vorm van een raadsinformatiebrief en verschijnt in het vierde kwartaal.

## Begrotingsopzet

### Algemeen

In dit onderdeel wordt beschreven hoe de begroting is opgezet en ingedeeld. Het kan tevens gezien worden als een leeswijzer voor de begrotingsstukken.

Veel van de opzet en indeling van de begroting is vastgelegd in het (rijks)Besluit Begroting en Verantwoording (BBV); daarin heeft de gemeente echter ook vrijheden voor de verdere invulling. Zo mag een gemeente zelf bepalen welke programma-indeling ze wil hanteren. Naast een aantal verplichte paragrafen mag de gemeente zelf nog paragrafen toevoegen.

### Algemene deel

Het eerste, algemene deel van de begroting geeft aan, vooral beschrijvend, wat de actuele beleidsuitgangspunten zijn, hoe de financiële ramingen tot stand zijn gekomen, welke afwegingen in algemene zin zijn gemaakt, welke belangrijke mutaties ten opzichte van de vorige begroting hebben plaatsgevonden en dergelijke. Ook wordt enige financiële achtergrondinformatie gegeven. Voor de lezer die een globaal beeld wil krijgen van de begroting volstaat dit algemene deel.

### Jaarverslag

De afronding van de cyclus vindt plaats door middel van het verantwoordingsdocument het jaarverslag, inclusief jaarrekening en daarbij behorende accountantsrapportage en -verklaringen. De accountant geeft een verklaring zowel met betrekking tot het "getrouwe beeld" (de juistheid van de cijfers) als ook ten aanzien van de "rechtmatigheid" (over de juiste naleving van regels, zoals aanbestedingsregels en dergelijke). Naar aanleiding van het jaarverslag vindt een verantwoordingsdebat plaats met het college. Dit debat is in het voorjaar, rond de tijd dat ook de kadernota wordt behandeld. De ervaringen van het afgelopen jaar kunnen zo meegenomen worden in het begrotingsproces. In mei of juni van elk jaar stelt de gemeenteraad de jaarrekening vast. Wettelijk dient dit vóór 15 juli te gebeuren. Het college wordt dan gedechargeerd voor het door haar gevoerde bestuur.

### Informatieproducten

Elke stap in de cyclus leidt tot een informatieproduct. Het blijft een voortdurende zoektocht hoeveel en welke informatie elk document moet bevatten. De afgelopen jaren hebben daarover ook diverse discussies en sessies met de gemeenteraad plaats gevonden. En het laatste woord zal er ook nog wel niet over gezegd zijn. Dat is ook niet erg: al werkende zullen steeds weer verfijningen worden aangebracht of nieuwe wensen naar voren komen. Bij de vaststelling van de jaarrekening over 2009 heeft de raad ook uitspraken gedaan met betrekking tot de gewenste informatie en de presentatie daarvan. Het zal onze voortdurende aandacht vragen. De komende tijd zal met name onderzocht worden in hoeverre digitalisering en digitale zoeksystemen ons daarbij behulpzaam zullen kunnen zijn.

### Programma's

Daarna worden de begrotingen per programma, en daarin per deelprogramma, gepresenteerd. Er zijn 12 programma's en in totaal 32 deelprogramma's. Met ingang van de nieuwe raadsperiode is de programma-indeling aangepast aan het nieuwe coalitieakkoord. De vergelijkbaarheid van de begrotingscijfers met die van de achterliggende jaren is daarbij in stand gebleven. De raad autoriseert de begrotingsbedragen op programmaniveau. De gezamenlijke programma's vormen een compleet beeld van de Amersfoortse financiën, er worden dus geen baten en lasten buiten de programma's om verantwoord.

Per programma en deelprogramma wordt de volgende informatie verstrekt:

- a. Een korte beschrijving van de missie
- b. Een beschrijving van de actuele context en achtergrond
- c. De duiding van het relevante beleidskader zoals dat voor het programma geldt
- d. De beantwoording van de drie W-vragen:
  1. Wat willen we bereiken?
  2. Wat gaan we er voor doen?
  3. Wat mag het kosten?

- e. De relevante stuurgegevens in de vorm van effect- en prestatie-indicatoren

De financiële gegevens (“wat mag het kosten?”) vermelden naast de ramingen voor de komende 4 jaren ook de raming uit het lopende begrotingsjaar en de laatste vastgestelde jaarrekening. De lasten en baten worden eerst weergegeven zonder mutaties in de reserves. Deze laatste moeten op grond van de voorschriften afzonderlijk vermeld worden. Uiteindelijk wordt vervolgens het saldo vermeld, inclusief mutaties in de reserves.

Nota bene: een – (“min”) voor het saldo betekent een bate; de meeste programma-onderdelen kosten per saldo geld en hebben geen teken voor het saldo staan.

Zoals hiervoor ook al werd opgemerkt, wordt per programma aangegeven met welke nieuwe investeringen in de begroting is rekening gehouden. Daarbij wordt, conform de voorschriften onderscheid gemaakt in investeringen met een economisch nut en investeringen met maatschappelijk nut. Zie voor een verdere toelichting daarop de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.

### Paragrafen

Na de programma's volgen de paragrafen.

Paragrafen zijn bedoeld om extra informatie te verschaffen rond de begroting en het financiële beleid en beheer. En verder om dwarsdoorsneden uit de programma's te kunnen presenteren. Financieel gezien vullen paragrafen dus de cijfers in absolute zin niet aan maar geven er alleen een ander zicht op.

Een aantal paragrafen is verplicht voorgeschreven, te weten:

- Weerstandsvermogen (risicomanagement)
- Bedrijfsvoering
- rondbeleid
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Verbonden partijen
- Treasury
- Lokale lasten (in onze begroting opgenomen bij de financiële toelichting op de begroting)

In de Amersfoortse verordening ex artikel 212 van de gemeentewet (verordening financieel beleid en beheer) hebben wij afgesproken dat deze onderwerpen, naast vermelding in de begroting, ook periodiek aan de hand van afzonderlijke rapportages besproken zullen worden. Deze besprekingen vinden plaats in de Commissie Begroting en Verantwoording.

Naast de verplichte paragrafen hebben we in Amersfoort afgesproken de volgende onderdelen op te nemen:

- Stadshart
- Vathorst
- Duurzaamheid
- Amersfoort 2.0
- Jeugd
- Amersfoort Vernieuwt
- Ruimtelijke Investerings
- Subsidies (beleid)

Het gaat hier om items die alle een belangrijke plaats innemen binnen het coalitieakkoord. De ramingen van deze items zitten in de begroting verspreid over verschillende (deel)programma's.

Op deze plaats wordt de beleidsmatige dwarsdoorsnede gegeven van het betreffende onderdeel. Qua bestuurlijk en politiek belang zijn deze paragrafen te vergelijken met de programma's.

### Onderzoeken doelmatigheid/doeltreffendheid

De verordening ex artikel 212 van de gemeentewet vermelden we reeds. Er is ook een verordening ex artikel 213a van de gemeentewet over onderzoeken rond doelmatigheid en doeltreffendheid van het bestuur van de gemeente. Op grond daarvan wordt jaarlijks een onderzoeksprogramma opgesteld om inhoud te geven aan deze wettelijke verplichting. De coördinatie van een en ander ligt ook in handen van onze Commissie Begroting en Verantwoording.

Enige jaren geleden is besloten om in dit kader alle programma's successievelijk aan een doorlichting te onderwerpen. De doorlichtingen hadden een meerledig doel: Het verwerven van algemeen inzicht in de begroting Het helder en concreet vastleggen van de doelstellingen Het inzicht krijgen in de heroverwegingsmogelijkheden Nadrukkelijk zij opgemerkt dat deze reeks onderzoeken is gestart voordat er sprake was van noodzakelijke bezuinigingen. De onderzoeken hebben dus niet als doel rechtstreeks input te leveren voor de bezuinigingstaakstellingen.

De uitkomsten van elk onderzoek worden besproken in een “ronde-tafel-gesprek” met de raad. Daarna worden de bevindingen meegenomen bij de opstelling van de eerstvolgende begroting. De cyclus van deze reeks onderzoeken nadert zijn einde. In 2011 hopen wij tot een afronding te zijn gekomen. Daarmee is dan de hele begroting doorgelicht en kan de begroting qua informatievoorziening ook helemaal afgestemd zijn op de bevindingen uit de onderzoeken. Nieuw in deze begroting zijn Algemeen bestuur en public affairs, Groene stad en Onderwijs. Stedelijk beheer en milieu en Cultureel klimaat zijn in september behandeld in de raad en zoveel mogelijk verwerkt in deze begroting. De onderzochte programma's zijn herkenbaar aan de afwijkende paginakleur.

### Ramingsgrondslagen begroting:

- De loonramingen zijn gebaseerd op de nieuwe CAO voor gemeente-ambtenaren.
- prijzen 2011: -1,3% t.o.v. begroting 2010 (-/- 1,0% correctie 2010, + 1,0% in 2010 en een taakstellende korting van 1,3%)
- ramingen 2012 t/m 2014: loon-/prijnspeel 2011
- rente nieuwe investeringen: 4,5%
- rente-omslag activa per 1/1/11: 4,4%
- woningbouw: 700 in 2010, 700 in 2011, 650 in 2012 en 800 in 2013
- Afschrijving activa: zie paragraaf Onderhoud van kapitaalgoederen
- voor de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen zijn 3 voorzieningen aanwezig: 1) een voorziening voor wachtgeld c.a. vanwege de reorganisatie per 1/1/97, 2) een voorziening voor wachtgeld ex-wethouders en 3) een voorziening voor de pensioenen van wethouders. Aangezien de overige jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen jaarlijks van vergelijkbaar volume zijn, zijn hiervoor geen voorzieningen gevormd maar zijn deze via de begroting afgedekt.



## 2. Financiële toelichting

### 1. De begrotingsramingen 2011-2014

#### 1.1 Vertrekpunt bij de begrotingsopstelling

De basis voor de opstelling van de nieuwe begroting vormden de begrotingsramingen 2011-2013 uit de vorige meerjarenbegroting. Voor het nieuwe jaar 2014 zijn in eerste instantie dezelfde ramingen gehanteerd als die van 2013.

Na verwerking van de ombuigingsmaatregelen uit de € 10 miljoen-operatie gaven deze ramingen de volgende **structurele** tekorten te zien (bedragen x € 1 miljoen):

2011	2012	2013	(2014)
2,0	4,0	5,8	(5,8)

Deze tekorten hangen samen met de geraamde kortingen op het Gemeentefonds en dienen te worden opgelost via ombuigingsmaatregelen. Het vorig jaar is afgesproken dit te doen in het kader van een nieuwe operatie die door de nieuwe (=huidige) raad zal worden uitgevoerd. Begrotingstechnisch zijn deze tekorten daarom in de vorige begroting voorshands omgezet in een (structurele) ombuigingstaakstelling.

Naast structurele taakstellingen bevatten de aanwezige ramingen 2011-2013 ook nog de volgende twee **incidentele** taakstellingen (bedragen x € 1 miljoen):

2011	2012
1,6	0,8

Deze incidentele taakstellingen hebben betrekking op de implementatie- en faseringskosten van de € 10 miljoen-operatie. Taakstellend dienen deze bedragen derhalve nog gevonden te worden.

Met inachtneming van deze taakstellingen zijn de begrotingsramingen 2011-2013 (cq 2011-2014) die de basis vormden voor de nieuwe begroting derhalve sluitend. In het vervolg van deze paragraaf geven wij aan welke bijstellingen wij hebben aangebracht aan zowel de inkomsten- als de uitgavenzijde van de begroting, welke beleidsmatige uitgangspunten wij daarbij hebben gehanteerd en hoe wij uiteindelijk tot sluitende ramingen zijn gekomen.

#### 1.2 Beleidsmatige uitgangspunten voor de begroting

Bij de opstelling van de begroting hebben wij, mede op basis van het coalitieakkoord, de volgende uitgangspunten gehanteerd:

##### a. Sluitende begrotingsramingen op basis van bestaand beleid (paragraaf 1.3, 1.4 en 1.5)

Dit uitgangspunt bevat twee elementen. Allereerst dat alle extra uitgaven die wij in de nieuwe begroting hebben opgenomen om het bestaande beleid te kunnen voortzetten reëel

afgedekt moeten zijn met extra middelen en derhalve niet door ophoging van ombuigingstaakstellingen.

In de tweede plaats betekent dit uitgangspunt dat wij, met uitzondering van punt c, geen nieuw beleid in deze begroting hebben opgenomen. Wij hebben hiervoor gekozen in het licht van de ombuigingsopgave.

##### b. Geen verzwaring van de lokale lasten (paragraaf 2)

Enerzijds hebben wij, conform het coalitieakkoord, de OZB ontzien, anderzijds is ons beleid erop gericht het totaal van de gemeentelijk lasten niet te laten stijgen. Binnen dit uitgangspunt hebben wij wel de aanwezige ruimte voor belastingmaatregelen benut.

##### c. Eerste aanzet voor de reservering van middelen voor het Beekdal en de Westelijke ontsluiting (paragraaf 1.6 en 5)

Wij hebben gezocht naar (extra) middelen om al in deze begroting een eerste reservering voor speerpunten uit het coalitieakkoord te doen.

##### d. Invulling van de structurele ombuigingstaakstelling ad € 2 miljoen die in 2011 is opgenomen (paragraaf 1.5)

Wij hebben ernaar gestreefd om deze taakstelling nu reeds concreet in te vullen, als eerste tranche van de totale ombuigingstaakstelling van € 20 miljoen.

##### e. Invulling van de incidentele taakstelling ad € 1,6 miljoen die in 2011 is opgenomen (paragraaf 1.6)

Mede gelet op de discussie rond de bestemming van het rekeningssaldo 2009 hebben wij ons ten doel gesteld ook deze taakstelling concreet in te vullen.

#### 1.3 Begroting bestaand beleid: uitgavenbijstellingen

Wij hebben in eerste instantie alle noodzakelijke wijzigingen in de uitgavensfeer die samenhangen met het bestaande beleid in de begrotingsramingen verwerkt. Deze bijstellingen zijn in de volgende categorieën in te delen:

##### 1. Areaalwijzigingen

Bij groei van de stad dienen diverse budgetten te worden verhoogd, zoals bijvoorbeeld het budget voor het wegenonderhoud, het onderhoud van het extra groen, onderwijsbudgetten, de budgetten voor wijkse voorzieningen etc. Al vele jaren worden voor dit soort aanpassingen normeringen gehanteerd, meestal gerelateerd aan het aantal nieuwe woningen. Met name in het nieuw op te nemen begrotingsjaar (i.c. 2014) zullen deze bijstellingen doorgaans groot zijn, omdat met de groei in dat jaar tot dan toe in de begroting nog geen rekening was gehouden. Het kan ook voorkomen dat de areaalbudgetten wat moeten worden verminderd. Dit is het geval als in enig jaar de raming van het aantal (extra) woningen lager ligt dan in de vorige begroting was aangenomen.

##### 2. Voortzetting reeksen

Al diverse jaren is het gebruik om in het nieuw toe te voegen begrotingsjaar (i.c. 2014) bepaalde, met name benoemde extra

uitgaven op te nemen. Deze extra uitgaven worden gedekt uit de extra middelen die de groei van de stad ons oplevert. Aan opnemings van deze extra budgetten is wel altijd de voorwaarde gesteld dat dit budgettair mogelijk moet zijn. In deze begroting hebben wij in eerste aanleg de betreffende bedragen ook in de nieuwe ramingen (2014) opgenomen.

### 3. Kapitaallasten

Het gaat hier om zaken die liggen in de sfeer van investeringen waarop wordt afgeschreven. Deze categorie uitgaven, die in hoge mate technisch van aard is, bevat drie componenten. Allereerst de doorwerking van afschrijvings- en rentelasten van investeringen die in 2013 nieuw in de begroting zijn opgenomen. In het eerste jaar (2013) wordt maar de helft van deze lasten in de begroting opgenomen en pas in het nieuwe jaar (2014) de volle last. In de tweede plaats vallen onder deze post de reguliere vervangingsinvesteringen die in 2014 moeten plaatsvinden. Tenslotte zijn onder deze post bijstellingen opgenomen vanwege doorschuiving van investeringen en vanwege vermindering van rentelasten doordat de boekwaardes van investeringen jaarlijks afnemen (ten gevolge van de afschrijving).

### 4. Autonome ontwikkelingen

Onder deze categorie zijn diverse bijstellingen opgenomen die zich buiten de invloedssfeer van de gemeente afspelen en die dus hoe dan ook in de nieuwe begrotingsramingen moeten worden verwerkt. De hieronder opgenomen bijstellingen hebben overigens op onderdelen ook betrekking op de inkomstzijde van de begroting.

### 5. Overige bijstellingen

Tot slot zijn diverse bijstellingen in een categorie "overig" opgenomen. Het gaat hier om zaken die onvermijdelijk zijn indien het bestaande beleid dient te worden voortgezet. Ook hier gaat het overigens deels om zaken die in de inkomst sfeer liggen.

In totaal hebben wij ingevolge het bestaande beleid de volgende bedragen aan de bestaande uitgavenramingen 2011-2014 toegevoegd cq daarop in mindering gebracht:

(bedragen x € 1.000.000,-; uitgavenvermindering is -)

	2011	2012	2013	2014
Areaalwijzigingen	1,1	1,1	0,4	1,6
Voortzetting reeksen				0,8
Kapitaallasten	0,2	0,5	0,7	0,5
Autonome ontwikkelingen	-2,1	-0,8	0,0	0,0
Overige	4,0	2,0	1,0	0,9
<b>Totaal</b>	<b>3,1</b>	<b>2,7</b>	<b>2,0</b>	<b>3,9</b>

Aan het slot van deze financiële toelichting op de begroting is een specificatie van de hier genoemde bedragen opgenomen (zie paragraaf 6).

### 1.4 Begroting bestaand beleid: beschikbare middelen

In dit onderdeel geven we aan welke bijstellingen zijn aangebracht aan de inkomstzijde van de begroting. Het gaat hierbij niet om inkomsten die rechtstreeks gerelateerd zijn aan bepaalde uitgavenposten (zoals bijvoorbeeld het geval is bij specifieke uitkeringen van het rijk, opbrengsten van grondexploitaties, de afvalstoffenheffing etc.), maar om de algemene inkomsten van de gemeente. Deze kunnen immers worden ingezet voor de uitgavenbijstellingen zoals die hiervoor zijn aangegeven. In de nieuwe begroting zijn bij de algemene middelen op drie onderdelen bijstellingen nodig, te weten in de algemene uitkering uit het Gemeentefonds, in de OZB en in de rente-opbrengsten.

#### De algemene uitkering uit het Gemeentefonds

Voor de raming van de algemene uitkering zijn de circulaire die wij daarover van het rijk ontvangen van groot belang. Met name geldt dit voor de mei-cq junicirculaire en voor de septembercirculaire. De ramingen in deze begroting zijn gebaseerd op de circulaire (en andere informatie) die zijn uitgekomen vóór de junicirculaire 2010. Deze circulaire kwam op een te laat tijdstip uit om deze nog in de begroting te kunnen verwerken. In de oktoberbrief die bij deze begroting zal worden gevoegd zullen wij aangeven wat de consequenties van deze circulaire én van de septembercirculaire zijn voor de begrotingsramingen.

#### A. Kortingen

De algemene uitkering vormt de grootste bron van algemene middelen. Het is ook het begrotingsonderdeel waarop de komende jaren grote kortingen zullen worden aangebracht. Een deel daarvan hebben wij, op grond van de junicirculaire van het vorig jaar, reeds in de ramingen verwerkt. Dit leidde in de vorige begroting tot een begrotingstekort van structureel € 5,8 miljoen. Op grond van nadere (nog steeds voorlopige en zeer onzekere) inzichten en in lijn met VNG-adviezen hierover hebben wij in deze begroting de te verwachten kortingen in de algemene uitkering verhoogd. Wij zijn er nu van uitgegaan dat wij in elk van de begrotingsjaren 2012 tot en met 2014 met een structurele korting van € 3 miljoen zullen worden geconfronteerd. In totaal komen de opgenomen kortingen hiermee in 2014 uit op structureel € 9 miljoen. Overigens gaan wij er van uit dat deze kortingen ook nog enkele jaren na deze begrotingsperiode aan de orde zullen zijn. In de ramingen 2012 en 2013 in de vorige begroting was al gerekend met structureel € 2 miljoen per jaar. Dit betekent dat de ramingen 2012 en 2013 nu met € 1 miljoen extra zijn verlaagd. Deze extra verlagingen werken uiteraard structureel door. Dit betekent dat de ramingsbijstelling in 2013 uitkomt op € 2 miljoen (te weten € 1 miljoen doorwerking uit 2012 en € 1 miljoen in 2013 zelf). De doorwerking hiervan naar het nieuwe jaar 2014 is eveneens € 2 miljoen. Gevoegd bij de te verwachten korting in 2014 zelf (ad € 3 miljoen) bedraagt de ramingsbijstelling in 2014 € 5 miljoen. In de tabel geven wij dit nog eens cijfermatig weer:

(bedragen x € 1.000.000,-):

	2011	2012	2013	2014
Extra korting 2012		1,0	1,0	1,0
Extra korting 2013			1,0	1,0
Korting 2014				3,0
<b>Totaal</b>		<b>1,0</b>	<b>2,0</b>	<b>5,0</b>

Omdat de kortingen op het Gemeentefonds de belangrijkste aanleiding zijn voor de ombuigingsoperatie van € 20 miljoen en daarvan de grootste component vormen, hebben wij de nu in de begrotingsramingen verwerkte extra kortingen op het Gemeentefonds in deze begroting niet via maatregelen afgedekt, maar via een verhoging van de in de begroting opgenomen ombuigingstaakstelling.

#### B. Overige ontwikkelingen

Naast de kortingen doen zich nog enkele andere, meer reguliere, ontwikkelingen voor die aanleiding geven tot bijstelling van de raming van de algemene uitkering. Dit betreft allereerst de aanpassing van de basisgegevens die van belang zijn voor de omvang van de uitkering (zoals het aantal inwoners, woningen, bijstandsgerechtigden, leerlingen etc.). In 2011 en 2012 leidt deze aanpassing tot enig (incidenteel) voordeel. Verder kunnen we enkele incidentele meevallers inboeken op grond van de circulaire die zijn uitgekomen na de opstelling van de vorige begroting. Tenslotte levert de groei van de stad in 2014 ons extra budget op. In de volgende tabel kwantificeren we deze ontwikkelingen:

(bedragen x € 1.000.000,-; extra middelen is -)

	2011	2012	2013	2014
Aanpassing basisgegevens	-0,3	-0,3		
Diversen ovg circulaire	-0,9	-0,6	-0,3	
Groei van de stad				-0,8
<b>Totaal</b>	<b>-1,2</b>	<b>-0,9</b>	<b>-0,3</b>	<b>-0,8</b>

#### De OZB

De tweede belangrijke bron van algemene middelen is de OZB. Hierin doet zich een tweetal ontwikkelingen voor die aanleiding geven tot ramingsbijstellingen. Allereerst betreft dit de meevalter van € 0,6 miljoen die in de jaarrekening 2009 aanwezig was. Deze werkt structureel door en leidt dus in alle jaren 2011-2014 tot eenzelfde verhoging van de ramingen. Daarnaast kunnen de ramingen 2014 extra worden verhoogd vanwege de groei van de stad. De hogere aantallen woningen en niet-woningen in dat jaar leiden tot een extra (structurele) opbrengst van € 0,4 miljoen. In totaal komt de ramingsbijstelling in 2014 hiermee uit op € 1,0 miljoen (structureel).

#### Rente-opbrengsten

Onze reserves en voorzieningen zetten wij, zolang ze niet gebruikt worden, in als intern financieringsmiddel. Dit betekent dat ze ook rente-opbrengsten genereren. In de begrotingsramingen gaan we er van uit dat deze opbrengsten jaarlijks € 2,0 miljoen bedragen. Op basis van de nu geraamde standen van de reserves en voorzieningen per 1 januari 2011 bedragen de rente-opbrengsten echter € 1,4 miljoen meer. Het gaat hier om een incidentele extra opbrengst, omdat we geen aanleiding hebben te veronderstellen dat deze opbrengsten structureel hoger zullen zijn dan de nu verwerkte € 2,0 miljoen.

#### Totaal

Op grond van het voorgaande zijn de algemene middelen in de nieuwe begroting in totaal met de volgende bedragen aangepast:

(bedragen x € 1.000.000,-; inkomstenverhoging is -)

	2011	2012	2013	2014
Algemene uitkering:				
• Regulier	-1,2	-0,9	-0,3	-0,8
• Kortingen boven de vorige meerjarenraming		1,0	2,0	5,0
OZB	-0,7	-0,7	-0,6	-1,0
Rente reserves en voorzieningen	-1,4			
	<b>-3,3</b>	<b>-0,6</b>	<b>1,1</b>	<b>3,2</b>
Ophogen ombuigingstaakstelling		-1,0	-2,0	-5,0
<b>Beschikbare middelen</b>	<b>-3,3</b>	<b>-1,6</b>	<b>-0,9</b>	<b>-1,8</b>

#### 1.5 Sluitend maken begrotingsramingen bestand beleid: noodzakelijke maatregelen

Een vergelijking tussen de bijstellingen aan de uitgavenkant van de begroting en die aan de middelenzijde geeft het volgende beeld:

(bedragen x € 1.000.000,-; tekort is +):

	2011	2012	2013	2014
Uitgavenbijstellingen	3,1	2,7	2,0	3,9
Beschikbare middelen	-3,3	-1,6	-0,9	-1,8
<b>Budgettair saldo</b>	<b>-0,2</b>	<b>1,1</b>	<b>1,1</b>	<b>2,1</b>

Hieruit blijkt dat in de ramingen bestand beleid nog een structureel tekort aanwezig is van € 2,1 miljoen. Zoals reeds eerder aangegeven hebben wij ons ten doel gesteld dit tekort met concrete maatregelen op te lossen. Daar komt bij dat wij ook de in 2011 opgenomen structurele ombuigingstaakstelling ad € 2,0 miljoen in deze begroting concreet willen invullen. Dat betekent dat in totaal structurele maatregelen van € 4,1 miljoen noodzakelijk zijn. Wij stellen hiervoor de volgende begrotingsaanpassingen voor:

(bedragen x € 1.000.000,-; uitgavenverlaging cq inkomstenverhoging is -)

A. Ombuigingsmaatregelen	2011	2012	2013	2014
Reeksen:				
• Exploitatielasten stedelijke voorzieningen	-0,1	-0,2	-0,3	-0,4
• Wegen	-0,1	-0,3	-0,6	-0,8
• Groen		-0,0	-0,1	-0,1
Schappen budget gratis OV 65+	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Bedrijfsvoering	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
	<b>-0,8</b>	<b>-1,1</b>	<b>-1,6</b>	<b>-1,9</b>

Wij hebben de ombuigingsmaatregelen met name in de reeksen gezocht, omdat het hier gaat om het schrappen van *voorgenomen* uitgavenverhogingen. Alhoewel dit uiteraard zal leiden tot aanpassing van voorgenomen activiteiten hebben deze maatregelen geen gevolgen voor de thans in 2010 aanwezige budgetten voor deze zaken.

B. Overige maatregelen	2011	2012	2013	2014
100% kostendekking afvalstoffenheffing	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4
100% kostendekking rioolheffing	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Aframen stelpost nettering specifieke uitkeringen	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
	<b>-2,2</b>	<b>-2,2</b>	<b>-2,2</b>	<b>-2,2</b>

Het nu echt volledig kostendekkend maken van de afvalstoffenheffing en de rioolheffing kan plaatsvinden binnen ons uitgangspunt dat de lokale lasten niet gaan stijgen. In de paragraaf lokale lasten lichten we dit verder toe.

Na verwerking van deze maatregelen ziet het begrotingsbeeld er als volgt uit:

(bedragen x € 1.000.000,-; begrotingsoverschot is -)

	2011	2012	2013	2014
Budgettair saldo vóór maatregelen	-0,2	1,1	1,1	2,1
Structurele ombuigingstaakstelling 2011	2,0	2,0	2,0	2,0
	<b>1,8</b>	<b>3,1</b>	<b>3,1</b>	<b>4,1</b>
A. Ombuigingsmaatregelen	-0,8	-1,1	-1,6	-1,9
B. Overige maatregelen	-2,2	-2,2	-2,2	-2,2
<b>Saldo na maatregelen</b>	<b>-1,1</b>	<b>-0,2</b>	<b>-0,7</b>	<b>0,0</b>

Uit deze opstelling blijkt dat aldus structureel sluitende ramingen zijn gerealiseerd, uiteraard met inachtneming van ombuigingstaakstellingen in de jaren 2012-2014, en dat in 2011-2013 incidentele overschotten aanwezig zijn.

### 1.6 Aanwending incidentele middelen

Uit het hiervoor gegeven budgettair overzicht blijkt dat de begrotingsramingen nog incidentele ruimte in de jaren 2011-2013 bevatten ter grootte van in totaal € 2,0 miljoen. Wij hebben deze ruimte te beperkt geacht om enkele knelpunten cq prioriteiten te kunnen afdekken en hebben daarom naar extra incidentele middelen gezocht. Wij hebben die gevonden in de overhevelings- en bestemmingsvoorstellen bij de jaarrekening 2009. Wij stellen voor daaruit een bedrag van € 1,2 miljoen vrij te maken ter aanwending in deze begroting. Een specificatie van de bedoelde voorstellen is opgenomen aan het slot van deze financiële toelichting (zie paragraaf 6).

In totaal komt daarmee een incidenteel bedrag van € 3,2 miljoen beschikbaar. Wij hebben daaraan in de nieuwe begroting de volgende bestemmingen gegeven:

- Allereerst achten wij het noodzakelijk de incidentele ombuigingstaakstelling in de ramingen 2011 ad € 1,6 miljoen ten behoeve implementatie- en faseringskosten van de € 10 miljoen-operatie concreet af te dekken. Aldus zijn in de begroting 2011 immers geen taakstellingen meer aanwezig.
- In de tweede plaats achten wij het noodzakelijk de saldireserve aan te vullen tot de afgesproken minimumnorm van € 6 miljoen. Hiermee is een bedrag gemoeid van € 0,5 miljoen.
- Verder hebben wij € 0,6 miljoen toegevoegd aan de RSV-2 ten behoeve van de prioriteiten uit het coalitieakkoord (met name het Beekdal en de Westelijke ontsluiting, alsmede voor de Economische Agenda). In combinatie met de gelden die vanuit de ijsbaanreserve naar de RSV-2 worden overgeheveld is eind 2014 binnen de RSV-2 voor deze prioriteiten een bedrag van € 10 miljoen aanwezig (zie ook paragraaf 5).
- Tenslotte hebben wij een eerste aanzet van € 0,5 miljoen gedaan voor de reservering van gelden voor implementatie- en faseringskosten van de komende ombuigingsoperatie

Met inachtneming van deze bestemmingen resulteren incidenteel en structureel sluitende begrotingsramingen (met daarin ombuigingstaakstellingen voor 2012-2014). Het volgende staatje laat dit zien:

(bedragen x € 1.000.000,-; ruimte is -)

	2011	2012	2013	2014
Begrotingssaldo na maatregelen	-1,1	-0,2	-0,7	0,0
Middelen uit rekeningssaldo 2009	-1,2			
	-2,3	-0,2	-0,7	0,0
Invulling incidentele taakstelling 2011	1,6			
Aanvulling saldireserve	0,5			
Toevoeging RSV-2	0,2	0,2	0,2	
Implementatiekosten nieuwe operatie			0,5	
<b>Saldo nieuwe begroting</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>

## 1.7 Het resultaat

### 1.7.1 Sluitende ramingen

De nu voorliggende begrotingsramingen 2011-2014 bevatten derhalve voor de jaren 2012-2014 (structurele) ombuigingstaakstellingen (zie ook de volgende paragraaf), maar zijn voor het jaar 2011 reëel sluitend. Alle in 2011 opgenomen structurele taakstellingen zijn immers structureel ingevuld, en ook de incidentele taakstellingen zijn ingevuld. Hiermee voldoet de begroting aan de landelijk geldende toezichtseisen. Ten opzichte van het reguliere regime zijn deze eisen voor 2011 (evenals voor 2010 reeds het geval was) genuanceerd. Waar normaliter sprake behoort te zijn van meerjarig structureel sluitende begrotingsramingen, geldt thans slechts de eis van reëel sluitende ramingen voor het jaar 2011 en mogen de ramingen 2012-2014 sluitend worden gemaakt via ombuigingstaakstellingen. Deze versoepeling is aangebracht vanwege de grote financiële onzekerheden en het vooruitzicht van omvangrijke, maar nog niet bekende financiële kortingen. Overigens geldt bij het versoepelde regime wel de eis dat deze taakstellingen uiterlijk in 2011 moeten worden ingevuld. Het tijdpad dat wij voor de nieuwe operatie hebben opgesteld (zie de nota daarover die bij deze begroting is gevoegd) is ook hierop gericht.

### 1.7.2 Opgenomen taakstellingen

Voor alle duidelijkheid geven wij hier nog eens aan welke omvang de taakstellingen hebben die in de nieuwe begroting zijn opgenomen.

Allereerst de **structurele** ombuigingstaakstelling. Deze luidt als volgt:

(bedragen x € 1.000.000,-)

	2011	2012	2013	2014
Opgenomen in de vorige begroting	2,0	4,0	5,8	5,8
Ophoging ivm kortingen Gemeentefonds		1,0	2,0	5,0
	2,0	5,0	7,8	10,8
Invulling tranche 2011	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
<b>Opgenomen in de nieuwe begroting</b>	<b>0,0</b>	<b>3,0</b>	<b>5,8</b>	<b>8,8</b>

De hier aangegeven € 10,8 miljoen (waarvan wij nu dus € 2,0 miljoen hebben ingevuld met maatregelen) maakt deel uit van de totale ombuigingstaakstelling van € 20 miljoen waartoe reeds eerder is besloten. Deze laatste taakstelling is derhalve beduidend hoger dan de taakstelling die in de begroting is verwerkt. Dit komt enerzijds omdat wij bij het bedrag van € 20 miljoen ook rekening hebben gehouden met kortingen op het Gemeentefonds die buiten deze begrotingsperiode vallen. Anderzijds zijn mogelijke financiële problemen en risico's in de taakstelling van € 20 miljoen meegenomen die nog niet in de nieuwe begrotingsramingen zijn verwerkt. In de nota bezuinigingskader die tegelijkertijd met deze begroting aan de raad wordt gezonden wordt hierop nader ingegaan.

Volledigheidshalve tekenen wij hier nog bij aan dat van de € 10 miljoen-operatie nog een bedrag van € 0,2 miljoen moet worden ingevuld. Dit structurele bedrag staat (vanaf 2012) derhalve ook nog als taakstelling open.

Zoals reeds opgemerkt waren in de vorige begroting ook twee **incidentele** taakstellingen opgenomen voor fase-rings- en implementatiekosten van de € 10 miljoen-operatie (ad € 1,6 miljoen in 2011 en € 0,8 miljoen in 2012). In paragraaf 1.6 hebben wij geschetst hoe wij de taakstelling 2011 hebben ingevuld. Ten aanzien van de taakstelling 2012 hebben wij besloten deze te laten vervallen. Kritische beschouwing van de terzake benodigde gelden (met name de kosten van onderzoek) heeft uitgewezen dat met de thans aanwezige middelen kan worden volstaan. Terzake zijn derhalve geen taakstellingen meer aanwezig.

### 1.8 Overige begrotingsbijstellingen

Niet in het voorgaande genoemd, maar wel in de nieuwe ramingen opgenomen zijn diverse zaken die budgettair neutraal zijn danwel budgettair neutraal zijn verwerkt. Het gaat hierbij onder meer om zaken waarvoor bedragen aan de algemene uitkering zijn toegevoegd of onttrokken en om verrekening van ontwikkelingen in de sfeer van afval- en rioleringskosten via de afvalstoffen- en rioolheffing. Ook van deze begrotingsaanpassingen is in paragraaf 6 een specificatie opgenomen.

In de tweede plaats hebben wij in de diverse begrotingsramingen 2011 extra uitgaven opgenomen die uit reserves worden gedekt. De staat van reserves die in paragraaf 3 is opgenomen geeft hier een totaaloverzicht van. Op diverse plaatsen in de begroting worden hierop nadere toelichtingen gegeven. Verder zijn alle daarvoor in aanmerking komende begrotingsposten geïndexeerd. Het saldo van deze indexering (ad € 0,1 miljoen positief) is meegenomen bij de autonome ontwikkelingen (zie paragraaf 6).

Tenslotte hebben zich in de nieuwe begroting enige verschuivingen tussen de diverse programma's voorgedaan vanwege een wijziging van de methodiek van kostentoerekening. Deze verschuivingen, die met name extra uitgaven op het programma Algemeen bestuur en public affairs betekenen, zijn in totaliteit budgettair neutraal. Overigens zijn wij voornemens in 2011 tot een verdergaande wijziging van de methodiek van kostentoerekening over te gaan. Deze zal de methodiek eenvoudiger en transparanter maken. Te zijner tijd zullen wij u hiervoor een begrotingswijziging ter vaststelling voorleggen.

## 2. Lokale lasten

Wat willen we bereiken:
Het in deze raadsperiode gelijk blijven van de gemeentelijke lokale lasten als geheel (behoudens tariefsaanpassingen vanwege inflatie).
Het ontzien van de OZB binnen het geheel van de gemeentelijke lokale lasten.
Kostendekkende dienstverlening door de gemeente voor diensten waarvoor heffingen kunnen worden gevraagd.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Tijdige en correcte verzending van waardebeschikkingen en belastingaanslagen.	Beschikkingen/aanslagen dienen uiterlijk met dagtekening 28 februari te worden verzonden
Tijdige afhandeling van bezwaar- en beroepschriften.	De termijn voor het doen van uitspraak is het einde van het kalenderjaar. Doelstelling is vóór 1 oktober dat traject te hebben afgerond.
Het uitvoeren van het kwijtscheldingsbeleid waarbij maximaal gebruik wordt gemaakt van de wettelijke toegestane mogelijkheden.	De gemeente heeft een keuze (90%, 95% of 100 % van de bijstandsnorm). Amersfoort hanteert de 100% norm. Landelijke wetgeving die leidt tot uitbreiding van kwijtscheldingsmogelijkheden worden gevolgd.

Omschrijving	Bron	Realisatie	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	
<b>Effectindicatoren</b>							
Lastenontwikkeling eenpersoonshuishoudens (eigenaren/bewoners)	Gemeentelijk jaarverslag 2009	-2,0%	2009	0,0%			
Lastenontwikkeling meerpersoonshuishoudens (eigenaren/bewoners)	Gemeentelijk jaarverslag 2009	-2,3%	2009	-2,0%			
Lastenontwikkeling bedrijven (eigenaren/gebruikers)	Gemeentelijk jaarverslag 2009	+0,9%	2009	+0,8%			
Kostendekkendheid afvalstoffenheffing	Gemeentelijk jaarverslag 2009	100,2%	2009	98,1%	99,1%	100%	100%
Kostendekkendheid rioolheffing	Gemeentelijk jaarverslag 2009	98,6%	2009	100%	100%	100%	100%

In bovenstaande tabellen is kernachtig weergegeven welke doelstellingen wij terzake van de gemeentelijke belastingen en heffingen hebben en welke effecten wij willen bereiken in (met name) 2011. Wij hebben onze belastingvoornemens uitgewerkt op basis van het coalitieakkoord. In deze paragraaf lichten wij onze beleidsvoornemens nader toe.

### OZB

#### Tariefsontwikkeling

Conform het coalitieakkoord stellen wij voor de tariefsaanpassing in de OZB te beperken tot aanpassing met het inflatiepercentage. Deze komt in 2011 per saldo uit op 0%, hetgeen de resultante is van +1% over 2011 en een correctie van -1% over

2010. De OZB-aanslag voor de gemiddelde belastingplichtige zal derhalve in 2011 hetzelfde zijn als in 2010. Dit geldt voor zowel de woningen als de niet-woningen.

#### Macronorm

Sinds 2008 hanteert het rijk een macronorm voor de lokale lastenontwikkeling. Deze norm geldt niet voor gemeenten

afzonderlijk, maar voor het geheel van de gemeenten. Mocht de norm worden overschreden dan zijn sancties via het gemeentefonds mogelijk. Voor 2011 is de macronorm vastgesteld op 3,5%. Dit betekent dat de totale opbrengststijging van de OZB over alle gemeenten bezien niet hoger mag uitkomen dan genoemde 3,5%. Bij de bepaling van de norm is rekening gehouden met areaaluitbreidingen. Het ligt in de rede dat groeiende gemeenten al gauw een hogere opbrengststijging zullen kennen dan niet groeiende gemeenten, mogelijk zelfs boven de norm. Dit laatste zal dan in het algemeen gecompenseerd worden door de opbrengststijging van niet groeiende gemeenten. Voor onze gemeente komt, ondanks de groei van de stad, de opbrengststijging ruimschoots onder de norm uit (i.c. op 1,6%).

### Herwaardering

Voor het belastingjaar 2011 zal de OZB-heffing worden gebaseerd op de nieuwe taxatiewaarden per 1 januari 2010 in plaats van op de waarden per 1 januari 2009. Sinds enkele jaren vindt immers jaarlijks hertaxatie plaats met een peildatum die 1 jaar voor het belastingjaar ligt. Naar verwachting zal de herwaardering ditmaal tot enigszins lagere waarden leiden. Echter, voor de OZB-aanslag die de gemiddelde belastingplichtige zal ontvangen is de gemiddelde waarde-ontwikkeling tussen 1/1/2009 en 1/1/2010 niet relevant. Bij de tariefsaanpassingen 2011 die wij in verband met de herwaardering zullen aanbrengen zullen wij, net als in alle voorgaande jaren, budgettaire neutraliteit als uitgangspunt hanteren. Dit betekent dat wij de tarieven zodanig zullen aanpassen dat in 2011 een OZB-opbrengst zal resulteren die overeenkomt met hetgeen nu in de begroting is geraamd. De tarieven zullen daartoe worden aangepast (vermoedelijk verhoogd) met het percentage van de gemiddelde waarde-ontwikkelingen (vermoedelijk -daling). Dit betekent dat de gemiddelde OZB-aanslag in 2011 hetzelfde zal zijn als in 2010. Door de hertaxaties zullen ook geen lastenverschuivingen tussen de diverse categorieën OZB-betalers optreden. Wel kan het natuurlijk zo zijn dat bepaalde typen onroerend goed een waarde-ontwikkeling laten zien die van het gemiddelde afwijkt, hetgeen dan ook tot een hogere of lagere belastingaanslag zal leiden. Onze planning is erop gericht de herwaardering op een zodanig tijdstip af te ronden dat de raad de definitieve tariefsvoorstellen in december of januari kan vaststellen.

### Afvalstoffenheffing

#### Algemeen

Het is in onze gemeente reeds vele jaren het beleid om de kosten voor afvalverwijdering en -verwerking door te berekenen in de afvalstoffenheffing. Tot nu toe gebeurt dat evenwel niet volledig. Zoals ook al aangegeven in het rekenkamerrapport over de afvalstoffenheffing wordt een aantal kostenposten namelijk buiten de berekening van de heffing gehouden, en derhalve uit de algemene middelen betaald. In deze begroting hebben wij budgettaire ruimte gecreëerd door ook deze kosten in de heffing betrekken en de kostendekking op 100% te brengen. Wij zijn hiertoe overgegaan in het kader van de maatregelen die nodig zijn om de begrotingsramingen 2011-2014 sluitend te maken (zie paragraaf 1.5). Door ontwikkelingen in de afvalkosten kunnen wij deze verhogingen realiseren zonder dat de afvalstoffenheffing in zijn geheel en de lokale lasten in totaliteit stijgen. Wij lichten dit hieronder toe.

### Kostenontwikkelingen

Met ingang van 2011 doet zich een grote structurele meevaller voor in de verwerkingskosten van het afval. Het nieuwe contract dat de AVU (Afvalverwijdering Utrecht) voor het restafval met de AVR (Afvalverwijdering Rijnmond) heeft afgesloten leidt voor onze gemeente tot een (structurele) kostenverlaging van € 2,4 miljoen. Deze verlaging werkt uiteraard rechtstreeks door in de tarieven van de afvalstoffenheffing. Deze daling van de kostenbasis van de afvalstoffenheffing biedt de mogelijkheid om daarin nu die kosten onder te brengen die daar tot nu toe buiten waren gelaten. Het gaat daarbij om de kosten van het zwerfvuil, de kosten van kwietschelding en de kosten van oninbaarverklaringen. Gelet op de budgettaire noodzaak om maatregelen te treffen voor het sluitend maken van de begroting hebben wij van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. Overigens hebben wij de BTW-component in de heffing moeten verlagen, omdat de afvalkosten gedaald zijn (en daarmee de BTW daarover). In totaal hebben wij in de kostenbasis nu de volgende elementen ingebracht cq aangepast:

(bedragen x € 1.000,-; budgettaire voordeel is -)

	2011	2012	2013	2014
Verlaging BTW in kostenbasis	258	258	258	258
Kosten kwietschelding t.l.v. tarieven	-800	-800	-800	-800
(deel) veegkosten t.l.v. tarieven	-800	-800	-800	-800
Oninbaarverklaringen t.l.v. tarieven	-90	-90	-90	-90
	<b>-1.432</b>	<b>-1.432</b>	<b>-1.432</b>	<b>-1.432</b>

Na verwerking van deze (nieuwe) elementen ziet de kostenbasis van de afvalstoffenheffing er in 2011 als volgt uit:

(bedragen x € 1.000,-)

Kosten Rova	7.013
Kosten AVU	2.697
Kosten zwerfafval	800
Overige afvalkosten	809
Kosten kwietschelding	800
Oninbaarverklaringen	90
	<b>12.209</b>
Compensabele BTW	1.892
<b>Kostenbasis 2011</b>	<b>14.101</b>

### Tarieven en egalisereserve

In 2010 is, teneinde de tarieven in 2010 gelijk te houden aan die in 2009, een bedrag van € 562.000 aan de tariefsegalisereserve onttrokken. De ontwikkelingen in de afvalstoffenheffing 2011 geven als zodanig geen aanleiding om ook in 2011 tot een onttrekking over te gaan. Niettemin stellen wij ook voor 2011

een onttrekking voor, en wel van € 264.000. De tariefsegalisatiereserve komt anders namelijk boven de door de raad gestelde bovengrens van € 1,5 miljoen uit. De feitelijke kostendekking komt hiermee in 2011 uit op 98,1%. Wij stellen tevens voor de optrekking naar 100% in twee stappen te doen om een gelijkmatige ontwikkeling van de heffing te bereiken. Indien u hiermee instemt zal pas in 2013 weer sprake zijn van volledige kostendekking in de afvalstoffenheffing.

### Rioolheffing

#### Algemeen

Ook in de rioolheffing is het reeds vele jaren beleid om de kosten door te berekenen in de rioolheffing, en worden bepaalde kosten daar tot nu toe buiten gelaten danwel niet volledig doorberekend. Evenals bij de afvalstoffenheffing zijn wij, in het licht van de noodzakelijke budgettaire maatregelen, in de nieuwe begroting nu ook overgegaan tot volledige kostendekking. Wij hebben daartoe alle kostenelementen bekeken en waar nodig aanpassingen in de kostenbasis aangebracht. Eén van de nieuwe elementen in de kostenbasis betreft de kosten van het waterbeheer. Al sinds enkele jaren is het mogelijk deze in de heffing onder te brengen. In het verleden heeft de raad zich geen voorstander betoond van deze verbreding van de heffing. Wij zien evenwel geen argumenten om af te zien van deze verbreding en hebben derhalve ook deze post in de heffing betrokken. In totaal zijn nu de volgende zaken in de kostenbasis gewijzigd:

(bedragen x € 1.000,-; budgettair voordeel is -)

	2011	2012	2013	2014
Kosten kwijtschelding t.l.v. tarieven	-97	-97	-97	-97
Oninbaarverklaringen t.l.v. tarieven	-55	-55	-55	-55
Kosten waterbeheer t.l.v. tarieven	-65	-65	-65	-65
Verhoging BTW in de kostenbasis	-258	-258	-258	-258
	<b>-475</b>	<b>-475</b>	<b>-475</b>	<b>-475</b>

Na verwerking van deze elementen ziet de kostenbasis van de rioolheffing er in 2011 als volgt uit:

(bedragen x € 1.000,-)

Kapitallasten oude investeringen	1.729
Dotatie aan investeringsvoorziening	4.158
Onderhoudskosten	2.982
Kosten grondwaterbeheersing	65
Kosten kwijtschelding	97
Oninbaarverklaringen	55
	<b>9.086</b>
Compensabele BTW	1.061
<b>Kostenbasis 2011</b>	<b>10.147</b>

De genoemde ontwikkelingen leiden ertoe dat de rioolheffing in 2011 met 4% stijgt. Wij achten dit verantwoord in het licht van de totale ontwikkeling van de lokale lasten.

#### Herwaardering

Omdat de tarieven van de rioolheffing gekoppeld zijn aan de waarde van het onroerend goed zullen de feitelijke tarieven pas kunnen worden bepaald indien de resultaten van de herwaardering bekend zijn. Ook bij de rioolheffing zullen wij uiteraard budgettaire neutraliteit hanteren, dat wil zeggen de tarieven verhogen (c.q. verlagen) met het percentage van de gemiddelde waardedaling (c.q. -stijging), zodat de gemiddelde aanslag van de rioolheffing in 2011 4,0% hoger zal liggen dan in 2010.

#### Tariefsegalisatiereserve

In 2008 is de tariefsegalisatiereserve riolen ingesteld. De raad heeft de maximale omvang van deze reserve op € 0,5 miljoen vastgesteld. Begin 2011 heeft de reserve naar huidige raming een omvang van € 0,3 miljoen, derhalve lager dan het maximum. Mede gelet op de totale ontwikkeling van de gemeentelijke lasten in 2011 zien wij dan ook geen aanleiding om in 2011 onttrekkingen aan de reserve te doen.

Mocht overigens in het najaar bij de voorbereiding van de Herfstbrief blijken dat verdere stortingen in de reserve te verwachten zijn (op grond van kosten- danwel opbrengstenontwikkelingen in 2010) waardoor het maximum wordt overschreden, dan zullen wij bij de definitieve tariefsvoorstellen in december of januari nadere voorstellen doen inzake afroaming van deze reserve (en daarmee tot verlaging van de nu voorgestelde tarieven 2011).

#### Overige belastingen en rechten

De hondenbelasting en de precariobelasting blijven in 2011 ongewijzigd ten opzichte van 2010. Dit komt omdat de algemene peilaanpassing per saldo uitkomt op 0%.

Bij vrijwel alle overige heffingen zijn de tarieven gebaseerd op 100% kostendekking. Dit betekent dat daarin in 2011 alle kostenontwikkelingen ten opzichte van 2010 zijn verwerkt. Bij de paspoorten / identiteitskaarten is dit niet het geval, aangezien het rijk hiervoor maximumtarieven heeft vastgesteld. Mogelijk zal dit ook bij de rijbewijzen gebeuren.

Ook de tarieven van de bouwleges zijn in 2011 niet kostendekkend. De teruggang in de kosten, die noodzakelijk is vanwege de afnemering van de bouwactiviteiten, houdt (in ieder geval op de korte termijn) geen gelijke tred met de vermindering van de legesopbrengsten. Alleen bij forse verhoging van de tarieven zou in 2011 kostendekkendheid kunnen worden bereikt. Wij achten dat onwenselijk en hebben de tarieven 2011 daarom gelijk gehouden aan die in 2010. Consequentie daarvan is dat er in 2011 een gat ontstaat tussen kosten en opbrengsten van € 1 miljoen. Wij gaan ervan uit dat dit tekort in principe incidenteel is en zullen de komende tijd onderzoeken hoe en in hoeverre wij na 2011 aan dit uitgangspunt recht kunnen doen.



### Lastenontwikkeling burgers

In het volgende overzicht is aangegeven hoe de ontwikkelingen in de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing, uitgaande van de hiervoor uiteengezette beleidsvoornemens, bij benadering voor de gemiddelde burger uitwerken. Wij benadrukken dat het hier gaat om het statistische begrip gemiddelde burger in een woning van € 255.000 (gemiddelde WOZ-waarde per 1/1/2009). Voor individuele burgers zal de feitelijke lastenontwikkeling anders kunnen zijn dan hieronder vermeld, afhankelijk van enerzijds de economische waarde van de betreffende woning en anderzijds de vraag of hij / zij in aanmerking komt voor kwijtschelding. Verder zal de feitelijke lastenontwikkeling uiteraard afhankelijk zijn van de nieuwe WOZ-waarden. De lasten van burgers met een meer dan gemiddelde stijging (c.q. minder dan gemiddelde daling) van de WOZ-waarde van hun woning zullen meer dan gemiddeld stijgen en omgekeerd.

Met deze kanttekeningen kan het volgende beeld van de lastenontwikkeling in 2011 worden gegeven:

Eenpersoonshuishoudens	2010	2011	
OZB-gebruikersdeel	0	0	
Rioolheffing-gebruikersdeel	45	47	
Afvalstoffenheffing	195	191	
<b>Lasten huurders</b>	<b>240</b>	<b>238</b>	<b>-0,8%</b>
OZB-eigenarendeel	231	231	
Rioolheffing-eigenarendeel	57	59	
<b>Lasten eigenaren / bewoners</b>	<b>528</b>	<b>528</b>	<b>0,0%</b>

Meerpersonshuishoudens			
OZB-gebruikersdeel	0	0	
Rioolheffing-gebruikersdeel	45	47	
Afvalstoffenheffing	260	244	
<b>Lasten huurders</b>	<b>305</b>	<b>291</b>	<b>-4,6%</b>
OZB-eigenarendeel	231	231	
Rioolheffing-eigenarendeel	57	59	
<b>Lasten eigenaren / bewoners</b>	<b>593</b>	<b>581</b>	<b>-2,0%</b>

Uit deze overzichten blijkt dat in 2011 sprake is van een bijzonder gematigde ontwikkeling van de lokale lasten voor de burgers. Geen enkele categorie behoeft in 2011 meer te betalen dan in 2010. Voor de meeste categorieën belastingbetalers dalen de lasten zelfs. Wij menen hiermee adequate invulling te hebben gegeven aan de doelstellingen die terzake in het coalitieakkoord zijn opgenomen.

### Lastenontwikkeling bedrijven

Hieronder geven wij ook aan hoe de jaarlijkse gemeentelijke lasten zich in 2011 voor een gemiddeld bedrijf ontwikkelen. Wij zijn daarbij uitgegaan van een gemiddelde waarde van een bedrijfspand van € 811.000 (WOZ-waarde per 1/1/2009). Overigens gelden bij dit overzicht dezelfde kanttekeningen als die welke zijn gemaakt bij de lastenontwikkeling van de burgers.

Bedrijven (cq niet-woningen)	2010	2011	
OZB-gebruikersdeel	1.328	1.328	
Rioolheffing-gebruikersdeel	328	341	
<b>Lasten huurders</b>	<b>1.656</b>	<b>1.669</b>	<b>+0,8%</b>
OZB-eigenarendeel	1.626	1.626	
Rioolheffing-eigenarendeel	441	459	
<b>Lasten eigenaren</b>	<b>2.067</b>	<b>2.085</b>	<b>+0,9%</b>
<b>Lasten eigenaren/gebruikers</b>	<b>3.723</b>	<b>3.754</b>	<b>+0,8%</b>

Ook hier is de lastenontwikkeling gematigd. Weliswaar is sprake van een stijging – de bedrijven profiteren immers niet van de verlaging van de afvalstoffenheffing –, maar deze bedraagt nauwelijks 1%. Wij zijn dan ook van mening dat ook voor het bedrijfsleven de lastenontwikkeling alleszins verantwoord is.

### Kwijtschelding van belastingen

Kwijtschelding is mogelijk voor de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de hondenbelasting (max.1 hond). Met de afschaffing van de bewoners-OZB in 2006 is de kwijtscheldingsmogelijkheid voor de OZB de facto vervallen. Of kwijtschelding wordt verleend hangt af van de betalingscapaciteit van belastingplichtigen. Bij de bepaling daarvan houden wij rekening met 100% van de kosten van levensonderhoud zoals die normatief zijn opgenomen in de landelijke richtlijnen voor het kwijtscheldingsbeleid. Van de mogelijkheid om lagere normen (90% of 95%) te hanteren maken wij welbewust geen gebruik teneinde ruimhartige kwijtschelding te kunnen verlenen. Aan de bijstandsgerechtigden en aan burgers die uitsluitend een AOW-uitkering hebben wordt als regel automatisch kwijtschelding verleend.

Naar alle waarschijnlijkheid mogen gemeenten in 2011 uitgaan van ruimere vermogensnormen (i.c. die van de Wet Werk en Bijstand). Tot nu toe zijn de normen voor kwijtschelding lager dan die van de bijstand. In het betreffende wetsvoorstel wordt verder de mogelijkheid geboden kwijtschelding te verlenen aan kleine ondernemers. In de huidige situatie kunnen die geen beroep op kwijtschelding doen. Wij zullen deze verruiming, zodra zij wettelijk vastliggen, in ons kwijtscheldingsbeleid opnemen. Dit betekent dat de kwetsbare groepen in de Amersfoortse samenleving, iets meer nog dan tot nu toe, een beroep kunnen (blijven) doen op de mogelijkheden tot (ruimhartige) kwijtschelding van gemeentelijke belastingen.

**Opbouw belastingramingen**

(bedragen x € 1.000,-)

	2009 rekening	2010	2011	2012	2013	2014
Afvalstoffenheffing	14.190	14.342	13.837	14.272	14.434	14.627
Rioolrecht/-heffing	9.633	9.629	10.147	10.220	11.046	11.143
OZB	27.354	27.580*	28.027	28.350	27.958	28.353
Hondenbelasting	564	539	539	539	539	539
Precariobelasting	187	106	126	126	126	126
	<b>51.928</b>	<b>52.196</b>	<b>52.676</b>	<b>53.507</b>	<b>54.103</b>	<b>54.788</b>

\* Inclusief de in de Lentebrief gemelde meevaller ad € 610.000,-



### 3. Reserves en voorzieningen

Naast de begrotingsramingen en de lastenontwikkeling zijn ook de reserves en voorzieningen van belang voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. Met name de reserves geven immers een indicatie van het weerstandsvermogen van de gemeente, dat wil zeggen de mate waarin de gemeente in staat is financiële risico's op te vangen teneinde haar taken te kunnen voortzetten. Daarnaast laten de reserves zien welke bestedingsmogelijkheden aanwezig zijn voor veelal (nog) niet in de begroting opgenomen activiteiten.

#### Het beleid inzake de reserves en voorzieningen

Het beleid inzake de reserves en voorzieningen is vastgelegd in de nota reserves en voorzieningen 2010-2013. Deze nota is begin 2010 door de raad vastgesteld. In grote lijnen betekende de nota een continuering van het tot dan toe gevoerde beleid. In het coalitieakkoord is opgenomen dat wij de bestemmingsreserves zullen heroverwegen ten behoeve van de Elisabethlokatie. In deze begroting hebben wij op dit punt volstaan met de afroming van de ijsbaanreserve. De overige bestemmingsreserves zullen wij heroverwegen in samenhang met de komende inventarisatie van ombuigingsmaatregelen.

### De voorzieningen

Het onderscheid tussen reserves en voorzieningen is vooral van belang omdat voorzieningen te beschouwen zijn als vreemd vermogen en reserves als eigen vermogen. Aan voorzieningen kleven verplichtingen. De gemeente heeft daarom weinig keus als het gaat om de vraag welke voorzieningen aanwezig moeten zijn en welke omvang deze moeten hebben. De voorschriften uit het Besluit Begroting en Verantwoording zijn hiervoor bepalend.

De feitelijke situatie ten aanzien van de voorzieningen is dat wij, waar deze noodzakelijk zijn, voorzieningen hebben die de benodigde omvang hebben. Dit betekent dat alle voorzienbare en kwantificeerbare risico's en verplichtingen zijn afgedekt. In de volgende tabel zijn de voorzieningen opgenomen die thans aanwezig zijn en is zichtbaar gemaakt welke mutaties wij in 2011 in deze voorzieningen hebben geraamd (bedragen x € 1.000):

#### Staat van voorzieningen

(bedragen x € 1.000,-)

	Saldo begin 2011	Stortingen t.l.v. exploitatie	Aanwending	Saldo einde 2011
<b>Onderhoudsegalisatie</b>				
Voorziening groot onderhoud openbare ruimte	7.119	8.956	14.407	1.668
• Rioleringen	6.319	4.158	7.794	2.683
• Baggerwerken	-989	911	543	-621
• Wegen	348	2.783	4.540	-1.410
• Openbaar groen	-286	698	621	-209
• Openbare verlichting	1.728	406	908	1.225
Onderhoud gebouwen Stadhuisplein	158	1.432	503	1.087
Onderhoud buitenkant schoolgebouwen	2.804	852		3.656
Voorziening onderhoud De Dissel	425	25		450
Voorziening groot onderhoud Begraafplaatsen	1.106	299	262	1.143
	<b>11.612</b>	<b>11.564</b>	<b>15.172</b>	<b>8.004</b>
<b>Middelen derden</b>				
Voorziening Egalisatie specifieke uitkeringen	299			299
Voorziening Provinciale middelen jeugd	314			314
Voorziening kunst Vathorst	201	107		308
Voorziening cultureel arrangement	40			40

	Saldo begin 2011	Stortingen t.l.v. exploitatie	Aanwending	Saldo einde 2011
Voorziening Openbaar Vervoer (incl. RIS)	236		50	186
	<b>1.090</b>	<b>107</b>	<b>50</b>	<b>1.147</b>
<b>Verplichtingen, verliezen, risico's</b>				
Voorziening brandschade	750			750
Implementatiekosten	314		130	184
Wachtgeld wethouders	125		76	49
Pensioenen wethouders	0	3.300		3.300
	<b>1.189</b>	<b>3.300</b>	<b>206</b>	<b>4.283</b>
<b>Totaal voorzieningen</b>	<b>13.891</b>	<b>14.971</b>	<b>15.428</b>	<b>13.434</b>

### Stelselwijziging voorzieningen

Met ingang van 1 januari 2008 zijn de voorschriften inzake de voorzieningen gewijzigd. Voor bedragen met een specifiek bestedingsdoel die van Europese en Nederlandse overheden worden ontvangen, mag (met enkele uitzonderingen) niet langer een voorziening worden gevormd. De nog niet bestede delen van de bijdragen dienen nu op de balans als vooruitontvangen bedragen te worden verantwoord. Indien in een volgend jaar besteding plaatsvindt wordt daartegenover een even groot bedrag aan bijdragen verantwoord (gedekt uit de post vooruitontvangen bedragen). Bedoeling van de wijzigingen

is aldus in de begroting (en in de rekening) het uitgavenverloop in de loop van de tijd zichtbaar te maken. Tot 1 januari 2008 was dat alleen in het verloop van de voorziening zichtbaar.

Deze stelselwijziging betekent enerzijds dat de omvang van de voorzieningen ten opzichte van de situatie voor 1 januari 2008 (beduidend) lager is geworden en anderzijds dat de betreffende bedragen niet meer gegroepeerd zichtbaar zijn in de staat van voorzieningen. Om te voorkomen dat de raad door dit laatste minder inzicht krijgt hebben wij hieronder een staat opgenomen waarin de (geraamde) omvang van de betreffende bedragen en het (geraamde) verloop daarvan is opgenomen:

(bedragen x € 1.000,-)

Omschrijving	Saldo 01-01-2011	Inkomsten	Uitgaven	Saldo 31-12-2011
BDU GSB Economie	480		480	0
BDU GSB ISV-2	2.960		1.100	1.860
ISV-1	1.742		881	861
Uitvoering Wet Bodembescherming	1.758			1.758
locatiegebonden subsidies	4.242		3.300	942
werkdeel Wet Werk en Bijstand	2.443	695	695	2.443
regionaal meldpunt coördinatie	652	1.124	1.124	652
stimuleringsreg. Bedrijfsverzamelgebouw	361			361
spec.uitkering ABC-school Kruiskamp	615			615
spec.uitkering oudkomers nieuwe regeling	232			232
spec.uitkering Antilliaanse risicjongeren	13			13
schuldhelpverlening	204			204
leren en werken	275			275
pardonregeling	242			242
	<b>16.219</b>	<b>1.819</b>	<b>7.580</b>	<b>10.458</b>

## De reserves

Het totaal van de reserves van de gemeente bedraagt op 1 januari 2011 naar raming € 130 miljoen. Van deze reserves heeft € 123 miljoen een bestemming, terwijl de algemene reserve (i.c. de saldireserve) bijna € 7 miljoen bedraagt. Met deze reserves hebben wij substantiële middelen om gestelde doelen te kunnen realiseren. Verder is de omvang van de reserves zodanig dat deze als achtervang kunnen fungeren

indien financiële tegenvallers ontstaan vanwege de effectivering van risico's die de gemeente loopt (boven de budgettaire tegenvallers waarvoor wij gaan ombuigen). Op dit laatste wordt verder ingegaan in de paragraaf weerstandsvermogen (zie deel 4 van deze begroting). In de volgende tabel zijn de aanwezige reserves opgenomen alsmede de in de begroting 2011 opgenomen mutaties daarin:

### Staat van reserves

(bedragen x € 1.000,-)

	Saldo begin 2011	Toevoeging rente	Stortingen t.l.v. exploitatie	Onttrekkingen t.g.v. exploitatie	Saldo einde 2011
<b>A. Reserves ter afdekking van risico's</b>					
Saldireserve	6.734		500	1.210	6.024
Bedrijfsvoeringsreserve Archief	49				49
Bedrijfsvoeringsreserve CST	199				199
Bedrijfsvoeringsreserve DIA	800				800
Bedrijfsvoeringsreserve Griffie	48				48
Bedrijfsvoeringsreserve SOB	190				190
Bedrijfsvoeringsreserve WSO	680				680
Reserve ontvlechting Brandweer	464			70	394
Bedrijfsvoeringsreserve CBA	274			65	209
Calamiteiten budgetsubsiëring	998		160		1.158
WMO	3.120			450	2.670
Werk en bijstand	0				0
<b>Totaal risicoreserves</b>	<b>13.556</b>		<b>660</b>	<b>1.795</b>	<b>12.421</b>
<b>B. Reserves ivm meerjarig beleid</b>					
Wijkse voorzieningen Vathorst	-325	-15		3.922	-4.262
Ruimtelijke investeringen (RRI)	8.130				8.130
Sociaal programma A'foort Vernieuwt	1.300				1.300
Kunstaankopen/beeldende vormgeving	507				507
Maatschappelijke opvang	387		1.534	1.680	240
Wijkbudgetten	234				234
Uitvoering bodembescherming en stedelijke vernieuwing	1.498		1.705	2.208	995
<b>Totaal reserves meerjarig beleid</b>	<b>11.731</b>	<b>-15</b>	<b>3.239</b>	<b>7.810</b>	<b>7.144</b>

	Saldo begin 2011	Toevoeging rente	Stortingen t.l.v. exploitatie	Onttrekkingen t.g.v. exploitatie	Saldo einde 2011
<b>C. Reserves voor beleidsprioriteiten</b>					
Eemhuis	7.835				7.835
Stedelijke Voorzieningen (RSV-1)	9.941		7.720	15.584	2.077
• <i>Compartiment Bereikbaarheid</i>	9.096		3.453	8.700	3.849
• <i>Compartiment groen</i>	3.402		1.650	1.604	3.448
• <i>Compartiment overige</i>	-2.557		2.617	5.280	-5.220
Stedelijke voorzieningen (RSV-2)	8.977		5.158	4.404	9.731
Specifieke beleidsreserve	4.578			2.355	2.223
Verkoop gerestaureerde woningen	85			45	40
Ijsbaan	2.868			2.868	0
<b>Totaal reserves beleidsprioriteiten</b>	<b>34.284</b>		<b>12.878</b>	<b>25.256</b>	<b>21.906</b>
<b>D. Egalisatiereserves</b>					
Tariefseglisatiereserve afval	1.764			264	1.500
Tariefseglisatiereserve riool	297				297
1/3 <sup>e</sup> regeling sport	1.293				1.293
<b>Totaal egalisatiereserves</b>	<b>3.354</b>			<b>264</b>	<b>3.090</b>
<b>E. Financieel-technische reserves</b>					
Algemene dekkingsreserve	20.313	1.070		4.837	16.546
BTW-Compensatiefonds	4.379			969	3.410
Exploitatie stadhuiscomplex	2.109	163		632	1.640
Dekking kapitaallasten	39.993		6.326	1.721	44.598
<b>Totaal financieel-technische reserves</b>	<b>66.794</b>	<b>1.233</b>	<b>6.326</b>	<b>8.159</b>	<b>66.194</b>
<b>F. Overige reserves</b>					
Ombuigingsoperatie	283		1.600	681	1.202
<b>Totaal overige reserves</b>	<b>283</b>		<b>1.600</b>	<b>681</b>	<b>1.202</b>
<b>Totaal reserves</b>	<b>130.002</b>	<b>1.218</b>	<b>24.703</b>	<b>43.965</b>	<b>111.957</b>

De reserves nader toegelicht

#### A. Reserves ter afdekking van risico's

##### Saldireserve

Het doel van deze reserve is het fungeren als buffer voor mogelijke tekorten bij de begrotingsuitvoering. Aan de reserve is een minimumnorm gesteld van € 6 miljoen. Door een dotatie in deze begroting van € 0,5 miljoen voldoet de saldireserve in 2011 weer aan deze norm.

##### Sectorale bedrijfsvoeringsreserves

Doel van deze reserves is het opvangen van extra bedrijfsvoeringskosten, zoals ziektevervangende, tijdelijke vacaturevervulling, opvang van piekbelastingen e.d. Verder zullen de implementatiekosten van de ombuigingen op de organisatie (in het kader van de € 10 miljoen-operatie) uit deze reserve worden afgedekt. De maximale omvang is door de raad bepaald op 5% van de loonsom.

**Reserve ontvlechting Brandweer**

Deze reserve is de voortzetting van de bedrijfsvoeringsreserve Brandweer. De reserve is bedoeld om eventuele bedrijfsvoerings-tekorten bij de Veiligheidsregio Utrecht (VRU), waarmee wij in de beginjaren van deze nieuwe organisatie wellicht te maken krijgen, te kunnen opvangen. Uiterlijk bij de nota reserves en voorzieningen 2014 zal de reserve worden opgeheven.

**Bedrijfsvoeringsreserve Crematorium en Begraafplaatsen Amersfoort**

Deze reserve is ingesteld voor de dekking van aanloopverliezen op de exploitatie van het CBA. Nu de periode van aanloopverliezen voorbij is fungeert deze reserve, conform de nota reserves en voorzieningen 2010-2013, als bedrijfsreserve voor het CBA.

**Reserve calamiteiten budgetsubsidiering**

Doel van de reserve is afdekking van calamiteiten bij instellingen met budgetsubsidiering. Als aan bepaalde criteria is voldaan kan een instelling bij eventuele calamiteiten op deze reserve een beroep doen. Jaarlijks wordt circa 1% van het te ontvangen subsidiebedrag in de reserve gestort.

**Reserve WMO**

Via deze reserve worden eventuele overschotten bij de uitvoering van de WMO beschikbaar gehouden om daarmee eventuele tekorten te kunnen afdekken. De reserve kan worden gezien als een (verbrede) voortzetting van de reserve WVG. Onderzoek wordt gedaan naar normering van de maximale omvang van de reserve.

**Reserve Wet Werk en Bijstand**

In deze reserve worden gelden gereserveerd voor maatregelen die zijn gericht op de uitstroom uit de bijstand naar werk. Het gaat hier om middelen boven de uitkering uit het Fonds voor Werk en Inkomen (werkdeel). Doel is voldoende middelen beschikbaar te hebben ter afdekking van minimaal 1 jaartekort op het werkdeel. Omdat via overschotten op ontvangen rijksbijdragen in deze sfeer inmiddels reeds een zodanige buffer aanwezig is, behoeft de reserve, die op dit moment leeg is, niet te worden aangevuld.

**B. Reserves i.v.m. meerjarig beleid****Reserve Wijkse voorzieningen Vathorst**

Deze reserve is gevormd ter dekking van (incidentele) gemeentelijke kosten samenhangend met de realisering van wijkse voorzieningen in Vathorst. De reserve wordt gevoed met (incidentele) restanten op de begrotingsposten die dienen ter dekking van de structurele lasten van de betreffende voorzieningen. Met de gereserveerde bedragen moeten de voorziene faseringskosten worden opgevangen. Over de voorzieningen Vathorst wordt een separate nota uitgebracht.

**Reserve Ruimtelijke Investerings**

De reserve is gevormd als instrument voor de ruimtelijke ontwikkelingsstrategie. Via deze reserve kunnen voordelen in de sfeer van de grondexploitaties opzij worden gezet om daaruit later kosten te kunnen dekken die niet via exploitaties kunnen worden goedge maakt, een en ander in zoverre passend binnen

de door de raad vast te stellen ruimtelijke financieringsagenda. In deel 4 van deze begroting is een aparte toelichting op (het verloop van) deze reserve opgenomen.

**Reserve Sociaal programma Amersfoort Vernieuwt**

Deze reserve is bij de nota reserves en voorzieningen 2010-2013 door de raad ingesteld. De reserve vergroot de flexibiliteit van de projecten over de jaargrenzen heen en helpt om de beschikbaarheid van budget voor de doelstellingen van Amersfoort Vernieuwt te garanderen.

**Reserve kunstaankopen/beeldende vormgeving**

Doel van de reserve is het bekostigen van kunstaankopen, -opdrachten en -projecten.

**Reserve maatschappelijke opvang**

Doel van de reserve is het verstrekken van incidentele subsidies ten behoeve van de maatschappelijke opvang.

**Reserve wijkbudgetten**

Doel van de reserve is het beschikbaar houden van restanten op buurtbudgetten.

**Reserve bodembescherming en stedelijke vernieuwing**

Dit is een nieuwe reserve die wij willen instellen. Doel ervan is het gereserveerd houden van de middelen die wij de komende jaren zullen ontvangen voor de uitvoering van de Wet Bodembescherming en voor stedelijke vernieuwing (ISV-3). Het vormen van een reserve hiervoor is wenselijk vanwege het meerjarig karakter van de uitkeringen en van de betreffende kosten (die vaak moeilijk in de tijd zijn te plannen en vaak over de jaargrenzen heen lopen). De betreffende rijksuitkeringen zullen aan de reserve worden toegevoegd (op programma 12). De betreffende uitgaven zullen op de inhoudelijke programma's worden verantwoord, met daartegenover een evengrote onttrekking aan deze reserve. In de begroting zal jaarlijks een separaat overzicht worden opgenomen van het verloop van de inkomsten en uitgaven terzake (zie programma 3, onderdeel milieu). In het jaarverslag zal jaarlijks via zo'n overzicht verantwoording worden afgelegd. Het inzicht van de raad hierin is aldus gewaarborgd.

**C. Reserves voor beleidsprioriteiten****Reserve Eemhuis**

Doel van de reserve is het egaliseren van de aanloop- en faseringskosten en incidentele kosten van het nieuw te ontwikkelen Eemcentrum, alsmede het doen van reserveringen voor de investering van het te bouwen Eemhuis.

**Reserve Stedelijke Voorzieningen (1)**

Deze reserve is in het leven geroepen ter dekking van groot-schalige investeringen. In het vervolg van deze begroting wordt uitgebreid ingegaan op het verloop van de reserve.

**Reserve Stedelijke Voorzieningen (2)**

Deze reserve is gevormd als "opvolger" van de RSV-1 ter dekking van grootschalige investeringen. Aan het eind van deze begrotingsperiode (i.c. in 2014) is in deze reserve een bedrag van € 10 miljoen beschikbaar voor het Beekdal, voor Verder (Weste-

lijke ontsluiting), voor de economische agenda en de verbinding Stadshart. Daarnaast is € 5,5 miljoen gereserveerd voor de zgn no regret-maatregelen en € 0,8 miljoen voor het huis van de watersport. Zie ook paragraaf 5.

### **Specifieke beleidsreserve**

Het doel van deze reserve is het beschikbaar houden van middelen voor geraamde incidentele begrotingssaldi en voor (incidentele) beleidsprioriteiten die specifiek door de raad zijn benoemd. De omvang van de reserve is precies toereikend om de (door de raad vastgelegde) bestemmingen te kunnen afdekken.

### **Reserve verkoop gerestaureerde woningen**

De reserve wordt gebruikt ter dekking van uitvoeringskosten voortvloeiend uit de nota Monumentenzorg.

### **Reserve ijsbaan**

De in deze reserve aanwezige gelden ad € 2,9 miljoen hebben wij, conform het coalitieakkoord laten vrijvallen. Ze worden overgeheveld naar de RSV-2 ten behoeve van de daaruit te dekken prioriteiten.

## **D. Egalisatiereserves**

### **Tariefsegalisatiereserve afval**

Deze reserve wordt gevoed met eventuele meevallers in de sfeer van het afval (hogere opbrengsten danwel lagere kosten). Uit de reserve kunnen tegenvallers (in de kosten en/of de opbrengsten) worden gedekt en kunnen incidentele kosten(stijgingen) worden afgedekt zodat hiervoor geen tariefsaanpassingen behoeven plaats te vinden. Omdat de reserve boven de gestelde maximumnorm van € 1,5 miljoen uitkomt wordt in 2011 een bedrag van € 264.000 aan de reserve onttrokken en in mindering op de tarieven gebracht.

### **Tariefsegalisatiereserve riolering**

Deze reserve wordt gevoed met eventuele meevallers in de rioleringskosten en/of het rioolrecht. Uit de reserve kunnen tegenvallers (in de kosten en/of de opbrengsten) worden gedekt. Als bovengrens voor de reserve is een bedrag van € 0,5 miljoen afgesproken.

### **Reserve 1/3<sup>e</sup> regeling sport**

Deze reserve is ingesteld om de kosten van de 1/3<sup>e</sup> regeling sport te kunnen egaliseren. Naar zijn aard leidt uitvoering van de regeling immers tot overschotten in het ene jaar en tekorten in het andere.

## **E. Financieel-technische reserves**

### **Algemene dekkingsreserve**

Het doel van de algemene dekkingsreserve is het genereren van rente-opbrengsten ter dekking van de exploitatie (in 2011 € 1,1 miljoen). Verder wordt in 2011 aan de reserve € 3,7 miljoen onttrokken ten gunste van de Reserve Stedelijke Voorzieningen (1). Ook in de begrotingsjaren 2012 t/m 2014 is een dergelijke overheveling naar de RSV-1 voorzien.

### **Reserve BTW-Compensatiefonds**

De reserve is in 2003 gevormd om de budgettaire effecten van het BTW-compensatiefonds op te vangen. Jaarlijks vindt er een (aflopende) onttrekking plaats ten laste van de reserve. In 2011 bedraagt deze € 969.000. De omvang van de reserve is toereikend voor de tot en met 2017 benodigde onttrekkingen.

### **Exploitatie stadhuiscomplex**

Doel van de reserve is gedeeltelijke dekking van de exploitatielasten van het stadhuiscomplex. De omvang van de reserve is toereikend om gedurende de termijn van de leaseconstructie "oudbouw stadhuis" met het ABP (d.w.z. t/m 2014) te beschikken over deze reserve (jaarlijks € 632.000) ter dekking van een deel van de leasekosten.

### **Reserve dekking kapitaallasten**

Deze reserve is in het leven geroepen omdat het in bepaalde gevallen niet meer is toegestaan investeringen in 1 keer af te dekken via reserves. Waar het gaat om zogenoemde investeringen met economisch nut móet de betreffende investering worden geactiveerd en in de loop van een aantal jaren worden afgeschreven.

Vanaf 2004 is deze nieuwe regel van toepassing geweest op diverse investeringen waarvoor bedragen waren gereserveerd. Voor deze gevallen is de reserve afdekking kapitaallasten gevormd. Uit deze reserve worden, nu afdekking ineens niet meer is toegestaan, de afschrijvingslasten van deze investeringen gedekt. Op die manier kan, met inachtneming van de nieuwe regels, worden bereikt dat deze lasten (ook in de toekomst) budgettair neutraal zijn. De nieuwe reserve heeft derhalve slechts administratieve, financieel-technische achtergronden.

## **F. Overige reserves**

### **Reserve ombuigingen**

De bedoeling van deze reserve is het reserveren van middelen ter dekking van invoerings- en overgangsmaatregelen en faseringskosten van de recente ombuigingsoperatie van € 10 miljoen en van de nieuwe ombuigingsoperatie van € 20 miljoen. Voor de € 10 miljoen-operatie zijn toereikende middelen aanwezig. Voor de nieuwe operatie is alleen een eerste storting van € 0,5 miljoen in de ramingen opgenomen. Zie ook paragraaf 1.6 en 1.7.2 van deze financiële toelichting bij de begroting.



## 4. Reserve Stedelijke Voorzieningen (RSV-1)

In 2000 is de de Reserve Stedelijke Voorzieningen ingesteld. Deze reserve werd in het leven geroepen ter dekking van (bijdragen aan) grootschalige stedelijke voorzieningen. De reserve wordt gevoed uit de te ontvangen bijdragen van het Ontwikkelingsbedrijf Vathorst (OBV) voor de bovenwijkse voorzieningen (gemiddeld € 1,5 miljoen per jaar), een jaarlijks bedrag vanuit de algemene dekkingsreserve (€ 2 miljoen per jaar), de jaarlijkse VVP-stortingen (€ 1,45 miljoen per jaar) en de verkoop van aandelen (Bouwfonds en REMU). Tot en met 2005 werd er € 1,4 miljoen per jaar vanuit de grondexploitatie gestort in deze reserve.

In de kaderbrief 2007 is geconcludeerd dat de grondexploitatie niet meer voldoende ruimte boden om nog langer een bedrag van € 1,4 miljoen per jaar toe te voegen aan deze reserve. Bij de kadernota 2008 is besloten dat de resterende middelen vanuit de algemene dekkingsreserve (€ 10 miljoen) op termijn zullen worden toegevoegd aan de reserve stedelijke voorziening. Als voorwaarde hiervoor geldt wel dat de wegvallende rente-opbrengst van de algemene dekkingsreserve binnen de meerjarenbegroting moet kunnen worden opgevangen.

RSV-1 is daardoor een afgesloten geheel geworden. De reserve is tot en met 2018 (nagenoeg) toereikend om alle claims op te vangen. Bij de behandeling van de kaderbrief voor 2007 heeft de raad aangegeven RSV-1 een vervolg te willen geven door het instellen van een RSV-2 (zie de volgende paragraaf).

Over de periode 2000 tot en met 2018 wordt RSV-1 als volgt gevoed:

Algemene dekkingsreserve	44,1 miljoen
Vathorst / Bovenwijkse voorzieningen	22,3 miljoen
VVP-bijdrage	22,1 miljoen
Verkoop aandelen (REMU / Bouwfonds)	18,4 miljoen
Grondexploitatie / begrotingsruimte	12,2 miljoen
Overige	8,7 miljoen
<b>Totaal</b>	<b>127,8 miljoen</b>

De reserve wordt als volgt aangewend:

Bereikbaarheid	63,5 miljoen
Eemhuis / Eemplein	23,0 miljoen
Zwembad Hogeweg	10,9 miljoen
ABC-scholen	8,9 miljoen
Groen / Groenblauwe structuur	4,6 miljoen
Studenten-/jongerenhuisvesting / Wonen boven winkels	4,5 miljoen
Overige	13,5 miljoen
<b>Totaal</b>	<b>128,9 miljoen</b>

In onderstaand overzicht is een meer gedetailleerd overzicht opgenomen van de voeding en de aanwending van de reserve Stedelijke voorzieningen. Daarmee is de reserve Stedelijke Voorziening nagenoeg toereikend om alle ambities te bekostigen. Als de realisatie van het Eemcentrum en het Zwembad Hogeweg zich volgens planning voltrekt, dan zal in de periode 2010-2013 nog wel een faseringsprobleem ontstaan binnen de reserve Stedelijke Voorzieningen.

Ten aanzien van de fasering van de voeding moet nog een kanttekening worden gemaakt. De bijdrage vanuit de grondexploitatie Vathorst vindt plaats aan de hand van de gerealiseerde woningen. Nu de woningbouwplanning in Vathorst verdere vertraging oploopt (fasering van minimaal twee jaar) zal ook de bijdrage voor de bovenwijkse voorzieningen later beschikbaar komen.

### Overzicht reserve Stedelijke Voorzieningen

(bedragen x € 1.000.000,-)

Totaal voeding	T/m 2009	2010	2011	2012	2013	2014	Totaal t/m 2014	2015 t/m 2018	Totaal
Grondexploitatie	8,8						8,8		8,8
Begrotingsruimte	3,4						3,4		3,4
Verkoop Coelhorst	0,8						0,8		0,8
Vathorst / Bovenwijkse voorzieningen	10,8	0,9	0,9	1,5	1,5	1,5	17,1	5,2	22,3
Verkoop Bouwfonds aandelen	5,8						5,8		5,8

## 2. Financiële toelichting

Totaal voeding	T/m 2009	2010	2011	2012	2013	2014	Totaal t/m 2014	2015 t/m 2018	Totaal
VVP-bijdrage	13,1	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	20,6	1,5	22,1
Algemene dekkingsreserve	21,5	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	32,0	2,1	34,1
Algemene dekkingsreserve (aanv.)			1,6	1,6	1,6	1,6	6,4	3,6	10,0
Rente	2,0						2,0		2,0
WVG	2,8						2,8		2,8
Budget bestuursopdrachten	0,7						0,7		0,7
Verkoop REMU-aandelen	12,6						12,6		12,6
Budget RHC	2,5						2,5		2,5
<b>Totaal</b>	<b>84,8</b>	<b>4,5</b>	<b>6,1</b>	<b>6,7</b>	<b>6,7</b>	<b>6,7</b>	<b>115,5</b>	<b>12,4</b>	<b>127,9</b>

Totaal bestedingen	T/m 2009	2010	2011	2012	2013	2014	Totaal t/m 2014	2015 t/m 2018	Totaal
Stimuleringsfonds volkshuisvesting	2,9						2,9		2,9
Brandweerkazerne	2,4						2,4		2,4
Zwembad	5,0				5,9		10,9		10,9
Eemhuis	10,0	3,0	5,0	5,0			23,0		23,0
ICT	0,4						0,4		0,4
Crematorium	0,9						0,9		0,9
ABC-school Schuilenburg	1,4						1,4		1,4
ABC-school Kruiskamp	1,4						1,4		1,5
Overige ABC-scholen	5,4						5,4		5,4
Amersfoort on line	0,7			0,2			0,9		0,9
Vrijwilligerssteunpunt	0,5						0,5		0,5
Studenten/jongerenhuisvesting	1,0	0,4		0,6	0,6	0,4	3,0	1,2	4,2
Wonen boven winkels		0,3					0,3		0,3
Bestuursopdrachten	1,1						1,1		1,1
BTW-compensatiefonds	0,2						0,2		0,2
Groen-Blauwe structuur	1,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	1,9		1,9
Jongerenvoorzieningen	1,0						1,0		1,3
4 <sup>e</sup> Hockeyveld	0,2						0,2		0,2
Eemkades	0,7						0,7		0,7
Bereikbaarheid	39,6	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4	56,6	1,9	58,5
Bereikbaarheid / aanvulling Kersenbaan		5,0					5,0		5,0
Groen	1,4	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	2,4	0,3	2,7
Gehandicaptenbeleid	2,2			0,2	0,2	0,2	2,8	0,1	2,8
<b>Totaal toekenningen</b>	<b>79,4</b>	<b>12,5</b>	<b>8,8</b>	<b>9,8</b>	<b>10,5</b>	<b>4,3</b>	<b>125,3</b>	<b>3,4</b>	<b>128,7</b>
<b>Stand reserve (compartiment overige)</b>	<b>5,4</b>	<b>-2,6</b>	<b>-5,3</b>	<b>8,4</b>	<b>-12,2</b>	<b>-9,8</b>	<b>-9,8</b>	<b>9,0</b>	<b>-0,8</b>

## 5. Reserve Stedelijke Voorzieningen (RSV-2)

Bij de begroting 2007 is besloten om RSV-1 als een afgerond geheel te beschouwen. Naar aanleiding daarvan heeft de gemeenteraad aangegeven behoefte te hebben aan een nieuwe Reserve Stedelijke Voorzieningen: RSV-2. Bij de behandeling van de Kadernota 2010 heeft de gemeenteraad aangegeven deze reserve te willen blijven oormerken voor de dekking van grote gemeentelijke investeringsopgaven. Een besluit over een compartimentering van RSV-2 is tot nu toe uitgebleven. Wel heeft de gemeenteraad vorig jaar besloten om binnen RSV-2 een bedrag van € 5,5 miljoen te oormerken voor de zgn “no regret maatregelen” ten behoeve het bereikbaarheidspakket.

Door middel van RSV-2 willen wij de komende jaren de benodigde middelen bijeenbrengen voor de grote investeringsopgaven vanuit het coalitieakkoord: Het bereikbaarheidspakket, Het

Beekdal en de economische agenda. Bovenop het reeds eerder gereserveerde bedrag van € 5,5 miljoen voor de “no regret maatregelen” zal voor deze drie opgaven aanvullend nog ongeveer € 35 miljoen benodigd zijn. In het coalitieakkoord is vastgelegd dat ook de reserve IJbaan hierbij wordt betrokken.

Sinds 2007 ontvangt de gemeente Amersfoort via het gemeentefonds een suppletieuitkering vanwege de afschaffing van (een deel van) de OZB. In 2006 is besloten om deze jaarlijkse suppletieuitkering met ingang van 2009 te storten in RSV-2. Aanvankelijk was de veronderstelling dat deze suppletieuitkering al in 2015 afgebouwd zou zijn en daardoor ook de voeding van RSV-2. Inmiddels is duidelijk dat de suppletieuitkering langer doorloopt, waardoor ook de voeding van RSV-2 langer kan doorlopen.

Onderstaand overzicht geeft een beeld van de beschikbare middelen in RSV-2 tot 1/1/2015:

(bedragen x € 1.000.000,-)

Omschrijving	2010	2011	2012	2013	2014
Stand per 01/01	5,1	9,0	9,7	9,2	9,4
Rekeningssaldo 2009	1,0				
Overbruggingslijst 2010	-1,2				
Verkoop deel SRO aandelen aan Haarlem	2,0				
Suppletie-uitkering	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1
Dekking fasering vorige meerjarenbegroting		-4,4			
Storting vanuit de reserve IJbaan		2,8			
Extra storting vanuit huidige meerjarenbegroting		0,2	0,2	0,1	
No regret maatregelen Bereikbaarheid			-2,0	-2,0	-1,5
Reservering t.b.v. Huis van de Watersport			-0,8		
<b>Stand per 31/12</b>	<b>9,0</b>	<b>9,7</b>	<b>9,2</b>	<b>9,4</b>	<b>10,0</b>

Voor de periode tot en met 2014 is daarmee nu reeds een bedrag beschikbaar van € 10 miljoen voor de dekking van de investeringsopgaven voor VERDER, het Beekdal en de Economische agenda. Wij zullen ons inspinnen om in de komende

meerjarenbegrotingen dekking te vinden om dit bedrag aan te vullen tot het benodigde bedrag van ongeveer € 35 miljoen. Met deze reservering is in ieder geval een substantiële stap gezet in de realisatie van deze ambities uit het coalitieakkoord.

## 6. Specificatie van de begrotingsbijstellingen

In paragraaf 1 is uiteengezet welke bijstellingen van de begroting hebben plaatsgevonden, enerzijds om het bestaande beleid voort te zetten en anderzijds om het resulterende tekort op te lossen en tevens structurele invulling te geven aan de tranche 2011 van de noodzakelijke ombuigingen. In deze paragraaf wordt, waar nodig, een nadere detaillering gegeven van deze begrotingsbijstellingen. Verder geven we een specificatie van de nieuw opgenomen budgettair neutrale posten in de begroting, dat wil zeggen posten waarvoor daarmee samenhangende posten zijn verlaagd danwel daaraan gerelateerde inkomsten zijn verhoogd.

Bij deze specificaties hanteren wij het onderscheid dat ook in paragraaf 1 is aangehouden. Bij iedere post is tevens aangegeven bij welk programma deze thuishoort.

Bij de nu volgende overzichten tekenen wij overigens met nadruk aan dat de bedragen wijzigingen aangeven ten opzichte van de bedragen die in de vorige meerjarenbegroting in 2011 tot en met 2013 waren opgenomen.

**Tabel 6.1 uitgavenbijstellingen ivm areaalwijzigingen**

(boven de vorige meerjarenbegroting) (bedragen x € 1.000,-; budgetbeslag is +)

Prog.		2011	2012	2013	2014
3	Wegen (inclusief kunstwerken)	22	13	-9	60
	Openbare verlichting	14	9	-3	37
	Straatreiniging/gladheidsbestrijding	15	10	-3	40
	Afwatering	5	3	-1	14
	Openbaar groen	37	22	-14	101
	Milieubeheer	6	4	-2	16
5	Leerlingenvervoer				25
	Uitbreiding 1 <sup>e</sup> inrichting				17
	Bewegingsonderwijs				40
	ZMOK-onderwijs				50
8	Verkeer	1	1		3
12	Wijkse voorzieningen Vathorst	984	984	414	1.124
	Subsidies				50
	Burgerzaken en belastingen	6	4	-6	13
		<b>1.090</b>	<b>1.050</b>	<b>376</b>	<b>1.590</b>

**Tabel 6.2 extra uitgaven ivm voortzetting reeksen**

(boven de vorige meerjarenbegroting) (bedragen x € 1.000,-; budgetbeslag is +)

Prog.		2011	2012	2013	2014
3	VVP-storting in RSV-1				54
	Openbare verlichting				36
	Intensivering wegenonderhoud				244
	Impuls onderhoud groen				45
4	Invest.div.wijkaccommodaties				6
5	Modernisering schoolgebouwen				38
12	Exploitatielasten grote stedelijke voorzieningen				100
	Storting in RSV-1 (€ 3,8 mln)				226

Prog.		2011	2012	2013	2014
	ICT-projecten				207
	Dekking ICT via bedrijfsvoering				-142
		0	0	0	814

**Tabel 6.3 Begrotingsbijstellingen ivm investeringen**

(boven de vorige meerjarenbegroting) (bedragen x € 1.000,-; budgetbeslag is +)

Prog.		2011	2012	2013	2014
	Vervangingsinvesteringen:				
3	• Kademuren en bruggen				10
6	• Sport				7
8	• Verkeersregelinstallaties				22
9	• De Flint				15
	• De Lieve Vrouw	20	20	20	20
12	• Welzijnspanden				6
	• Inventaris				11
	• Automatiseringsinvesteringen				283
		20	20	20	374
Div.	Doorwerking kapitaallasten 2013 en vrijval kapitaallasten	139	434	690	163
		159	454	710	537

**Tabel 6.4 Begrotingsbijstellingen ivm autonome ontwikkelingen**

(boven de vorige meerjarenbegroting) (bedragen x € 1.000,-; budgetbeslag is +)

Prog.		2011	2012	2013	2014
2	Tegenvaller leges gebruiksvergunningen	40	40	40	40
3	Onderhoud spoorwegovergangen	94	154	154	154
	Correctie ramingen milieu	60	60	60	60
11	Bijstand (WWB / FWI)	-1.466	-672	128	
	Formatienormering sociale zekerheid		275	275	275
	Uitvoeringskosten bijstand 65+	60	60	60	60
12	Pensioenen wethouders	-58	-98	-54	-54
	Kosten verkiezingen	-163			789
	• Dekking via aframing stelpost huisvesting				-789
	Stelpost incidenteel loon				200
	FPU-gemeenten	-4	-3	-3	-27
	Saldo peil aanpassingen	-126	-108	-145	-116
	Lagere rentekosten	-550	-550	-550	-550
		-2.113	-842	-35	42

**Tabel 6.5 Overige begrotingsbijstellingen**

(boven de vorige meerjarenbegroting) (bedragen x € 1.000,-; budgetbeslag is +)

Prog.		2011	2012	2013	2014
1	Contributie G27 en VNG	16	18	19	22
	Inschrijving uitgenodigde vluchtelingen	50	50		
2	Extra kosten veiligheidshuis	50	50		
4	Entree Rustenburg / Schuilenburg	60			
5	Extra kosten onderwijshuisvesting		491	791	716
	Hogere kosten leerlingenvervoer	350	175		
6	Langer instandhouding zwembaden	433			
7	Rente Vathorst-West	1.000	1.000		
	Tegenvaller bouwleges	1.000			
9	Huur extern depot Archiefdienst	-30	30		
	Verhuiskosten Archiefdienst		15		
11	Hogere kosten minimabeleid	385			
	Doorschuiving taakstelling UWV/CWI	461			
12	Tegenvaller rente SVN (revolving fund)	170	170	170	170
	Gemeentelijke organisatie CO2-neutraal	50	50		
		<b>3.995</b>	<b>2.049</b>	<b>980</b>	<b>908</b>

**Tabel 6.6 Budgettair neutrale begrotingsaanpassingen**

(boven de vorige meerjarenbegroting) (bedragen x € 1.000,-; budgetbeslag is +)

Prog.		2011	2012	2013	2014
3	Areaalontwikkeling afvalkosten	63	38	-23	171
12	Aanpassing afvalstoffenheffing	-63	-38	23	-171
3	Tariefsverlaging restafval	-2.400	-2.400	-2.400	-2.400
12	Aanpassing afvalstoffenheffing	2.400	2.400	2.400	2.400
12	Verlaging afvalstoffenheffing 2011	264			
12	Dekking uit tariefsegalisatiereserve	-264			
3	Areaalontwikkeling rioleringskosten	32	20	-10	87
12	Aanpassing rioolheffing	-32	-20	10	-87
4	GAVO: nazorg verslaafde veelplegers	165	165	165	165
	Gedekt uit middelen Leefbaarheid/veiligheid	-165	-165	-165	-165
4	'Piep zei de muis'	100	100	100	100
	Gedekt uit Brede Doeluitkering Jeugd	-100	-100	-100	-100
4	Buitenkasten	172	172	172	172

Prog.		2011	2012	2013	2014
	Gedekt uit middelen Leefbaarheid/veiligheid	-172	-172	-172	-172
5	Voorkomen Voortijdig Schoolverlaten	200	200	200	200
	Gedekt via openbreken convenant VSV	-200	-200	-200	-200
12	Bijstelling bezuinigingen Gemeentefonds 2012		1.000	1.000	1.000
	Bijstelling bezuinigingen Gemeentefonds 2013			1.000	1.000
	Bezuinigingen Gemeentefonds 2014				3.000
	Verhogen stelpost ombuigingen		-1.000	-2.000	-5.000
2	Vervallen uitkering Antillianengemeenten				-85
12	Verlagen Algemene uitkering				85
3	Decentralisatie-uitkering ISV-3	1.303	1.056	1.081	991
12	Verhogen Algemene uitkering	-1.303	-1.056	-1.081	-991
4	Verlaging WMO-budget (herverdeling)	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
12	Verlagen Algemene uitkering	1.000	1.000	1.000	1.000
3	Verhoging storting rioleringsfonds 1 jaar later*		-746		
12	Verhoging rioolheffing 1 jaar later*		746		
3	Verlaging groenbudget 1 jaar later*		746		
12	Verlaging OZB 1 jaar later*		-746		
1	Verlaging kosten wethouders (5 ipv 6)	-109	-109	-109	-109
	Verlaging taakstelling bestuur	109	109	109	109

\* Met ingang van de begroting 2002 is voor een periode van 10 jaar het rioleringsbudget verlaagd en het groenbudget verhoogd, onder gelijktijdige verlaging van het rioolrecht en verhoging van de OZB. In 2012 is de 10-jaarsperiode afgelopen en zou de omgekeerde beweging moeten plaatsvinden. Vanwege de problemen in het groenbudget door de stormschade stellen wij voor de 10-jaarsperiode met 1 jaar te verlengen.

**Tabel 6.7 Geschrapte overhevelings- en bestemmingsvoorstellen jaarverslag 2009**

(bedragen x € 1.000,-)

Prog.		2010
5	Realisatie natuurspeelplaatsen	50
8	Detailhandelsplan Noordewierweg	40
21	Toevoeging aan RRI	614
24	Amersfoort Vernieuwt	400
25	Leefbaarheidsbudgetten	106
		<b>1.210</b>

# 3. Beleidsverantwoording

## Door de raad te autoriseren begrotingsbedragen 2011-2014

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2009	Raming 2010	Raming 2011	Raming 2012	Raming 2013	Raming 2014
<b>Lasten (exclusief toevoegingen reserves)</b>						
01. Algemeen bestuur en public affairs	14.992	14.523	21.397	17.905	17.960	18.504
02. Veiligheid en handhaving	20.617	19.595	19.443	19.404	18.797	18.691
03. Stedelijk beheer en milieu	62.292	60.113	57.827	57.829	58.183	58.791
04. Zorg, welzijn en wijkontwikkeling	61.389	60.994	57.536	54.124	52.895	52.707
05. Onderwijs	30.356	29.780	27.730	27.972	27.618	27.380
06. Sport	7.816	8.758	9.138	8.402	8.391	8.400
07. Ruimtelijke ontwikkeling	87.375	65.393	50.385	50.159	61.284	46.038
08. Mobiliteit	14.462	16.032	15.853	7.270	7.419	7.518
09. Cultureel klimaat en stadshart	19.711	20.218	19.647	19.841	19.445	19.406
10. Economie en wonen	7.074	6.660	5.681	4.715	4.507	4.499
11. Werk en inkomen	92.491	82.113	89.764	91.640	91.154	90.665
12. Financiën en belastingen	29.628	24.753	26.467	24.713	22.260	20.132
<b>Totaal lasten</b>	<b>448.203</b>	<b>408.932</b>	<b>400.868</b>	<b>383.974</b>	<b>389.913</b>	<b>372.731</b>
<b>Baten (exclusief onttrekkingen reserves)</b>						
01. Algemeen bestuur en public affairs	3.117	2.244	2.402	2.261	2.282	2.310
02. Veiligheid en handhaving	5.394	5.823	4.788	5.801	5.810	5.798
03. Stedelijk beheer en milieu	7.113	4.926	4.522	4.522	4.522	4.522
04. Zorg, welzijn en wijkontwikkeling	20.123	9.324	10.077	8.241	8.241	8.241
05. Onderwijs	6.666	2.400	2.370	2.370	2.370	2.370
06. Sport	665	326	326	326	326	326
07. Ruimtelijke ontwikkeling	72.281	61.642	44.587	44.384	56.533	42.609
08. Mobiliteit	4.787	4.829	4.770	4.770	4.770	4.770
09. Cultureel klimaat en stadshart	1.332	996	997	997	891	891
10. Economie en wonen	12.491	396	886	405	405	405
11. Werk en inkomen	70.832	64.411	74.115	76.313	75.407	75.140
12. Financiën en belastingen	242.461	236.314	232.983	226.097	223.587	221.017
<b>Totaal baten</b>	<b>447.262</b>	<b>393.631</b>	<b>382.823</b>	<b>376.487</b>	<b>385.144</b>	<b>368.399</b>

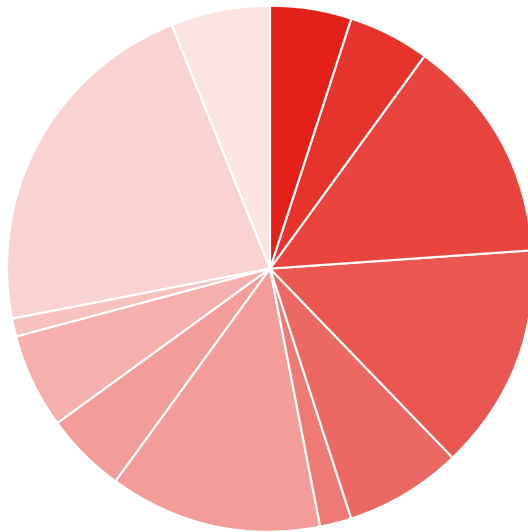


	Rekening 2009	Raming 2010	Raming 2011	Raming 2012	Raming 2013	Raming 2014
<b>Saldo (exclusief mutaties reserves)</b>						
01. Algemeen bestuur en public affairs	11.875	12.279	18.995	15.644	15.678	16.194
02. Veiligheid en handhaving	15.223	13.772	14.655	13.603	12.987	12.893
03. Stedelijk beheer en milieu	55.179	55.187	53.305	53.307	53.661	54.269
04. Zorg, welzijn en wijkontwikkeling	41.266	51.670	47.459	45.883	44.654	44.466
05. Onderwijs	23.690	27.380	25.360	25.602	25.248	25.010
06. Sport	7.151	8.432	8.812	8.076	8.065	8.074
07. Ruimtelijke ontwikkeling	15.094	3.751	5.798	5.775	4.751	3.429
08. Mobiliteit	9.675	11.203	11.083	2.500	2.649	2.748
09. Cultureel klimaat en stadshart	18.379	19.222	18.650	18.844	18.554	18.515
10. Economie en wonen	-5.417	6.264	4.795	4.310	4.102	4.094
11. Werk en inkomen	21.659	17.702	15.649	15.327	15.747	15.525
12. Financiën en belastingen	-212.833	-211.561	-206.516	-201.384	-201.327	-200.885
<b>Saldo exclusief mutaties reserves</b>	<b>941</b>	<b>15.301</b>	<b>18.045</b>	<b>7.487</b>	<b>4.769</b>	<b>4.332</b>
<b>Saldo exclusief mutaties reserves</b>	<b>941</b>	<b>15.301</b>	<b>18.045</b>	<b>7.487</b>	<b>4.769</b>	<b>4.332</b>
Toevoegingen reserves	27.012	27.800	25.935	6.448	7.129	5.881
Onttrekkingen reserves	40.723	43.101	43.980	13.935	11.898	10.213
<b>Saldo inclusief mutaties reserves</b>	<b>-12.770</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

**Lasten en Baten**

**Lasten per programma**

bedragen x € 1.000,-  
inclusief toevoeging aan reserves

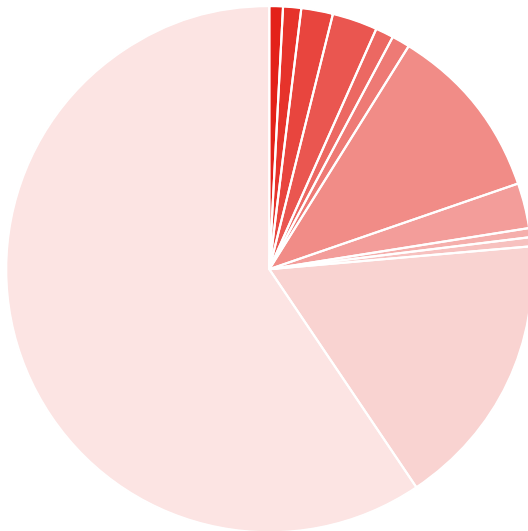


- Algemeen bestuur en public affairs  
21.397 (5%)
- Veiligheid en handhaving  
19.443 (5%)
- Stedelijk beheer en milieu  
59.532 (14%)
- Zorg, welzijn en wijkontwikkeling  
59.162 (14%)
- Onderwijs  
27.761 (7%)
- Sport  
9.140 (2%)
- Ruimtelijke ontwikkeling  
52.035 (13%)
- Mobiliteit  
19.306 (5%)
- Cultureel klimaat en stadshart  
26.008 (6%)
- Economie en wonen  
5.681 (1%)
- Werk en inkomen  
89.764 (22%)
- Financiën en belastingen  
26.467 (6%)

**Lasten en Baten**

**Baten per programma**

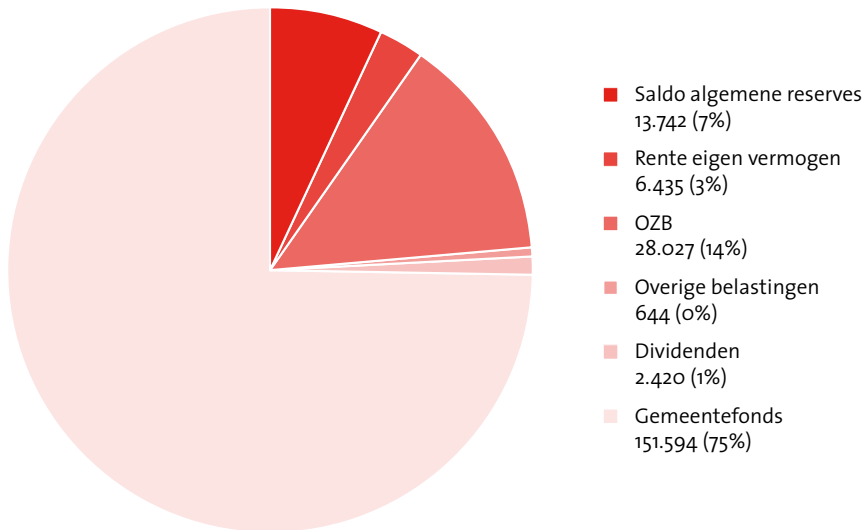
bedragen x € 1.000,-  
inclusief onttrekking aan reserves



- Algemeen bestuur en public affairs  
2.402 (1%)
- Veiligheid en handhaving  
4.788 (1%)
- Stedelijk beheer en milieu  
6.795 (2%)
- Zorg, welzijn en wijkontwikkeling  
12.558 (3%)
- Onderwijs  
2.768 (1%)
- Sport  
3.575 (1%)
- Ruimtelijke ontwikkeling  
46.191 (11%)
- Mobiliteit  
13.470 (3%)
- Cultureel klimaat en stadshart  
1.423 (0%)
- Economie en wonen  
886 (0%)
- Werk en inkomen  
74.115 (17%)
- Financiën en belastingen  
257.832 (60%)

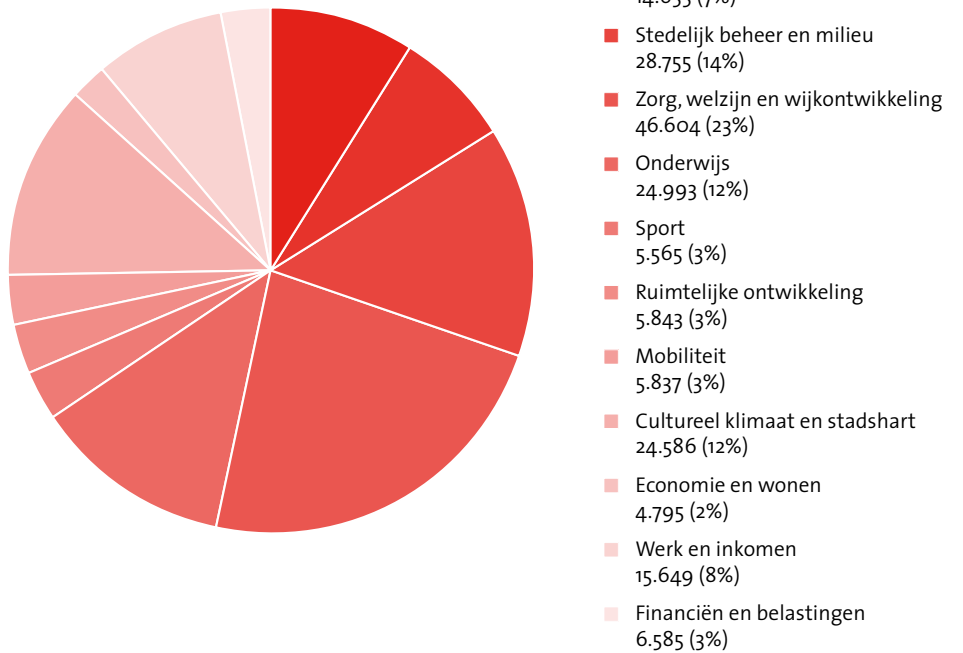
**Algemene middelen**  
**Samenstelling**

bedragen x € 1.000,-



**Algemene middelen**  
**Besteding**

bedragen x € 1.000,-



# 1. Algemeen bestuur en public affairs

## Bestuur

### Missie

*'Amersfoort is een verbonden stad met een slagvaardig bestuur dat werkt aan een duurzame en vitale samenleving.'*

### Context en achtergronden

#### Gemeentebestuur

Het gemeentebestuur – de gemeenteraad, het college en de burgemeester – moet herkenbaar en toegankelijk zijn. De gemeenteraad bepaalt de beleidsmatige en financiële kaders, stelt verordeningen vast en controleert het college van B&W. De raad wordt daarin bijgestaan door de griffie. Het college draagt verantwoordelijkheid voor de voorbereiding van beleid en de uitvoering daarvan en wordt ondersteund door de ambtelijke organisatie. Het gemeentebestuur kan verder gebruik maken van de inzichten en publicaties van de onafhankelijke rekenkamercommissie, ombudsman en stadsarchitect.

Door de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2010 is de samenstelling van de raad gewijzigd. Ongeveer de helft van de raad bestaat uit nieuwe leden en er zijn nieuwe politieke partijen in de raad gekomen. Het college is eveneens gewijzigd. Het college bestaat uit een andere politieke samenstelling dan voor de gemeenteraadsverkiezingen en bovendien is sprake van een nieuwe burgemeester. Het jaar 2011 is het eerste volledige kalenderjaar van deze nieuwe raadsperiode.

#### Kaderstellende beleidsnota's

- Reglement van orde van de raad 2010;
- Inspraak- en participatieverordening Amersfoort 2009;
- Coalitieakkoord Amersfoort 2010-2014;
- Communicatiebeleidskader 2008-2011.

#### Wat willen we bereiken:

Betrokken burgers bij beslissingen over hun wijk en de stad Amersfoort.

Vertrouwen van burgers in het bestuur van de gemeente.

Een slagvaardig bestuur dat opkomt voor de belangen van de Amersfoortse regio.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Gemeenteraad <ul style="list-style-type: none"> <li>• vergaderen op een wijze die betrokkenheid van burgers en efficiëntie vergroot;</li> <li>• goede informatievoorziening aan de raad en ondersteuning bij de uitoefening van zijn taken;</li> <li>• bijeenkomsten met inwoners en organisaties en werkbezoeken in de stad;</li> <li>• informeren over het werk van de gemeenteraad op basis van het communicatieplan.</li> </ul>	De raad vormt de volksvertegenwoordiging van de gemeente en heeft een kaderstellende en controlerende taak. De raad werkt sinds 2005 met De Ronde, Het Plein en Het Besluit. Deze werkwijze is vastgelegd in het reglement van orde van de raad. De gemeenteraad heeft zijn eigen communicatieplan opgesteld.
College van B&W <ul style="list-style-type: none"> <li>• toezien op heldere besluitstukken, waarin óók de afwegingen zichtbaar zijn opgenomen;</li> <li>• aanspreekbaar zijn, o.a. als wijkwethouder;</li> <li>• slagvaardigheid en proactief in het aanpakken van problemen;</li> <li>• omgang college en raad jaarlijks evalueren.</li> </ul>	Het college van B&W is verantwoordelijk voor de beleidsvoorbereiding en uitvoering binnen de door de raad gestelde kaders. Het college speelt hierdoor een belangrijke rol bij het invullen van de ambities zoals verwoord in het Coalitieakkoord Amersfoort 2010-2014 en het doorvertalen daarvan naar de ambtelijke organisatie.
Burgemeester	De burgemeester is voorzitter van de raad en het college en heeft ook eigen bevoegdheden, voornamelijk op het gebied van openbare orde en veiligheid. De burgemeester heeft daarnaast een representatieve taak. De burgemeester is onder andere coördinerend portefeuillehouder voor netwerk- en lobbyactiviteiten, die in de huidige financiële situatie belangrijke zijn dan ooit.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Rekenkamercommissie <ul style="list-style-type: none"> <li>onderzoek.</li> </ul>	De rekenkamercommissie onderzoekt de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur. Vanuit een onafhankelijke positie stelt de rekenkamercommissie jaarlijks een onderzoeksplan op voor het komende jaar.
Ombudsman <ul style="list-style-type: none"> <li>behandelen verzoekschriften.</li> </ul>	Wanneer in het contact tussen de gemeente en de burger iets mis is gegaan en de problemen niet zijn opgelost, kan de burger de ombudsman vragen een onderzoek te doen. De ombudsman onderzoekt of er mogelijkheden tot bemiddeling zijn. Lukt dat niet (meer) dan vangt de ombudsman een onderzoek aan met als centrale vraag of de gemeente de burger behoorlijk behandelde. Elk jaar brengt de ombudsman een jaarverslag uit over het onderzoek van het voorgaande jaar.

Omschrijving	Bron	Realisatie	Streefwaarden			
			2011	2012		2014
<b>Effectindicatoren</b>						
Betrokkenheid	Stadspeiling					
<ul style="list-style-type: none"> <li>% inwoners dat vindt dat zij voldoende zijn betrokken bij de totstandkoming en uitvoering van gemeentelijke plannen.</li> </ul>		1	40%	2	45%	2
Vertrouwen	Stadspeiling					
<ul style="list-style-type: none"> <li>% inwoners dat zich vertegenwoordigd voelt door de gemeenteraad</li> </ul>		-	-	3	3	3
<ul style="list-style-type: none"> <li>% inwoners dat vertrouwen heeft in het college van B&amp;W.</li> </ul>		-	-	3	3	3
1 In de Stadspeiling 2005 was 18% het eens met de stelling 'Het gemeentebestuur doet veel om mensen bij het bestuur te betrekken.' 2 De Stadspeiling wordt voor dit onderwerp eens per 2 jaar uitgevoerd. 3 De effectindicatoren voor het onderdeel 'vertrouwen' zijn nieuw en worden voor het eerst in 2011 gemeten. Om deze reden zijn hier nog geen streefwaarden opgenomen.						

## Publieksdienstverlening

### Missie

*'De gemeente wordt steeds meer de eerste overheid, de toegangspoort naar andere overheden. We zijn een attente gemeente, die burgers centraal stelt. Door onze klantcontacten verder te professionaliseren, helpen we onze klanten doeltreffend en efficiënt. Zo houden we ook in tijden van bezuiniging onze dienstverlening op peil.'*

### Context en achtergronden

In het collegeprogramma 2006-2010 lag de nadruk op het verbeteren van de dienstverlening. Dit is gerealiseerd binnen het programma Attent Amersfoort. Ook in het nieuwe coalitieakkoord 2010-2014 'Verbonden, slagvaardig, duurzaam' wordt gesproken over de attent Amersfoortse ambtenaar: een 'civil servant' die de burger centraal stelt. Hiermee krijgt Attent Amersfoort een nieuwe impuls.

Amersfoort scoort inmiddels bovengemiddeld in haar dienstverlening. Zo staan we in de top 3 van de ranglijst van het Ministerie van Binnenlandse Zaken ([www.5beloften.nl](http://www.5beloften.nl), voorjaar 2010). En uit de benchmark Publiekszaken 2010 blijkt dat de klanttevredenheid op alle kanalen hoger ligt dan het landelijk gemiddelde. Dit resultaat willen we vasthouden. Dit doen we onder meer door de inzet van ICT en het verder professionaliseren van de afhandeling van onze klantcontacten. Hierbij houden we de kwaliteit van de dienstverlening op peil en zorgen we ervoor dat, meer nog dan in de voorgaande jaren, één en ander efficiënt verloopt. We richten processen efficiënter in, breiden de rol van het Klant Contact Centrum (KCC) in het afhandelen van klantcontacten uit en 'sturen' klanten meer richting het digitale kanaal. Ook kijken we hierbij naar de toepasbaarheid van nieuwe inzichten als 'het nieuwe werken', web 2.0 en Ambtenaar 2.0 in de Amersfoortse context.

**Kaderstellende beleidsnota's**

- Attent Amersfoort – Actieplan Publieksdienstverlening.

**Algemeen**

Wat willen we bereiken:
Wij willen een attente gemeente zijn met een daarbij passende dienstverlenende, klantgerichte cultuur. We kiezen voor de kernwaarden snel, deskundig, vriendelijk en transparant. De attente Amersfoortse ambtenaar is een 'civil servant' die de burger centraal stelt.
We willen een besparing realiseren door de afhandeling van klantcontacten efficiënter te organiseren. Dat mag niet ten koste gaan van de klanttevredenheid.
Wij stellen de klant centraal door voor iedere doelgroep de dienstverlening aan te bieden via het best passende kanaal. De gemeente stuurt hierbij zowel op effectiviteit en efficiency, als op het gemak voor de klant.
De gemeente wordt, als meest nabije overheid, meer en meer de toegangspoort naar de gehele overheid. We handelen daarom meer klantcontacten in het frontoffice (KCC) af, passen we onze cultuur en werkwijze aan en zetten de mogelijkheden van ICT strategisch in.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Doorontwikkelen Klant Contact Centrum.	We vergroten de efficiëntie en professionaliteit van de afhandeling van klantcontacten door het KCC verder te ontwikkelen. Dit doen we in samenspraak met de vakafdelingen.
Meer en betere digitale producten aanbieden en actief sturen op het gebruik ervan.	Met de inzet van ICT kunnen we in tijden van bezuiniging de dienstverlening op peil houden. Dit doen we door het aanbieden van betere digitale producten via onder andere het midoffice. Zo werken we efficiënter en zetten we stappen op weg naar een transparantere overheid (Amersfoort 2.0). We versterken dit effect door actief te sturen op het gebruik van het digitale kanaal.
Verankeren en doorontwikkelen Attent Amersfoort	Het programma Attent Amersfoort loopt af in 2010. We borgen de behaalde resultaten van Attent in de organisatie. Daarnaast bepalen we op welke manier de attente cultuur en werkwijze een vervolg krijgen, in lijn met het nieuwe collegeprogramma (Attent Amersfoort 2.0).

**Burgerzaken**

De afdeling Burgerzaken heeft binnen de publieksdienstverlening een beeldbepalende positie. Alle inwoners van Amersfoort hebben met enige regelmaat met deze afdeling te maken. Bij de opzet van de begroting is ervoor gekozen om de kosten

van de afdeling burgerzaken bij het programmaonderdeel Publieksdienstverlening op te nemen. Er zijn echter meer kosten gemoeid met publieksdienstverlening (zoals die van Sociale Zekerheid en vergunningverlening). Deze zijn elders ondergebracht in begroting, bij de betreffende begrotingsprogramma's.

Omschrijving	Bron	Realisatie		Streefwaarden			
				2011	2012	2013	2014
<b>Effectindicatoren</b>							
<b>Balie burgerzaken:</b>							
• Tevredenscijfer bezoeker	TNS-Nipo	7,9	2009	7,9	7,9	7,9	7,9
<b>Telefoon:</b>							
• Tevredenscijfer bellers	TNS-Nipo	7,7	2009	7,7	7,7	7,7	7,7
<b>Digitaal:</b>							
• Tevredenscijfer afnemers digitale diensten	TNS-Nipo	7,3	2009	7,3	7,3	7,3	7,3
<b>Schriftelijk</b>							
• Tevredenscijfer lezers	Onderzoek O&S	7,6	2009	-	-	7,6	-
<b>Prestatie-indicatoren</b>							
<b>Balie burgerzaken:</b>							
• Gemiddelde wachttijd op afspraak (jan t/m dec)	Klant volgsysteem	1		5 min	5 min	5 min	5 min
• Gemiddelde wachttijden bij vrije inloop in de zomermaanden (mei t/m augustus) <sup>2</sup>	Klant volgsysteem	1		17 min	17 min	17 min	17 min
• Gemiddelde wachttijden bij vrije inloop (rest van het jaar)	Klant volgsysteem	1		9 min	9 min	9 min	9 min
<b>Telefoon:</b>							
• % telefonische bereikbaarheid KCC	KCC	98%	2009	98%	98%	98%	98%
• % telefonische contacten waarbij een KCC-medewerker direct antwoord kan geven (zonder doorverbinden)	TNS-Nipo	50%	2010	55%	60%	65%	70%
<b>Digitaal:</b>							
• % mensen dat digitaal een product of dienst heeft geregeld (zoals een afspraak maken voor burgerzaken, een vergunning aanvragen of bezwaar indienen)	Stadspeiling	21%	2008	-	30%	-	35%
<b>Schriftelijk:</b>							
• % brieven dat binnen de termijn beantwoord wordt	DIA-PIM	86%	2009	90%	90%	90%	90%
• % klachten waarbij binnen 2 weken contact is geweest met de klager	DIA	1		90%	90%	90%	90%
<sup>1</sup> Dit betreft een nieuwe of aangepaste indicator. <sup>2</sup> In de zomermaanden heeft de afdeling burgerzaken te maken met een onevenredige toeloop van het aantal klanten (in verband met de grote vraag naar nieuwe reisdocumenten). De gemiddelde wachttijd is hierdoor in de zomermaanden, ondanks maximale baliebezetting, hoger dan buiten die periode.							

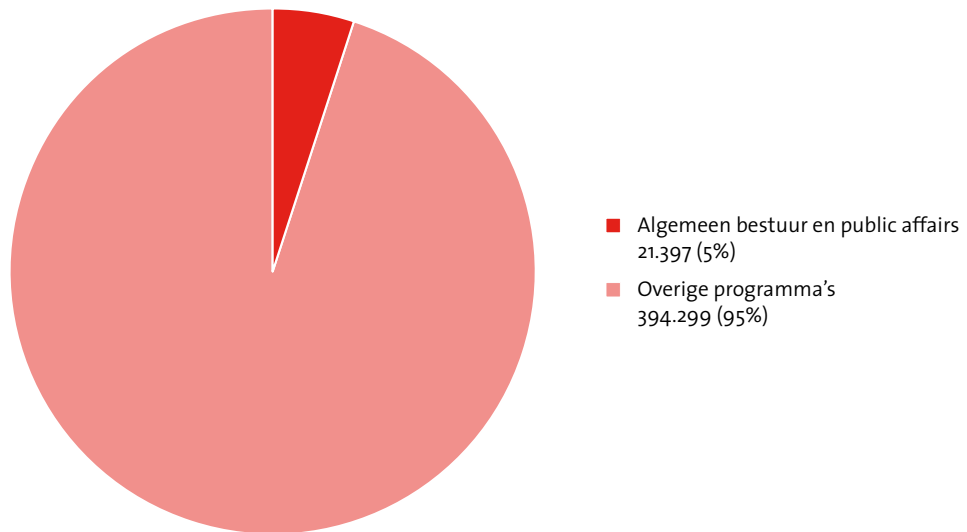
**Financiële toelichting**

(bedragen x € 1.000,-)

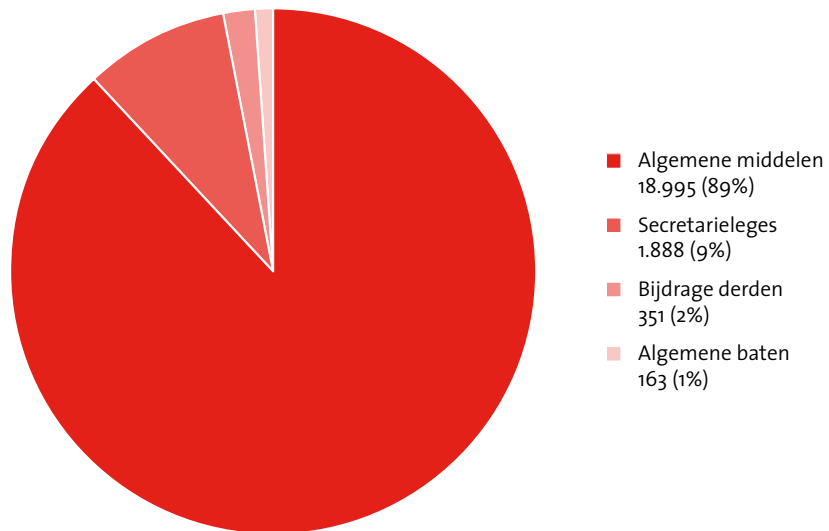
	Rekening 2009	Raming 2010	Raming 2011	Raming 2012	Raming 2013	Raming 2014
<b>Lasten (exclusief toevoegingen reserves)</b>						
Bestuur	8.538	8.590	15.973	12.868	12.969	12.742
Publieke dienstverlening	6.454	5.933	5.424	5.037	4.991	5.762
<b>Totaal lasten</b>	<b>14.992</b>	<b>14.523</b>	<b>21.397</b>	<b>17.905</b>	<b>17.960</b>	<b>18.504</b>
<b>Baten (exclusief onttrekkingen reserves)</b>						
Bestuur	330	6	6	6	6	6
Publieke dienstverlening	2.787	2.238	2.396	2.255	2.276	2.304
<b>Totaal baten</b>	<b>3.117</b>	<b>2.244</b>	<b>2.402</b>	<b>2.261</b>	<b>2.282</b>	<b>2.310</b>
<b>Saldo (exclusief mutaties reserves)</b>						
Bestuur	8.208	8.584	15.967	12.862	12.963	12.736
Publieke dienstverlening	3.667	3.695	3.028	2.782	2.715	3.458
<b>Saldo programma 1 (exclusief mutaties reserves)</b>	<b>11.875</b>	<b>12.279</b>	<b>18.995</b>	<b>15.644</b>	<b>15.678</b>	<b>16.194</b>
Toevoegingen reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves	0	0	0	0	0	0
<b>Saldo programma 1 (inclusief mutaties reserves)</b>	<b>11.875</b>	<b>12.279</b>	<b>18.995</b>	<b>15.644</b>	<b>15.678</b>	<b>16.194</b>
<b>In de ramingen begrepen investeringen</b>						
<b>Investerings met een economisch nut</b>						
Vervanging collegeauto			63	0	0	0
Audiovisuele middelen raadszaal			0	0	217	0
<b>Totaal aan investeringen</b>			<b>63</b>	<b>0</b>	<b>217</b>	<b>0</b>



**Aandeel in de totale gemeentebegroting**



**Waar komt het geld vandaan?**



## 2. Veiligheid en handhaving

### Sociale veiligheid

#### Missie

*'We streven naar een veilig Amersfoort, waarin burens elkaar kunnen aanspreken, waarin pleinen en straten echt openbaar gebied zijn, waarin inwoners zich beschermd weten en weerbaar zijn, waarin jeugd een eigen plek inneemt, waarin respect geldt als basisnorm, waarin regels worden gehandhaafd en waarin ernstige calamiteiten achterwege blijven.'*

#### Context en achtergronden

Eind 2009 is de evaluatie van het Integraal Veiligheidsprogramma 2008/2009 aangeboden aan de gemeenteraad. De gemeenteraad heeft 12 januari 2010 ingestemd met de voorgestelde prioriteiten voor 2010. Het college voert in 2010 de voorgestelde prioriteiten uit. In het voorjaar van 2010 is een nieuwe gemeenteraad en een nieuw college geïnstalleerd. Ook is er een nieuwe burgemeester benoemd. Omdat in het najaar van 2010 het Integraal Veiligheidsprogramma 2011-2014 wordt vastgesteld zijn in deze begroting de huidige prioriteiten opgenomen. Naar verwachting zal een groot deel van de huidige veiligheids-thema's ook in 2011 nog aandacht behoeven.

In het coalitieakkoord 2010-2014 wordt de focus gelegd op de bestuurlijke aanpak van onveiligheid, het verhogen van de betrokkenheid, eigen verantwoordelijkheid en het versterken van het zelfoplossend vermogen van bewoners. Daarnaast heeft het tegengaan van overlast en criminaliteit door jongeren een hoge prioriteit. Al deze thema's vindt u terug in onderstaande tabel.

#### Ontwikkeling Grote stedenbeleid

Eind 2009 hebben de grote gemeenten (G32, waaronder Amersfoort) en het Rijk een manifest getekend. Hierin is de gemeente voor 2010 1,6 miljoen en voor 2011 bijna 1,1 miljoen euro toegezegd. Dit betekent een vermindering van de rijksbijdrage van € 500.000 in 2011 voor Leefbaarheid en Veiligheid.

In dit manifest is afgesproken dat de veiligheids- en leefbaarheids-gelden in 2010 en 2011 worden ingezet voor de aanpak van sociale overlast en fysieke verloedering.

#### Integrale veiligheidsmonitor

In het najaar van 2009 is de landelijke Integrale Veiligheidsmonitor (IVM) op stadsniveau uitgevoerd. Omdat de uitkomsten zijn gebaseerd op een kleine steekproef maken we nu nog gebruik van de uitkomsten van de monitor Veiligheid en Leefbaarheid 2009. In het najaar van 2011 wordt de IVM op wijkniveau uitgevoerd. De uitkomsten zijn vanaf voorjaar 2012 beschikbaar. De IVM vervangt dan de huidige monitor Leefbaarheid en Veiligheid.

#### Kaderstellende beleidsnota's

- Prioriteiten 2010;
- Integrale veiligheidsmonitor 2009;
- Regionale Veiligheidsstrategie 2008-2011;
- Coalitieakkoord 2010-2014.

#### Wat willen we bereiken:

1. We willen de sociale veiligheid in de stad aantoonbaar verbeteren, door:
  - a. het terugdringen van de totale criminaliteit;
  - b. het terugdringen van overlast en verloedering (jeugdoverlast, uitgaansoverlast, verloedering fysieke woonomgeving);
  - c. het terugdringen van woninginbraken;
  - d. het terugdringen van veelvoorkomende criminaliteit (fietsendiefstal, auto-inbraak en vernieling);
  - e. het terugdringen van winkelcriminaliteit; (diefstal, overval en agressie)
  - f. het terugdringen van georganiseerde criminaliteit.
2. We willen de veiligheidsgevoelens in de stad vergroten (veiligheidsbeleving).

#### Wat gaan we er voor doen:

Ad a: voortzetten wijk-buurtgebonden en thematische aanpak van onveiligheid.

- Ad a: terugdringen recidive
- Nazorg ex-gedetineerden;
  - Veelplegeraanpak.

#### Toelichting:

Voorbeeld hiervan is de aanpak van veiligheid in Kruis Kamp.

Door een adequate toeleiding naar voorzieningen op het terrein van wonen, zorg, werk/inkomen dragen we actief bij aan het terugdringen van recidive door ex-gedetineerden (inclusief veelplegers).

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
<p>Ad b: Jeugdoverlast</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Groepsaanpak</li> <li>• Inzet straatcoaches</li> <li>• Inzet Flex-team jongerenwerk en outreachend hulpverlening</li> <li>• Inzet buurtvaders</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• We maken gebruik van de Groepsaanpak Beke; een methodiek voor de aanpak van problematische jeugdgroepen op wijkniveau;</li> <li>• Straatcoaches zijn toezichhouders en handhavers van de afdeling Handhaving Openbare Ruimte (HOR) die samenwerken met de politie en het jongerenwerk. De straatcoaches worden in een aantal buurten ingezet om de veiligheid te vergroten. Zij houden toezicht op Marokkaanse-Nederlandse jongeren tussen de 12–24 jaar die in buurten rondhangen en incidenten, overlast of kleine criminaliteit plegen. Zij spreken de jeugd aan op negatief gedrag en corrigeren hen daarop;</li> <li>• Een flexibel inzetbaar team van ambulante jongerenwerkers richt zich op jongeren die veel tijd op straat doorbrengen en last hebben van enkelvoudige of meervoudige problematiek. Dit team wordt aangevuld met maatschappelijk werk en verslavingszorg;</li> <li>• De buurtvaders dragen bij aan het stimuleren van betrokkenheid en verantwoordelijkheid van wijkbewoners bij veiligheid en leefbaarheid in de buurt, vergroten van toezicht op straat, aanspreken van jongeren op hinderlijk en overlastgevend gedrag en het verminderen van onveiligheidsgevoelens.</li> </ul>
<p>Ad b: Uitgaansoverlast</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Convenant veilig uitgaan</li> <li>• Weekendarrangement</li> <li>• Collectieve horecaontzegging (CHO)</li> <li>• YO33</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Om het uitgaansgeweld en bijbehorende overlast tegen te gaan wordt naast het weekendarrangement aan het convenant veilig uitgaan 2008-2010 een vervolg gegeven. Hierin onderschrijven horeca, gemeente, brandweer, politie en openbaar ministerie concrete activiteiten om de veiligheid zowel sociaal als fysiek te vergroten. Deze activiteiten hebben betrekking op geweld, alcohol en drugs, overlast, discriminatie, brandveiligheid, toezicht en handhaving;</li> <li>• Met de CHO hebben horecaondernemers en politie een effectief middel in handen om plegers van strafbare feiten voor een bepaalde periode uit het horecagebied te weren;</li> <li>• YO33 is een digitaal en interactief jongerenplatform waarop Amersfoortse jongeren alles kunnen vinden over uitgaan, werk en inkomen, gezondheid, school en studie. Via YO33 wordt veilig uitgaan en de 'uitgaansetiquette' bij jongeren onder de aandacht gebracht.</li> </ul>
<p>Ad b: Overlast woonomgeving</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Bestuurlijke strafbeschikking</li> <li>• Cameratoezicht</li> <li>• Aanpak Oud &amp; Nieuw</li> <li>• Campagne tegen vandalisme</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Met de komst van de Bestuurlijke Strafbeschikking krijgen de BOA's van het team HOR de bevoegdheid om zonder tussenkomst van de rechter voor bepaalde overtredingen een geldboete op te leggen. De kleine overlastgevende feiten in de openbare ruimte kunnen daarmee acuut en adequaat worden aangepakt;</li> <li>• Naast de 17 camera's die op een vaste plek zijn geïnstalleerd, beschikt de gemeente over 2 roulerende camera's. Deze camera's kunnen maximaal 6 maanden worden ingezet op een locatie met als doel het handhaven van de openbare orde. In de bestuurlijke driehoek worden de locaties van deze camera's bepaald;</li> <li>• Doelstelling van de aanpak Oud &amp; Nieuw is het terugbrengen van schade en overlast, niet alleen tijdens de jaarwisseling maar ook in de periode daarvoor. Naast gefaciliteerde vreugdevuren, strikte handhaving van overtredingen, vinden doelgroepgerichte activiteiten plaats.</li> </ul>
<p>Ad c: Tegengaan van woninginbraken</p>	<p>Bij nieuwbouwwoningen is het Politiekeurmerk Veilig Wonen opgenomen in de basiseisen. Door preventiegerichte activiteiten willen we bewoners bewust maken van hun eigen rol om de kans op een woninginbraak te verkleinen. Daar waar veel woninginbraken plaatsvinden, houden politie en gemeente gerichte acties om bewoners alert te maken.</p>

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Ad d: Terugdringen van veelvoorkomende criminaliteit (fietsendiefstal, auto-inbraak, vernieling)	Ruim 40% van het totaal aantal aangiften in de gemeente Amersfoort betreft VVC-delicten. Sinds begin 2008 is veelvoorkomende criminaliteit een nadrukkelijk speerpunt in ons veiligheidsbeleid. In nauwe samenwerking met de politie richten we ons door middel van campagnes en gerichte acties op het bewust(er) maken van bewoners van hun eigen rol in het voorkomen van veel voorkomende criminaliteit.
Ad e: Terugdringen van winkelcriminaliteit (diefstal, overval, agressie)	Om winkelcriminaliteit terug te dringen worden ondernemers op verzoek ondersteund bij het komen tot een Keurmerk Veilig Ondernemen. Ook faciliteren wij op verzoek een winkelscan, een fotoboek veelplegers en/of deelname aan SMS-alert. In 2011 worden bestaande samenwerkingsverbanden onderhouden en extra geïnvesteerd in het tegengaan van winkelcriminaliteit in de binnenstad. (Met name de Krommestraat/Langestraat en de Kamp); Team HOR voert surveillances uit in de binnenstad en assisteert waar nodig bij de aanhouding van winkeldieven.
Ad f: terugdringen van georganiseerde criminaliteit <ul style="list-style-type: none"> <li>• Convenant vrijplaatsen</li> <li>• Bestuurlijke aanpak</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Op basis van de convenanten vrijplaatsen en hennepsteelt richten we ons op het versterken van de integrale handhaving in de Cannabis sector (coffeeshops/ growshops), bij 'patsers' (jongeren die door gedrag en leefstijl uitdragen dat criminele activiteiten lonen) belwinkels, woonwagencentra, prostitutiesector en huisjesmelkers;</li> <li>• Ook neemt de gemeente deel aan het RIEC (regionaal informatie en expertisecentrum) Midden Nederland. Het RIEC ondersteunt de lokale bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit. Binnen dit convenant werkt de gemeente samen met andere gemeenten, provincies, politie, het openbaar ministerie, belastingdienst, bijzondere opsporingsdiensten en andere semi-overheden. Hiervoor is in 2010 een regionaal convenant ondertekend welke 1 januari 2012 afloopt. Begin 2012 wordt afgewogen of overgegaan wordt tot definitieve deelname.</li> </ul>
Bevorderen betrokkenheid van bewoners <ul style="list-style-type: none"> <li>• Burgernet</li> <li>• SMS-Service</li> <li>• Veiligheidsambassadeurs</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Om de betrokkenheid van bewoners bij veiligheid en hun veiligheidsbeleving te vergroten worden naast de wijktafels, themagerichte bewonersavonden, wijk@lert, buurttoezichtteams, hondenuitlaatprojecten, de volgende instrumenten ingezet;</li> <li>• Burgernet: hierin werken burgers, gemeente en politie samen om de woon- en werkomgeving veiliger te maken. Burgernet is een telefonisch netwerk van bewoners en medewerkers en bedrijven. Burgernet richt zich op heterdaadincidenten en op de opsporing van vermiste kinderen en volwassenen;</li> <li>• SMS-service: na een succesvolle start in Kruiskamp, wordt SMS-service nu voor een proeftijd van een half jaar in heel Amersfoort ingevoerd. Inwoners uit alle wijken kunnen meldingen over problemen en ergernissen op straat aan het Meldpunt Woonomgeving doorgeven door het sturen van een SMS;</li> <li>• Veiligheidsambassadeurs: om meer bewoners een actieve rol in het vergroten van veiligheid in hun eigen buurt te geven is het fenomeen 'veiligheidsambassadeur' (weer) in het leven geroepen. Samen met de veiligheidsambassadeurs willen wij bij buurtbewoners het thema veiligheid en de eigen rol die bewoners zelf hebben in het vergroten van de veiligheid, onder de aandacht brengen. Bijvoorbeeld door te helpen bij het opzetten van een burenbelsysteem, een buurtinformatiebijeenkomst of een buurtschoonmaakdag.</li> </ul>

Omschrijving	Bron	Realisatie		Streefwaarden			
				2011	2012	2013	2014
<b>Effectindicatoren</b>							
Totaal aantal aangiften criminaliteit	Politie	9.523	2009	9.300	9.300	9.300	9.300
Veel voorkomende criminaliteit:	Politie						
• Totaal aantal aangiften veel voorkomende criminaliteit		4.023	2009	3.900	3.900	3.900	3.900
• Aantal veelplegers dat actief is in Amersfoort		63	2009	60	60	60	60
Aantal aangiften woninginbraken	Politie	732	2009	700	700	700	700
Gewelddelicten in Uitgaansgebied op hottimes	Politie	141 <sup>1</sup>	2009	145	145	145	145
Winkeldiefstal in de Binnenstad	Politie	286	2009	270	270	270	270
Totaal aantal meldingen jeugdoverlast	Politie	1.162 <sup>2</sup>	2009	1.100	1.100	1.100	1.100
Percentage van de bevolking dat zich veilig voelt in de eigen buurt	IVM	77%	2009	<sup>3</sup>	78%	<sup>3</sup>	78%
<b>NB.</b> In 2009 lag het totaal aantal aangiften criminaliteit en het aantal aangiften veelvoorkomende criminaliteit al <b>onder</b> de streefwaarden van 2013. Daarom zijn de streefwaarden aangepast.							
<sup>1</sup> Aantal meldingen geweld van januari t/m november 2009. In verband met een nieuw registratiesysteem bij de politie zijn de meldingen van december 2009 nog niet bekend.							
<sup>2</sup> Aantal meldingen jeugdoverlast van januari t/m november 2009. In verband met een nieuw registratiesysteem zijn de meldingen van december 2009 nog niet bekend.							
<sup>3</sup> De Integrale Veiligheidsmonitor wordt 1 keer in de 2 jaar uitgevoerd in het najaar van de oneven jaren.							

## Fysieke veiligheid

### Context en achtergronden

Fysieke veiligheid heeft betrekking op brandveiligheid, externe veiligheid (zicht op risico's voor de omgeving van inrichtingen die omgaan met gevaarlijke stoffen) en beheersing van rampen en crisis.

### Regionalisering Brandweer en dienstverleningsovereenkomst

2010 stond voor een groot deel in het teken van de overgang naar de regionale brandweerorganisatie. Naar verwachting is in het najaar van 2010 de regionalisering van de brandweer een feit. De taken van de gemeentelijke brandweer zijn dan formeel overgedragen aan de Veiligheidsregio Utrecht (VRU). Afspraken tussen de gemeente Amersfoort en de VRU zijn vastgelegd

in een dienstverleningsovereenkomst (DVO). Hierin staat benoemd welke taken uitgevoerd moeten worden en welke prestatieafspraken hier aan worden gekoppeld. In de DVO van 2011 is geborgd dat de werkwijze tussen VRU en gemeente Amersfoort doorgang vindt zoals dat in de oude setting gebruikelijk was; korte lijnen tussen burger, brandweer en gemeentehuis.

### Kaderstellende beleidsnota's

- Naar een geregionaliseerde Brandweer Utrechts land; vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur VRU 28 november 2007 te Utrecht;
- Dienstverleningsovereenkomst 2011.

### Proactie en preventie

#### Wat willen we bereiken:

Voorkomen van structurele onveiligheid in gebouwde omgeving en het voorkomen van brandonveiligheid in gebouwen.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Adviseren bij gemeentelijke ruimtelijk plannen;</li> <li>• Adviseren over brandveiligheid bij bouwvergunningen aanvragen en evenementen;</li> <li>• Toezicht en handhaving van gebruiksbepalingen volgens handhavingssuitvoeringsprogramma;</li> <li>• Voorlichting en bewonersadvisering.</li> </ul>	De brandweer zet zich in om structurele oorzaken van onveiligheid te voorkomen of vroegtijdig weg te nemen; een proactieve veiligheidsaanpak. Dit doet de brandweer door het geven van advies bij ruimtelijke planvorming: voorgenomen (grote) bouwprojecten, nieuwe bestemmingsplannen en stedelijke ontwikkelingsprojecten. Naast het verstrekken van adviezen ziet de brandweer toe op de naleving van brandveiligheidsvoorschriften, uit vergunningen of algemene bepalingen. Zij doet dit door controle en handhaving. Daarnaast zijn voorlichting en bewonersadvisering belangrijke activiteiten om de kans op brand te verkleinen.

Omschrijving	Bron	Realisatie	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	
<b>Prestatie-indicatoren</b>							
<b>Nalevingsniveau brandveiligheidsregels:</b> % van de vergunninghouders dat bij een eerste inspectie volledig voldoet aan het wettelijk vereiste brandveiligheid niveau.	Brandweer	80%	2009	90%	90%	90%	90%

### Preparatie, repressie en nazorg

Wat willen we bereiken:
Voorbereid zijn op en feitelijk uitvoeren van adequate brandbestrijding en hulpverlening.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Actueel houden van inzetplannen, informatievoorzieningen;</li> <li>• Verzorgen van adequaat materieel;</li> <li>• Opleiden en onderhouden van de geoefendheid van het uitrukpersoneel;</li> <li>• Paraat houden van de uitrukdienst.</li> </ul>	<p>Bij een calamiteit heeft de burger recht op snelle hulp van een professionele hulpverleningsdienst die hiervoor is toegerust en geoefend. Om dit te kunnen bieden is de brandweer dagelijks bezig met:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Het opleiden en oefenen van brandweerpersoneel;</li> <li>• Technisch onderhoud en beheer aan gebouwen en voertuigen;</li> <li>• Het actueel houden van plannen en procedures;</li> <li>• En het bestrijden van incidenten.</li> </ul>

Omschrijving	Bron	Realisatie	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	
Prestatie-indicatoren							
Percentage gebouwen waar- bij de risicodekking wordt overschreden <sup>1</sup> .	Brandweer	< 9%	2009	< 10%	< 10%	< 10%	< 10%
<sup>1</sup> Voor het bepalen van de kwaliteitseisen ten aanzien van de risicodekking is aansluiting gezocht bij de leidraad Repressieve Basisbrandweerzorg (BZK). Daarbij wordt een theoretisch model gehanteerd als instrument om het dekkingspercentage te bepalen. In 2007 heeft het laatste onderzoek plaatsgevonden. Hieruit bleek Amersfoort met circa 4% nog onder de streefwaarde van 10% zit. Er is echter wel een oplopende trend waarneembaar.							

### Rampenbestrijding en crisisbeheersing

Wat willen we bereiken:
Organisatorisch voorbereid zijn op rampen en crises voor gemeentelijke en brandweerprocessen. .

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Gemeentebreed actueel houden van plannen;</li> <li>• Opleiden van functionarissen;</li> <li>• Onderhouden geoefendheid van functionarissen.</li> </ul>	In 2010 is een meerjaren oefen- en opleidingsbeleidsplan geschreven dat doorloopt tot 2014. In 2010 geven we uitvoering aan de oefen-, trainings- en opleidingskalender die voortvloeit uit het meerjarenbeleidplan.

## Vergunningen, Toezicht en Handhaving

### Context en achtergronden

#### Dienstverlening/ HVA/ WABO

De verbetering van de dienstverlening voor burgers en bedrijven heeft geleid tot de inrichting van het Vergunningenloket Amersfoort (HVA). Het HVA is een fysiek portaal, waar burgers en bedrijven in persoon terecht kunnen en omvat tevens een telefonisch en digitaal loket. Via de Amersfoortse internetsite is inmiddels veel voor de vergunningverlening van belang zijnde informatie ontsloten.

De gemeente is in organisatorische zin op de uitvoering van de WABO voorbereid. Met het Service Bureau Gemeenten (uitvoerende milieutaken) en de brandweer/veiligheidsregio (brandveiligheids aspecten) wordt inhoudelijk en organisatorisch verder afgestemd.

De WABO of omgevingsvergunning is belangrijk bij het terugdringen van administratieve lasten en regeldruk. De omgevingsvergunning omvat toestemming voor maximaal 25 activiteiten. Met de implementatie van de WABO wordt de dienstverlening verbeterd en kan de effectiviteit van de handhaving vergroot worden. Aan deze doelen wordt met de voorbereiding op en de invoering van de WABO gewerkt. Tegelijkertijd worden in aparte projecten of door deelname aan gemeentebrede projecten bijdragen geleverd aan verbetering van de dienstverlening (klantcontactcentrum, integratie van meldpunten, etc.) en versterking van handhaving (integratie handhaving openbare ruimte en gebouwde omgeving, versterking van de strategie en uitvoering).

#### Terugloop bouwactiviteiten

Reeds enige tijd is er een trend waarneembaar van sterk afnemende bouwactiviteiten en daarmee ook sterk afnemende leges uit bouwvergunningen. Hoe hiermee moet worden omgegaan wordt nader onderzocht. Tevens worden ook de effecten van de WABO, de overdracht van de provinciale taken naar de Gemeente en de vorming van een regionale uitvoeringsdienst in beeld gebracht. Evenals in 2009 en 2010 voorzien wij ook voor 2011 sterk achterblijvende bouwactiviteiten en daarmee ook sterk achterblijvende legesopbrengsten. Om deze reden hebben wij voorsnog voor 2011 gerekend met een per saldo € 1 mln. lagere opbrengst bouwleges. De hiermee verbandhoudende kosten kunnen wij niet in gelijke mate afbouwen en passen we daarom voorsnog niet in de begroting aan. Wel zoeken we op diverse terreinen naar (kosten)bijsturingmogelijkheden. We werken aan een totaaloverzicht, waarbij ook de toekomstige effecten van deregulering in beeld worden gebracht.

#### Kaderstellende beleidsnota's

- Plan van aanpak Wet Publiekrechtelijke Beperkingen ("Puber", 2006);
- Pilot "WROM"-vergunning (omgevingsvergunning) (2006);
- De veranderende handhaving (2006);
- Invoering omgevingsvergunning (Collegebesluit 160107);
- Handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP) (2010).

Wat willen we bereiken:
Naleving van de regelgeving via een gecoördineerde wijze van vergunningverlening, toezicht en handhaving.
Optimale dienstverlening door: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Eén vergunningverlenende instantie voor de woon- en leefomgeving ('één WABO-loket');</li> <li>• Vergunningmanagement;</li> <li>• Vereenvoudiging vergunningverlening; "deregulering waar het kan, handhaven waar het moet", digitaal beschikbare informatie, digitaal aanvragen.</li> </ul>
Mogelijkheid van toegankelijke digitale informatie over de omgevingsvergunning, het digitaal aanvragen en inzicht geven in het procesverloop van de vergunningaanvraag en het op termijn digitaal kunnen raadplegen van vergunningen en handhavingbesluiten.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Case-management vergunningproces.	Informereren en adviseren over regelgeving, het proces van aanvraag en vergunningverlening coördineren en het voeren van vooroverleg. Het samenstellen van een omgevingsvergunning voor diverse activiteiten.
Uitwerken en implementeren omgevingsvergunning.	Dit wordt gedaan op het gebied van: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Vergunningenloket;</li> <li>• Digitalisering;</li> <li>• Duidelijke procesbeschrijvingen en samenwerkingsverbanden met WABO partners.</li> </ul>
Aanvragen digitale vergunning mogelijk maken.	Functionaliteit via internet beschikbaar stellen en digitaal doorontwikkelen van andere producten.
Verschuiving van de handhaving	Doordat de vergunningplicht op sommige terreinen wordt vervangen door algemene regels (deregulering) zal de nadruk meer komen te liggen op toezicht (en zo nodig handhaving). Andere ontwikkelingen op het terrein van de handhaving zijn: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Meer aandacht voor de bestaande bouw, omdat er minder nieuwbouw zal zijn;</li> <li>• Meer integraal toezicht en handhaving (bouw, milieu, brandweer);</li> <li>• Op basis van risicoanalyse zullen de prioriteiten voor de handhaving worden bepaald.</li> </ul> In 2011 treedt de BAG (Basisadministratie Adressen en Gebouwen) in werking. Daardoor komt er meer kennis over veranderingen in de bebouwde omgeving (en eventuele overtredingen).

Omschrijving	Bron	Realisatie	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	
<b>Prestatie-indicatoren</b>							
Aantal aanvragen bouw- en bouwgerelateerde vergunningen	BWT+	1.407	2009	500	500	500	500
Aantal aanvragen overige vergunningen (kap / riool / inrit / verkeer)	BWT+	1.007	2009	750	750	750	750
Aantal aanvragen BW/APV	BWT+	749	2009	800	825	825	825
Aantal controle bebouwde omgeving	HUP						
• Brandveiligheid		720	2009	675	625	625	625
• Milieu		275	2009	260	210	210	210
• Bouw & gebruik		7.500	2009	6.800	7.000	7.000	7.000
Opgestarte juridische handhavingprocedures (brandveiligheid, milieu, bouw & gebruik)	HUP	180	2009	190	200	200	200

Toelichting: In 2010/2011 vind een omslag in cijfers door de WABO plaats.

De kwantiteit van het aantal aanvragen zal bij invoering van de WABO vanaf 2010 in absolute zin afnemen. Dit komt omdat de omgevingsvergunning toestemming verleent voor maximaal 25 activiteiten, waar nu afzonderlijk een vergunning of ontheffing voor vereist is. Geschat wordt dat als gevolg van de samenvoeging door de WABO het aantal omgevingsvergunningen circa 20% van het huidige aantal zal bedragen. De deregulering van de vergunningsplicht voor activiteiten in de openbare ruimte brengt met zich mee dat een aantal APV-vergunningen (kap-, object-, terrasvergunning) deels of geheel wordt geschrapt. Hiervoor kan een meldingsprocedure komen. Nadere besluitvorming over deregulering wordt eind 2010 verwacht. Ook hierbij zijn dan gewijzigde aantallen aan de orde. Bij deze begroting is al rekening gehouden met 25% afname. Gevolg kan zijn dat het accent in de uitvoering verschuift naar administratieve taken (meldingsprocedure), evenals naar uitbreiding van handhavingstaken woon- en leefomgeving. Deze uitbreiding zal vooral betrekking hebben op inspecties in de bestaande bebouwde omgeving, zoals het handhaven van bestemmingplannen en tegengaan van verpaupering.

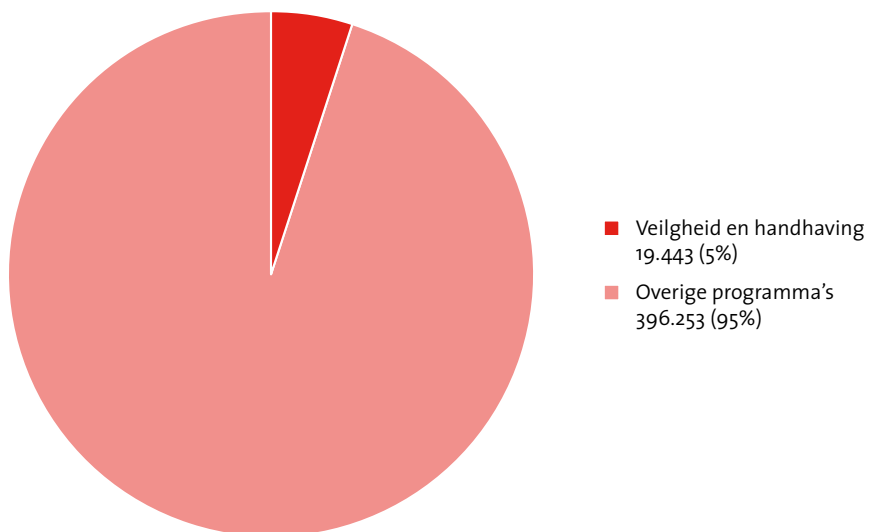


## Financiële toelichting

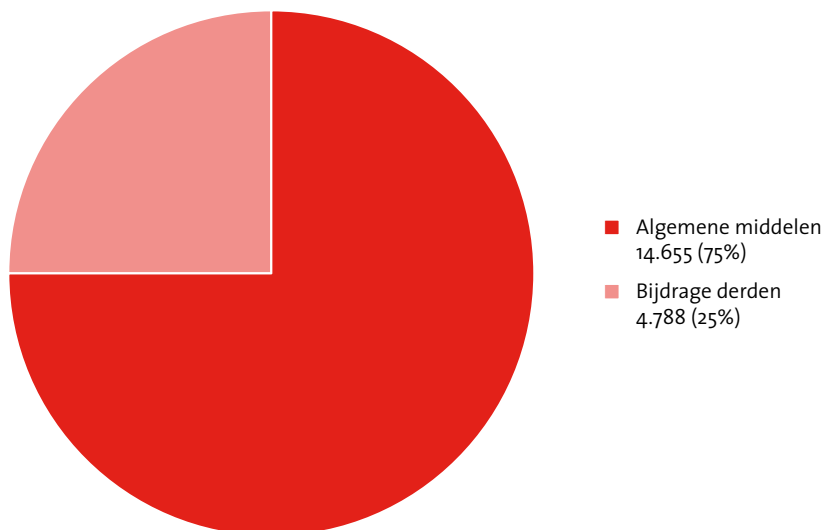
(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2009	Raming 2010	Raming 2011	Raming 2012	Raming 2013	Raming 2014
<b>Lasten (exclusief toevoegingen reserves)</b>						
Fysieke veiligheid	10.312	9.672	10.088	10.078	9.532	9.526
Sociale veiligheid	2.746	3.007	2.560	2.560	2.490	2.403
Vergunningen, toezicht en handhaving	7.559	6.916	6.795	6.766	6.775	6.762
<b>Totaal lasten</b>	<b>20.617</b>	<b>19.595</b>	<b>19.443</b>	<b>19.404</b>	<b>18.797</b>	<b>18.691</b>
<b>Baten (exclusief onttrekkingen reserves)</b>						
Fysieke veiligheid	255	0	0	0	0	0
Sociale veiligheid	191	13	13	13	13	13
Vergunningen, toezicht en handhaving	4.948	5.810	4.775	5.788	5.797	5.785
<b>Totaal baten</b>	<b>5.394</b>	<b>5.823</b>	<b>4.788</b>	<b>5.801</b>	<b>5.810</b>	<b>5.798</b>
<b>Saldo (exclusief mutaties reserves)</b>						
Fysieke veiligheid	10.057	9.672	10.088	10.078	9.532	9.526
Sociale veiligheid	2.555	2.994	2.547	2.547	2.477	2.390
Vergunningen, toezicht en handhaving	2.611	1.106	2.020	978	978	977
<b>Saldo programma 2 (exclusief mutaties reserves)</b>	<b>15.223</b>	<b>13.772</b>	<b>14.655</b>	<b>13.603</b>	<b>12.987</b>	<b>12.893</b>
Toevoegingen reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves	0	0	0	0	0	0
<b>Saldo programma 2 (inclusief mutaties reserves)</b>	<b>15.223</b>	<b>13.772</b>	<b>14.655</b>	<b>13.603</b>	<b>12.987</b>	<b>12.893</b>

**Aandeel in de totale gemeentebegroting**



**Waar komt het geld vandaan?**



## 3. Stedelijk beheer en milieu

### Stedelijk beheer

#### Missie

*'In het programmaonderdeel Stedelijk Beheer werken we aan het optimaal en duurzaam beheer van de openbare ruimte, een stad die schoon, heel en veilig is. We werken samen met bewoners, ondernemers, andere overheden en maatschappelijke organisaties aan een vitale stad. Aantrekkelijk om in te wonen, te werken en te recreëren.'*

#### Context en achtergronden

Het beheer van de openbare ruimte is een belangrijke gemeentelijke zorg, zoals een goed werkend riool, groenonderhoud, wegbeheer en veilige speelvoorzieningen. Kort gezegd: de stad moet schoon, heel en veilig zijn.

#### Voor wie doen we het?

Zorgen voor de stad doen we voor en met de gebruikers van de stad; bewoners, ondernemers en bezoekers. Vandaar dat goede communicatie met onze doelgroepen een voorwaarde is om ons werk goed te kunnen doen. De kennis en kunde van bewoners en ondernemers over hun woonomgeving zetten we vanzelfsprekend in bij het beheer en onderhoud van de stad. Uiteraard kunnen bewoners en andere gebruikers van de stad óók zelf contact met ons opnemen.

Zij zijn onze ogen en oren in de stad en kunnen schade in de openbare ruimte (de losse stoeptegels, verlichting die niet werkt, vervuiling e.d.) melden bij het Meldpunt Woonomgeving.

Onlangs zijn we als proef begonnen met de mogelijkheid om meldingen door te geven via een SMS-Service. Melden kan ook telefonisch via het telefoonnummer 14.033, het Klant Contact Centrum van de gemeente. Zij zorgen ervoor dat de meldingen worden doorgestuurd naar het Meldpunt Woonomgeving. Het Meldpunt Woonomgeving controleert de te nemen acties en informeert over de afwikkeling.

#### Hoe houden we de stad schoon, heel en veilig?

Het werk dat van dag tot dag moet gebeuren om de stad op orde te houden, hebben we uitbesteed aan aannemers zoals het RWA. Het RWA doet het grootste deel van de stad (80%).

De wijk Schothorst wordt onderhouden door ISS. Het Ontwikkelingsbedrijf Vathorst (OBV) is opdrachtgever voor het beheer en onderhoud van de wijk Vathorst. Dit is een experiment.

De huidige contracten lopen tot eind 2011. Vanaf 1 januari 2012 moeten we dus nieuwe contracten afsluiten. Om de aannemers op een goede manier aan te sturen en te controleren hebben we de stad opgedeeld in drie gebieden. Voor elk gebied hebben we een team dat bestaat uit wijkbeheerders en adviseurs. Naast het gewone werk van elke dag moeten we soms ook zaken vervangen. Riolen, wegen, bruggen en bijvoorbeeld verlichting gaan maar een bepaalde tijd mee. Voor vervanging ervan werken we met een planning die over de jaren heen doorloopt. Regelmatig rapporteren we over de uitvoering van die planning, in 2007 met de nota 'Beheer buiten beter', in 2010 met de nota 'Investeren in beheren'. In de gemeentebegroting: zie paragraaf 'Onderhoud van kapitaalgoederen'.

#### Wettelijke taken en zorgplicht

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht voor het handhaven en bevorderen van de veiligheid in de openbare ruimte en moet dit kunnen aantonen door inspecties. Bij onvoldoende bewijs hiervan, kan dit leiden tot aansprakelijkheidsstelling en toekenning van schadevergoedingen. De gemeente heeft een zorgplicht voor:

- Wegen (Wegenwet en Wegenverkeerswet);
- Groen- en speelvoorzieningen (Attractiebesluit);
- Openbare Verlichting (Nederlandse Praktijk Richtlijn);
- Water en riolering (Wet Milieubeheer en Gemeentelijk Rioleringsplan);
- Gladheidbestrijding (inspanningsverplichting).

#### Kaderstellende beleidsnota's

- Nota Evaluatie Kwaliteit Openbare Ruimte (2002);
- Instelling Fonds Openbare Ruimte (2006) (2002);
- Waterplan Amersfoort 2005-2015 (2005);
- Nota Areaalnormensystematiek (2006);
- Nota Kwaliteit Openbare Ruimte (2006), zie paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen;
- Gemeentelijk Rioleringsplan III 2007-2011.

#### Beheer en onderhoud

##### Wat willen we bereiken:

1. De gemeente streeft naar een schone, hele en veilige openbare ruimte.
2. Een goed contact met iedereen die in Amersfoort woont, werkt of recreëert. Aan de ene kant door van ons uit actief contact te leggen, aan de andere kant door een goed werkend meldpunt woonomgeving waar opmerkingen over de openbare ruimte gemeld kunnen worden.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Uitvoering van meerjaren onderhoudsprogramma's.	De kwaliteit van de openbare ruimte is op orde. Als gevolg van de wegvallende verhogingen van de budgetten (ophogingsreeksen) moet er wel geprioriteerd worden in de ambities van de meerjaren onderhoudsprogramma's.
Bij maatregelen in de openbare ruimte richten we ons op schoon, heel en veilig.	We rapporteren om de 3 jaar over de resultaten en monitoren de tevredenheid van de burgers van de stad over de afhandeling van meldingen.
Bewoners actief betrekken bij de planvorming en de daarbij te maken keuzes.	In het kader van beheer op maat willen we op tijd met bewoners spreken en wensen en ideeën meenemen in de plannen. We communiceren transparant over de kaders (beschikbare financiële middelen en beleid).

### Crematorium en begraafplaatsen

Wat willen we bereiken:
Een sfeervolle laatste rustplaats bieden (voor Amersfoort en Leusden) en een locatie voor crematies (voor de hele regio), met optimale dienstverlening en bovendien kostendekkend.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
De voorzieningen en dienstverlening voor begrafenissen en crematieplechtigheden op peil houden en zo nodig aanpassen.	De kwaliteit van onderhoud van de begraafplaatsen en de voorzieningen in de gebouwen zijn medebepalend voor de keuze om het afscheid in Amersfoort te laten plaatsvinden. De kwaliteit van dienstverlening is goed en wij doen er veel aan om op dit niveau te blijven of het te verbeteren.

Omschrijving	Bron	Realisatie	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	
<b>Effectindicatoren</b>							
Score fysieke kwaliteit woon- omgeving <sup>1</sup>	Stadspeiling	5,6	2009	5,6	<sup>2</sup>	5,6	<sup>2</sup>
% tevreden inwoners over het algemeen onderhoud openbare ruimte	Stadspeiling	85%	2009	85%	<sup>2</sup>	85%	<sup>2</sup>
<b>Prestatie-indicatoren</b>							
% klanten dat tevreden is over afhandeling van de melding bij het Meldpunt Woonomgeving	Enquête onder melder	n.v.t.	2009	70%	<sup>2</sup>	75%	<sup>2</sup>
<sup>1</sup> De grote steden gebruiken ter vergelijking voor kwaliteit van woon- en leefomgeving het begrip 'verloedering'. Dit varieert van 0 (=geen verloedering) tot 10 (=veel verloedering). Het kengetal is omgerekend naar een schaalscore (en is dus géén rapportcijfer) en gebaseerd op de mate waarin bewoners vinden dat 'rommel op straat', 'hondenpoep', 'bekladding van muren en gebouwen (graffiti)' en 'vernielingen in de buurt' niet, soms of vaak voorkomen in de buurt. <sup>2</sup> De Stadspeiling wordt voor dit onderwerp eens per 2 jaar uitgevoerd.							

# Milieu

## Missie

*'Een duurzaam Amersfoort.*

*Samen met bewoners, ondernemers, andere overheden en maatschappelijke organisaties werken we in het programma milieu aan de duurzame ontwikkeling van de stad en aan het behoud en de versterking van het ecologisch kapitaal.'*

## Context en achtergronden

Het milieu in het algemeen en de duurzame inrichting en ontwikkeling van Amersfoort in het bijzonder staan volop in de belangstelling. De maatschappelijke bezorgdheid over de klimaatverandering en het energieverbruik neemt toe en de roep om wezenlijke maatregelen wordt sterker. In 2011 eindigt het begin 2008 door de gemeenteraad vastgestelde milieubeleidsplan. In het nieuwe beleidsplan worden opnieuw de lange termijn ambities voor de verschillende Planet gere-

lateerde milieuaspecten aangegeven en geconcretiseerd in realistische, korte termijn doelen. Voor 2011 is een bedrag opgenomen van € 155.000 voor specifieke maatregelen. De realisatie van de milieuprogrammering vergt de komende jaren echter een extra financiële inspanning. De realisatie van de doelstellingen uit het milieubeleidsplan kan dan ook slechts ten dele worden gewaarborgd.

## Kaderstellende beleidsnota's

- Klimaatactieplan 2009-2011 (2009);
- Nota Biodiversiteit (2009);
- Geluidnota (2008);
- Milieubeleidsplan 2008-2011 (2008);
- Waterplan Amersfoort (2004);
- Bodembeheerplan (2002);

Wat willen we bereiken:
<p><b>Gezond en veilig:</b> Amersfoort voldoet aan wettelijke normen om burgers te beschermen tegen vermijdbare milieurisico's.</p>
<p><b>Klimaat en energie:</b> Amersfoort is in 2030 CO<sub>2</sub>-neutraal.</p>
<p><b>Natuur en biodiversiteit:</b> In 2030 zijn kenmerkende plant- en diersoorten toegenomen ten opzichte van 2007.</p>
<p><b>Milieubewust handelen:</b> Toename van milieubewust gedrag bij kinderen, jongeren, volwassenen en bedrijven.</p>

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
<p>De gezondheid- en veiligheidsrisico's benoemen en waar mogelijk opheffen.</p>	<p>Bij bodem is een veranderingsproces ingezet. Op basis van het convenant Bodem wordt de komende jaren uitgegaan van een duurzame benutting van bodem en ondergrond. Het bodem- en watersysteem is krachtig én kwetsbaar. Processen in bodem en ondergrond zijn zelfherstellend en vol potentie, maar hebben ook tijd nodig. De komende jaren wordt de samenhang tussen bescherming, duurzame benutting en verbetering versterkt. Belangrijk daarbij is dat de erfenis vanuit het verleden is gesaneerd. Belangrijke kernbegrippen voor deze aanpak zijn: aanpak spoedlocaties, gebiedsgericht grondwaterbeheer en regie van de ondergrond. De aanpak van spoedeisende bodemsaneringen wordt in 2011 onverminderd voortgezet. Voor de inzameling van huishoudelijk afval wordt bezien op welke wijze een nog beter afvalscheidingresultaat kan worden bereikt. De ambitie is om afval zo veel mogelijk te benutten als grondstof en daarmee vanuit de 'afvaloptiek' inhoud te geven aan de cradle to cradle benadering. Het verminderen van geluidsoverlast en luchtverontreiniging vereisen blijvende aandacht. Geluidsmaatregelen zijn onder te verdelen in maatregelen bij de bron, de overdracht en de ontvanger. Voor het realiseren van de doelstelling zoeken we naar een optimale mix van deze maatregelen. Het oplossen van een aantal knelpunten voor woningen met een geluidbelasting boven de 65 dB(A) blijft een terugkerend aandachtspunt.</p>

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Het klimaatactieplan uitvoeren.	In het klimaatactieplan zijn op basis van de CO <sub>2</sub> -strategie de acties voor 2011 beschreven. Om de ambitie te halen moet de uitstoot jaarlijks met 40Kton worden gereduceerd. Het plan voorziet in een reductie met 25Kton per jaar. In de periode tot 2013 worden projecten uit het klimaat-actieplan 2009-2011 uitgevoerd. Hierbij is de focus gericht op de eigen bedrijfsvoering, de invulling van de gemeentelijke voorbeeldfunctie en het stimuleren van handelen door burgers en bedrijven.
Het biodiversiteitactieplan uitvoeren.	In de nota Biodiversiteit zijn op basis van de ambities de acties voor 2011 beschreven. De acties richten zich op verschillende doelgroepen die een rol spelen bij het vergroten en beschermen van de biodiversiteit. Zo zijn de gedragscode Flora- en faunawet en het plan voor braakliggende terreinen vooral gericht op de eigen organisatie. In het kader van bouwen en biodiversiteit worden bewoners en projectontwikkelaars aangesproken en betrokken. 'Groene' bewonersinitiatieven worden ondersteund en met een publiekscampagne worden bewoners gestimuleerd tot natuurvriendelijke maatregelen in hun leefomgeving. Het effect van de maatregelen wordt in het monitoringsnetwerk gemeten. Een uitgebreide "stand van de natuur" wordt gepubliceerd in 2011.
Vergroten van milieubewust gedrag en het bieden van een handelingsperspectief.	In nauwe samenspraak met de basisscholen en het voortgezet onderwijs wordt het gewenste aanbod op jaarbasis bepaald en uitgevoerd. Het CNME vervult in toenemende mate een functie als bezoekerscentrum, mede door uitbreiding van het recreatief aanbod. Met behulp van vrijwilligers en de inzet van cliënten van project Sociale Activering wordt het Landgoed Schothorst als ecologisch voorbeeldproject beheerd. Op advies van de Denktank wordt de focus bij de benadering van bedrijven en organisaties gericht op CO <sub>2</sub> -reductie. In toenemende mate wordt de aandacht ook op de inwoners gericht, waarbij bewonersinitiatieven tot duurzaam handelen worden aangemoedigd en waar mogelijk actief worden ondersteund.

Omschrijving	Bron	Realisatie	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	
<b>Effectindicatoren</b>							
<b>Gezond en veilig</b>							
<i>Geluid</i>							
• Aantal te saneren woningen met een te hoge geluidbelasting (>65 d(B)A) van spoor- en wegverkeer.	Milieu	0	2010	1.500 <sup>1</sup>	Nog niet te bepalen	Nog niet te bepalen	Nog niet te bepalen
<i>Lucht</i>							
• Aantal te saneren woningen met een te lage luchtkwaliteit a.g.v. fijnstof (>PM10) en stikstofdioxide.	Milieu	1	2010	0	0	0	0
<b>Bodem</b>							
• Aantal nog te onderzoeken / te saneren spoedlocaties	Milieu	124	2010	80	60	40	20
<b>Klimaat &amp; Energie</b>							
• Totale CO <sub>2</sub> -uitstoot	Milieu	805 kTon	2010	780 kTon	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.

Omschrijving	Bron	Realisatie		Streefwaarden			
				2011	2012	2013	2014
<b>Milieubewust handelen</b>							
<i>Afval</i>							
• Bronscheidingsresultaten	Milieu	52%	2009	57%	58%	59%	60%
• Gewicht ingezameld afval per huishouden	Milieu	555 kg	2009	545 kg	535 kg	525 kg	515 kg
<b>NME</b>							
• Aantal basisscholen dat gebruik maakt van NME		84%		84%	84%	84%	84%
• Aantal VO-scholen dat gebruik maakt van NME-loket		0%		10%	20%	30%	40%
• Aantal bezoekers van Schothorst, de Vosheuvel en de Brinkhorst		100.000		105.000	110.000	115.000	120.000
• Aantal bedrijven met een concrete CO <sub>2</sub> -reductie doelstelling		15		25	50	75	100
<sup>1</sup> Aantal is zeer sterk afhankelijk van de realisatie van geluidwerende voorzieningen langs de aansluiting A28/T11 (Leusden/Randenbroek Zuid), Schuilenburg, Dorrestein en de Kersenbaan. Omdat dit nog niet duidelijk is, kan nog geen berekening voor de komende jaren worden gemaakt.							

### Reserve uitvoering Bodembescherming en Stedelijke vernieuwing

In onderstaande tabel wordt het verloop van de reserve weergegeven. De reserve wordt gevoed met de Decentralisatie- en Specificieke Uitkeringen (DU en SU) Bodemsanering (vanaf 2010) en ISV-3 (vanaf 2011) t/m 2014.

De bestedingen zijn ontleend aan de uitvoeringsprogramma's op het gebied van bodemsanering en stedelijke vernieuwing.

(bedragen x € 1.000,-)

	Realisatie t/m 2009	Plan-ning 2010	Totaal t/m 2010	Begro-ting 2011	Begro-ting 2012	Begro-ting 2013	Begro-ting 2014	Plan-ning 2015	Totaal t/m 2015
<b>Voeding</b>									
DU Bodemsanering	0	402	402	402	402	402	402	0	2.010
SU ISV-3 2010	0	1.096	1.096	0	0	0	0	0	1.096
DU ISV-3 2011-2014	0	0	0	1.303	1.056	1.081	991	0	4.431
Vrijval rijksbijdragen Wbb t/m 2009 <sup>1</sup>	0	1.758	1.758	0	0	0	0	0	1.758
<b>Totaal voeding</b>	<b>0</b>	<b>3.256</b>	<b>3.256</b>	<b>1.705</b>	<b>1.458</b>	<b>1.483</b>	<b>1.393</b>	<b>0</b>	<b>9.295</b>
<b>Besteding</b>									
Apparaatskosten bodem	0	244	244	244	244	244	244	0	1.220
Bodembescherming landelijk gebied	0	601	601	711	461	411	364	0	2.548
Duurzame leefomgeving: bodem stedelijk gebied	0	404	404	404	404	404	404	0	2.020
Duurzame leefomgeving: geluid	0	89	89	89	89	89	89	0	445

	Realisatie t/m 2009	Plan-ning 2010	Totaal t/m 2010	Begro-ting 2011	Begro-ting 2012	Begro-ting 2013	Begro-ting 2014	Plan-ning 2015	Totaal t/m 2015
Duurzame leefomgeving: klimaat	0	0	0	150	50	0	0	0	200
Centrumontwikkelingen	0	210	210	210	210	210	210	0	1.050
Amersfoort Vernieuwt	0	210	210	400	400	400	400	0	1.810
<b>Totaal besteding</b>	<b>0</b>	<b>1.758</b>	<b>1.758</b>	<b>2.208</b>	<b>1.858</b>	<b>1.758</b>	<b>1.711</b>	<b>0</b>	<b>9.293</b>
<b>Saldo Ultimo jaar</b>	<b>0</b>	<b>1.498</b>	<b>1.498</b>	<b>995</b>	<b>595</b>	<b>320</b>	<b>2</b>	<b>2</b>	<b>2</b>

<sup>1</sup> Hierover moet nog besluitvorming door de gemeenteraad plaatsvinden bij de jaarrekening 2010.

### Toelichting bestedingen

#### *Apparaatskosten bodem*

Een deel van de decentralisatie-uitkering bodem wordt ingezet ter dekking van medewerkers die zich bezighouden met bodemgerelateerde werkzaamheden.

#### *Bodembescherming landelijk gebied*

Volgens de afspraken in het convenant Bodem wordt de komende jaren uitgegaan van het principe duurzame benutting van bodem en ondergrond. De komende jaren zal de samenhang tussen bodembescherming, duurzame benutting van de bodem en bodemverbetering worden versterkt. Belangrijk daarbij is dat ervaringen uit het verleden worden aangepakt. Dit doen we door bijzondere aandacht te vragen voor onderzoek en sanering op zogenoemde spoedlocaties, door gebiedsgericht grondwaterbeheer en waar mogelijk, door regie te voeren op de ondergrond.

#### *Duurzame leefomgeving: bodem stedelijk gebied*

Zie bij bodembescherming landelijk gebied.

#### *Duurzame leefomgeving: geluid*

Geluidsmaatregelen zijn onder te verdelen in maatregelen bij de bron, de overdracht en de ontvanger. Het oplossen van knelpunten bij woningen met een geluidbelasting boven de 65 dB(A) is het belangrijkste aandachtspunt.

#### *Duurzame leefomgeving: klimaat*

In de periode tot 2013 zullen de projecten uit het Klimaat-actieplan 2009-2011 uitgevoerd worden.

#### *Centrumontwikkelingen (Stedelijke vernieuwing/ISV)*

Er wordt ingezet op gebiedsontwikkelingen in en rondom de binnenstad en het station. Het accent zal liggen op herontwikkelingen aan de zuidzijde van het spoor (Nederberg/ Zonnehof en het stadhuisgebied), op de zone tussen de Eem en Amsterdamseweg (realisatie Eemplein, Creatieve Stad/Oliemolenkwartier en de transformatie van de Kop van Isselt) en op het spoorwegemplacement. De middelen worden op basis van afspraken met uw raad en met het Rijk in eerste instantie ingezet voor de ontwikkeling van het Zonnehofgebied en een deel van de Kop van Isselt. De centrumontwikkelingen kennen echter een grote dynamiek door de complexiteit en afhankelijk van de verschillende partijen. Om die reden wordt de ruimte gelaten om bij te dragen in andere projecten.

#### *Amersfoort Vernieuwt (Stedelijke vernieuwing/ISV)*

De middelen met het label Amersfoort Vernieuwt worden voornamelijk gebruikt voor een bijdrage in de planexploitatie van herstructureringsprojecten van de Alliantie en voor de kwaliteitsimpuls van de herstructurering van het plangebied Hogeweg.

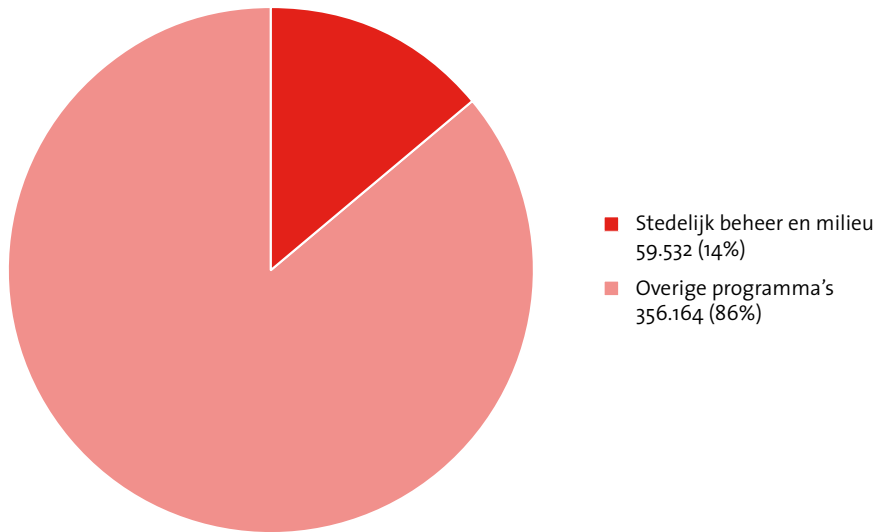


## Financiële toelichting

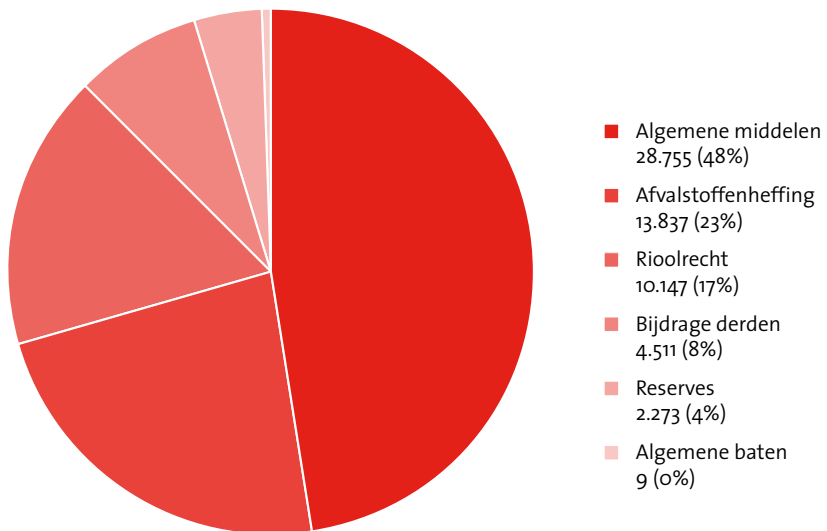
(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2009	Raming 2010	Raming 2011	Raming 2012	Raming 2013	Raming 2014
<b>Lasten (exclusief toevoegingen reserves)</b>						
Milieu	18.733	18.512	16.859	16.621	16.694	16.945
Stedelijk beheer	43.559	41.601	40.968	41.208	41.489	41.846
<b>Totaal lasten</b>	<b>62.292</b>	<b>60.113</b>	<b>57.827</b>	<b>57.829</b>	<b>58.183</b>	<b>58.791</b>
<b>Baten (exclusief onttrekkingen reserves)</b>						
Milieu	1.316	281	36	36	36	36
Stedelijk beheer	5.797	4.645	4.486	4.486	4.486	4.486
<b>Totaal baten</b>	<b>7.113</b>	<b>4.926</b>	<b>4.522</b>	<b>4.522</b>	<b>4.522</b>	<b>4.522</b>
<b>Saldo (exclusief mutaties reserves)</b>						
Milieu	17.417	18.231	16.823	16.585	16.658	16.909
Stedelijk beheer	37.762	36.956	36.482	36.722	37.003	37.360
<b>Saldo programma 3 (exclusief mutaties reserves)</b>	<b>55.179</b>	<b>55.187</b>	<b>53.305</b>	<b>53.307</b>	<b>53.661</b>	<b>54.269</b>
Toevoegingen reserves	142	0	1.705	1.458	1.483	1.393
Onttrekkingen reserves	0	178	2.273	1.894	1.776	1.818
<b>Saldo programma 3 (inclusief mutaties reserves)</b>	<b>55.321</b>	<b>55.009</b>	<b>52.737</b>	<b>52.871</b>	<b>53.368</b>	<b>53.844</b>
<b>In de ramingen begrepen investeringen</b>						
<b>Investerings met maatschappelijk nut</b>						
Herstelprogramma kademuren			295	295	295	295
<b>Totaal aan investeringen</b>			<b>295</b>	<b>295</b>	<b>295</b>	<b>295</b>

### Aandeel in de totale gemeentebegroting



### Waar komt het geld vandaan?



## 4. Zorg, welzijn en wijkontwikkeling

### Zorg

#### Missie

*‘We stimuleren een betrokken en sociale samenleving. Een stad waarin alle Amersfoorters, ongeacht beperking, handicap of achtergrond, op gelijkwaardige wijze kunnen meedoen. Een stad waarin mensen op elkaar en, indien nodig, op de overheid kunnen rekenen.’*

Ons beleid op het gebied van zorg en welzijn is toegesneden op alle inwoners. Specifieke maatregelen treffen we wanneer algemeen beleid niet volstaat en er sprake is van achterstanden. De Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) biedt een wettelijk kader voor een samenhangend stelsel van wonen, zorg en welzijn. Onze invulling van het lokale WMO-beleid wordt omschreven in het 4-jarig beleidskader.

Het beleid is vormgegeven rond de volgende maatschappelijke opgaven:

1. We willen mensen uitdagen meer zelf initiatief te nemen;
2. We willen de samenhang in de wijk vergroten;
3. We willen mensen langer in hun eigen omgeving laten wonen;
4. We willen een vangnetfunctie bieden aan specifieke doelgroepen.

Met het coalitieakkoord 2010-2014 zetten we sterker in op de eerste drie opgaven. Deze zijn belangrijk voor het realiseren van de ambitie van ‘vangnet naar trampoline’.

De bezuinigingen die ook op dit terrein aan de orde zijn willen we vooral opvangen door zaken anders te organiseren, overleg en ondoelmatigheid te verminderen en afwegen of de uitvoer-

ringskosten in een goede verhouding staan tot de opbrengsten. Daarbij zullen we het terrein van zorg en welzijn integraal benaderen.

#### Context en achtergrond

Het beleidskader WMO met bijbehorend actieplan is vanaf 2008 van kracht en wordt in verschillende programma’s verder uitgewerkt. In 2011 zullen we het WMO-beleidskader evalueren en actualiseren en moeten we bekijken welke aanpassingen nodig zijn om de bezuinigingsopgave te realiseren.

Op grond van de WMO heeft de gemeente de verantwoordelijkheid gekregen voor de hulp bij het huishouden. Het Servicebureau Gemeenten voert deze taak uit. Ook het WMO-loket is daar ondergebracht.

#### Gezondheidsbeleid

In 2011 evalueren en actualiseren wij onze nota Lokaal gezondheidsbeleid. De gemeentelijke taken die in de Wet Publieke Gezondheid staan, worden voor het grootste deel uitgevoerd door de GGD Midden Nederland.

#### Kaderstellende beleidsnota’s

- Beleidskader WMO: Amersfoort Ondersteunt 2008-2011;
- Nota Lokaal Gezondheidsbeleid: Amersfoort Gezond! 2008-2011;
- Welzijn in Amersfoort 2010-2015 – visie op welzijnswerk in Amersfoort.

#### Wet maatschappelijke ondersteuning

Wat willen we bereiken:
Een betere verdeling van verantwoordelijkheden tussen burgers, maatschappelijke organisaties en de gemeente;
Het bieden van een basisinfrastructuur waarop probleemoplossend vermogen, initiatief en samenhang beter kan gedijen;
Het bieden van kansen om samenhang te creëren en activiteiten beter op elkaar af te stemmen;
Het aansluiten van de geboden ondersteuning op de mogelijkheden en behoeften van burgers;
Het zorgen voor ondersteuning waar nodig.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Mensen uitdagen meer zelf initiatief te nemen.	We staan open voor burgerinitiatieven en we stimuleren en ondersteunen ze. We gaan vrijwilligerswerk ondersteunen. We activeren mensen die nu nog aan de zijlijn staan.
De samenhang in de wijk vergroten.	We bieden ruimte voor ontmoeting. We heroverwegen de wijkaccommodaties en zetten wijkwelzijnswerk in. We bundelen krachten in de buurt.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Mensen langer in hun omgeving laten wonen.	We bevorderen zelfredzaamheid, stimuleren participatie en gaan sociaal isolement tegen. We implementeren aanvullend ondersteuningsaanbod voor die groepen die als gevolg van de AWBZ-pakketmaatregel niet in staat zijn te participeren in de samenleving.
In verband met toegankelijkheid noodzakelijke aanpassingen aanbrengen aan gebouwen met een voor de WMO belangrijke functie (informatie, advies, ontmoeting, zorgsteunpunt).	We financieren noodzakelijke aanpassingen aan gebouwen in eigen beheer.
Toegankelijkheid van de openbare ruimte als belangrijk aandachtspunt bij de ontwikkeling van woonservicegebieden.	Per jaar voeren we gerichte acties uit op geconstateerde knelpunten.
WMO beleidskader evalueren en actualiseren.	

### Individuele WMO-voorzieningen

Wat willen we bereiken:
<p>Het bieden van ondersteuning aan mensen met een beperking, met als doel het behouden en bevorderen van hun zelfstandig functioneren en hun maatschappelijke participatie. Concreet moet de ondersteuning hen in staat stellen:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Een huishouden te voeren;</li> <li>• Zich te verplaatsen in en om de woning;</li> <li>• Zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel;</li> <li>• Medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.</li> </ul>

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Het bieden van algemene voorzieningen.	Zie hiervoor andere hoofdstukken als het wijkwelzijnswerk, het seniorenbeleid en ondersteuning van mantelzorgers.
Het verstrekken van individuele voorzieningen: woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen, rolstoelen en hulp bij het huishouden aan mensen met een beperking die zelfstandig wonen in Amersfoort.	Wij volgen hierbij de Verordening individuele WMO-voorzieningen en het Verstrekkingenboek en het besluit individuele WMO-voorzieningen, waarin de soorten voorzieningen en de voorwaarden voor de verstrekking ervan zijn verwerkt. In 2009 is de hulp bij het huishouden opnieuw aanbesteed.

### Gezondheidsbeleid

Wat willen we bereiken:
Het verkleinen van de gezondheidsverschillen tussen de verschillende bevolkingsgroepen en het stimuleren van gezond gedrag. Hierbij richten wij ons in het bijzonder op mensen in een sociale achterstandspositie.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Versterken van de integrale jeugdgezondheidszorg (JGZ).	In 2010 is besloten om te komen tot een transitie van de JGZ om de JGZ toekomstbestendig te maken en meer aandacht aan de risicokinderen te kunnen geven.
Beleid uitvoeren met betrekking tot psychische problematiek (depressie en eenzaamheid).	Uitvoering van lokaal integraal preventief beleid, en meer en betere samenwerking en afstemming tussen de verschillende uitvoeringsorganisaties.
Voortzetting project allochtone zorgconsulent.	De allochtone zorgconsulenten functioneren binnen de eerste lijn en worden ingezet voor gezondheidsgerelateerde problemen. Met ingang van 2008 subsidiëren wij een uitbreiding op dit project om burgers vanuit de doelgroepen toe te leiden naar zorgen welzijnsinstellingen.
Overgewicht bij kinderen bestrijden.	Voortzetting en uitbreiding van B.Slim.
Aandacht voor gezondheid bij mensen met een lage sociaal economische status.	Implementatie afspraken covenant Agis.

Omschrijving	Bron	Realisatie	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	
<b>Effectindicatoren</b>							
% jongeren dat afgelopen maand gedronken heeft	Gezondheidsmonitor	40%	2009	35%	35%	35%	35%
% depressieve volwassenen	Volwassen monitor	18%	2009	13%	13%	13%	13%
% depressieve ouderen	Senioren monitor	22%	2009	20%	20%	20%	20%
% kinderen waar psychosociale problematiek wordt gesignaleerd	Gezondheidsmonitor jeugd	20%	2009	15%	15%	15%	15%
% kinderen (5/6-jarigen) met overgewicht	Gezondheidsmonitor jeugd	27%	2009	27%	27%	27%	27%
<b>Prestatie-indicatoren:</b>							
Jeugdgezondheidszorg							
• % bereik 0-4 jarigen	Jaarverslag 3.0	97%	2009	97%	97%	97%	97%
• % bereik 5-19 jarigen	Jaarverslag GGD	96%	2009	96%	96%	96%	96%

## Vrijwilligers

### Context en achtergronden

De WMO biedt een wettelijk kader voor een samenhangend stelsel van wonen, zorg en welzijn. Vrijwilligersbeleid is hier een onderdeel van, verankerd in de vier opgaven van ons WMO-beleid. Het maatschappelijk belang van vrijwilligers is groot en wordt – mede in het licht van de WMO – steeds groter. Wij willen dan ook bewerkstelligen dat het vrijwilligerswerk in onze stad een omvangrijke en waardevolle rol blijft spelen. Vanaf

2011 zijn maatschappelijke stages verplicht voor leerlingen van het voortgezet onderwijs. Leerlingen kunnen met de maatschappelijke stages op een gemakkelijke manier kennismaken met vrijwilligers. Mantelzorgers zijn onmisbaar. Zij behoeven ondersteuning om te voorkomen dat zij overbelast raken.

### Kaderstellende beleidsnota's

- Beleidskader WMO Amersfoort Ondersteunt 2008-2011.

### Wat willen we bereiken:

We willen dat het aantal vrijwilligers minimaal gelijke tred houdt met de groei van de stad.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Ondersteunen van vrijwilligerswerk.	Het Vrijwilligerssteunpunt biedt ondersteuning bij de werving en bemiddeling van vrijwilligers, bij deskundigheidsbevordering en bij het promoten en stimuleren van vrijwilligerswerk. De dienstverlening wordt verbeterd en een aantal specifieke groepen zal beter worden bereikt.
Ondersteunen van mantelzorgers.	Het Steunpunt Mantelzorg biedt ondersteuning aan individuele mantelzorgers. In overleg met zorgverzekeraars zullen we respijt-zorg beter afstemmen op de behoeften van mantelzorgers. Tevens heeft het Steunpunt een stimulerende en coördinerende rol in het Netwerk Mantelzorg. Vervullen ambassadeursrol richting werkgevers om werk en zorg goed te kunnen combineren.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Ondersteunen van vrijwillige hulp aan huis.	Hulp Thuis biedt hulpvragers of mantelzorgers extra steun of praktische hulp.

Omschrijving	Bron	Realisatie		Streefwaarden			
				2011	2012	2013	2014
<b>Effectindicatoren:</b>							
% inwoners dat in het afgelopen jaar wel eens actief is geweest als vrijwilliger	Stadspeiling	30%	2008	<sup>1</sup>	32%	<sup>1</sup>	32%
% inwoners vanaf 65 jaar dat in het afgelopen jaar wel eens actief is geweest als vrijwilliger	Stadspeiling	35%	2008	<sup>1</sup>	36%	<sup>1</sup>	36%
<b>Prestatie-indicatoren:</b>							
Bemiddelingen door Vrijwilligerssteunpunt:							
• Totaal aantal	Steunpunt	709	2008	800	800	800	800
• Aantal senioren	Steunpunt	377	2008	350	350	350	350
Aantal mantelzorgers dat ondersteuning krijgt van Steunpunt Mantelzorg.	Steunpunt	201	2008	250	250	250	250
<sup>1</sup> De Stadspeiling wordt voor dit onderwerp eens per twee jaar uitgevoerd.							

## Kwetsbare groepen

### Context en achtergronden

#### Doelgroepen

Mensen met een verstandelijke, psychische of lichamelijke beperking zijn kwetsbare inwoners van de stad. Om te kunnen deelnemen is het voor deze groep belangrijk dat (individuele) voorzieningen en de openbare ruimte goed toegankelijk zijn. Een deel van de kwetsbare groepen wordt gevormd door de OGGZ-doelgroep: mensen met psychiatrische of zware psychosociale problemen, vereenzaamde ouderen, dak- en thuislozen, verslaafden en ex-gedetineerden met meerdere problemen tegelijk.

De doelgroep wordt ook wel zorgwekkende zorgmijders genoemd, omdat het mensen zijn die wel zorg nodig hebben, maar daar zelf niet om vragen of zelf niet in staat zijn om passende zorg te vinden.

#### Maatschappelijke opvang en verslavingszorg en openbare geestelijke gezondheidszorg

Ons beleid is er op gericht om daklozen en/of verslaafden gerichte, doelgroepspecifieke hulp te bieden en op termijn perspectief op een regulier en waardig bestaan. Vanuit deze optiek hebben we een scheiding gerealiseerd tussen de verschillende doelgroepen van de maatschappelijke opvang. In het najaar van 2009 is het hostel voor harddrugsverslaafden geopend, de opvang voor alcoholverslaafden gestart en de dagopvang verplaatst. Deze scheiding komt de kwaliteit van de opvang ten goede. In 2011 verwachten we een verdere kwaliteitsverbetering omdat de zorginstellingen dan integrale trajectplannen hebben opgesteld.

#### Kaderstellende beleidsnota's

- Concept beleidskader Zorg onder Dak 2010-2014 (vaststelling verwacht tweede helft 2010);
- Aanpak huiselijk geweld vanaf 2008;
- Kadernota WMO Amersfoort Ondersteunt 2008-2011.

Wat willen we bereiken:
Het beperken van de instroom in opvangvoorzieningen.
Het verbeteren van de kwaliteit van de opvangvoorzieningen en het bevorderen van de uitstroom uit deze voorzieningen. Verbetering van de sluitende keten van zorg en maatschappelijke dienstverlening.
Het aanpassen van de belangrijkste looproutes die verschillende voorzieningen en wijken met elkaar verbinden wordt vanaf 2008 aangepast aan de richtlijnen 'voetpaden voor iedereen'.
Nieuwbouwplannen voldoen aan het Bouwbesluit en waar mogelijk aan aanvullende gemeentelijke toegankelijkheidseisen.
Voorkomen, signaleren, stoppen van Huiselijk geweld. Voorkomen van problemen als gevolg van huiselijk geweld, nadat het is gestopt.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Voortzetten voorkomen van huisuitzetting.	We handhaven de in 2009 opgestarte uitbreiding van ondersteuning aan multiprobleemhuishoudens om huisuitzetting te voorkomen.
Intensieve inzet op overlastgevende huurders.	We zetten via een in 2009 gestarte pilot van 2 jaar met een intensieve aanpak in op het huisvesten of in huishouden van een specifieke doelgroep: overlastgevende huurders.
Het openen van een opvang voor alcoholverslaafde dak- en thuislozen.	We zorgen voor gerichte, specifieke opvang en behandeling voor alcoholverslaafde dak- en thuislozen, in eerste instantie aan de Kleine Haag.
Het openen van een hostel voor harddrugsverslaafden.	Aan de Hogeweg zal een hostel voor harddrugsverslaafden geopend worden. Zij wonen hier in een beschermde woonvorm met intensieve 24-uurs begeleiding.
Bevorderen van doorstroom in de maatschappelijke opvang.	We zetten de gerichte inzet vanuit de GGZ-zorg in de maatschappelijke opvang voort. Hiermee krijgen zorgmijders tijdig de juiste specifieke zorg waardoor sneller herstel mogelijk is.
Coördinatie voortzetten van de aanpak van huiselijk geweld door politie, justitie en hulpverlenende organisaties.	De begeleidingsgroep, de ketenpartners over voorzitterschap van Amersfoort geven uitvoering aan het actieplan Beschermd en Weerbaar. Deskundigheidsbevordering, communicatie, aansluiten bij RAAK – aanpak kindermishandeling, toepassen tijdelijk huisverbod, samenwerking met veiligheidshuis en gemeente Utrecht.

Omschrijving	Bron	Realisatie	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	
<b>Prestatie-indicatoren:</b>							
<b>Maatschappelijke opvang</b>							
• Gemiddelde verblijfsduur in directe opvang in maanden	Instellingen	4	2009	3-6	3-6	3-6	3-6
• Gemiddelde verblijfsduur in vormen van woonbegeleiding in maanden	Instellingen	9	2009	12	12	12	12
• Aantal plaatsen voor vrouwen in blijf-van-mijn-lijfhuis	Instellingen	16	2009	16	16	16	16
• Aantal plaatsen voor vrouwen in woonbegeleiding	Instellingen	17	2009	18	18	18	18
• Aantal plaatsen voor tienermoederopvang	Instellingen	3	2009	3	3	3	3

Omschrijving	Bron	Realisatie		Streefwaarden			
				2011	2012	2013	2014
<b>Huisuitzettingen</b>							
• Voorkomen aantal huisuitzettingen per jaar	Instellingen	239	2009	200	200	200	200
<b>Ambulante en sociale verslavingszorg</b>							
• Aantal cliënten dat per jaar wordt behandeld							
– Cliënten contacten	Ladis	512	2009	600	600	600	600
– Veelplegers in geïntegreerd traject	Ladis	64	2009	55	55	55	55
• Aantal behandelingen dat per jaar regulier wordt afgesloten	Ladis	258	2009	250	250	250	250
• Aantal plaatsen dagopvang dak- en thuislozen	Instellingen	45	2009	45	45	45	45
• Aantal plaatsen nachtopvang	Instellingen	14	2009	14	14	14	14
• Aantal plaatsen alcoholopvang	Centrum Maliebaan	25	2009	25	25	25	25
• Aantal plaatsen hostel	Leger des Heils	24	2009	24	24	24	24
• Aantal meldingen Huise-lijk Geweld besproken in casusoverleg (Amersfoort)		714	2009	650	650	650	650
• Aantal contacten ASHG (centrumgemeentegebied van Amersfoort)		285	2009	280	280	280	280
• Recidive binnen 1 jaar (Amersfoort)		89	2009	90	90	90	90
• Recidive na langer dan 1 jaar (Eemland Zuid)		186	2009	180	180	180	180

## Senioren

### Context en achtergronden

‘De WMO biedt een wettelijk kader voor een samenhangend stelsel voor wonen, zorg en welzijn. Het Seniorenbeleid is hier een onderdeel van.’

### Kaderstellende beleidsnota's

- Kadernota WMO Amersfoort Ondersteunt 2008-2011.

### Wat willen we bereiken:

We willen dat senioren zo lang en comfortabel mogelijk en zelfstandig in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen en deel uitmaken van een sociaal netwerk.

Vitale ouderen willen we zo lang mogelijk vitaal houden. Wij maken graag gebruik van hun talenten en ervaring, door hen te faciliteren en te ondersteunen bij hun initiatieven.



Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Faciliteren van de Zilveren Kracht.	We stimuleren senioren hun ervaring en kennis in te zetten in de samenleving en bieden daarbij ondersteuning.
Inzet ouderenadviseur.	De ouderenadviseur helpt kwetsbare ouderen met meervoudige hulpvragen bij het vinden van passende ondersteuning en hen in staat te stellen zo lang mogelijk te kunnen participeren.
Beter bereiken allochtone ouderen.	Bij seniorenvoorlichting besteden wij specifiek aandacht aan de informatie aan allochtone ouderen, onder andere door de inzet van 2 allochtone seniorenwegwijzers. We organiseren activiteiten voor allochtone ouderen in Ouderensteunpunten en wijkcentra. We zetten allochtone zorgconsulenten in die informatie geven over het aanbod aan zorg en welzijn en die allochtonen op weg helpen dit te vinden.
Tot stand brengen van woonservicegebieden.	In een viertal wijken zijn woonservicegebieden gerealiseerd. In 2011 evalueren we deze aanpak en bepalen we het vervolg.
Voorzien in toegang voor senioren tot het bestaande aanbod van voorzieningen en het gebruik maken van beschikbare regelingen.	We werken aan het wegnemen van belemmeringen in de toegang tot het bestaande aanbod en stimuleren het gebruik van beschikbare regelingen.
Tegengaan sociaal isolement.	In het voorkomen en tegengaan van sociaal isolement heeft de gemeente een duidelijke rol. Daarin is het belangrijk om in contact te komen met geïsoleerde senioren en hen toe te leiden naar een sociaal netwerk.

Omschrijving	Bron	Realisatie		Streefwaarden			
				2011	2012	2013	2014
<b>Prestatie-indicatoren:</b>							
Aantal gesprekken door seniorenwegwijzers	WSO	630	2008	650	650	650	650

## Integratie

### Missie

*'We stimuleren een betrokken en sociale samenleving. Een stad waarin alle Amersfoorters, ongeacht beperking, handicap, achtergrond of seksuele gerichtheid, op gelijkwaardige wijze kunnen meedoen. Een stad waarin mensen op elkaar en, indien nodig, op de overheid kunnen rekenen. Amersfoort wil een stad zijn waarin iedereen zich thuis voelt en welkom weet.'*

### Context en achtergronden

#### Amersfoorters van allochtone afkomst (=ten minste één ouder heeft een Niet-Nederlandse etniciteit)

De essentie van Blijven bouwen aan binding (integratiebeleid 2010-2011) is het behouden en versterken van een weerbaar Amersfoort. Dit doen wij door het bevorderen van de sociale en economische zelfredzaamheid en participatie van allochtone Amersfoorters. De budgetten worden ingezet voor de uitvoering van de Wet Inburgering, het ondersteunen van zelforganisaties en het stimuleren van de dialoog.

#### Homo- en biseksuele Amersfoorters

Homoseksuele, lesbische en biseksuele Amersfoorters horen zich in de stad thuis te voelen en veilig te zijn. Tot en met 2011 ontwikkelen we verschillende activiteiten om dit te bevorderen. Daarmee geven we invulling aan de Koplopersrol die Amersfoort samen de met minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is overeengekomen. In 2011 zetten wij in op borging van de resultaten.

#### Kaderstellende beleidsnota's

- Blijven bouwen aan binding;
- Plan van aanpak sociale acceptatie homoseksualiteit.

Wat willen we bereiken:
Amersfoorters van allochtone afkomst participeren als volwaardige burgers in de samenleving.
We willen achterstanden van Amersfoorters van niet-Nederlandse oorsprong op het gebied van arbeid, onderwijs en criminaliteitspreventie verminderen.
We willen de sociaal-culturele integratie bevorderen en wederzijds beeldvorming verbeteren.
Homoseksuele, lesbische en biseksuele Amersfoorters voelen zich in de stad thuis en veilig.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Krachtens de Wet Inburgering ramen we voor 2011 in totaal 450 inburgeringstrajecten aan.	De trajecten zijn deels gericht op arbeidsparticipatie, deels op maatschappelijke participatie en opvoeding. We bieden zoveel mogelijk trajecten duaal aan, dat wil zeggen, dat zowel theoretisch als in de praktijk wordt geleerd.
Buddyproject.	In de Krachtwijk Kruiskamp blijven we, voortgaande op het project dat startte in 2009, allochtone Amersfoorters helpen bij hun integratie door middel van autochtone buddy's. In 2011 wordt ingezet op 10 gezamenlijke bijeenkomsten om koppels te kunnen vormen.
Continueren van de advisering door de Adviesraad Kleurrijk Amersfoort.	
Bevorderen van participatie en beïnvloeden van wederzijdse beeldvorming in de stad door overleg met diverse groepen en door het ondersteunen van dialoogbijeenkomsten.	Onder meer gaat het om het Platform voor Levensbeschouwingen en Religies, Netwerk Inzicht, Adviesraad Kleurrijk Amersfoort, Stichting Welzijn Amersfoort, NVA Centrum voor duurzame inburgering en diverse zelforganisaties.
Uitvoering plan van aanpak sociale acceptatie homoseksualiteit t/m 2011.	Inzet op onderzoek naar de ervaringen, belangen en eventuele problemen van homoseksuele inwoners, aandacht voor diversiteit bij eigen producten en diensten van de gemeente, bespreekbaarheid van homoseksualiteit onder jongeren, ondersteuning van jongeren.

Omschrijving	Bron	Realisatie		Streefwaarden			
				2011	2012	2013	2014
<b>Effectindicatoren</b>							
% Amersfoorters dat familie/vrienden/ kennissen heeft uit een andere cultuur.	Stadspeiling	56%	2008	56%	1	56%	1
% Amersfoorters dat minimaal wekelijks contact heeft met mensen uit een andere cultuur.	Stadspeiling	44%	2008	44%	1	44%	1
<b>Prestatie-indicatoren</b>							
Inburgeringstrajecten		445	2009	450	450	450	450
<sup>1</sup> De Stadspeiling wordt voor dit onderwerp eens in de 2 jaar uitgevoerd.							

## Wijkwelzijn

### Missie

*'We stimuleren een betrokken en sociale samenleving. Een stad waarin alle Amersfoorters, ongeacht beperking, handicap of achtergrond, op gelijkwaardige wijze kunnen meedoen. Een stad waarin mensen op elkaar kunnen rekenen en, indien nodig, de overheid achter hen staat.'*

### Context en achtergronden

Sinds 1 januari 2007 is de wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) van kracht. De WMO biedt een wettelijk kader voor een samenhangend stelsel van wonen, zorg en welzijn. In 2010 is de visie op welzijnswerk in Amersfoort 'Welzijn in Amersfoort 2010-2015' vastgesteld. Met deze visie willen we komen tot een andere, slimmere en vooral betere inzet van de middelen voor welzijnswerk in onze stad.

### Welzijnswerk en jongerenwerk

In het WMO-beleidskader 'Amersfoort Ondersteunt 2008 -2010' zijn de kaders vastgesteld voor het stimuleren van een samenleving waarin alle Amersfoorters op een gelijkwaardige wijze kunnen meedoen. De visie op de inzet van het welzijnswerk 'Welzijn in Amersfoort 2010-2015' is een verdere uitwerking van dit beleidskader en gaat in op de bijdrage en een andere inzet van welzijnswerk. Via gerichte inzet van het welzijnswerk willen we eraan bijdragen dat onze bewoners aan de samenleving kunnen meedoen en zich daar 'wel' bij voelen.

Als we spreken over 'welzijnswerk' gaat het om het brede pallet aan activiteiten, voorzieningen en functies die bijdragen aan het welbevinden van de inwoners. Onder welzijnsorganisaties verstaan we alle partijen die deze activiteiten, voorzieningen en functies aanbieden op de gebieden van welzijn, jeugd, sport, cultuur, zorg en onderwijs. Het welzijnswerk werd tot de geactualiseerde visie geboden als een brede voorziening voor alle bewoners van onze stad. We willen ons nu veel duidelijker differentiëren: het welzijnswerk richt zich op de kwetsbare bewoners en op de initiatiefrijke bewoners. Ook in het jongerenwerk gaan we uit van deze twee sporen. Voor de kwetsbare jongeren willen we, onder andere via snelle interventies, problemen bij jongeren voorkomen en oplossen. Het tweede spoor bestaat uit voorzieningen voor initiatiefrijke jongeren om te kunnen participeren, vaardigheden te ontwikkelen, elkaar te kunnen ontmoeten, netwerken op te bouwen en zich creatief te ontplooiën.

De andere, betere en slimmere manier van (wijkgericht en vraaggericht) werken brengt een aantal uitwerkingsvraagstukken met zich mee rond onder andere de sturing en de inzet van middelen. In 2011 zullen we de visie (verder) uitwerken en implementeren. In de context van de teruglopende gemeentelijke middelen biedt de visie het kader om prioriteiten te stellen bij de inzet van de beschikbare middelen voor welzijnswerk. Daarbij gaat het om het stellen van prioriteiten over de inzet van verschillende middelen en vormen van welzijnswerk, maar ook over het stellen van prioriteiten in de mate van inzet in de verschillende wijken.

### Jeugd

We blijven investeren in de lokale zorgstructuur (één kind, één plan). Vooruitlopend op het bestuursakkoord tussen Rijk en gemeenten, waarin is afgesproken dat er in 2011 een landelijk dekkend netwerk van Centra Jeugd en Gezin is gerealiseerd, heeft Amersfoort Jong Centraal opgezet. Jong Centraal ontwikkelt zich tot een volwaardig Centrum Jeugd en Gezin (CJG). In 2011 willen we, naast de stedelijke CJG, ook vier inlooppunten realiseren.

Vanaf 2008 is de verwijsindex volledig operationeel. Alle organisaties zijn echter nog niet aangesloten: dit gaat fasegewijs. Ook dient nog definitief bepaald te worden wat het gewenste eindbeeld is: welke organisaties dienen idealiter de verwijsindex te gebruiken? Vanaf 2010 is de verwijsindex ondergebracht bij het Centrum voor Jeugd en Gezin. Vanuit het Centrum voor Jeugd en Gezin vindt ook de verdere ontwikkeling en monitoring plaats.

In samenwerking met de Provincie wordt invulling gegeven aan het Programma Utrechtse Jeugd Centraal. Dit is de vernieuwingsagenda van samenwerkende partners in de jeugdzorg, het lokale jeugdbeleid en de jeugdbescherming. Het Rijk stimuleert een andere, vernieuwende en betere samenwerking tussen de partners uit de jeugdzorg en het lokaal jeugdbeleid. In 2011 zullen we meewerken aan eventuele pilots op dit gebied.

### Kindermishandeling: implementatie Raak methode

De gemeente Amersfoort voert als centrumgemeente de regie over de regionale (drie regio's) aanpak van kindermishandeling. De implementatie van de Raak-werkwijze vormt daarvoor de basis. In 2011 wordt hier verder vorm aan gegeven.

### Kaderstellende nota's

- Beleidskader WMO Amersfoort Ondersteunt 2008-2011;
- Welzijn in Amersfoort 2010 -2015: Visie op het welzijnswerk in Amersfoort;
- Operatie Amersfoort Jong 2007 -2010: de 11 blikvangers.

#### Wat willen we bereiken:

Een andere, meer samenhangend en op de vraag toegesneden aanbod van welzijnswerk en jongerenwerk.

Een andere, betere en slimmere inzet van mensen en middelen voor het welzijnswerk en jongerenwerk.

Een lokale zorgstructuur, waarbij één kind, één gezin hét uitgangspunt is.

Een nieuwe beleidsagenda Jeugd, waarbij de verbetering van de samenwerking tussen verschillende beleidsterreinen uitgangspunt is.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Uitwerking 'Welzijn in Amersfoort 2010 -2015: visie op het welzijnswerk in Amersfoort.	In 2011 zullen de uitwerkingsvraagstukken van de visie verder opgepakt worden, in relatie tot de bezuinigingen, en starten we met de implementatie.
Uitwerking 'visie op spelen'.	De gemeente formuleert in 2010 een nieuwe visie op spelen/ontmoeten. De focus ligt hierbij op het beter benutten van de openbare informele ruimte. Door de informele ruimte en aanpalende activiteiten in de wijk als uitgangspunt te nemen worden kinderen en jongeren minder afhankelijk van formele speelvoorzieningen. Deze visie levert de bouwstenen voor een uitwerkingsagenda. Deze agenda wordt in 2011 uitgewerkt.
Ontwikkeling zorgstructuur <ul style="list-style-type: none"> <li>Uitbreiding aangesloten organisaties verwijzindex; monitoren verwijzindex;</li> <li>Regievoering gericht op de verbetering van de samenwerking van de partners binnen Jong Centraal;</li> <li>Het uitvoeren van het bestuursakkoord tussen provincie en gemeente Amersfoort.</li> </ul>	Vanuit het Rijk is de volgende wetgeving in ontwikkeling: 1. Zorg in en om de school, 2. Passend onderwijs, 3. Toekomst voor jeugd en AWBZ-zorg, 4. Centra voor jeugd en gezin, 5. Verwijzindex risicojongeren. Binnen het CJG ligt de nadruk bij de doorontwikkeling op de samenwerking (één gezin, één plan), de afstemming tussen het CJG en de zorgstructuur op de scholen, transparantie in de werkprocessen tussen de verschillende partners. De gemeente wil in 2011 naast Jong Centraal (stedelijk CJG) vier fysieke inlooppunten hebben gerealiseerd. Afhankelijk van het kabinetsbesluit over de toekomst van de Jeugdzorg en de CJG's, wordt de gemeente al dan niet verantwoordelijk voor de jeugdzorg.
Opstellen nieuwe beleidsagenda jeugd.	Operatie Amersfoort Jong is in 2010 zijn laatste jaar ingegaan. 2011 geldt als een 'overgangsjaar'. De gemeente formuleert in 2011 hiervoor een nieuw programma. De uitwerking zal vanaf 2012 plaatsvinden. Het nieuwe beleidskader onderwijs maakt hier onderdeel van uit.
Vormgeven jongerenwerk.	Het anders, beter en / of slimmer vormgeven van het jongerenwerk (inclusief het anders, beter en slimmer benutten van de jongerencentra en andere bestaande plekken en maatschappelijk vastgoed).
Het stimuleren van jongerenparticipatie.	We willen in 2011 de jongerenparticipatie op een andere wijze vormgeven waardoor we meer verschillende groepen jongeren bereiken dan tot nu toe.

Omschrijving	Bron	Realisatie	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	
<b>Effectindicatoren</b>							
Kengetal sociale kwaliteit van de buurt/woonomgeving <sup>1</sup>	Stadspeiling	5,9	2009	6,0	<sup>2</sup>	6,0	<sup>2</sup>
Rapportcijfer over de buurt/woonomgeving	Stadspeiling	7,3	2009	7,3	<sup>2</sup>	7,3	<sup>2</sup>
<b>Prestatie-indicatoren</b>							
% mensen dat aangeeft (zeer) tevreden te zijn over speelmogelijkheden voor kinderen in de buurt <sup>3</sup>	Stadspeiling	56%	2009	56%	<sup>2</sup>	56%	<sup>2</sup>
% mensen dat aangeeft (zeer) tevreden te zijn over voorzieningen van jongeren <sup>3</sup>	Stadspeiling	18%	2009	20%	<sup>2</sup>	20%	<sup>2</sup>
% gebruik bestaande gemeentelijke gebouwen door gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde instellingen	SRO/SWA enz				85%		

Omschrijving	Bron	Realisatie		Streefwaarden			
				2011	2012	2013	2014
Rapportcijfer klanten over tevredenheid CJG	SOVEE			6,5	7,0	7,5	8,0

<sup>1</sup> Kengetal sociale kwaliteit van de woonomgeving is een GSB-kengetal, ook wel aangeduid met 'sociale cohesie' of 'sociale samenhang' varieert van 0 (=geen samenhang) tot 10 (=veel samenhang). Het kengetal is gebaseerd op de score op de volgende vier stellingen:

- De mensen in deze buurt kennen elkaar nauwelijks;
- De mensen gaan in deze buurt op een prettige manier met elkaar om;
- Dit is een gezellige buurt met veel samenhang;
- Ik voel mij thuis tussen de mensen die in deze buurt wonen.

<sup>2</sup> In de Stadspeiling wordt eens per twee jaar onderzoek gedaan naar dit onderdeel.

<sup>3</sup> Percentage op het totaal van de antwoorden, exclusief 'weet niet of niet van toepassing'.

## Wijkontwikkeling

### Missie

*'We werken, samen met bewoners, ondernemers, andere overheden en maatschappelijke organisaties, aan een vitale stad.*

*Aantrekkelijk om in te wonen, werken en recreëren.'*

### Context en achtergronden

We zijn in Amersfoort met elkaar en met de stad verbonden. Vanuit die onderlinge verbondenheid is onze samenleving tot veel in staat. Bewoners, ondernemers en organisaties gaan in Amersfoort met elkaar in gesprek, leggen verbindingen en nemen initiatieven. Als gemeente willen we burgers meer ruimte geven op het niveau dat hen het meest nabij is: de dagelijkse leefomgeving. Het wijkgerichte werken krijgt daarom een sterker accent. We pakken de problemen aan op de schaal waarop ze spelen. Dat kan betekenen gebiedsgericht (wijk of buurt, zoals in de Amersfoort Vernieuwt (AV)-wijken en -gebieden), thematisch (veiligheid en jeugd) en projectgericht. Wijkgericht werken betekent ook een wijkgerichte invulling van stedelijke beleidskaders. Waar nodig spitsen we de uitvoering van stedelijk beleid toe op de specifieke vragen en kansen in een wijk. Voorbeeld is de uitwerking van het WMO-beleidskader, met in het bijzonder het onderdeel "Welzijn in Amersfoort". Behalve maatwerk leveren, betekent wijkgericht werken ook dat we problemen integraal aanpakken (sociaal, fysiek en economisch). De AV-wijken- en AV-gebiedenaanpak is hiervan een goed voorbeeld.

### Participatie

Om te kunnen sturen op resultaat en vertrouwen maken we in Amersfoort besluitvorming transparant en begrijpelijk. Burgers voelen zich meer betrokken bij hun stad en voelen zich goed geïnformeerd en gehoord door het gemeentebestuur. Participatie en communicatie zijn daarvoor belangrijke middelen. Participatie dient meer doelen: het maken van betere plannen en het versterken van de zelfredzaamheid in de wijken. In Amersfoort kiezen we per project voor een bepaalde graad en vorm van participatie (raadplegen, adviseren of coproduceren). We kijken daarbij ook naar het schaalniveau van projecten en spitsen toe op thema's en doelgroepen.

### Wijkwethouderschap

Het gemeentebestuur weet goed weten wat er leeft in de wijk. Om zichtbaar en aanspreekbaar te zijn geven we een stevige invulling aan het wijkwethouderschap. Voor veel bewoners is een wijkwethouder meer aanspreekbaar dan dezelfde bestuurder op het stadhuis. Die laagdrempeligheid is goed en versterkt het vertrouwen in het bestuur. Per wijk kijken we hoe die laagdrempeligheid het beste vorm krijgt, want alle wijken zijn verschillend. De wijkwethouder is geen klachtenontvanger of oplosser van alle individuele problemen, daarvoor zijn andere kanalen. Maar hij of zij weet wél wat er in de wijken leeft en heeft daarom een toegevoegde waarde, ook wanneer onderwerpen in het college worden besproken. Wij willen immers ruimte maken voor burgerinitiatieven en zelfredzaamheid. Omgekeerd zal het bestuur soms beslissingen moeten nemen die in de wijken toelichting behoeven. Ook dan is de wijkwethouder een verbinder tussen wijk en stadhuis.

### Initiatieven van bewoners, ondernemers en andere organisaties

Als gemeente stimuleren we dat bewoners en ondernemers, al dan niet in georganiseerd verband, het initiatief nemen om problemen op te lossen of nieuwe zaken tot stand te brengen. We ondersteunen dit waar nodig en gepast. Coproductie is daarmee een van de vanzelfsprekende instrumenten. We streven een grotere betrokkenheid na van bewoners bij elkaar en bij hun buurt. Dit gebeurt onder meer door het beschikbaar stellen van de zogenaamde buurtbudgetten voor activiteiten die de leefbaarheid vergroten. Daarmee stimuleert de gemeente vooral initiatieven op het sociale vlak of op de combinatie sociaal-fysiek. Maar ook vanuit het wijkwelzijnswerk ondersteunen we bewoners om zelf initiatieven tot uitvoering te brengen, zoals het zelf organiseren van activiteiten. Bij het beheer en onderhoud van de openbare ruimte maken we kleinschalige bewonersinitiatieven mogelijk om de kwaliteit van de woonomgeving en de betrokkenheid van de bewoners daarbij te vergroten. Op steeds meer plekken in de wijken ontstaan netwerken en samenwerkingsverbanden van bewoners die actief aan de slag gaan met de leefbaarheid in de wijk. In 2011 ontvangen we voor het laatste jaar vanuit het Rijk extra bewonersbudgetten voor initiatieven van bewoners. De hoogte van dit extra budget wordt in het najaar van 2010 bekend

gemaakt. Dit budget wordt samen met de gemeentelijke middelen voor bewonersinitiatieven ingezet als 'Buurtbudget nieuwe stijl'. Vanaf begin 2009 is er voor bewoners in iedere wijk één zichtbaar en toegankelijk loket voor alle bewonersinitiatieven: een bewonerswerkgroep buurtbudget (vaak het WBT of een aparte werkgroep van het WBT). De werkgroepen buurtbudget stimuleren en helpen bewoners om ideeën voor de buurt tot uitvoering te brengen. Sportverenigingen, scholen en kerken spelen hierin ook een actieve rol. Bewoners kunnen tot slot voor hulp bij een initiatief ook terecht bij het welzijnswerk. Voor initiatieven die duurder zijn dan €1.000,- wordt door de bewonerswerkgroep een wijkraadpleging georganiseerd waarbij alle wijkbewoners hun stem kunnen uitbrengen. Naast de wijkbeerteams en werkgroepen buurtbudget zijn in de wijken ook buurtbewonersgroepen of themawerkgroepen actief. Er zijn wijken die een wijktafel hebben, waarbij bewoners

specifiek over veiligheid kunnen meedenken.

We hechten veel belang aan initiatieven van bewoners, ondernemers en andere organisaties. Daarom zetten we in op het nog beter ontwikkelen van een 'ja, we kijken op het kan'-houding binnen bestuur en organisatie.

**Kaderstellende beleidsnota's**

- Wijk in beweging, ontwikkelingsplan Liendert/Rustenburg 2007-2020 (2007);
- 3816: Boter bij de vis, ontwikkelingsplan Randenbroek/Schuilenburg 2007-2020 (2007);
- Wijkactieplan Kruiskamp 2007-2015 (2007);
- Beleidskader WMO Amersfoort Ondersteunt 2008-2011 (2008);
- Buurtbudget nieuwe stijl (2009).

Wat willen we bereiken:
Een aantrekkelijk leefklimaat op buurt- en straatniveau.
Een grotere betrokkenheid van bewoners bij elkaar en bij hun buurt.
Een grotere eigen verantwoordelijkheid van bewoners voor hun leefomgeving.
Samenhang en afstemming tussen de inzet en inspanningen van gemeente, bewoners, bedrijven en partnerorganisaties.
Duurzame verbetering participatie en inspraak.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Herijken sociaal programma Amersfoort Vernieuwt.	Amersfoort Vernieuwt is na drie jaar toe aan een herijking. De wijkverbetering focust zich vanaf 2011 meer op het verbeteren van de individuele (economische) situatie van bewoners, veiligheid en zelfredzaamheid. Het fysieke, economische en sociale programma blijven hand in hand gaan. Zij het dat er minder geld voor beschikbaar is dan in de eerste drie jaar. Zie verder de tekst bij Amersfoort Vernieuwt elders in deze begroting.
Signaleren en agenderen van wat er in de wijk speelt.	Problemen en kansen van een wijk worden met enige regelmaat in beeld gebracht door het voeren van wijkgesprekken, het opstellen van wijkatlassen e/o de monitor Amersfoort Vernieuwt. Waar nodig wordt ervoor gezorgd dat problemen binnen de gemeente en andere organisaties worden opgepakt. Een recent voorbeeld is het opstellen van de Analyse Koppel. Eind 2011 wordt de Veiligheidsmonitor uitgevoerd, deze is bouwsteen voor nieuwe wijkatlassen voor de prioriteitswijken in de 1 <sup>e</sup> helft van 2012.
Extra inzet in de prioriteitswijken.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Sociaal programmamanagement AV-wijken en AV-gebieden;</li> <li>• Veiligheid/Jongerenoverlast.</li> </ul>
Stimuleren en ondersteunen van bewonersparticipatie.	Vanuit het wijkgerichte werken wordt op de volgende manieren bijgedragen aan participatie: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Adviseren over participatiemogelijkheden;</li> <li>• Inbrengen kennis van bewonersnetwerken en sleutelfiguren in de wijk;</li> <li>• Procesbegeleiding bij coproductie.</li> </ul> Vb. Jeugdvoorzieningen, ...
Stimuleren en ondersteunen van vraaggerichte en gebiedsgerichte aanpak bij andere programma's.	Vb. Welzijnvisie, Ruimte voor spelen, Woonvisie, Evenementennota, Woonservicegebieden, ...

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Samenwerken met professionele partners in de wijk.	Essentieel voor het welslagen van het wijkgerichte werken is de samenwerking tussen gemeente, bedrijven en partnerorganisaties. Dit kan zijn door het maken van ketenafspraken op stedelijk niveau die hun vertaling krijgen in projecten op buurtniveau. Kenmerkend voor de samenwerking zijn: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Gebiedsgerichte (maatwerk) aanpak;</li> <li>• Thematisch waar nodig.</li> </ul> Voorbeelden zijn de vertaling van stedelijke Welzijnsvisie, naar een welzijnsvisie en uitwerking per wijk, het Jeugdgroepenoverleg, de aanpak en invulling van de woonservicegebieden en 'AV werkt'.
Samenwerken met bewonersnetwerken en andere bewonersgroepen.	Voorbeelden van bewonersgroepen waarmee in de wijk wordt samengewerkt zijn: Wijkbeheerteams/Wijkbewonersteams, wijkwerkgroepen buurtbudget, Wijktafel Veiligheid Kruiskamp, Wijkplatform Liendert, themawerkgroepen in de wijken (werkgroepen groen, verkeer, e.d.), verenigingen van eigenaren, beheergroepen bij jongerenvoorzieningen en bij opvangvoorzieningen, etc.
Stimuleren bewonersinitiatieven.	Uitvoering regeling Buurtbudget nieuwe stijl (764 uitgevoerde buurtbudgetaanvragen in 2009).
Wijkgerichte communicatie	Vb. Wijkwijzers, Wijkberichten en wijkpagina's internet.

Omschrijving	Bron	Realisatie	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	
<b>Effectindicatoren</b>							
Rapportcijfer over de buurt / woonomgeving <sup>1</sup>	Stadspeiling	7,3	2009	7,3	4	7,3	4
Kengetal overlast <sup>2</sup>	Stadspeiling	1,7	2009	1,7	4	1,7	4
% inwoners dat verwacht dat de buurt erop vooruit zal gaan	Stadspeiling	19%	2009	16%	4	16%	4
% inwoners dat vindt dat de gemeente te weinig aandacht heeft voor problemen in de buurt.	Stadspeiling	31%	2009	30%	4	30%	4
% inwoners dat wel eens van het buurtbudget heeft gehoord.	Stadspeiling	72%	2009	75%	4	75%	4
% inwoners dat zich verantwoordelijk voelt voor de leefbaarheid in de buurt	Stadspeiling	74%	2009	80%	4	80%	4

Omschrijving	Bron	Realisatie			Streefwaarden			
		2011	2012	2013	2014			
<b>Prestatie-indicatoren</b>								
% gehonoreerde buurtbudget aanvragen die betrekking hebben op sociaal of op de combinatie sociaal-fysiek	Jaar rapportage	90%	2009	90%	90%	90%	90%	
<b>AV-teams:</b>								
• Aantal activerende interviews		510	2009	500	Pm 3	Pm 3	Pm 3	
• Aantal nieuwe hulpverlenings- en activeringstrajecten		281	2009	220	Pm 3	Pm 3	Pm 3	
<p><sup>1</sup> Hoewel er de komende jaren minder middelen beschikbaar zullen zijn voor beheer en onderhoud en nieuwe investeringen in de wijken, spannen we ons samen met bewoners, ondernemers en andere wijkpartners er voor in dat de tevredenheid van bewoners over hun wijk niet daalt.</p> <p><sup>2</sup> GSB-kengetal is om de mate van overlast in de buurt aan te duiden. Deze varieert van 0 (=geen overlast) tot 10 (=veel overlast). Het kengetal is gebaseerd op de mate waarin bewoners vinden dat 'overlast van (groepen) jongeren', 'overlast van burens of omwonenden', 'geluidsoverlast, niet vanwege verkeer', 'drugsoverlast', 'dronken mensen op straat' en 'mensen die op straat worden lastig gevallen' niet, soms of vaak voorkomen in de buurt.</p> <p><sup>3</sup> De te leveren prestatie is vanaf 2012 afhankelijk van de herijking van Amersfoort Vernieuwt.</p> <p><sup>4</sup> In de Stadspeiling wordt eens per twee jaar onderzoek gedaan naar dit onderdeel.</p>								

## Financiële toelichting

(bedragen x € 1.000,-)

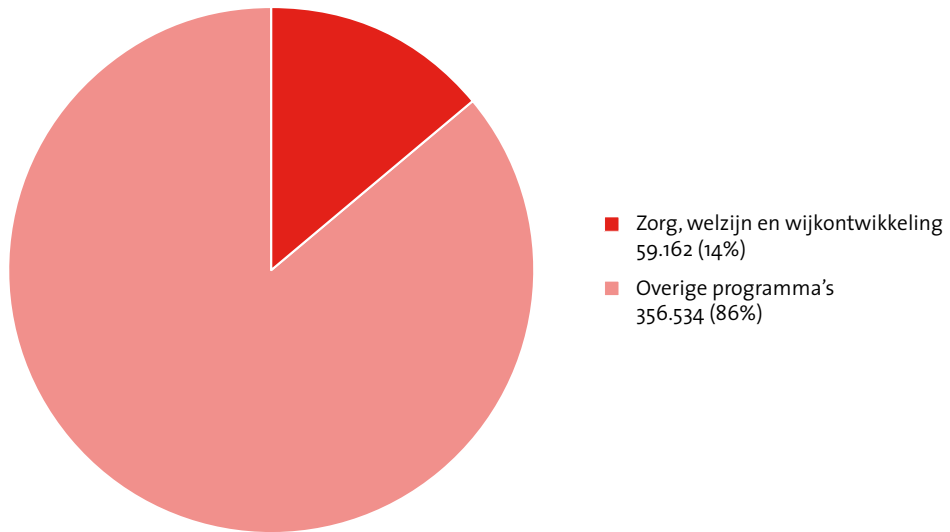
	Rekening 2009	Raming 2010	Raming 2011	Raming 2012	Raming 2013	Raming 2014
<b>Lasten (exclusief toevoegingen reserves)</b>						
Integratie	3.514	2.812	3.328	3.188	3.188	3.187
Kwetsbare groepen	11.555	10.270	10.371	11.949	11.036	11.031
Senioren	1.139	1.230	1.128	828	828	828
Vrijwilligers	914	981	1.086	1.012	1.012	1.013
Zorg	30.844	31.227	30.039	27.878	27.877	27.876
Wijkwelzijn en wijkontwikkeling	13.423	14.474	11.584	9.269	8.954	8.772
<b>Totaal lasten</b>	<b>61.389</b>	<b>60.994</b>	<b>57.536</b>	<b>54.124</b>	<b>52.895</b>	<b>52.707</b>
<b>Baten (exclusief onttrekkingen reserves)</b>						
Integratie	2.937	1.800	2.400	2.400	2.400	2.400
Kwetsbare groepen	5.798	1.530	1.580	1.580	1.580	1.580
Senioren	0	0	0	0	0	0
Vrijwilligers	18	0	0	0	0	0
Zorg	8.079	5.591	5.987	4.261	4.261	4.261
Wijkwelzijn en wijkontwikkeling	3.291	403	110	0	0	0
<b>Totaal baten</b>	<b>20.123</b>	<b>9.324</b>	<b>10.077</b>	<b>8.241</b>	<b>8.241</b>	<b>8.241</b>



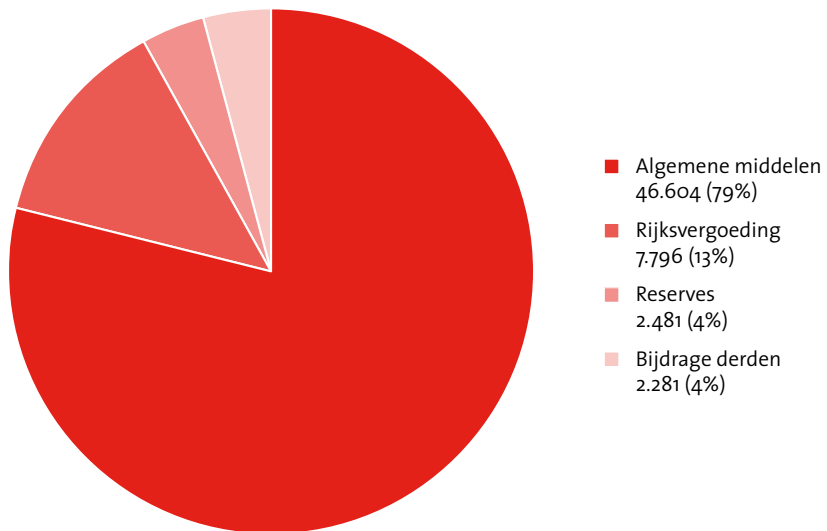
	Rekening 2009	Raming 2010	Raming 2011	Raming 2012	Raming 2013	Raming 2014
<b>Saldo (exclusief mutaties reserves)</b>						
Integratie	577	1.012	928	788	788	787
Kwetsbare groepen	5.757	8.740	8.791	10.369	9.456	9.451
Senioren	1.139	1.230	1.128	828	828	828
Vrijwilligers	896	981	1.086	1.012	1.012	1.013
Zorg	22.765	25.636	24.052	23.617	23.616	23.615
Wijkwelzijn en wijkontwikkeling	10.132	14.071	11.474	9.269	8.954	8.772
<b>Saldo programma 4 (exclusief mutaties reserves)</b>						
	<b>41.266</b>	<b>51.670</b>	<b>47.459</b>	<b>45.883</b>	<b>44.654</b>	<b>44.466</b>
Toevoegingen reserves	2.759	1.626	1.626	92	92	92
Onttrekkingen reserves	631	2.687	2.481	351	186	11
<b>Saldo programma 4 (inclusief mutaties reserves)</b>						
	<b>43.394</b>	<b>50.609</b>	<b>46.604</b>	<b>45.624</b>	<b>44.560</b>	<b>44.547</b>
<b>In de ramingen begrepen investeringen</b>						
<b>Investeringen met een economisch nut</b>						
Vervangins- en renovatie welzijnspanden			0	0	0	150
Aanpassingen van wijkaccomodaties			99	75	98	100
<b>Totaal aan investeringen</b>						
			<b>99</b>	<b>75</b>	<b>98</b>	<b>250</b>



**Aandeel in de totale gemeentebegroting**



**Waar komt het geld vandaan?**



## 5. Onderwijs

### Onderwijsbeleid

#### Missie

*'Het optimaliseren van de educatieve infrastructuur, zodat kinderen, jongeren en volwassenen in staat zijn zich goed voor te bereiden op het zo zelfstandig mogelijk functioneren in de samenleving.'*

#### Context en achtergronden

##### Actie op Uitval

In 2007 is het actieprogramma onderwijsbeleid 2007-2010 'Actie op de Uitval' vastgesteld. Directe aanleiding voor de vernieuwing van het onderwijsbeleid vormde het veranderd Rijksbeeld waarbij gemeentelijke taken rond onderwijs verschoven zijn naar schoolbesturen. In het actie programma zijn taken en afspraken vastgelegd over de inzet van enerzijds gemeente en anderzijds scholen op de verschillende beleidsterreinen. In het actieprogramma geven we samen met de onderwijsinstellingen invulling aan de 'lokaal educatieve agenda'. In afwachting van een eventuele bezuinigingsopgave voor het onderwijsbeleid vanaf 2012 wordt het actieprogramma 'Actie op de Uitval' met een jaar verlengd. In 2011 wordt het nieuwe beleidskader Jeugd en Onderwijs ontwikkeld. De nieuwe lokaal educatieve agenda is onderdeel van dit nieuwe beleidskader.

##### ABC-scholen

Vanaf het schooljaar 2008/2009 is in elke wijk gestart met het werken volgens het ABC-concept. Het gaat daarbij om de samenwerking tussen scholen en andere betrokken instanties (zoals kinderopvang, welzijn). In 2011 voeren we, in overleg met de Stichting ABC, mogelijk veranderingen door in de wijze van aansturing van de ABC-scholen.

In december 2007 heeft de gemeente de verklaring van deelname aan de impulsbrede scholen, sport en cultuur ondertekend. Daarmee heeft de gemeente zich bereid verklaard mee te werken aan het realiseren van de rijksdoelstelling met betrekking tot de zogenoemde combinatiefunctionaris. Wij hebben in Amersfoort op dit moment 17 combinatiefunctionarissen. In 2011 wordt dit aantal uitgebreid naar 20,8 om in 2012 tot het uiteindelijk te realiseren aantal van 22,6 te bereiken. De rol van de combinatiefunctionarissen in Amersfoort na 2012 zal betrokken worden bij de bezuinigingsopgave 2012-2015. Dit wordt in 2011 voorbereid.

##### Maatschappelijke stages

Met ingang van het schooljaar 2011/2012 moeten leerlingen in het voortgezet onderwijs een maatschappelijke stage lopen. Scholen zijn hiervoor verantwoordelijk. Gemeenten hebben sinds 2008 de verantwoordelijkheid om de bemiddelingsfunctie voor de maatschappelijke stages te organiseren. Deze functie hebben we sinds 2005 belegd bij Matchpoint Betrokken Ondernemen. Dit wordt sinds 2008 bekostigd met rijksmiddelen.

Gemeenten krijgen voor het organiseren van de bemiddelingsfunctie van de maatschappelijke stages een rijksbijdrage in het gemeentefonds.

##### Zorgstructuur

Bij de verbetering van de jeugdzorg is onderwijs één van de partners. Door de ondersteuning van individuele leerlingzorg worden scholen gefaciliteerd in de uitvoering van hun taken. Door verbetering van de samenhang, afstemming en het zicht op het aanbod van zorg wordt het onderwijs nauwer betrokken bij de zorgstructuur. Het onderwijs kent zijn eigen zorgstructuur. De afstemming tussen de onderwijszorgstructuur, waaronder de zorgadviesteams, en het aanbod in de jeugdzorg binnen het Centrum voor Jeugd en Gezin heeft de komende periode aandacht nodig.

##### Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

Het Rijk wil door harmonisatie van voorschoolse voorzieningen een kwalitatief goede opvang realiseren om de ontwikkelingskansen van jonge kinderen te vergroten. De bedoeling is dat in 2011 alle kinderen met een risico op een taalachterstand deelnemen aan een VVE-programma (voor en vroegschoolse educatieprogramma). Er moet een landelijk dekkend VVE aanbod komen in peuterspeelzalen, kinderdagverblijven en basisscholen. Gemeenten zijn vanuit hun regiorol in het jeugdbeleid van essentieel belang bij het lokaal op orde brengen van het VVE aanbod en de toeleiding van kinderen naar VVE. De wet OKE zal naar alle waarschijnlijkheid per 1 augustus 2010 in werking treden. Doel van deze wet is een kwaliteitsimpuls teweeg te brengen in de ontwikkelingskansen van het kind door VVE ook via kinderopvang mogelijk te maken. Dit komt de doorlopende leerlijn van het kind naar het basisonderwijs (dat daarvoor rechtstreeks via het rijk voor de gewichtenkinderen geld ontvangt) ten goede. De wet OKE bepaalt dat vanaf 1 augustus 2010 gemeenten de wettelijke verantwoordelijkheid krijgen om een goed voorschools aanbod te doen aan alle jonge kinderen met een taalachterstand. De gemeenten krijgen een inspanningsverplichting om (bijv. in samenwerking met consultatiebureaus) al deze kinderen te bereiken. De gemeente bepaalt, in overleg met betrokken partijen, de criteria voor de doelgroep van voorschoolse educatie.

##### Onderwijs – arbeidsmarkt

De afstemming tussen onderwijs met de arbeidsmarkt is een belangrijk thema in de sociaal economische ontwikkeling van Amersfoort/de regio. Aspecten van sociale zekerheid, economische ontwikkeling, ontwikkeling huisvesting studenten, onderwijs, waaronder de aanpak van voortijdig schoolverlaten, spelen hierbij een rol. In de komende periode ontwikkelt de gemeente met relevante partijen een plan van aanpak om de afstemming op de kaart te zetten en te ontwikkelen. Voor 2011 valt te denken aan de ontwikkeling van een gezamenlijk denkkader en agendavorming.

**Volwasseneneducatie**

De belangrijkste doelstelling vanuit volwasseneneducatie is maatschappelijke participatie. De doelgroepen binnen deze doelstelling zijn laaggeletterden, autochtone analfabeten en analfabete anderstaligen. Een andere doelstelling is het behalen van een startkwalificatie ten behoeve van het verminderen van voortijdig schoolverlaten en voor tweede kansers (mensen die de noodzaak/ behoefte hebben om een startkwalificatie te behalen) ter verbetering van hun kansen op de arbeidsmarkt.

**Aanpak voortijdig schoolverlaten**

In het programma Actie op de uitval heeft de gemeente eigen doelstellingen geformuleerd voor het verminderen van schooluitval en het terugbrengen van het aantal schoolverlaters. Deze gemeentelijke doelstellingen zijn aangevuld met het convenant Aanval op de schooluitval 2008-2011, dat gesloten is tussen het Rijk, de gemeente Amersfoort als contactgemeente

voor de RMC-regio Eem en Vallei en de scholen voor voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs. Algemene doelstelling van het convenant is een daling van het aantal nieuwe schoolverlaters met 40% ten opzichte van 2002. Met de regionale projectleider VSV van ROC Midden Nederland en betrokken partijen, waaronder de gemeente Amersfoort, stellen we jaarlijks werkplannen op, verantwoordend we de uitvoering en stellen wij de plannen bij. Dit op basis van resultaten, die het ministerie van OCW verstrekt en de analyses van de scholen over die cijfers.

**Kaderstellende beleidsnota's**

- Actie op de uitval: actieprogramma onderwijsbeleid 2007-2010;
- Actualisering jeugdbeleid: Operatie Amersfoort Jong: 2007-2010;
- Operatie Amersfoort Jong 2007-2010: de 11 blikvangers;
- Verordening overleg lokaal onderwijsbeleid 1999.

**Doelgroep 0-12 jarigen:**

<b>Wat willen we bereiken:</b>
Het bevorderen van de ontwikkeling van kinderen 0-12 jaar.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Uitbreiden voor- en vroegschoolse educatie.	De gemeente spant zich in om zo veel mogelijk kinderen toe te leiden naar de voorschoolse educatie. Hiervoor werken we samen met de organisaties voor peuterspeelzaalwerk en kinderopvang-organisaties. Een plan van aanpak voor de uitrol van VVE over de hele stad is in ontwikkeling.
Aanscherping kaders ABC-scholen.	We kennen 17 ABC-scholen. Deze bevinden zich in verschillende stadia van ontwikkeling. Op dit moment wordt een vervolg op 'Actie op de uitval' ontwikkeld. Hierin zal ook aandacht worden besteed aan de verdere doorontwikkeling van de ABC-scholen. De kaders voor de ABC-scholen willen we meer aan laten sluiten op de vraag vanuit het veld. Een hieraan gekoppelde indicator wordt in de begroting van 2012 opgenomen.
Ontwikkeling zorgstructuur.	Vanuit het Rijk is de volgende wetgeving in ontwikkeling: 1. Zorg in en om de school, 2. Passend onderwijs, 3. Toekomst voor jeugd en AWBZ-zorg, 4. Centra voor jeugd en gezin, 5. Verwijsindex risicjongeren. De gemeente krijgt in de verschillende wetten een regierol. Vanuit de bestaande samenwerkingspraktijk gemeente – onderwijs – jeugdzorg en de aankomende wetgeving geven we in 2011 meer expliciet invulling aan de verschillende vormen van regie, ten behoeve van transparantie met betrekking tot de verschillende taken, rollen en verantwoordelijkheden en de afstemming van de onderwijszorgkolom en jeugdzorgkolom.

Omschrijving	Bron	Realisatie		Streefwaarden			
				2011	2012	2013	2014
<b>Effectindicatoren</b>							
% basisscholen dat basistoezicht ontvangt van de onderwijsinspectie <sup>1</sup>	Onderwijs inspectie	89%	2009	89%	91%	91%	92%
<b>Prestatie-indicatoren</b>							
<b>Voor en vroegschoolse educatie <sup>2</sup></b>							
• % beschikbare VVE-plaatsen naar verhouding van het aantal doelgroepkinderen	Peuter speelzalen / kinderdag opvang	56%	2009	3	100%	3	100%
• % doelgroepkinderen dat deelneemt aan een VVE-traject naar verhouding van het aantal doelgroepkinderen	Peuter speelzalen / kinderdag opvang	59%	2009	3	70%	3	90%
<b>Peuterspeelzalen</b>							
• Rapportcijfer klanten over tevredenheid peuterspeelzalen	SWA	8,0	2008	8,0	8,0	8,0	8,0
<b>Regievoering ontwikkeling zorgstructuur</b>							
• Aantal of percentage organisaties gericht op kinderen 0-12 jaar, peuterspeelzalen (Psz), kinderopvang (KO) en primair onderwijsorganisaties (PO), dat deelneemt aan de verwijzindex.		n.v.t.	2009 + 2010	4	4	4	4
<p><sup>1</sup> Als een school geen risico's voor de kwaliteit van het onderwijs loopt en de wet- en regelgeving wordt nagekomen, krijgt ze zogenaamd basistoezicht.</p> <p><sup>2</sup> De huidige definitie van een doelgroepkind in de gemeente Amersfoort is: alle kinderen die in een VVE-wijk wonen. In het kader van de Wet OKE onderzoeken we momenteel of we de doelgroep opnieuw willen definiëren.</p> <p><sup>3</sup> Vanaf 2006 wordt het onderzoek om de 2 jaar verricht.</p> <p><sup>4</sup> Dit is een nieuwe prestatie-indicator waarvan de streefwaarden nog nader dienen te worden bepaald.</p>							

### Doelgroep 12+ en volwassenen

<b>Wat willen we bereiken:</b>	
Het bevorderen van de ontwikkeling en de participatie van jongeren en volwassenen.	
<b>Wat gaan we er voor doen:</b>	<b>Toelichting:</b>
Terugdringen voortijdig schoolverlaten	Conform convenant VSV en werkplan 2010-2011 voor Eemland werkt de gemeente met partners in de regio Eem (en Vallei) aan het terugdringen van het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters. Het convenant loopt tot eind 2011. In 2011 zal de gemeente samen met partners werken aan de borging vanaf 2012 van dat wat tot stand is gebracht in de convenantperiode.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Handhaven leerplicht	Kinderen en jongeren van 5 tot en met 17 jaar vallen onder de leerplichtwet, waaronder de kwalificatieplicht (16- en 17 jarigen). Verzuimmeldingen komen binnen via het landelijk verzuimloket, maar scholen kunnen ook proactief advies inwinnen bij leerplicht. Leerplicht werkt preventief, curatief en repressief, afhankelijk van de individuele situatie van het verzuimende kind/ zijn ouders. Leerplicht levert bijdragen aan de Zorgadviesteams van alle betreffende onderwijsvormen. Leerplicht geeft samen met Werkgroep Uitbreiding Leerlingzorg (12 – 17 jaar) en Trajectbureau (16 – 23 jaar) invulling aan de wettelijke/ gemeentelijke taken.
Taalbeleid	Voor 2011 is een bedrag van € 50.000 beschikbaar voor taalbeleid. Voor 2010 is het budget van de voorgaande 3 jaren ingezet voor het project 'Woordenschatjes'. In 2010 is een verbinding gelegd met projecten in het kader van de bestrijding van laaggeletterdheid. Ook in 2011 is dit het geval.
Regie maatschappelijke stages	Per 1 januari 2011 zijn de scholen in het voortgezet onderwijs verplicht om hun leerlingen een maatschappelijke stage te laten lopen variërend van 48 uur voor de VMBO tot 72 uur voor de VWO. De gemeente is verantwoordelijk voor de bemiddelingsfunctie. Hiervoor krijgt het vanaf 2011 jaarlijks een budget van € 373.000,-.
Aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt	Ten behoeve van de G32 ontwikkelen Amersfoort en Lelystad in 2011 een plan om onderwijs en arbeidsmarkt meer dan op elkaar te laten aansluiten. Hierbij wordt rekening gehouden met ontwikkelingen in het onderwijs en op de arbeidsmarkt. Dit thema is van belang voor de ontwikkeling van de regio op de korte en lange termijn.
Volwasseneneducatie	Samen met de onderwijsinstelling (ROC) gaan we een instrument ontwikkelen (gebaseerd op de participatieladder), dat makkelijk hanteerbaar is en duidelijke effecten/ rendement van educatie zichtbaar maakt.
Ontwikkeling zorgstructuur (12+)	Van rijkswege is de volgende wetgeving in ontwikkeling: 1. Zorg in en om de school, 2. Passend onderwijs, 3. Toekomst voor jeugd en AWBZ-zorg, 4. Centra voor jeugd en gezin, 5. Verwijsindex risicojongeren. De gemeente krijgt in de verschillende wetten een regierol. Vanuit de bestaande samenwerkingspraktijk gemeente – onderwijs – jeugdzorg en de aankomende wetgeving geven we in 2011 meer expliciet invulling aan de verschillende vormen van regie, ten behoeve van transparantie met betrekking tot de verschillende taken, rollen en verantwoordelijkheden en de afstemming van de onderwijszorgkolom en jeugdzorgkolom.

Omschrijving	Bron	Realisatie		Streefwaarden			
				2011	2012	2013	2014
<b>Effectindicatoren</b>							
% 18 tot 23 jarigen zonder startkwalificatie en niet meer op school	Leerling administratie	21%	2009	19%	1	1	1
<b>Prestatie-indicatoren</b>							
<b>Terugdringen voortijdig schoolverlaten</b>							
• % vermindering van het aantal nieuwe vsv-ers <sup>2</sup>	Into DUO	17%	2008/2009	-30%	-40%	n.t.b.	n.t.b.
• % herplaatste vsv-ers binnen het schooljaar <sup>3</sup>				50% 20%	1	1	1

Omschrijving	Bron	Realisatie		Streefwaarden			
				2011	2012	2013	2014
<b>Regievoering maatschappelijke stages</b>							
• % deelname VO-leerlingen maatschappelijke stage gedaan				75%	75%	100%	100%
• Aantal deelnemende VO-scholen				16	16	16	16
• Aantal maatschappelijke organisaties met een stageplaats				500	750	875	1.000
<b>Ontwikkeling zorgstructuur (12+)</b>		23 VO	2010	25 VO	28 VO	30 VO	30 VO
• Aantal individuele scholen van V(S)O dat deelneemt aan de verwijfsindex en aantal MBO-organisaties dat deelneemt aan de verwijfsindex.		n.v.t. MBO		2 MBO	3 MBO	4 MBO	4 MBO
<p><sup>1</sup> Nieuwe effectindicatoren ontwikkelen in het kader van het nieuwe beleidskader Jeugd en Onderwijs.</p> <p><sup>2</sup> Ten opzichte van de uitval in 2002.</p> <p><sup>3</sup> a. herplaatst terug naar school b. herplaatst naar werk, al dan in combinatie met leren.</p>							

## Onderwijsvoorzieningen

### Missie

*'Het optimaliseren van de educatieve infrastructuur, zodat kinderen, jongeren en volwassenen in staat zijn zich goed voor te bereiden op het zo zelfstandig mogelijk functioneren in de samenleving.'*

### Context en achtergronden

#### Huisvesting

Onderwijskundige en maatschappelijke ontwikkelingen leiden tot toenemende belangstelling voor huisvesting van scholen. Schoolbesturen werken aan kwaliteit en gedifferentieerd aanbod van onderwijs. Huisvesting is een steeds belangrijker instrument om deze kwaliteit te versterken. Naast kwaliteit van gebouwen vergt ook de kwantiteit voortdurend aandacht: zijn er voldoende lokalen? Wij gaan werken aan het opstellen van een integraal huisvestingsplan voor het onderwijs, dat bestaat uit een deel voor het primair onderwijs en een deel voor het voortgezet onderwijs, als beleidskader voor de ontwikkeling van onderwijshuisvesting. Dit doen wij in samenspraak met de schoolbesturen. Met de besturen stemmen wij af hoe zij invulling geven aan hun wettelijke verantwoordelijkheid tot communicatie met ouders en medezeggenschapsraden. De komende jaren neemt het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs toe. Binnen deze sector zien we vooral een groei in het algemeen voortgezet onderwijs. De groei van het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (VMBO) blijft daarbij achter.

De groei van de stad doet zich de komende jaren voor in Vathorst, weliswaar in een iets gematigder tempo als gevolg van de financieel-economische situatie. Met de schoolbesturen voor primair onderwijs is in 2008 een intentieverklaring ondertekend voor de ontwikkeling van de huisvesting in Vathorst. Daarbij is ook overleg geweest over de betekenis van verstedelijking van Vathorst-West voor de huisvestingscapaciteit in dat gebied in relatie tot het huidige plangebied. De besturen voor openbaar, protestants-christelijk en rooms-katholiek basisonderwijs hebben de intentie uitgesproken om te zijner tijd in Vathorst-West gezamenlijk een samenwerkingschool te stichten.

Met de schoolbesturen vindt regelmatig overleg en afstemming plaats over de uitvoering van de intentieverklaring. De opgave de komende jaren is realisatie van definitieve huisvesting voor drie basisscholen, namelijk o.b.s. Atlantis en p.c. Basisschool Kon-Tiki in scholencluster De Bron en r.k. basisschool DOK12 in het 2<sup>e</sup> Laakcluster. In de bestaande wijken tekent zich, op een enkele uitzondering na zoals Amersfoort-Zuid, een stabilisatie dan wel afname van het aantal leerlingen af. In de komende jaren dient echter wel rekening te worden gehouden met een zekere mate van invloed van Amersfoort Vernieuwt en van inbreidingsplannen op leerlingenaantallen en capaciteit van bestaande basisscholen. Voor Amersfoort-Zuid wordt in samenspraak met de schoolbesturen voor primair onderwijs gewerkt aan een onderzoek om te komen tot structurele oplossing van een aantal knelpunten op gebied van capaciteit en kwaliteit van schoolgebouwen.

**Fysieke facilitering ABC-concept**

De komende jaren worden Brede Scholen gerealiseerd in Liendert en Soesterkwartier. In het primair onderwijs willen wij nagaan hoe onderwijs- en opvangorganisaties (beter) kunnen samenwerken in het kader van het concept 'opvang van 7 tot 7'. In het voortgezet onderwijs willen wij onderzoeken hoe schoolgebouwen benut kunnen worden in kader van bredeschoolontwikkeling.

**Verzorgen leerlingenvervoer**

In het coalitieakkoord voor de periode 2010-2014 is het voor-nemen bevestigd om het leerlingenvervoer af te stemmen op de normen van de VNG. Het in 2010 in dit kader gehouden onderzoek naar de afstandsgrenzen vormt de opmaat voor de aanbesteding van de uitvoering van het leerlingenvervoer in 2011.

**Kaderstellende beleidsnota's**

- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Amersfoort 2007;
- Onderwijshuisvestingsprogramma BO/SBO/SO/VO 2011;
- Verordening beheer scholencomplex De Vosheuvel 2008;
- Verordening leerlingenvervoer gemeente Amersfoort 2008.

**Wat willen we bereiken:**

Bevorderen van aantrekkelijke en gedifferentieerde onderwijsvoorzieningen

<b>Wat gaan we er voor doen:</b>	<b>Toelichting:</b>
Uitvoeren Onderwijshuisvestingsprogramma BO/SBO/SO/VO 2011.	
Realisatie ABC-school Liendert.	Planvorming
Realisatie ABC-school Soesterkwartier.	Planvorming
Realisatie cluster De Bron, waaronder 48 lokalen basisonderwijs.	Oplevering 2012
Realisatie 2 <sup>e</sup> Laakcluster, waaronder 30 lokalen basisonderwijs.	Planvorming
Resultaten onderzoek huisvesting Amersfoort-Zuid.	Planvorming
Opstellen Integraal Huisvestingsplan, dat bestaat uit een deel Primair- en een deel Voortgezet Onderwijs.	
Aanbesteden uitvoering leerlingenvervoer	

<b>Omschrijving</b>	<b>Bron</b>	<b>Realisatie</b>	<b>Streefwaarden</b>				
			<b>2011</b>	<b>2012</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>	
<b>Prestatie-indicatoren</b>							
% leerlingen dat op de eerste schooldag adequaat is gehuisvest <sup>1</sup>			n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	
% prioriteitswijken met een ABC-school			50%	75%	100%	100%	
<sup>1</sup> Dit is een nieuwe indicator waarvan de streefwaarden nog dienen te worden bepaald.							

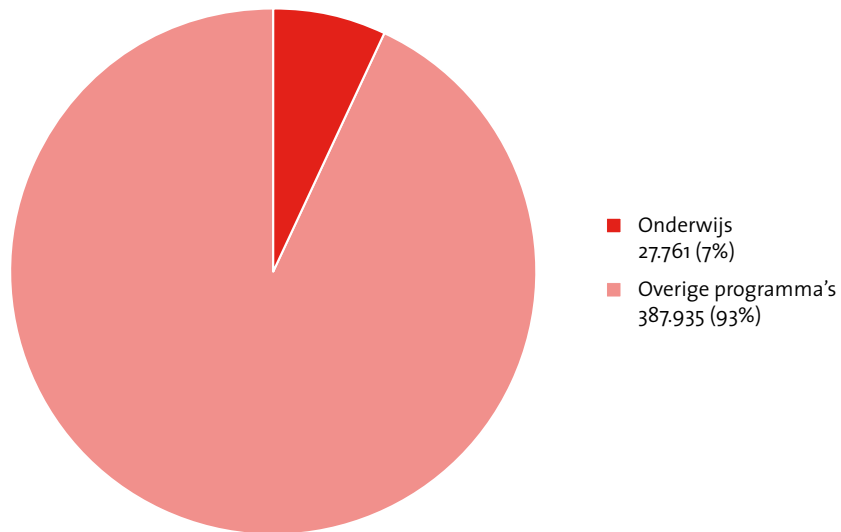


## Financiële toelichting

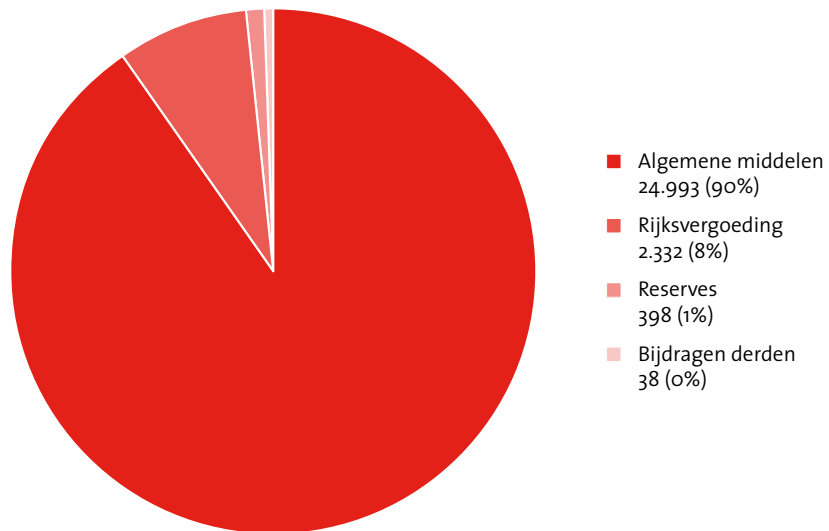
(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2009	Raming 2010	Raming 2011	Raming 2012	Raming 2013	Raming 2014
<b>Lasten (exclusief toevoegingen reserves)</b>						
Onderwijsbeleid	11.130	9.788	6.699	6.824	6.821	6.817
Onderwijsvoorzieningen	19.226	19.992	21.031	21.148	20.797	20.563
<b>Totaal lasten</b>	<b>30.356</b>	<b>29.780</b>	<b>27.730</b>	<b>27.972</b>	<b>27.618</b>	<b>27.380</b>
<b>Baten (exclusief onttrekkingen reserves)</b>						
Onderwijsbeleid	6.395	2.362	2.332	2.332	2.332	2.332
Onderwijsvoorzieningen	271	38	38	38	38	38
<b>Totaal baten</b>	<b>6.666</b>	<b>2.400</b>	<b>2.370</b>	<b>2.370</b>	<b>2.370</b>	<b>2.370</b>
<b>Saldo (exclusief mutaties reserves)</b>						
Onderwijsbeleid	4.735	7.426	4.367	4.492	4.489	4.485
Onderwijsvoorzieningen	18.955	19.954	20.993	21.110	20.759	20.525
<b>Saldo programma 5 (exclusief mutaties reserves)</b>	<b>23.690</b>	<b>27.380</b>	<b>25.360</b>	<b>25.602</b>	<b>25.248</b>	<b>25.010</b>
Toevoegingen reserves	2.031	2.031	31	31	31	31
Onttrekkingen reserves	94	226	398	398	398	393
<b>Saldo programma 5 (inclusief mutaties reserves)</b>	<b>25.627</b>	<b>29.185</b>	<b>24.993</b>	<b>25.235</b>	<b>24.881</b>	<b>24.648</b>
<b>In de ramingen begrepen investeringen</b>						
<b>Investerings met een economisch nut</b>						
Modernisering schoolgebouwen			1.040	1.000	1.050	1.050
1 <sup>e</sup> inrichting meubilair en onderwijsleerpakket			208	225	230	230
Uitbreiding VO			3.120	0	1.750	0
<b>Totaal aan investeringen</b>			<b>4.368</b>	<b>1.225</b>	<b>3.030</b>	<b>1.280</b>

**Aandeel in de totale gemeentebegroting**



**Waar komt het geld vandaan?**



## 6. Sport

### Missie

'Amersfoort is een sportieve stad waarin de kracht van de sport in zijn meest brede betekenis wordt benut.'

### Context en achtergronden

Amersfoort is een stad met een relatief hoog opgeleide bevolking en veel jongeren. Amersfoort is in Nederland na Almere de grote stad met relatief de meeste jeugd. In die context kent Amersfoort een hoge sportdeelname. Hoger opgeleiden en jongeren sporten vaker dan anderen. Uit de Vrijtijdsmonitor 2007 is gebleken dat de sportdeelname van de Amersfoorters tussen 18 en 75 jaar 73% bedraagt. Circa 71% sport minstens één keer per maand. Onder jeugdigen is de sportdeelname nog hoger, namelijk meer dan 80%. Die hoge sportdeelname is positief, maar stelt ons wel voor problemen waar het betreft de huidige capaciteit, zowel waar het betreft de veld- als de zaalsport.

Het tekort aan sportfaciliteiten heeft nadrukkelijk onze aandacht. Wij willen binnen de gegeven financiële kaders de sportaccommodaties bieden die passen bij de sportbehoefte van een jonge groeiende stad en de wachtlijsten fors terug dringen. Op basis van de in de tweede helft van 2010 verrichte actualisatie van het ruimtebehoefteonderzoek gaan wij in 2011 in overleg met ASF en beheerder SRO onderzoeken of en hoe de bestaande accommodaties anders of beter benut kunnen worden.

Wij streven ernaar jaarlijks minimaal 1 topsportevenement binnen de stadsgrenzen te laten plaatsvinden. Ook gaan wij in 2011 de regeling bijzondere sportevenementen evalueren.

### Kaderstellende beleidsnota's

- Sportnota 'De kracht van sport'.

Wat willen we bereiken:
Een sportaanbod dat voor iedereen toegankelijk is;
Sportvoorzieningen die zoveel mogelijk aansluiten op vraag en behoefte;
Een 'gezonde' verenigingsstructuur die een afspiegeling vormt van de Amersfoortse samenleving;
Het vergroten van de mogelijkheden voor de ontwikkeling van jong talent;
10 brede sportverenigingen in 2015;
Terugdringen van de wachtlijsten;

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Subsidiëren bijzondere sportevenementen.	De gemeente verleent een garantiesubsidie aan verenigingen die een 'bijzonder sportevenement' organiseren. De regeling wordt in 2011 geëvalueerd.
Subsidiëren sporttechnisch jeugd kader.	Verenigingen ontvangen een subsidie voor gediplomeerd kader.
Subsidiëren sportvoorzieningen.	Subsidie bedraagt 1/3 <sup>e</sup> deel van de subsidiabele kosten van de aanschaf van nieuwe sportmaterialen en/of aanleg en uitbreiding van sportaccommodaties (geen onderhoud).
Inzet van Combinatiefunctionarissen in de driehoek sport/cultuur, onderwijs en buurt.	Betreft rijksregeling. Doel is om in 2012 22,6 fte combinatiefuncties gerealiseerd te hebben. Wij gaan de functie in 2011 evalueren.
Onderzoek gebruik huidige accommodaties.	Onderzoek is er op gericht om antwoord te vinden op de vraag of en hoe de bestaande gemeentelijke accommodaties beter en anders benut kunnen worden, zodat een bijdrage kan worden geleverd aan het terugdringen van de wachtlijsten.
Subsidiëren SRO Amersfoort BV voor het beheer en de exploitatie van gemeentelijke sportvoorzieningen en de uitvoering van het basispakket sportstimulering.	SRO Amersfoort BV voert het sportbeleid uit. Voorts zorgt subsidiëring van de exploitatie van de sportvoorzieningen door SRO voor het betaalbaar en toegankelijk houden van de sport. In 2010/2011 voeren wij een evaluatie uit.
Aanbesteden zwembad en sporthal.	Onder voorbehoud resultaat quick scan (2010) zwembadplan Bisschopsweg.
Uitbreiding complex vv. VOP	Oplevering in 2011. Draagt bij aan uitbreiding (voetbal) capaciteit in Vathorst.

Omschrijving	Bron	Realisatie		Streefwaarden			
				2011	2012	2013	2014
<b>Effectindicatoren</b>							
% inwoners dat aan sport doet	Vrijtijds monitor	73% <sup>1</sup>	2006	73%	73%	73%	73%
% 65-plussers dat aan sport doet	Vrijtijds monitor	54%	2006	56%	56%	56%	56%
% jongeren 10-17 jaar dat aan sport doet via vereniging of sportschool	Jongeren peiling	60% <sup>2</sup>	2004	65%	65%	65%	65%
<b>Prestatie-indicatoren</b>							
Aantal bezoeken zwembaden	SRO	691.681	2009	671.000	671.000	671.000	671.000
Aantal deelnemers sportbuurtwerk	SRO	35.643	2009	35.000 <sup>3</sup>	35.000	35.000	35.000
<p><sup>1</sup> De Vrijtijdsmonitor wordt eind 2010 opnieuw uitgevoerd.</p> <p><sup>2</sup> Jongerenpeiling wordt in 2010 opnieuw uitgevoerd.</p> <p><sup>3</sup> In de huidige benadering voor sportbuurtwerk ligt de nadruk op het bereiken van de doelgroep (maatwerk). Het totale aantal deelnemers wordt door SRO nog steeds bijgehouden, maar vormt geen streefwaarde meer.</p>							

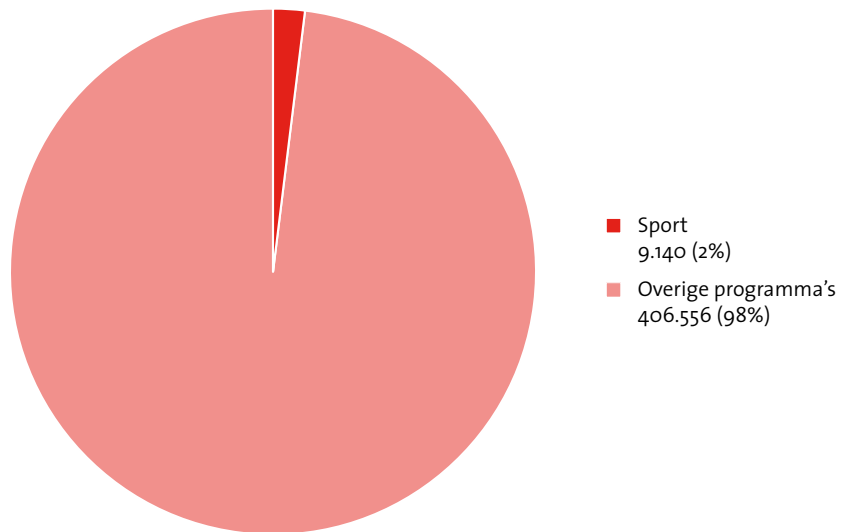


## Financiële toelichting

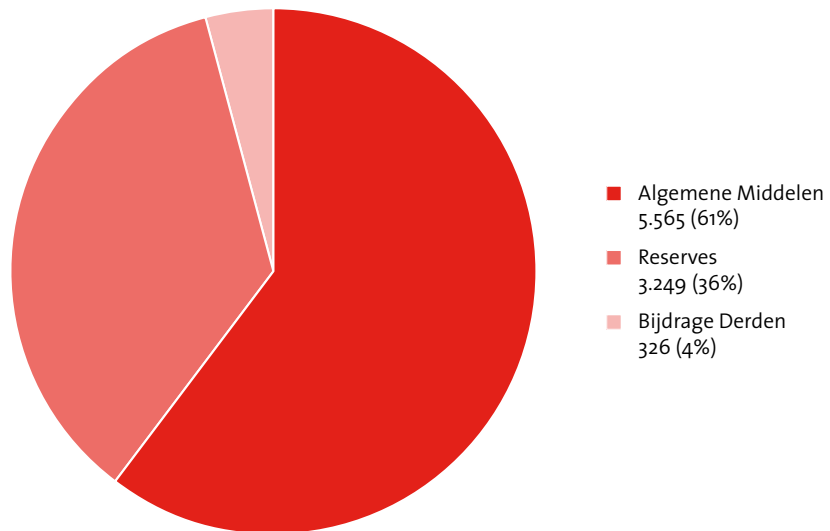
(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2009	Raming 2010	Raming 2011	Raming 2012	Raming 2013	Raming 2014
<b>Lasten (exclusief toevoegingen reserves)</b>						
Sport	7.816	8.758	9.138	8.402	8.391	8.400
<b>Totaal lasten</b>	<b>7.816</b>	<b>8.758</b>	<b>9.138</b>	<b>8.402</b>	<b>8.391</b>	<b>8.400</b>
<b>Baten (exclusief onttrekkingen reserves)</b>						
Sport	665	326	326	326	326	326
<b>Totaal baten</b>	<b>665</b>	<b>326</b>	<b>326</b>	<b>326</b>	<b>326</b>	<b>326</b>
<b>Saldo (exclusief mutaties reserves)</b>						
Sport	7.151	8.432	8.812	8.076	8.065	8.074
<b>Saldo programma 6 (exclusief mutaties reserves)</b>	<b>7.151</b>	<b>8.432</b>	<b>8.812</b>	<b>8.076</b>	<b>8.065</b>	<b>8.074</b>
Toevoegingen reserves	1.040	1.502	2	2	2	2
Onttrekkingen reserves	288	453	3.249	336	332	332
<b>Saldo programma 6 (inclusief mutaties reserves)</b>	<b>7.903</b>	<b>9.481</b>	<b>5.565</b>	<b>7.742</b>	<b>7.735</b>	<b>7.744</b>
<b>In de ramingen begrepen investeringen</b>						
<b>Investerings met een economisch nut</b>						
Vervangings- en renovatieinvesteringen			0	0	0	159
Buzz sportstimulering			21	0	0	0
Vervangingsinvestering:						
• Kleed- en wasaccomodatie De Posthoorn			0	0	405	0
• Onderhoud sportpark Zielhorst			0	0	60	0
<b>Totaal aan investeringen</b>			<b>21</b>	<b>0</b>	<b>465</b>	<b>159</b>

**Aandeel in de totale gemeentebegroting**



**Waar komt het geld vandaan?**



## 7. Ruimtelijke ontwikkeling

### Ruimtelijke ontwikkeling

#### Missie

*'We werken, samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties, aan een vitale stad. Aantrekkelijk om in te wonen, werken en recreëren.'*

*In het programmaonderdeel Ruimtelijke ontwikkeling werken we specifiek aan voldoende ruimte voor wonen, werken, voorzieningen en recreëren. We stemmen functie, gebruik, inrichting en beheer goed op elkaar af.*

#### Context en achtergrond

##### Wet op de ruimtelijke ordening (Wro)

In Amersfoort zijn veel ontwikkelingen gaande die in samenhang gezien moeten worden. Zeker nu de nadruk komt te liggen op het bouwen in de stad in plaats van in nieuwe uitbreidingsgebieden. De door de Wro voorgeschreven Structuurvisie is hiertoe het middel bij uitstek. De Structuurvisie wordt in Amersfoort gefaseerd ingevoerd. De tijdelijke visie is inmiddels vastgesteld in 2009. De definitieve Structuurvisie wordt in 2011 vastgesteld. Gemeenten hebben de wettelijke taak bestemmingsplannen actueel te houden, jonger dan 10 jaar. De verplichting gaat op 1 juli 2013 in. Na 1 juli 2013 kunnen geen leges worden geheven in gebieden waar een verouderd plan van kracht is. Voor Amersfoort betekent dit dat er een grote opgave ligt. In 2011 zal ongeveer 55% van het grondgebied bedekt zijn met een bestemmingsplan dat na 1 juli 2013 actueel is.

De Wro, die op 1 juli 2008 is ingegaan, heeft het bestemmingsplan een centrale plaats gegeven. De vrijstellingsprocedures artikel 19 zijn afgeschaft. Wijzigingen van het bestemmingsplan worden geregeld met postzegelbestemmingsplannen. Afwijken van het bestemmingsplan kan volgens de Wro ook met een projectbesluit; van deze bevoegdheid is tot op heden geen gebruik gemaakt. Door de invoering van de Crisis en Herstelwet per maart 2010 en de Wabo in oktober 2010 worden echter weer

nieuwe instrumenten gecreëerd om -doorgaans voor bouwprojecten- van bestemmingsplannen af te wijken:

- Het projectbesluit komt te vervallen en wordt opgenomen in de Wabo. Het projectbesluit wordt (onderdeel van) een omgevingsvergunning en kan worden gemaakt voor alle afwijkingen van het bestemmingsplan.
- Het projectuitvoeringsbesluit wordt geregeld in de Crisis en Herstelwet en voorziet in een versnelde besluitvormingsprocedure voor bepaalde categorieën van gevallen.

In het najaar van 2010 bieden wij een notitie aan waarin de bovengenoemde instrumenten worden toegelicht en waarin een voorstel wordt gedaan voor de toepassing.

Een nieuw instrument uit de Wro is de "beheersverordening". De beheersverordening biedt de mogelijkheid om voor gebieden met weinig ruimtelijke ontwikkelingen op een relatief eenvoudige manier een planologische regeling vast te stellen. De beheersverordening komt in de plaats van een bestemmingsplan. In de notitie "Rol van de Raad bij RO procedures" is afgesproken dit instrument pas in te zetten als de definitieve Structuurvisie van kracht is. De bestemmingsplannen die nu worden opgesteld, zijn digitaal beschikbaar en raadpleegbaar op de landelijke voorziening van VROM, [www.ruimtelijkeplannen.nl](http://www.ruimtelijkeplannen.nl). Op deze wijze zijn de plannen voor een ieder toegankelijk tijdens de procedure en ook nadat plannen onherroepelijk zijn geworden. Om het aantal ruimtelijke procedures te verminderen wordt, indien mogelijk, ingezet op globale bestemmingsplannen. Het begrip globaal zal de komende jaren ingevuld worden.

#### Kaderstellende beleidsnota's

- Structuurvisie;
- Welstandsnota;
- Ontwikkelingsvisies/stedenbouwkundige visies/beeldkwaliteitsplannen;
- Bestemmingsplannen.

#### Wat willen we bereiken:

Optimale ruimtelijke kwaliteit, met als pijlers: gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde. Waar deze kwaliteit op peil is: in stand houden. Waar de kwaliteit beter moet: verbeteren.

Adequaate en up-to-date planologisch-juridische kader voor de hele gemeente in juli 2013 zodat we voldoen aan wettelijke eisen, burgers rechtszekerheid hebben en er mogelijkheden zijn voor ruimtelijke ontwikkelingen.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
<b>Algemeen</b>	
Regie op kwaliteit	Formuleren van stedenbouwkundige/ landschappelijke randvoorwaarden bij de start van een project voor toetsing van plannen.
Samenhang	Bewaken van samenhang tussen de verschillende ontwikkelingen in de stad.
<b>Uitbreiding / uitleg</b>	
Uitvoering verstedelijkingsopgave in Vathorst.	Afhankelijk van de herontwikkeling en de markt verdere uitvoering hiervan.
Vathorst West	Onderzocht wordt of verdere planoptimalisatie mogelijk is.
Vathorst Noord	Met behoud van de landschappelijke kwaliteit van het gebied proberen we het tekort aan sport- en recreatieve faciliteiten gedeeltelijk op te lossen in Vathorst Noord.
<b>Stedelijke vernieuwing</b>	
Uitvoeren projecten Amersfoort Vernieuwt.	In 2011 worden in het kader van de uitvoering van de ontwikkelingsplannen de geplande projecten verder uitgevoerd.
Verder uitwerken van Structuurvisie Park Randenbroek en omgeving.	Op basis van het coalitieakkoord zal deze visie in 2011 verder worden uitgewerkt.
<b>Transformatie</b>	
Ontwikkelen Eemplein	De bouw zal in 2011 in volle gang zijn.
Ontwikkelen Puntenburg	In 2011 zullen een aantal projecten worden opgeleverd (Moraine, Zicht op Amersfoort). Het Caspar van Wittelplantsoen zal worden aangelegd. Aan een aantal projecten wordt verder gebouwd, dan wel (her)ontwikkeld (blok F, blok G3, Trapezium en het Opidium).
Herontwikkelen terrein ziekenhuis Lichtenberg	Voor het herontwikkelen van dit terrein is gekozen voor het concept van (Collectief) Particulier Opdrachtgeverschap. In 2011 wordt hiervoor de verdere procedure voorbereid. Planning: start realisatie in 2014.
Tijdelijk invullen Oliemolenkwartier	In 2011 wordt er een aantal tijdelijke functies gerealiseerd (met een scope van 15 jaar) in de creatieve economie.
Kop van Isselt	In 2011 zal er besluitvorming plaatsvinden over de ontwikkeling van de 3 deellocaties: Warner Jenkinson, Smeeing en Rova.
Wagenwerkplaats	Eind 2010 is er een exploitatieovereenkomst gesloten met Prorail en NS Poort over de verdere ontwikkeling van dit gebied. In 2011 krijgt dit verder vorm in een gezamenlijk gedragen bestemmingsplan.
Elisabethlocatie	De Elisabethlocatie krijgt een groene bestemming. De financiering hiervan zal in eerste instantie gevonden worden in het verwerven van groene subsidies en extra woningbouw op andere locaties (structuurvisie).
<b>Bestemmingsplannen</b>	
Actualiseren van bestemmingsplannen krijgt prioriteit	In 2011 worden/zijn de volgende bestemmingsplannen geactualiseerd: Buitengebied West; CSG Zuid; Isselt; en het Soesterkwartier. In 2011 worden minimaal 3 bestemmingsplannen gestart.



Omschrijving	Bron	Realisatie		Streefwaarden			
				2011	2012	2013	2014
<b>Prestatie-indicatoren</b>							
Actuele bestemmingsplannen per 1 juli 2013 (in aantallen)	RO	10	2010	13	15	18	20
<p><sup>1</sup> De Wet op de ruimtelijke ordening bepaalt dat bestemmingsplannen actueel, jonger dan 10 jaar, zijn. Na 1 juli 2013 kunnen geen leges worden geheven in gebieden waar een verouderd plan van kracht is. Amersfoort is verdeeld in 29 bestemmingsplangebieden (In 2010 is een aantal gebieden samengevoegd waardoor er minder herzieningen gemaakt kunnen worden). Op dit moment is voor 10 gebieden het bestemmingsplan na 1 juli 2013 jonger dan 10 jaar. Voor 8 gebieden wordt de komende jaren een bestemmingsplan gemaakt in het kader van een gebiedsontwikkeling. Voor 11 gebieden moet nog een integrale herziening worden vastgesteld: naar verwachting lukt dit voor 8 gebieden voor 1 juli 2013.</p>							

## Groene stad

### Missie

*‘Een robuuste, kwalitatief hoogwaardige en aantrekkelijke groen-blauwe ruimte in en om Amersfoort, waarvan optimaal gebruik wordt gemaakt door mens en natuur.’*

### Context en achtergronden

Voor de realisatie van de beleidsvisie Groen Blauwe Structuur is een uitvoeringsprogramma opgesteld met daaraan gekoppeld een stedelijke reserve Groen. In de afgelopen jaren is het uitvoeringsprogramma uitgegroeid tot:

- 24 gebiedsgerichte projecten;
- 6 themagerichte activiteiten;
- De ontwikkeling van specifieke beleidsinstrumenten;
- Afstemming en samenwerking op regionaal niveau;
- Fondswerving;
- Communicatie en educatie;
- Monitoring.

In 2010 hebben wij een uitgebreide voortgangsrapportage vastgesteld waarin de projecten en activiteiten nader zijn beschreven.

Het programma Groen Blauwe Structuur is vooral een investeringsprogramma voor herstel en ontwikkeling van gebieden in en om de stad voor natuur, recreatie en landschap. Bij de ontwikkelingen van de plannen wordt borging van het eindbeeld nagestreefd door de koppeling te leggen met Stedelijk beheer en met bestemmingsplannen.

In 2009 is met de provincie Utrecht de ‘Samenwerkingsovereenkomst Groen Blauwe Structuur Amersfoort’ afgesloten voor de periode 2010-2013. In de samenwerkingsovereenkomst heeft de provincie in principe een bijdrage van € 6,8 miljoen ter beschikking gesteld voor maatregelen in drie gebieden: Park Randenbroek en omgeving, Waterwingebied en Maatweg en omgeving. Aan deze bijdrage is de verplichting tot cofinanciering gekoppeld. Daarnaast heeft de provincie een stimuleringsbijdrage van € 2,5 miljoen beschikbaar gesteld voor de ontwikkeling van Vathorst Noord als recreatief uitloophoeve en ‘groene bufferzone’.

Los van deze samenwerkingsovereenkomst draagt de provincie ook bij aan de ontwikkeling van de Laakzone als recreatieve zone in het Nationaal Landschap, aan de aanleg van natuur-recreatieterein Schammer en aan het project Grebbelinie Amersfoort.

Al deze provinciale bijdragen zijn verstrekt in het kader van de Agenda Vitaal Platteland. Een agenda die de provincie in overleg met de ministeries van LNV en VROM heeft opgesteld. Voorwaarde van deze financieringsstroom is dat de projecten eind 2013 gerealiseerd en afgerekend dienen te zijn. Om daaraan te kunnen voldoen, hebben wij de bovengenoemde 7 projecten als prioriteit benoemd binnen het programma. De cofinancieringsverplichting is vooral bij het project Maatweg een punt van zorg. Bij de financieringsopzet van dit project is gerekend op een ontwikkeling van de Kop van Schothorst met een netto opbrengst van ca. € 2 mln., vervolgens in te zetten als cofinanciering in Maatweg. Door de huidige economische malaise is ontwikkeling van Kop van Schothorst echter op korte termijn niet realistisch. Wij kijken nu naar andere mogelijke vormen van cofinanciering.

Voor de uitvoering van het programma heeft de raad in de Reserve Stedelijke Voorzieningen (RSV) een compartiment ‘Groen’ apart gezet van circa € 9 mln. Het totale investeringsvolume voor uitvoering van het programma hebben wij begin 2010 geraamd op € 94 mln. Hiervan is voor circa € 70 mln. in concrete planontwikkeling en/of uitvoering. Dekking van deze kosten komt voor ruim 40% uit gemeentelijke bijdragen. Naast onttrekking uit RSV-Groen, komt het Amersfoortse aandeel in belangrijke mate uit de grondexploitaties. Naast het gemeentelijk aandeel, draagt de regio voor ongeveer 45% bij aan de projecten. De overige circa 15% is afkomstig van landelijke subsidies en bijdragen.

### Kaderstellende beleidsnota's

- Beleidsvisie Groen Blauwe Structuur 2005-2015 (2004);
- Waterplan (2005).

**Amersfoortse landschappen****Wat willen we bereiken:**

Behouden en versterken van de drie karakteristieke Amersfoortse Landschappen voor mens en natuur (Eemland, Utrechtse Heuvelrug en Gelderse Vallei).

**Wat gaan we er voor doen:**

Ontwikkelen en/of herstellen van diverse groenblauwe gebieden, gericht op landschap, ecologie en recreatie.

Deelname aan regionale groen/blauwe gebiedsprojecten

Fondswerving

**Toelichting:**

De 3 landschapstypen van Gelderse Vallei, Eempolder en Utrechtse Heuvelrug komen in Amersfoort samen. Elk landschap heeft zijn eigen ecologische karakteristieken en recreatieve waarde.

Amersfoort is omringd door waardevolle groengebieden als het Nationaal Landschap Arkemheen en de Utrechtse Heuvelrug. In regionale samenwerkingsverbanden wordt gewerkt aan het behoud en versterken van deze gebieden.

Voor de realisatie van onze groenblauwe ambities zoeken wij permanent naar mogelijkheden van cofinanciering en partnerschap.

Omschrijving	Bron	Realisatie	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	
<b>Effectindicatoren</b>							
Mate van gebruik van de 3 karakteristieke Amersfoortse landschappen (% Amersfoorters dat afgelopen 12 maanden deze gebieden heeft bezocht).	Vrijtijds monitor						
• Bosgebied Zuid-West		62%	2006	55%	1	1	55%
• Eemvallei Noord-West		33%	2006	35%	1	1	50%
• Gelderse vallei, Oost		37%	2006	35%	1	1	40%
1 De Vrijtijdsmonitor wordt niet elk jaar uitgevoerd.							

Nr	Project/gebied	Planfase	Planologisch beschermd	Beheerplan?
<b>Utrechtse heuvelrug</b>				
1	Beheerplan Birkhoven	Gerealiseerd	Ja	Ja, eigendom en beheer zijn overgedragen aan Utrechts Landschap.
2	Uitkijktoren Birkhoven	Vorbereiding	Ja	n.v.t., Utrechts Landschap
3	Heel de Heuvelrug	Deelname aan gebiedscommissie HdH-Midden	n.v.t.	n.v.t.
<b>Eemland</b>				
4	Grebbeinie Amersfoort zichtbaar en beleefbaar maken	Ontwerpfase fiets- en wandelroutes, plus informatiepunten	Bestemmingsplan procedure wordt eind 2010 afgerond.	Onderdeel van ontwerpfase.
5	Klompepad Hoogland West	Planontwikkeling	n.v.t.	Onderdeel van planfase.
6	Nationaal Landschap Arkemheen-Eemland	Deelname aan bestuurlijk platform en ambtelijk gebiedsteam	n.v.t.	n.v.t.

Nr	Project/gebied	Planfase	Planologisch beschermd	Beheerplan?
<b>Gelderse Vallei</b>				
7	Inrichting Schammer, als waterberging, natuur- en recreatiegebied	Aanleg en oplevering	Ja	Ja
8	Reconstructie Gelderse Veld Utrecht-Oost	Deelname aan gebiedscommissie gemeenten	n.v.t.	n.v.t.
9	Grebbeleinie boven water	Deelname regionale stuurgroep	n.v.t.	n.v.t.

### Groenblauw in wijk en buurt

Wat willen we bereiken:
Het versterken van de kwaliteit van groenblauw in wijk en buurt.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Ontwikkelen en/of herstellen van groenblauw gebied in wijk en buurt.	In de stad zelf ligt de focus op de parken en grotere watergangen. Ecologische verbindingen, recreatieve stad-landroutes en buurtommetjes in het groen, zijn kwaliteiten die wij willen versterken en/of ontwikkelen.
Diverse communicatie en educatieve activiteiten uitvoeren	Onder de noemer van Amersfoort Groene Stad willen wij de inwoners van de stad meer bekendmaken met het groen en blauw in wijk en buurt. We willen inwoners ook laten weten dat we met onze gemeentelijke inzet de groene kwaliteiten van de stad willen behouden en versterken. Het CNME is daarbij belangrijk herkenningpunt / 'groen loket'
Fondswerving	Voor de realisatie van onze groenblauwe ambities zoeken wij permanent naar mogelijkheden van cofinanciering en partnerschap.

Omschrijving	Bron	Realisatie		Streefwaarden			
				2011	2012	2013	2014
<b>Effectindicatoren</b>							
Mate van gebruik van de parken en groengebieden in de stad (% Amersfoorters dat afgelopen 12 maanden één of meerdere parken heeft bezocht.)	Vrijtijds monitor	Nog geen nulmeting	n.v.t.	Nulmeting	Na nulmeting	Na nulmeting	Na nulmeting

Nr	Project/gebied	Planfase	Planologisch beschermd	Beheerplan?
10	Groenbeheerplan Waterwin-gebied	Uitvoering	Ja	Ja
11	Faunapassage Hogeweg	Uitvoering	n.v.t.	Ja
12	Amersfoort Groene Stad	Uitvoering van diverse communicatie activiteiten	n.v.t.	n.v.t.

### Groenblauw in stad en regio

Wat willen we bereiken:
Het ontwikkelen en versterken van de groenblauwe gebieden in de stadsrandzone, mede gericht op het versterken van de ecologische en recreatieve verbindingen met het omliggende landschap en de regio.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Ontwikkelen en/of herstellen van diverse groenblauwe gebieden in de stadsrandzone.	De ruimtelijke structuur van Amersfoort kenmerkt zich met 'groene vingers' die van buiten de stad tot diep in de stad 'doordringen'. Die structuur willen wij handhaven.
Ontwikkelen van recreatieve en ecologische stad-landverbindingen.	Met nadruk op het versterken van de ecologische en recreatieve verbinding met het buitengebied.
Fondswerving	

Nr	Project/gebied	Planfase	Planologisch beschermd	Beheerplan?
13	Park Randenbroek: deelgebied Park, Beek, Vosheuvel	Aanbesteding en start uitvoering	Afronding gedeeltelijke herziening bestemmingsplan.	Ja, gekoppeld aan vaststellen van definitief ontwerp eind 2010.
14	Groene inrichting Maatweggebied / 3 <sup>e</sup> fase ecologische verbindingzone Valleikanaal	Aanbesteding en uitvoering diverse werkzaamheden	Ja	Ja, gekoppeld aan vaststellen van definitief uitvoeringsplan eind 2010.
15	Vathorst Noord	Planontwikkeling recreatief uitloopgebied	Agrarisch	Nee
16	Laakzone	Aanbesteding en start uitvoering	Ja	Ja, gekoppeld aan definitief ontwerp
17	Paden langs de Eem	Planontwikkeling is onderdeel van projectnummer 4. Grebbelinie Amersfoort zichtbaar en beleefbaar.		

#### Reserve Stedelijke Voorzieningen compartiment groen

Vanuit deze reserve wordt onder andere de GBS-projectfinanciering en het programmamanagement betaald.

(bedragen x € 1.000,-)

	Realisatie t/m 2009	Plan-ning 2010	Totaal t/m 2010	Begro-ting 2011	Begro-ting 2012	Begro-ting 2013	Begro-ting 2014	Plan-ning 2015	Totaal t/m 2015
<b>Voeding</b>									
Voeding nominaal	1,62	0,15	1,77	0,15	0,15	0,15	0,15	0,15	2,52
Bestemming rekening resultaat 2005	1,00	0	1,00	0	0	0	0	0	1,00
Aanvulling kadernota 2008-2011	1,00	1,00	2,00	1,50	0	0	0	0	3,50
Inflatievergoeding	0,08	0	0,08	0	0	0	0	0	0,08
<b>Totaal voeding</b>	<b>3,70</b>	<b>1,15</b>	<b>4,85</b>	<b>1,65</b>	<b>0,15</b>	<b>0,15</b>	<b>0,15</b>	<b>0,15</b>	<b>7,10</b>
<b>Gekozen prioriteiten</b>									
Programma management	0,74	0,10	0,84	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	1,34
Bijdrage projecten	0,00	0,60	0,60	1,50	1,50	1,50	0,30	0,25	5,65
<b>Totaal prioriteiten</b>	<b>0,74</b>	<b>0,70</b>	<b>1,44</b>	<b>1,60</b>	<b>1,60</b>	<b>1,60</b>	<b>0,40</b>	<b>0,35</b>	<b>6,99</b>
<b>Saldo RSV groen</b>	<b>2,96</b>	<b>0,45</b>	<b>3,41</b>	<b>3,46</b>	<b>2,01</b>	<b>0,56</b>	<b>0,31</b>	<b>0,11</b>	

Bijdrage projecten: Ecologische verbindingzone Valleikanaal, Waterwingebied en Maatweg.

**Raming Programma Groenblauwe Structuur (GBS)**

In onderstaande tabel geven wij een overzicht van de totale raming van kosten en dekking voor de diverse projecten binnen het programma. Dit overzicht is gebaseerd op een actualisatie van maart 2010 en betreft het totaal aan investeringen en

dekking over de gehele periode van 2005 t/m 2015. Gaandeweg projecten meer in de uitvoeringsfase komen, worden de ramingen exacter. Jaarlijks werken wij deze tabel bij. Uitgangspunt is uiteraard dat een project pas tot uitvoering komt, als (onder andere) de projectkosten financieel zijn gedekt.

(bedragen x€ 1.000.000,-)

Raming programma GBS, per stadsdeel Periode 2005-2015	Kosten ambities			Dekkingsrichting Een aantal van deze bijdragen moet nog zeker worden gesteld.					Voorlopig tekort
	Gemaakt	Te maken	Totaal	Landelijk <sup>1</sup>	Regio	Gemeente RSV groen	Gemeente overig	Totaal	
<b>STAD</b> (Zocherplantsoen; Plantsoen West; Moerasje Hooglandse Dijk; Groengordel Randenbroek Schuilenburg; Park Randenbroek e.o.; Ecologische Verbindingszone Vallekanaal; Flierbeek; Fietstunnel; Groengordel Soesterkwartier; Waterwingebied; Caspar van Wittel plantsoen; Volkstuinen)	7,3	17,8	25,1	3,2	7,8	3,6	7,4	22,0	-3,1
<b>OOST</b> (Bloedaal, Schamer, Buitengebied Oost, Nijkerkerstraat e.o.)	7,1	12,5	19,6	5,1	7,3	0,0	6,1	18,5	-1,1
<b>OMGEVING EEM</b> (Maatweg; Paden langs de Eem/ Grebbelinie; Oeververbinding Eem; Hoogland West)	2,2	7,1	9,3	0,0	4,6	0,3	2,9	7,8	-1,5
<b>HEUVELRUG</b> (Birkhoven – Bokkeduinen)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<b>NOORD</b> (Groenstructuur Vathorst; Laakzone; Vathorst-Noord; groenzone Vathorst West)	0,5	37,4	37,9	1,6	14,5	0,9	5,4	22,4	-15,5
<b>Thema's</b> (Stad zoekt Boer, Groene Ommetjes, initiatieven derden)	0,2	0,2	0,4	0,0	0,3	0,2	0,1	0,6	0,2
<b>Algemene programmakosten</b> (programmamanagement, onderzoek en ontwikkeling, communicatie)	0,8	1,3	2,1	0,0	0,0	2,1	0,0	2,1	0,0
<b>TOTAAL</b>	<b>18,1</b>	<b>76,3</b>	<b>94,4</b>	<b>9,9</b>	<b>34,5</b>	<b>7,1</b>	<b>21,9</b>	<b>73,4</b>	<b>-21,0</b>

<sup>1</sup> Landelijk betreft subsidies en bijdragen van de rijksoverheid, uit 'Europa' en van landelijke fondsen.  
<sup>2</sup> Regio bestaat uit bijdragen van de provincie Utrecht, provincie Gelderland, het Utrechts Landschap, waterschap Vallei & Eem, buurgemeenten.

## Grondexploitaties

### Kaderstellende nota's:

- Nota Grondbeleid (2006);
- Collectief particulier opdrachtgeverschap + vrije kavels.

### Algemeen

In dit deel van de begroting wordt een (financieel) overzicht gegeven van de stand van zaken van de lopende gemeentelijke grondexploitaties en het gemeentelijke vastgoed van de gemeente.

De paragrafen "RRI (Reserve Ruimtelijke Investerings)" en "Gemeentelijk grondbeleid" zijn nauw hiermee verbonden. De RRI is de voeding voor die ruimtelijke ontwikkelingen, die niet budgettair neutraal ontwikkeld kunnen worden. Het gaat dan veelal om projecten die nu initieel zijn en waarvan een deel van het vastgoed onderdeel uitmaakt van het gemeentelijk strategische vastgoed.

In de paragraaf Gemeentelijke grondbeleid staat beschreven welke uitgangspunten worden gehanteerd voor de aankoop, verkoop en exploitatie van vastgoed.

De grondexploitaties die in een Publiek Private Samenwerking (PPS) zijn opgenomen (OBV-CV, CSG Eemkwartier CV en VOF Podium) staan in de paragraaf "Verbonden partijen".

Per 1 januari 2011 zijn drie vastgestelde grondexploitaties operationeel:

- Bestaand Stedelijk Gebied (CSG en BSG);
- De Wieken-Bloeidaal;
- Vathorst-bedrijventerrein.

De baten en lasten van grondexploitaties, ontwikkelingsprojecten en de vastgoedexploitatie hebben een meerjarig karakter. In dit hoofdstuk wordt het meerjarige perspectief van de grondexploitaties gepresenteerd.

### Risico's

Een aantal algemene projectrisico's is:

- Vertraging in de planontwikkeling, waardoor de plankosten stijgen;
- Vertraging in de gronduitgifte. Bijvoorbeeld door de verslechterde situatie op de woning- en kantorenmarkt;
- Hogere uitvoeringskosten;
- Hogere rentekosten.

De risico's zijn meegenomen voor het bepalen van het gemeentelijk weerstandsvermogen.

Vooruitlopend op de herziening van de grondexploitatie 2010 is opnieuw een Nota grondexploitatie en strategisch vastgoed opgesteld. De uitkomsten zullen de basis vormen voor de herziening van de grondexploitatie.

Tijdens de herziening, maar ook tussentijds wordt bekeken op welke wijze de financiële haalbaarheid van de projecten verbeterd kan worden. Dit gebeurt onder andere door in te zetten op externe financiering, maar ook door onderzoek naar programma, planning en gestelde eisen.

### Overzicht grondexploitatie met een (per saldo) negatief resultaat te verrekenen met de voorziening onderhanden werken

(bedragen x € 1.000.000,-)

Prognose negatieve grondexploitatie	Boekwaarde = saldo gerealiseerde baten -/- lasten	Te verwachten		Te verwachten saldo op eindwaarde	Te verwachten saldo op contante waarde
		Na 01-11-2009			
		Inkomsten	Uitgaven		
	Per 01-11-2009				Per 01-01-2010
1a. Bestaand stedelijk gebied (BSG)	3,6	7,2	4,7	6,1	5,2
1b. Bestaand stedelijk gebied (CSG)	-36,6	40,4	30,1	-26,3	-17,5
2. Wieken/Bloeidaal	-26,8	61,9	41,1	-6,0	-4,6
<b>Totaal negatieve grondexploitatie</b>	<b>-59,8</b>	<b>109,5</b>	<b>75,9</b>	<b>-26,2</b>	<b>-16,9</b>

### Algemeen

De negatieve saldi van de grondexploitatie van € 16,9 miljoen zijn gedekt door de Voorziening voorraad onderhanden werk. De voorziening is hiervoor bij de jaarrekening 2009 met € 4,9 miljoen aangevuld.

### 1a. Bestaand Stedelijk Gebied (BSG)

Deze grondexploitatie bevat de volgende projecten: Brede School, De Birket Isselt, Middelhoefseweg, Noordewierweg, Willem Barentszstraat, Spoorwegzone, OCHW spoorwegzone, Moskee Zangvogelweg en de Zevenhuizerstraat. Het resultaat van al deze projecten is per 1 januari 2010 een positief saldo van € 5,2 miljoen (contante waarde).

**Risico's**

Gelet op de planfasen van deze projecten zijn beperkte risico's aanwezig. Het grootste deel van de grondopbrengst is al gerealiseerd. De risico's zijn afgenomen van € 0,7 naar € 0,6 miljoen.

**1b. Bestaand Stedelijk Gebied (CSG)**

Deze grondexploitatie bevat de volgende projecten: Bergstraat-Weltevreden, Bloemweg, Brouwershof, Eemhaven, Eemkwartier/Puntenburg, Eemplein, Hoofdinfrastructuur VVP Nederberg, Kop Gildenkwartier, Nefkens-terrein, Olie-molenkwartier en Politie/lamellen Smallepad. De CSG-plannen leveren per 1 januari 2010 een tekort op van € 17,5 miljoen (contante waarde).

**Risico's**

Binnen het BSG-CSG is een behoorlijk aantal projecten in uitvoering. Deze projecten hebben een laag risicoprofiel. In 2009 zijn de te realiseren opbrengsten voor onder meer het Eemplein en Kop Gildenkwartier naar beneden bijgesteld. Dit is in de herziening verwerkt. Hierdoor zijn de risico's afgenomen van € 5,9 naar € 4,7 miljoen. Voor de projecten die nog in ontwikkeling zijn, is een aantal risico's te benoemen, zoals markt-, faserings- en plankostenrisico's.

**2. De Wieken-Bloeidaal**

Het plan 'De Wieken' gaat over de ontwikkeling van circa bruto 50 hectare duurzaam bedrijventerrein in de zuidelijke oksel van het knooppunt Hoevelaken. Het gebied 'Bloeidaal' ligt ten zuiden van de Hogeweg en bestaat uit de aanleg van een natuur- en recreatiegebied met bebouwingsmogelijkheden langs de Hogeweg. De Wieken-Bloeidaal grondexploitatie heeft per 1 januari 2010 een tekort van € 4,6 miljoen (contante waarde).

**Risico's**

Binnen de grondexploitatie Wieken- Bloeidaal is een aantal risico's zoals markt-, faserings-, plankosten en verwervingskostenrisico's te benoemen. Een aanzienlijk deel van de grond moet nog worden uitgegeven. De risico's zijn toegenomen van € 6,0 naar € 6,6 miljoen. In 2009 zijn enkele kavels voor bedrijven uitgegeven. Bij de herziening van de grondexploitatie is, als gevolg van de kredietcrisis, rekening gehouden met een verdere vertraging in de uitgifte van bouwrijpe gronden. In Bloeidaal worden enkele woningbouwkavels in particulier opdrachtgeverschap uitgegeven. Gelet op de markt is ook hier rekening gehouden met vertraagde uitgifte.

**Overzicht grondexploitaties zonder verrekening met de voorziening onderhanden werken**

Prognose positieve grondexploitaties	Boekwaard = saldo gerealiseerde baten -/- lasten	Te verwachten		Te verwachten saldo op eind- waarde	Te verwachten saldo op con- tante waarde
		Na 01-11-2009			
		Inkomsten	Uitgaven		
3. Vathorst Bedrijvenpark	-14,0	46,2	32,0	0,2	0,2
<b>Totaal positieve grondexploitaties</b>	<b>-14,0</b>	<b>46,2</b>	<b>32,0</b>	<b>0,2</b>	<b>0,2</b>

**3. Vathorst-Bedrijvenpark/ terrein en geluidswal**

De ontwikkeling van het bedrijvenpark Vathorst langs de A1 omvat circa 36 hectare. In de afgelopen jaren is door het Ontwikkelingsbedrijf Vathorst circa 70% van de bouwrijpe gronden aan de gemeente overgedragen.

De vraag naar hoogwaardige bedrijfsterreinen is in verband met de kredietcrisis fors afgenomen. Toch wordt er vastgehouden aan deze kwaliteit. Bij de herziening grondexploitatie is rekening gehouden met deze verdere vertraging in de

uitgifte van bouwrijpe gronden. De grondexploitatie Vathorst bedrijvenpark heeft per 1 januari 2010 een positief saldo van € 0,2 miljoen.

**Risico's**

Het belangrijkste risico is de uitgifte van de bouwrijpe kavels. De faserings- en marktrisico's zijn voornamelijk beheersbaar. De risico's zijn toegenomen van € 2,2 naar € 3,7 miljoen.

**Initiële kosten en verplichtingen**

Prognose grondexploitaties	Boekwaard = saldo gerealiseerde baten -/- lasten	Te verwachten		Te verwachten saldo op eind- waarde	Te verwach- ten saldo op contante waarde
		Na 01-11-2009			
		Inkomsten	Uitgaven		
4. Initiële kosten/verplichtingen	-10,1				

#### 4. Initiële kosten en verplichtingen

Vooruitlopend op de vaststelling van nieuwe grondexploitaties zijn/worden planontwikkelingskosten gemaakt. Uitgangspunt is dat deze planontwikkelingskosten doorberekend worden in de grondexploitaties of particuliere ontwikkelingen. Jaarlijks inventariseren we de gemaakte kosten en wordt afgewogen of er een reële kans is om de kosten terug te verdienen met grondexploitaties dan wel overeenkomsten.

#### Vastgoedexploitatie

##### Te verkopen onroerend goed

Naast strategisch verworven eigendommen is in de vastgoedexploitatie ook te verkopen bezit van de gemeente Amersfoort ondergebracht. De winst van deze te verkopen objecten wordt bestemd om het structurele tekort te dekken op de exploitatie van te behouden monumentale panden en objecten met een cultuurhistorisch en/of maatschappelijk karakter. Zie ook

de paragraaf "Onderhoud van kapitaalgoederen". Deze groep omvat nog circa 20 objecten. De komende jaren zullen deze resterende objecten gefaseerd worden verkocht.

##### Strategisch onroerend goed

De geactualiseerde boekwaarde van strategische objecten bedraagt begin 2011 ongeveer € 48 miljoen (ultimo 2009 circa € 46 miljoen). Het uitgangspunt voor het strategisch onroerend goed is dat het exploitatieresultaat in de vorm van de boekwaarde in diverse grondexploitaties wordt terugverdiend. Deze projecten zijn nu veelal nog in de initiële fase. Voor het strategische vastgoed in Vathorst West is t/m 2009 een voorziening getroffen van € 2,3 miljoen. Daarnaast is in deze begroting is voor de jaren 2011 en 2012 rekening gehouden met een renteverlies in Vathorst West van € 1 miljoen per jaar. Het overige strategische vastgoed is in 2009 voor 8 miljoen afgewaardeerd.



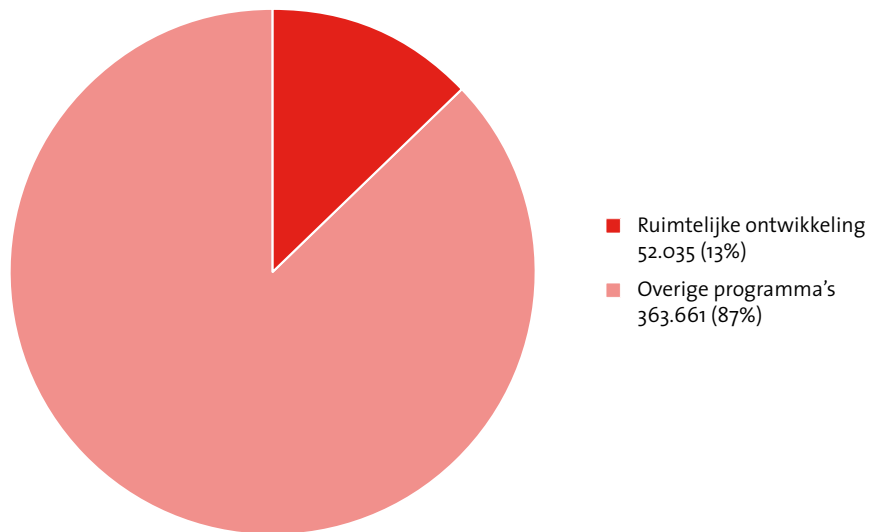


## Financiële toelichting

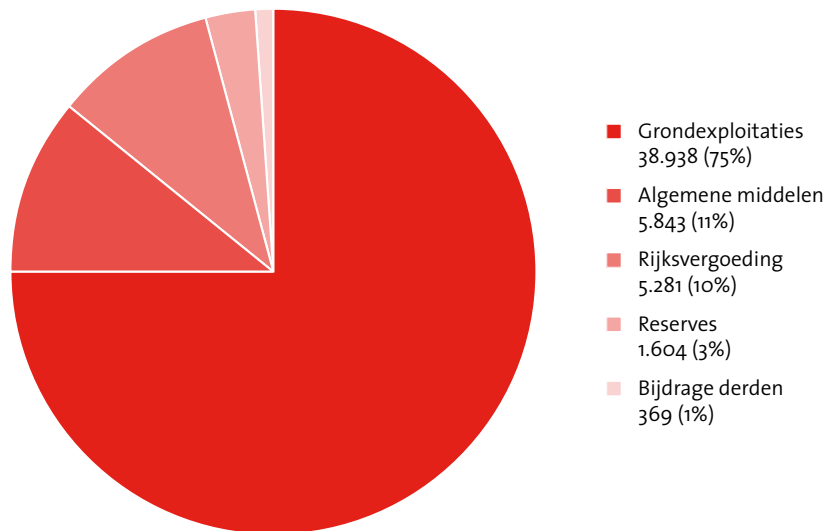
(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2009	Raming 2010	Raming 2011	Raming 2012	Raming 2013	Raming 2014
<b>Lasten (exclusief toevoegingen reserves)</b>						
Ruimtelijke ontwikkeling	10.051	8.662	8.674	3.671	3.347	3.225
Groene stad	645	939	1.656	1.656	1.656	456
Grondexploitaties	76.679	55.792	40.055	44.832	56.281	42.357
<b>Totaal lasten</b>	<b>87.375</b>	<b>65.393</b>	<b>50.385</b>	<b>50.159</b>	<b>61.284</b>	<b>46.038</b>
<b>Baten (exclusief onttrekkingen reserves)</b>						
Ruimtelijke ontwikkeling	7.061	5.969	5.650	669	369	369
Groene stad	0	0	0	0	0	0
Grondexploitaties	65.220	55.673	38.937	43.715	56.164	42.240
<b>Totaal baten</b>	<b>72.281</b>	<b>61.642</b>	<b>44.587</b>	<b>44.384</b>	<b>56.533</b>	<b>42.609</b>
<b>Saldo (exclusief mutaties reserves)</b>						
Ruimtelijke ontwikkeling	2.990	2.693	3.024	3.002	2.978	2.856
Groene stad	645	939	1.656	1.656	1.656	456
Grondexploitaties	11.459	119	1.118	1.117	117	117
<b>Saldo programma 7 (exclusief mutaties reserves)</b>	<b>15.094</b>	<b>3.751</b>	<b>5.798</b>	<b>5.775</b>	<b>4.751</b>	<b>3.429</b>
Toevoegingen reserves	1.150	1.150	1.650	0	0	0
Onttrekkingen reserves	104	704	1.604	1.604	1.604	404
<b>Saldo programma 7 (inclusief mutaties reserves)</b>	<b>16.140</b>	<b>4.197</b>	<b>5.844</b>	<b>4.171</b>	<b>3.147</b>	<b>3.025</b>

### Aandeel in de totale gemeentebegroting



### Waar komt het geld vandaan?



## 8. Mobiliteit

### Bereikbaarheid

#### Missie

*We werken, samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties, aan een vitale stad. Aantrekkelijk om in te wonen, werken en recreëren.*

*In het programmaonderdeel Bereikbaarheid werken we aan een toekomstvaste bereikbaarheid, veiligheid en leefbaarheid van de stad en het regionale verkeers- en vervoersnet waar Amersfoort onderdeel van uitmaakt. Specifiek betekent dit werken aan een optimaal verkeer- en vervoersysteem voor voetganger, fietser, automobilist en OV-gebruiker.*

#### Context en achtergronden

Landelijk zijn centrale doelen gesteld in de (Rijks)Nota Mobiliteit:

- In goede banen leiden van de mobiliteitsgroei;
- Meer samenhang aanbrengen tussen ruimte, economie en verkeer en vervoer.

De nadruk ligt op het versterken van de economie door het verbeteren van de bereikbaarheid. Deze landelijke doelstelling wordt doorvertaald naar het regionale en lokale beleid.

De Commissie Van Ek heeft in dit in haar bevindingen, 'een vitale stad in een complete regio; economische visie Amersfoort 2030', onderschreven.

Er ligt een sterke focus op regionale samenwerking. In de provincie Utrecht worden de gebruikers en het bedrijfsleven via NoordVleugel (NV) Utrecht, het programma VERDER en mobiliteitsplatform Amersfoort nadrukkelijk betrokken bij het benoemen van de (oorzaken van) knelpunten, het aandragen van oplossingen en het participeren in de implementatie daarvan.

In het Verkeer- en Vervoerplan 2005 (VVP 2005) zijn de volgende doelstellingen geformuleerd:

- Het realiseren van een doelmatig verkeers- en vervoersysteem om de bereikbaarheid in en van Amersfoort voor alle vormen van vervoer te waarborgen;
  - Het waarborgen van de economische bereikbaarheid door terugdringen van doorgaand en sluipverkeer;
  - Het verbeteren van de verkeersveiligheid en leefbaarheid.
- Het uitgangspunt is: mobiliteitsgroei faciliteren. Vervolgens kent bereikbaarheid twee doelstellingen: ten eerste de doorstroom waarborgen op hoofdroutes en ten tweede een relatieve toename van het openbaar vervoer en fietsgebruik. Leefbaarheid en verkeersveiligheid zijn twee belangrijke randvoorwaardelijke doelstellingen.

Uit het coalitieakkoord 2010-2014 komen de volgende specifieke aandachtsgebieden:

- Geplande bereikbaarheidsprojecten worden uitgevoerd;
- Meer oog voor 'eigentijdse' oplossingen in plaats van denken in termen van nieuwe/aanvullende infrastructuur;

- Verkeerscirculatie- en parkeerplan binnenstad in relatie tot autoluw/stadsdistributie
- Actualisatie parkeerbeleid;
- Een besluit over de oplossing voor de problematiek bij westelijke ontsluiting, en zo mogelijk een start van de uitvoering;
- Aandacht voor verkeersveiligheid in de wijken en rond scholen;
- Onderzoek naar verkeersontsluiting Vathorst;
- Proef met 'bordenvrije wijk'.

Amersfoort wordt omsloten door de A1 en A28. Door de toenemende drukte op deze snelwegen komt de bereikbaarheid van de regio en de stad steeds verder onder druk te staan. Een Gebiedsgerichte Verkenning Ring Utrecht en Driehoek A1-A28-A27 is uitgevoerd. Het resultaat van de Verkenning, oplossingsrichtingen voor de bereikbaarheidsproblematiek voor de regio, heeft ertoe geleid dat twee integrale pakketstudies zijn opgestart. In die studies is er aandacht voor rijkswegen, onderliggend wegennet, mobiliteitsmanagement, OV en fiets. Het betreft de pakketstudie Ring Utrecht en de pakketstudie Driehoek A1-A27-A28 vanuit VERDER (gemeente Amersfoort heeft hierin een coördinerende rol). Inmiddels hebben de pakketstudies geleid tot een samenhangend pakket aan maatregelen met effecten op zowel het hoofd-, als het onderliggend wegennet. In de Driehoek worden voor het hoofdwegennet door Rijkswaterstaat planstudies uitgevoerd voor de A28, de A1/A27 en knooppunt Hoevelaken. Voor de overige maatregelen heeft besluitvorming plaatsgevonden in het najaar 2009. De gemeente investeert nadrukkelijk in deze regionale samenwerking. De komende 10 jaar wordt hierin een gemeentelijke bijdrage van € 20 miljoen verwacht en via de regio nog eens € 2,2 miljoen. De totale regiobijdrage is circa € 500 miljoen, waarvan ruim €150 miljoen zal worden besteed aan maatregelen in de Amersfoortse regio en het Rijk investeert € 2,6 miljard.

#### Kaderstellende beleidsnota's

- Aan de slag met Dynamisch VerkeersManagement in Amersfoort! – visie en uitvoeringskader – (definiëring van de doorstroomroutes en de kwaliteitseisen) 2001;
- Fietsstimuleringsplan 2001, geactualiseerd in 2008;
- Verkeer & VervoerPlan (VVP) 2005, De kaders voor het Verkeers- en Vervoersbeleid 2005-2015 van de gemeente Amersfoort;
- Parkeerbeleidsplan Amersfoort 2005;
- Voetpaden voor iedereen, Amersfoort 2007;
- Pakketstudie Driehoek A1-A27-A28;
- Uitvoeringsconvenant mobiliteitsmanagement, 2008;
- Verkeersveiligheidsplan 2008;
- Nota parkeernormen Amersfoort 2009.

**Openbaar vervoer en fiets****Wat willen we bereiken:**

Het beheersen van de mobiliteitsgroei door een relatieve toename van het Openbaar Vervoer en fietsgebruik.

<b>Wat gaan we er voor doen:</b>	<b>Toelichting:</b>
Stimuleren gebruik Openbaar Vervoer	Onder meer door het voortzetten van onderzoek naar en het uitvoeren van pilots om het openbaar vervoer een positieve stimulans te geven, uiteraard in overleg met concessiebeheerder. De pilots zijn aanvullend op wat door de concessiebeheerder al wordt uitgevoerd. De pilot openbaar vervoer 65+ zal na 2010 dan wel worden gestopt, dan wel uit welzijnsbudgetten worden bekostigd. Voor het stimuleren van openbaar vervoer was in de begroting een bedrag van € 500.000 structureel opgenomen, waarop na besluitvorming € 300.000,- gekort wordt. Daarnaast krijgt vooral het gebruik van de fiets in voor- en natransport voor OV-gebruikers de nodige aandacht. In 2010 zijn hierin al stappen gezet. Met de realisatie van P&R-Schothorst en de komende uitbreiding met circa 900 fietsplaatsen op station Vathorst, komt er voldoende ruimte bij deze stations. De situatie op het Stationsplein vraagt nog de nodige aandacht.
Uitvoering geven aan VERDER-maatregelen	De VERDER maatregelen 'pilot spitsbus Leusden-Amersfoort Noord', 'pilot uitbreiden spitsbus Amersfoort – De Uithof' en 'versterken Station Vathorst als OV-knoop' voeren we in deze periode uit.
Stimuleren fietsgebruik	Onder meer door het faciliteren van gratis fietsparkeren, het verbeteren van de bewegwijzering voor de fietser (in 2010 is gestart met bewegwijzering op enkele routes, andere routes volgen) en het verbeteren van de kwaliteit van het fietsnetwerk door enerzijds comfortverbetering en anderzijds het realiseren van ontbrekende schakels (bijv. fietsroutes De Schammer–Amersfoort centrum en Nijkerk/Hoewelaken–Amersfoort Centrum).

Omschrijving	Bron	Realisatie		Streefwaarden			
				2011	2012	2013	2014
<b>Effectindicatoren</b>							
Aantal fietsers op hoofdroutes	Tellingen	38.000	2008	38.950		39.924	
Modal split	AVV/MON						
• % OV-verplaatsingen van Amersfoorters		6,1%	2008	6,1%		6,1%	
• (brom-)fietsverplaatsingen van Amersfoorters		31,9%	2008	31,9%	31,9%	31,9%	31,9%
Bezettingcijfer (reizigers) per werkdag van de stadsdienst <sup>1</sup>	Connexion	12.400	2009	13.200	13.900	14.600	15.400
<b>Prestatie-indicatoren</b>							
Rapportcijfer tevredenheid reizigers in de stadsdienst.	OV kwaliteit barometer	7,5	2009	7,5	7,5	7,5	7,5
<sup>1</sup> Provincie Utrecht is concessiebeheerder. De streefcijfers kunnen daarom 'slechts indirect' worden beïnvloed door flankerende/aanvullende acties vanuit de gemeente in samenwerking met de provincie en de vervoerder.							

**Verkeersveiligheid en leefbaarheid**

Wat willen we bereiken:
Het verbeteren van de verkeersveiligheid en leefbaarheid.
Afnemend aantal verkeersslachtoffers in de periode 2011-2014.
Gevoel van verkeersonveiligheid in de wijken verminderen in de periode 2011-2014.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Verbeteren objectieve- en subjectieve verkeersveiligheid.	Uitvoeren van het verkeersveiligheidsplan.
Aanpakken locaties en gebieden met relatief veel verkeersongevallen.	In 2009 is wederom een aantal blackspots ontstaan door toenemende drukte. Die zijn in 2010 aangepakt. In de komende jaren wordt onderzocht welke maatregelen nog meer mogelijk zijn om de veiligheid te verbeteren en nieuwe blackspots te voorkomen.
Duurzaam Veilig inrichten van ontsluitingswegen.	Bij beheer/herrioleringsprojecten worden, indien mogelijk, ontsluitingswegen heringericht met de principes van Duurzaam Veilig als uitgangspunt, zoals de reconstructie van de Van Randwijcklaan in Liendert en Kruskamp (2010/2011).
Het tegengaan van sluipverkeer door woongebieden.	In woonwijken zal door het treffen van kleine maatregelen worden getracht het sluipverkeer door woongebieden verder terug te dringen. Daarnaast zullen wegen die voor doorstroming bedoeld zijn aantrekkelijker worden gemaakt door de bereikbaarheidsprojecten.
Gedragsbeïnvloedende maatregelen initiëren in het kader van Permanente VerkeersEducatie.	De komende jaren is er extra aandacht voor verkeerseducatie en voorlichting om verkeersveilig gedrag van verkeersdeelnemers te bevorderen: de zogeheten Permanente VerkeersEducatie. Daarbij is bijzondere aandacht voor de kwetsbare groepen in het verkeer, zoals kinderen en ouderen.
Woongebieden inrichten als 30 km-zones.	Vanwege de bezuinigingsdiscussie vertraagt de inrichting tot 30 km-gebieden in Zielhorst, Rustenburg en Hoogland.

Omschrijving	Bron	Realisatie	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	
<b>Effectindicatoren</b>							
Rapportcijfer verkeersveiligheid in de eigen straat	Stadspeiling	6,6	2009	6,7	1	6,9	1
Aantal black spots en verkeersongevallen concentraties op gemeentelijke wegen <sup>2</sup>	Ongeval gegevens AVV	4	2009	3	2	1	0
Aantal verkeersongevallen met letselschade op gemeentelijke wegen en woonwijken <sup>3</sup>	Ongeval gegevens AVV	69	2009	54	52	50	48
<p><sup>1</sup> De stadspeiling wordt voor dit onderwerp eens per 2 jaar uitgevoerd.</p> <p><sup>2</sup> Black spots zijn kruispunten met zes of meer letselongevallen in drie aaneengesloten jaren. Verkeersongevallenconcentraties zijn kruispunten met twaalf of meer ongevallen (al dan niet met slachtoffers) in drie aaneengesloten jaren. Het kengetal van 2009 betreft de periode 2007-2009, het aantal 4 in 2009 betreft 2 blackspots en 2 ongevallenconcentraties.</p> <p><sup>3</sup> Vanaf 2000 is er een dalende trend in het aantal ernstige verkeersslachtoffers. In 2008 steeg het aantal slachtoffers echter weer ten opzichte van de voorgaande jaren, in 2009 bleef dat stabiel. We gaan uit van doorzetting van de lange termijn trend. De streefwaarden voor de jaren 2011-2014 zijn daaruit afgeleid.</p>							

**Bereikbaarheid****Wat willen we bereiken:**

Op de doorstroomroutes van het stedelijk hoofdwegennet de reistijd voor openbaar vervoer, de automobilist en de fietser verbeteren.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
In samenhang met de ruimtelijke Structuurvisie de gewenste ontwikkelingen/doelen op het gebied van Verkeer en Vervoer actualiseren.	Het huidige gemeentelijke Verkeer- en Vervoerplan is van 2005. De komende periode zal een nieuw VVP worden opgesteld, waarin de kaders voor het verkeer- en vervoerbeleid worden vastgelegd. In 2010 is hiermee een start gemaakt.
Invulling geven aan uitvoeringsprogramma VERDER (pakketstudie Driehoek).	Doel van de pakketstudie was het ontwikkelen van een samenhangend pakket aan verkeer- en vervoersmaatregelen voor de regio. Dit om zo effectief en efficiënt mogelijk een verkeer- en vervoersnetwerk in het betreffende studiegebied te realiseren dat aan de gestelde normen voldoet. Inmiddels zijn de VERDER-maatregelen vastgesteld. Deze maatregelen worden tot een maximumbedrag gefinancierd vanuit VERDER. De bijdragen beslaan zowel de studie, als de daaruit voortvloeiende uitvoering van de maatregelen. Tot 2020 zal ruim € 150 miljoen worden besteed aan VERDER-maatregelen in de Amersfoortse regio. De raad heeft voor de periode tot 2014 € 5,55 miljoen beschikbaar gesteld voor de medefinanciering van de 'no-regret' en basismaatregelen. Voor het resterende bedrag van € 16,65 miljoen van de VERDER bijdrage (€ 20 miljoen als Amersfoortse bijdrage, en circa € 2,2 miljoen als bijdrage via Regio Amersfoort), geldt een zware financiële inspanningsverplichting om het totale integrale pakket mogelijk te maken. Ook de andere wegbeheerders dragen financieel en personeel bij. In de bestuursovereenkomst 2006 tussen de regio (waaronder Amersfoort) en de minister van V&W zijn hierover afspraken gemaakt.
Uitvoeren van Uitvoeringsprogramma VERDER.	Vanuit het VERDER-programma zal de komende periode vooral gewerkt worden aan de planuitwerking, en indien mogelijk (het starten van) fysieke uitvoering, van onder meer: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Westelijke ontsluiting</li> <li>• Kortsluiting Outputweg – Energieweg</li> <li>• Aansluiting Heideweg – Rondweg Oost</li> <li>• Businfrastructuur Maatweg.</li> </ul> Daarnaast zullen diverse (kleinere) projecten worden voorbereid/ uitgevoerd.
Reconstrueren van het stedelijk (hoofd)wegennet.	Gericht op verbeteren van doorstroming op de hoofdwegen en de verkeersveiligheid van fietsers en voetgangers. Voorbeelden hierbij zijn onder meer: aanleg Kersenbaan tweede fase, bijdragen aan reconstructie Vondellaan-Gasthuislaan en Utrechtseweg.
Medewerking aan RWS verlenen aan de uitvoering van de Spoedwet wegverbreding en het wegnemen van milieuhinder als gevolg van het hoofdwegennet.	De planstudie A28 is een van de nieuwe spoedwet trajecten. Hierbij wordt voorzien in 2x3 rijstroken op het traject van Utrecht tot aansluiting Maarn en spitsstroken van Maarn tot knooppunt Hoevelaken. Het realiseren van adequate geluidmaatregelen is hierbij een voorwaarde. Naast dit Spoedwetproject lopen ook de Planstudies A1/A27 en Knooppunt Hoevelaken. Ook aan deze beide planstudies wordt medewerking verleend. Ook hier geldt dat adequate milieumaatregelen en inpassing grote aandacht verdienen.
Bijdragen aan binnenstedelijke vernieuwing (Amersfoort Vernieuwt) vanuit de Reserve Stedelijke Voorzieningen (RSV).	De bijdrage is voor het waarborgen van de bereikbaarheid en verkeersveiligheid in deze gebieden. De bijdrage is vooral bedoeld voor verbeterde doorstroming op de Hogeweg.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Dynamisch VerkeersManagement (DVM).	DVM is gericht op het beter benutten van de bestaande wegen. Er is aangesloten bij het programma Regionaal Verkeersmanagement dat onderdeel uitmaakt van het samenwerkingsverband VERDER, mobiliteit in Midden-Nederland. Eind 2009 is voor 2 case-gebieden (corridor Amersfoort – Utrecht en Utrecht – West) de eerste fase van de regionale verkeersmanagementcentrale in bedrijf genomen. Deze centrale wordt de komende jaren verder uitgebouwd en heeft als functie het monitoren van het regionaal wegennet, het informeren van weggebruikers en het sturen van verkeersstromen.
Mobiliteitsmanagement.	Binnen de bedrijvenplatforms Amersfoort centrum en Amersfoort Noord werken tientallen koplopende bedrijven samen om automobilitieit in de spits terug te dringen via regelingen voor medewerkers om 'slim, anders of niet te reizen'. Gemeente Amersfoort faciliteert deze platforms en werkt samen met de bedrijven aan oplossingen. Denk daarbij aan het voor bedrijven gericht verbeteren van het openbaar vervoer of het stimuleren van het fietsgebruik.
Stedelijke distributie.	Verbeteren van het laden en lossen in de binnenstad. Dit via het uitvoeren van pilots. Denk bijvoorbeeld aan het stimuleren van slimmer bestellen of het verruimen van venstertijden voor stedelijke distributiecentra met milieuvriendelijk transport.

### Parkeren

Wat willen we bereiken:
Het beheersbaar houden van de parkeerproblematiek.
Eerlijke verdeling van de steeds schaarser wordende parkeerruimte in de woonwijken door o.a. een betere benutting van de al aanwezige parkeergelegenheden.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Aanwijzen en reguleren parkeervergunninggebieden.	De gebieden die op basis van de raadsriteria (overdag hoge parkeerdruk en voldoende draagvlak) in aanmerking komen voor parkeerregulering, worden na afstemming/overleg met de bewoners ingericht als vergunningzone.
Uitvoering geven aan parkeerbeleid.	Contractbeheer met Parkeerservice voor de uitvoering van het parkeerbeleid. Jaarlijks proces: het aan wetgeving actualiseren en zo nodig wijzigen van de parkeerverordeningen en –besluiten aan wensen vanuit de stad. Digitale handhaving en nieuwe betaalmogelijkheden zoals met GSM en kentekenregistratie worden verkend en zo mogelijk ingevoerd bij vervanging van parkeerautomaten.
Beter benutten parkeercapaciteit rond centrum – informatievoorziening, gedragsbeïnvloeding, tariefdifferentiatie.	Via de Nota Parkeernormen is/wordt ingezet op openbaar gebruik van private parkeerplaatsen. Uit recent onderzoek blijkt dat het ParkeerRouteInformatie-Systeem voorziet in een behoefte. Mogelijkheden voor gedragsbeïnvloeding en tariefdifferentiatie ontstaan bij digitalisering van de parkeerlocaties en parkeerrechten. Via het Servicehuis Parkeren en Verblijfsrechten zetten we daarop in.
Onderzoeken van de parkeerproblematiek in woonwijken.	Met gegevens uit enquêtes en eigen parkeerdrukonderzoeken wordt op buurtniveau in beeld gebracht op welke locaties parkeerproblemen bestaan/gaan ontstaan. Vervolgens worden mogelijkheden bekeken om die problemen op te lossen/te voorkomen.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Stimuleren Deelautogebruik	Als een van de VERDER-maatregelen zetten we in op stimuleren van deelautogebruik door het bekend maken van het systeem bij nieuwe doelgroepen, het autoaanbod via de aanbieders aantrekkelijker en meer gedifferentieerd te maken, en door het houden van een actie.

Omschrijving	Bron	Realisatie	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	
<b>Effectindicatoren</b>							
% inwoners dat (zeer) tevreden of neutraal is over parkeergelegenheid in de buurt:	Stadspeiling						
• Totaal		72%	2009	73%	1	74%	1
• In de binnenstad		48%	2009	49%	1	50%	1
• In de overige vergunninggebieden		61%	2009	62%	1	63%	1
• Buiten vergunninggebieden		74%	2009	75%	1	76%	1
<sup>1</sup> De stadspeiling wordt voor dit onderwerp eens per 2 jaar uitgevoerd.							

## Reserve stedelijke voorzieningen compartiment Bereikbaarheid

### Meerjarenbegroting

In de meerjarenbegroting is gedurende de looptijd van RSV (tot 2015) voor bereikbaarheidsprojecten een bedrag van circa € 109 miljoen aan uitgaven voorzien. Dit bedrag bestaat voornamelijk uit ongeveer € 42 miljoen aan subsidies en circa € 67 miljoen uit RSV-gelden. Een deel van de subsidie is vervat in de Samenwerkingsagenda met de provincie Utrecht. De provincie Utrecht heeft de beschikking afgegeven dat de provincie tekorten op projecten aanvult door extra bij te dragen aan de gemeente Amersfoort tot een maximum van € 8,3 miljoen.

De maatregelen uit de RSV-compartiment Bereikbaarheid zijn erop gericht om Amersfoort – ook op lange termijn – bereikbaar

te houden voor bewoners, bezoekers en bedrijven. Uiteraard wordt bij diverse bestedingen vanuit de RSV ook aansluiting gezocht bij projecten die hun oorsprong elders hebben dan een verkeerskundige. Zo wordt bijvoorbeeld in combinatie met beheer- en stedelijke vernieuwingsprojecten vanuit verkeerskundig perspectief gewerkt (en financieel bijgedragen) aan dergelijke projecten. Op deze manier worden de diverse budgetten optimaal ingezet. Hier wordt met name ingegaan op de beoogde dekking vanuit de RSV-gelden uit het compartiment Bereikbaarheid.

Onderstaande tabel geeft het kasritme voor RSV-compartiment Bereikbaarheid weer, onderverdeeld naar de gekozen prioriteiten.



## RSV compartiment Bereikbaarheid t/m 2015

(bedragen x € 1.000,-)

	Realisatie t/m 2009	Plan-ning 2010	Totaal t/m 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Plan-ning 2015	Totaal t/m 2015
<b>Voeding</b>									
Nominaal	41,7	3,4	45,1	3,3	3,3	2,9	2,9	3,0	60,5
Mobiliteitsbijdrage parkeren	0,4		0,4						0,4
Extra voeding kadernota 2009-2012		5,0	5,0						5,0
<b>Totaal voeding</b>	<b>42,1</b>	<b>8,4</b>	<b>50,5</b>	<b>3,3</b>	<b>3,3</b>	<b>2,9</b>	<b>2,9</b>	<b>3,0</b>	<b>65,9</b>
<b>Gekozen prioriteiten</b>									
OV	7,6	-0,3	7,3	1,0	0,8	0,6	0,2		9,9
Fiets	8,9	1,6	10,5	2,4	1,7	0,8	0,5		15,9
Veilig & leefbaar	8,1	1,2	9,3	0,4	0,0	0,3	0,3	0,1	10,4
Bereikbaarheid	9,1	2,2	11,3	4,5	4,2	2,0	1,3		23,3
Beleid / Programma management	2,4	0,4	2,8	0,4	0,3	0,2	0,2	0,1	4,0
Aanwending mobiliteitsbijdrage parkeren	0,3	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3
Financiering zwembad								3,0	3,0
<b>Totaal gekozen prioriteiten</b>	<b>36,4</b>	<b>5,1</b>	<b>41,5</b>	<b>8,7</b>	<b>7,0</b>	<b>3,9</b>	<b>2,5</b>	<b>3,2</b>	<b>66,8</b>
<b>Saldo RSV compartiment Bereikbaarheid</b>	<b>5,7</b>	<b>3,3</b>	<b>9,0</b>	<b>3,6</b>	<b>-0,1</b>	<b>-1,1</b>	<b>-0,7</b>	<b>-0,9</b>	<b>-0,9</b>

## Toelichting gekozen prioriteiten

**Openbaar Vervoer**

Voor Openbaar Vervoer geldt dat investeringen worden gepleegd door pilots uit te voeren om ervoor te zorgen dat het busvervoer verder groeit. Hierbij wordt gedacht aan gerichte acties voor werknemers, maar ook aan goedkoper Openbaar Vervoer. Daarnaast wordt door het verbeteren van de doorstroming in de stad de betrouwbaarheid (en daarmee het gebruik) van het Openbaar Vervoer positief beïnvloed. Ook werken we aan het verbeteren van de toegankelijkheid van de haltes en het beter faciliteren van het voor- en natransport.

**Fiets**

Het fietsgebruik stimuleren we door maatregelen te treffen aan het beschikbare fietsnetwerk. Ontbrekende schakels worden gerealiseerd evenals logische verbindingen, zoals De Schammer – Amersfoort Centrum. Daarnaast werken we aan een structurele oplossing voor fietsparkeren, zowel in de binnenstad als bij de stations. Uiteraard maakt het stimuleren van fietsgebruik ook onderdeel uit van bijvoorbeeld reconstructieprojecten, waarbij de veiligheid/doorstroming voor fietsverkeer verbe-

tert. In 2010 is gestart met het bewegwijzeren van fietsroutes vanaf de invalswegen van Amersfoort naar de binnenstad en het Dierenpark Amersfoort (vv.). Gefaseerd zullen aanvullend hierop ook andere routes worden voorzien van bewegwijzering.

**Veilig en leefbaar**

Voor Veilig en Leefbaar is in het verleden veelvuldig aansluiting gezocht bij de uitvoering van bijvoorbeeld beheer- en onderhoudsprojecten. Voorbeelden van medefinanciering voor de verbetering van de veiligheid en leefbaarheid zijn: reconstructie Vondellaan-Gasthuislaan, reconstructie Utrechtseweg, reconstructie van Randwijcklaan. De financiële situatie en de opgave om RSV in 2015 neutraal af te sluiten, maken dat de komende jaren terughoudend zal worden omgegaan met dergelijke uitgaven. Uiteraard zullen er aan de daadwerkelijke verkeersveiligheid geen concessies worden gedaan. Onder 'belangrijkste verschillen met de vorige begroting' wordt dit nader toegelicht. Geld dat er niet is, kan niet worden uitgegeven. Dit maakt dat een pas op de plaats wordt gemaakt met de uitrol van 30 km-zones in de laatste drie wijken (Hoogland, Rustenburg en Zielhorst) totdat duidelijk is dat er voldoende dekking is. In deze afweging zullen ook andere wensen/mogelijkheden worden

betrokken, bijvoorbeeld de situatie op de Hamseweg in Hoogland.

#### Bereikbaarheid

Het gaat bij bereikbaarheid met name om grootschalige reconstructies, zoals de aansluiting Hogeweg-A28, bijdrage aan de reconstructie Hertenkop en het realiseren van de Kersenbaan.

#### Mobiliteitsbijdrage

De mobiliteitsbijdrage is een bijdrage die ontvangen wordt van een aanvrager die parkeerplaatsen realiseert boven de parkeernorm. Deze bijdrage moet worden herbestemd direct dan wel indirect voor parkeren, parkeerinfrastructuur, verbetering fietsinfrastructuur, verbetering infrastructuur OV, voorzieningen voor stadsrandparkeren of transferpunten rondom de betreffende locatie.

#### Belangrijkste verschillen met de vorige begroting

Door maatschappelijke discussie en politieke besluitvorming is de uitgavenplanning van het project Kersenbaan verschoven. De uitgaven zullen met name in 2011-2012 plaatsvinden.

In eerdere begrotingen is aangegeven dat als daar aanleiding voor is in 2010 maatregelen worden doorgevoerd binnen RSV om het eindsaldo neutraal te laten zijn. Zonder versobering van het programma Bereikbaarheid ontstaat er een tekort.

Binnen RSV zijn gelabelde budgetten die nog niet direct aan projecten zijn toegekend daarom bevroren. Dit betekent dat er geen ruimte meer is voor nieuwe initiatieven op het gebied 'werk met werk maken'. Als gevolg van de toekenning van 'Quick-win gelden' voor 'fietsstimuleringsmaatregelen' is ruimte voor terugdringing van het tekort van RSV gevonden. Voor de post 'Verkeersveiligheid en leefbaarheid' geldt dat deze als algemene post, met behoud van de lopende projecten, ook geen ruimte meer heeft voor nieuwe initiatieven. Uiteraard geldt dat verkeersveiligheid een belangrijk aspect is, waar geen concessies mogen worden gedaan. De ervaring leert dat verkeersveiligheidsknelpunten met relatief kleine ingrepen kunnen worden weggenomen/voorkomen. Deze financiële ruimte moet dan ook blijven bestaan. Daarvoor is de nieuwe post 'Aanpak Blackspots' opgenomen.

Met deze ingrepen wordt RSV-compartiment Bereikbaarheid in 2015 afgesloten met een resterend tekort van circa € 0,9 miljoen. Voor dit tekort geldt dat de komende jaren extra inspanning zal worden verricht om aanvullende financiering te vinden, dan wel verdere versobering binnen het compartiment Bereikbaarheid door te voeren.

#### Uitvoeringsprogramma RSV-Bereikbaarheid

Onderstaande projecten bestaan in veel gevallen uit meerdere prioriteiten. Projecten bestaan bijvoorbeeld uit zowel 'bereikbaarheid' als 'openbaar Vervoer' en 'fiets'. Er is dus niet gemakkelijk een link te leggen naar de tabel met indeling naar prioriteiten.

(bedragen x € 1.000.000,-)

Projectnaam	Dekking RSV	Aanvullende subsidie	Verwachte uitgaven RSV t/m 2010	RSV uitgaven 2011	RSV uitgaven 2012 t/m 2015
OV Vathorst	2,0	12,0	2,0		
Toegankelijkheidsmaatregelen haltes	0,8	3,2	0,1	0,2	0,5
Park & Ride station Schothorst	1,0	1,0	0,9	0,1	
Fietsstimuleringsmaatregelen / ontbrekende schakels	0,8		0,7		0,1
Fietsroute De Schammer – Amersfoort Centrum	1,9	2,3	1,2	0,7	
Verkeersveiligheid rond scholen / knelpunten in de wijken	1,8	0,3	1,8		
Blackspots aanpak	0,2				0,2
30 km Maatregelen (inclusief Binnenstad)	2,5		2,0		0,5
Verkeersveiligheid en leefbaarheid-maatregelen	0,8	0,3	0,8		
Utrechtseweg	0,4		0,4		
Werk met werk maken; aanpassing verkeersstructuur stedelijke ontwikkeling	0,7		0,2	0,4	0,1

Projectnaam	Dekking RSV	Aanvullende subsidie	Verwachte uitgaven RSV t/m 2010	RSV uitgaven 2011	RSV uitgaven 2012 t/m 2015
Tweerichting verkeer Stationsstraat / Asch van Wijkstraat	1,8		1,8		
Reconstructie knooppunt Hogeweg – A28	6,0	2,8	5,3	0,7	
CSG 11 Kersenbaan	12,0	13,0	3,1	6,0	2,9
Bijdrage aan reconstructie Hertenkop	1,5				1,5
Hogeweg / Amersfoort Vernieuwt	7,2	1,8			7,2
DVM	0,8		0,6	0,2	
Verkeersmodellen	0,1		0,1		
Programmamanagement	1,4		1,2		0,2
Pakketstudie / Mobiliteitsmanagement	1,4		1,0	0,1	0,3
Actualisatie VVP	0,7		0,5	0,2	
Monitoring en beleidsontwikkeling	0,4		0,2	0,1	0,1
Aanwending mobiliteitsbijdrage parkeren	0,3		0,3		
Financiering zwembad	3,0				3,0
Afgeronde projecten tot en met 2010	17,3	6,1	17,3		
<b>Totaal</b>	<b>66,8</b>	<b>42,8</b>	<b>41,5</b>	<b>8,7</b>	<b>16,6</b>
<b>NB:</b> Projecten gratis fietsparkeren, Verkeersmaatregelen Berg Nood, reconstructie Flierbeeksingel, reconstructie Vondellaan-Gasthuislaan en reconstructie Zielhorsterweg zijn afgerond in RSV. Nieuw is opgenomen het project 'Aanpak Blackspots'.					

### Budget RSV compartiment Bereikbaarheid

(bedragen x € 1.000.000,-)

Totaal uitgaven t/m 2010	41,5
Verwachte uitgaven in 2011	8,7
Verwachte uitgaven 2012 en later	16,6
<b>Totaal</b>	<b>66,8</b>

### Financiële verdeling VOV

(bedragen x € 1.000.000,-)

Tunnel Nijkerkerstraat (Hanzetunnel)	20,6
Reconstructie Nijkerkerstraat	1,6
Programmamanagement	2,5
Bijdrage aan Aansluiting Hogeweg – A28	1,9
<b>Totaal</b>	<b>26,6</b>

### Verkeersovereenkomst Vathorst

Binnen het programma Economie en Bereikbaarheid loopt naast het programma RSV-compartiment Bereikbaarheid het programma Verkeersovereenkomst Vathorst (VOV). Dit programma heeft een investeringsvolume van circa € 57 miljoen. De projecten aansluiting A1, Aansluiting Vathorst Corlaer en Zielhorsterweg zijn inmiddels afgerond.

**Projectbijdragen aan VOV intern en extern**

(bedragen x € 1.000.000,-)

Provincie Utrecht	11,3
BDU	4,9
OBV	4,0
RWS	3,0
Gemeente Amersfoort	3,4
Totaal	26,6

**Pakketstudie VERDER**

Het programma Bereikbaarheid kent nog een derde ‘investeringsprogramma’, namelijk de pakketstudies. In 2006 is de gemeente Amersfoort een zware inspanningsverplichting aangegaan. Deze bestaat enerzijds uit een eigen bijdrage van

€ 20 miljoen. Anderzijds is het toenmalige Gewest Eemland (nu Regio Amersfoort) een inspanningsverplichting aangegaan van € 5 miljoen. Het Amersfoortse deel van deze Eemlandse bijdrage bedraagt op basis van verdeling per inwoner € 2,2 miljoen. Met alle bijdragen van andere regionale partijen wordt hiermee een budget voorzien van € 500 miljoen voor regionale verkeersprojecten, naast de €2,6 miljard die het rijk heeft toegezegd voor de aanpassingen aan het hoofdwegenet.

Inmiddels heeft besluitvorming over het gehele pakket aan maatregelen plaatsgevonden. Op 10 maart 2009 heeft de gemeenteraad de eerste fase van de pakketstudie, de basis- en no-regretmaatregelen vastgesteld. De dekking voor deze eerste fase, € 5,55 miljoen (incidenteel) is gevonden in RSV-2. In het najaar 2009 is het aanvullend pakket vastgesteld. Voor het resterende bedrag van € 16,65 miljoen (incidenteel) voor de tweede fase, is de zware inspanningsverplichting herbevestigd waar al in 2014 tot 2020 middelen voor vrijgemaakt dienen te worden.

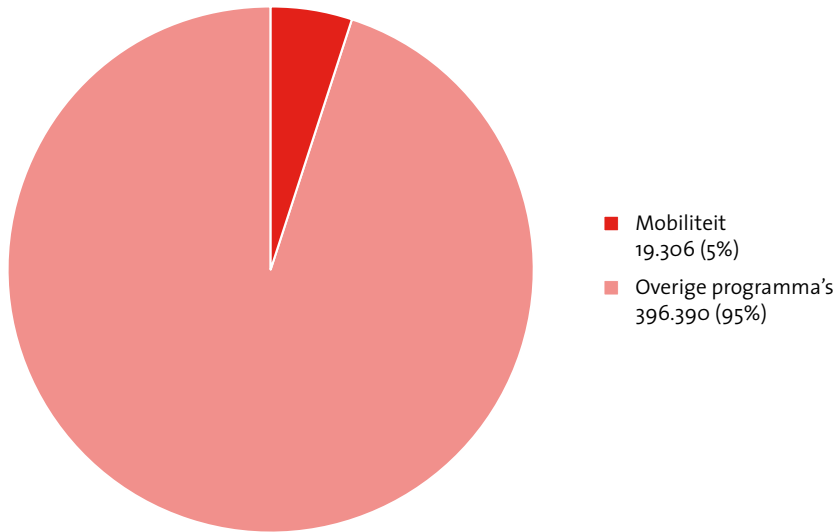


## Financiële toelichting

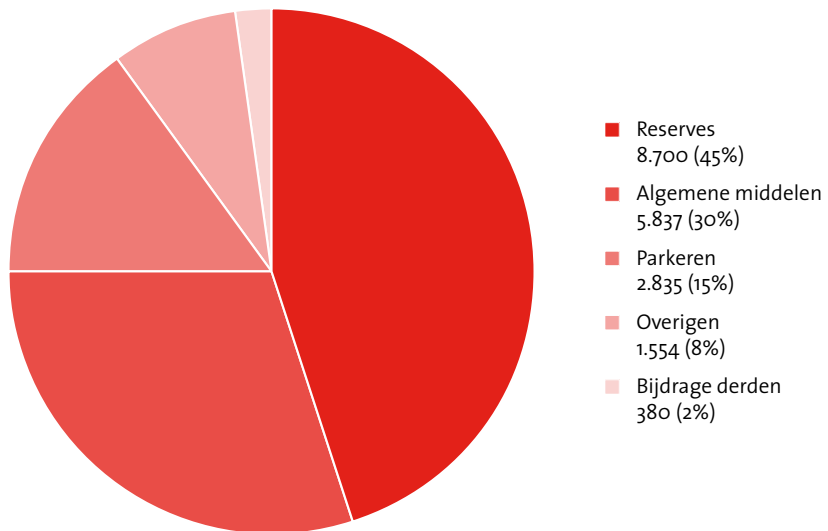
(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2009	Raming 2010	Raming 2011	Raming 2012	Raming 2013	Raming 2014
<b>Lasten (exclusief toevoegingen reserves)</b>						
Bereikbaarheid	14.462	16.032	15.853	7.270	7.419	7.518
<b>Totaal lasten</b>	<b>14.462</b>	<b>16.032</b>	<b>15.853</b>	<b>7.270</b>	<b>7.419</b>	<b>7.518</b>
<b>Baten (exclusief onttrekkingen reserves)</b>						
Bereikbaarheid	4.787	4.829	4.770	4.770	4.770	4.770
<b>Totaal baten</b>	<b>4.787</b>	<b>4.829</b>	<b>4.770</b>	<b>4.770</b>	<b>4.770</b>	<b>4.770</b>
<b>Saldo (exclusief mutaties reserves)</b>						
Bereikbaarheid	9.675	11.203	11.083	2.500	2.649	2.748
<b>Saldo programma 8 (exclusief mutaties reserves)</b>	<b>9.675</b>	<b>11.203</b>	<b>11.083</b>	<b>2.500</b>	<b>2.649</b>	<b>2.748</b>
Toevoegingen reserves	3.505	8.474	3.453	1.554	1.553	1.553
Onttrekkingen reserves	7.123	8.500	8.700	0	0	0
<b>Saldo programma 8 (inclusief mutaties reserves)</b>	<b>6.057</b>	<b>11.177</b>	<b>5.836</b>	<b>4.054</b>	<b>4.202</b>	<b>4.301</b>
<b>In de ramingen begrepen investeringen</b>						
<b>Investerings met maatschappelijk nut</b>						
Jaarschijf VVP voeding RSV			1.553	1.553	1.553	1.553
Vervanging verkeersregelinstanties			305	305	305	305
<b>Totaal aan investeringen</b>			<b>1.858</b>	<b>1.858</b>	<b>1.858</b>	<b>1.858</b>

### Aandeel in de totale gemeentebegroting



### Waar komt het geld vandaan?



## 9. Cultureel klimaat

### Kunst en cultuur

#### Missie

*'Kunst en cultuur zijn alom aanwezig in Amersfoort en voor iedereen te beleven. Met specifieke aandacht voor jongeren en inwoners van AV-wijken.'*

#### Context en achtergronden

De gemeente schept basisvoorwaarden voor een goed cultureel klimaat. Dat doen we binnen de volgende programma-onderdelen: Bibliotheek en media, Amateur- en podiumkunst, Beeldende kunst en musea, Projecten. In het coalitieakkoord is aangegeven dat we komende jaren in de hele cultuursector gaan toewerken naar een professionalisering van de sponsoring. De gemeentelijke subsidievoorwaarden moeten prikkels bevatten die dat stimuleren.

#### Bibliotheek en media

De bibliotheekvoorziening Amersfoort maakt sinds 2008 deel uit van de regionale organisatie Stichting Bibliotheken Eemland. De hoofdvestiging van de bibliotheek komt straks in het Eemhuis. Met de bouw van het Eemhuis hebben we in 2010 een start gemaakt.

In 2010 zijn wij gestart met de discussie over mediabeleid. Binnen een breder kader van toekomstgericht mediabeleid willen we bepalen hoe de middelen effectiever kunnen worden ingezet, waarbij ook burgerinitiatieven een belangrijke rol spelen. De functie en subsidiëring van een lokale omroep onderwerpen we daarbij aan een kritische toets.

#### Amateur- en podiumkunst

Scholen in de Kunst en Poppodium de Kelder verhuizen naar het Eemhuis. Voor Theater de Flint is het nodig dat gekeken wordt naar versterking van de exploitatie. In een tijd van bezuinigingen is het van belang dat de instellingen zich professionaliseren en minder afhankelijk zijn van gemeentelijke subsidies. Professionalisering van sponsoring hoort daarbij. In 2010 is er een onderzoek gedaan naar het podiumaanbod in Amersfoort. In 2011 wordt gestart met de uitwerking van het plan dat tot meer afstemming en samenwerking moet leiden.

#### Beeldende kunst en musea

In de afgelopen periode zijn 3 museumlocaties van Amersfoort in C klaar gemaakt voor de toekomst:

- Kunsthal KadE een levendige expositieplek voor hedendaagse kunst voor een brede doelgroep.
- Museum Flehite dat zich richt op de (culturele) geschiedenis van de stad.
- Het Mondriaanhuis, dat aandacht besteedt aan het werk en gedachtegoed van Piet Mondriaan.

De Armando Collectie verblijft tijdelijk in het Rietveldpaviljoen en zal naar verwachting in 2012 heropenen in de herbouwde Elleboogkerk.

De gemeente blijft onverminderd inzetten op kunst in de openbare ruimte. Hiervoor wordt een nieuw Kunstopdrachten programma ontwikkeld, dat van 2011 tot en met 2014 wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking en afstemming met inwoners, kunstenaars en overige betrokkenen. Het beeldend kunstveld wordt verder verlevendigd door kunstenaarsinitiatieven.

Wij formeren een breed samengestelde adviesgroep die adviseert over aangevraagde cultuursubsidies. Hiermee willen wij het risico op elitarisme en/of bestuurlijke willekeur terugdringen.

#### Projecten

Het Eemhuis wordt in 2012 gerealiseerd. Herbouw Elleboogkerk (Armando Museum).

#### Kaderstellende beleidsnota's

- Nieuw Amersfoorts Peil: Nota voor het cultuurbeleid 2008-2015;
- Contourennota Bibliotheekbeleid 2001 – toekomst;
- Museaal Beleidskader;
- Kunstopdrachtenprogramma 2011;
- Programma landelijk Fonds voor Cultuurparticipatie;
- Subsidieregeling voor amateurkunstverenigingen;
- Subsidieregeling incidentele activiteiten amateurkunst en podiumkunst;
- Subsidieregeling incidentele activiteiten beeldende kunst en vormgeving;
- Subsidieregeling snelle incidentele subsidies kunstensector;
- Subsidieregeling zaalhuur Theater de Flint voor amateurkunstverenigingen.

#### Wat willen we bereiken:

Het beschikbaar maken van een breed, divers en toegankelijk aanbod van culturele instellingen.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Faciliteren van aantrekkelijke programmering door subsidiëring van de basisvoorzieningen Theater de Flint, Theater de Lieve Vrouw, Poppodium De Kelder, Scholen in de Kunst, Amersfoort in C, Bibliotheek Eemland.	Met de basisvoorzieningen maken wij prestatieafspraken over hun aanbod, kwaliteit, bereik en bijdrage aan de prioriteiten uit de cultuurnota. Voor Theater de Flint, Bibliotheek Eemland, Amersfoort-in-C en Scholen in de Kunst kan dit afwijken ten opzichte van voorgaande jaren in verband met de bezuinigingstaakstelling 2010-2011. Binnen een samenhangende culturele basisinfrastructuur worden programmering en communicatie stedelijk afgestemd. Daarbij moet gezocht worden naar versterking van de exploitatie; professionalisering van sponsoring is nodig.
Meerjarige en incidentele subsidies verstrekken aan festivals en kleinere instellingen voor beeldende kunst, podiumkunsten en amateurkunst.	In 2011 evalueren wij in hoeverre de meerjarig gesubsidieerde organisaties hebben bijgedragen aan de doelstellingen uit de cultuurnota, bijvoorbeeld ten aanzien van stimulering jong talent. Een breed samengestelde adviesgroep adviseert ons over de aangevraagde subsidies.
Begeleiding en oplevering van minimaal 3 kunstwerken in de openbare ruimte per jaar.	Kunst in de openbare ruimte is binnen het gemeentelijk kunstbeleid een speerpunt: het past bij een groeiende stad en is voor veel mensen toegankelijk. Vario Mundo zal nog tot en met 2012 werken aan kunst opdrachten in Vathorst. De afdeling Cultuur werkt aan kunst opdrachten in de hele stad.
Ontwikkelen van een toekomstgericht mediabeleid met diverse partijen in de stad.	De ontwikkelingen in de mediawereld gaan snel. Om uiteindelijk afwegingen te kunnen maken, is het voor een goede discussie belangrijk dat iedereen hetzelfde uitgangsniveau heeft en over de juiste informatie en kennis beschikt. Er worden daarom een tweetal bijeenkomsten voorbereid, voor de stad, professionals en de gemeenteraad om uiteindelijk tot een toekomstgericht mediabeleid te kunnen komen.
Faciliteren van voldoende goed uitgeruste culturele accommodaties.	Met het Eemhuis krijgen Scholen in de Kunst, Poppodium De Kelder, Bibliotheek Eemland en Archief Eemland een nieuw onderkomen.
Stimuleren van samenwerking en cultureel ondernemerschap.	Met de komst van het ICOON, de Veerensmederij. De Kamers en het Eemhuis kent Amersfoort veel podia. Het is van belang dat de programmering e.d. op elkaar wordt afgestemd en dat er een nauwe samenwerking komt op een meer structurele basis. Ook bevorderen we de samenwerking tussen de culturele instellingen, binnenstad bewoners, detailhandel en horeca in de binnenstad via het Platform Economie Binnenstad.

Omschrijving	Bron	Realisatie		Streefwaarden			
				2011	2012	2013	2014
<b>Effectindicatoren</b>							
% inwoners dat in de afgelopen 12 maanden:							
• Een voorstelling voor toneel / musical / dans / cabaret in Amersfoort heeft bezocht.	Vrijtijds monitor	25%	2006	25%	25%	25%	25%
• Een pop / klassiek / jazz / operaconcert in Amersfoort heeft bezocht.	Vrijtijds monitor	26%	2006	26%	26%	28%	30%
• Een evenement (in de openlucht) in Amersfoort heeft bezocht.	Vrijtijds monitor	74%	2006	74%	76%	78%	80%
• Een museum of galerie in Amersfoort heeft bezocht.	Vrijtijds monitor	17%	2006	20%	20%	20%	20%



Omschrijving	Bron	Realisatie		Streefwaarden			
				2011	2012	2013	2014
<ul style="list-style-type: none"> <li>Tevreden is met het kunst- en cultuuraanbod in Amersfoort</li> </ul>	Vrijtijds monitor	61%	2006	62%	62%	62%	65%
<ul style="list-style-type: none"> <li>Tevreden is met het aanbod aan evenementen en toeristische activiteiten in Amersfoort</li> </ul>	Vrijtijds monitor	72%	2006	72%	72%	72%	75%
<b>Prestatie-indicatoren</b>							
Aantal kunstopdracht in de openbare ruimte	Gemeentelijk jaarverslag	5	2007	5	3	3	3

**Wat willen we bereiken:**

Actieve deelname van inwoners van Amersfoort en kunst en cultuur stimuleren.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Uitvoering geven aan het landelijk Programma Fonds voor Cultuurparticipatie: <ul style="list-style-type: none"> <li>Versterken van samenwerking onderwijs en culturele veld, binnen- en buitenschools;</li> <li>Stimuleren jong talent en wijkinitiatieven;</li> <li>Vergroten van de culturele diversiteit binnen het aanbod en de deelname van kunst en cultuur.</li> </ul>	Samen met het landelijke fonds stimuleert de gemeente Amersfoort cultuurparticipatie van alle inwoners, opdat ze actief in aanraking komen met een cultuurdiscipline. Daarbij is specifieke aandacht voor jongeren en bewoners van de Amersfoort Vernieuwt-wijken. Met culturele partners en initiatiefnemers in de stad realiseren we projecten als Kies je Kunst, Global Village, ArteGanza, cultuurkiezels.nl, community arts in de AV-wijken met bewoners, culturele organisaties en welzijnswerk. Lange en cultureel diverse talenten worden ondersteund bij het opzetten van nieuwe initiatieven, bijvoorbeeld met snelle subsidies.
Vervolg Jeugdcultuurfonds	In 2009-2010 is gestart met een pilot voor het Jeugdcultuurfonds. Kinderen en jongeren in armoedesituaties kunnen met behulp van dit fonds muzieklessen of bijvoorbeeld een schildercursus volgen. Naar aanleiding van de evaluatie van de pilot wordt bekeken of er een vervolg komt. Hierbij kijken we ook naar de samenhang met het Jeugdsportfonds en de herziening van het minimabeleid.

Omschrijving	Bron	Realisatie		Streefwaarden			
				2011	2012	2013	2014
<b>Effectindicatoren</b>							
% inwoners dat actief aan kunst en cultuur doet:							
<ul style="list-style-type: none"> <li>Stadsbreed</li> </ul>	Vrijtijds monitor	35%	2006	37%	37%	37%	40%
<ul style="list-style-type: none"> <li>Jongeren</li> </ul>	Jongeren monitor <sup>1</sup>	30%	2004	40%	40%	40%	40%
% inwoners dat actief en georganiseerd in verenigingsverband aan kunst en cultuur doet:							
<ul style="list-style-type: none"> <li>Stadsbreed</li> </ul>	Vrijtijds monitor	12%	2006	15%	15%	15%	15%
<ul style="list-style-type: none"> <li>Prioriteitswijken</li> </ul>	Vrijtijds monitor	11%	2006	15%	15%	15%	15%
<ul style="list-style-type: none"> <li>Jongeren</li> </ul>	Jongeren monitor <sup>1</sup>	17%	2004	25%	25%	25%	25%
<sup>1</sup> in 2010 wordt de Jongerenmonitor opnieuw uitgevoerd.							

## Cultureel erfgoed

### Archief Eemland

#### Missie

'Archief Eemland is een professionele dienstverlener van historische informatie van de stad Amersfoort en de regio Eemland. Archief Eemland heeft oog voor de klant en bedient hem of haar met kennis van zaken, een gevarieerd productenpakket en persoonlijke aandacht. De basis hiervoor is het verwerven, bewaren en beschikbaar stellen van archieven en collecties.

Archief Eemland is een actief historisch bedrijf dat samen met zoveel mogelijk partners de identiteit van stad en regio bewaart en ontwikkelt en stimuleert er kennis van te nemen.'

#### Kaderstellende beleidsnota's

- Nieuw Amersfoorts Peil, Kadernota cultuurbeleid 2008-2015;
- Beleidsplan Archief Eemland 2009-2013; Hart voor geschiedenis.

Wat willen we bereiken:
Verdere optimalisering virtuele studiezaal.
Ontwikkeling breed pakket van dienstverlening en presentatie.
Verdergaande samenwerking met erfgoed- en culturele instellingen in de regio.
Een geslaagde verhuizing naar het Huis aan de Eem en een succesvolle start.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Verdere digitale toegankelijkheid archieven en collecties.	Bij het toegankelijk en vindbaar maken is de vraag van het publiek leidend. Uit onderzoek is gebleken dat het publiek vooral geïnteresseerd is in persoonsgebonden informatie en omgevingsinformatie (bijv. bouwtekeningen). Op dit soort documenten leggen we accent bij de digitale toegankelijkheid.
Duurzaam beheer van (digitale) archieven en collecties.	Het in 2009 gereed gekomen informatiebeleidplan Archief Eemland is leidraad voor het informatiebeheer de komende jaren. We nemen een besluit voor een veilige en optimale opslag van digitale content.
Ontwikkeling verschillende (interactieve) webomgevingen voor onderscheiden doelgroepen waaronder het onderwijs.	In 2010 is de eerste fase van de vernieuwde website een feit. Met de ontwikkeling van een digitale gidsfunctie zet Archief Eemland de eerste stap in de richting van een virtuele studiezaal oftewel een digitale werkplek met deskundige online begeleiding voor verschillende doelgroepen.
Ontwikkeling kwalitatief hoogwaardig educatief aanbod dat aansluit bij de wensen vanuit het onderwijs, dat is afgestemd met de betrokken cultuurhistorische instellingen en dat in samenhang met het overige aanbod tot stand komt.	Met verschillende partners werken we aan een gezamenlijk aanbod van erfgoededucatie. Archief Eemland wil leerlingen via archieven laten ervaren dat geschiedenis leuk is. Kennis van de geschiedenis van de eigen omgeving verrijkt leerlingen en helpt hen actieve burgers te worden die zich thuis voelen in hun eigen woonplaats.
Vorbereiding en uitvoering verhuizing in 2011/2012 naar het Eemhuis. Door optimale synergie met onder andere Openbare Bibliotheek, in het Eemhuis een groter aantal bezoekers informeren over de geschiedenis van stad en streek.	Met de huisvesting in het Huis aan de Eem verwachten we een groter aantal fysieke bezoekers te kunnen trekken door een aantrekkelijke programmering, maar ook door de publieksvriendelijke situering van de studiezaal te midden van andere culturele instellingen. De aandacht voor de virtuele studiezaal blijft onverminderd hoog.
Professionele dienstverlening aan regionale partners.	Met de uitbesteding van de inspectietaak aan het Utrechts Archief (onder verantwoordelijkheid van de eigen gemeentearchivaris) leggen we een basis voor een meer proactieve rol op het gebied van de documentaire informatievoorziening. We gaan onze regionale partners ook enthousiasmeren voor een meer cultuurhistorische invulling van onze dienstverlening.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Professionaliseren en diversificeren vrijwilligers- c.q. participatie-beleid.	Vanuit bestaande ervaring met vrijwilligers wil Archief Eemland nieuw beleid ontwikkelen inspelend op actuele maatschappelijke ontwikkelingen en 2.0 mogelijkheden. Doel is te komen tot nieuwe, zo mogelijk erfgoedbrede, vormen van publieksparticipatie.

Omschrijving	Bron	Realisatie	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	
<b>Effectindicatoren</b>							
Klanttevredenheid volgens rapportcijfer in vergelijking met collega-instellingen	Kwaliteit monitor	8.0 / 7.8	2009	8.0 / 7.8	8.0 / 7.8	8.0 / 7.8	8.0 / 7.8
% inwoners dat bekend is met het Archief Eemland	Vrijtijd monitor	35%	2006 <sup>1</sup>	60%	70%	70%	70%
<b>Prestatie-indicatoren</b>							
Aantal bezoekers	Jaarverslag						
Studiezaal / deelnemers activiteiten		5.045	2009	5.000	5.000	7.000	9.000
Website		140.000	2009	150.000	170.000	180.000	180.000
<sup>1</sup> Dit onderzoek wordt herhaald in 2010.							

## Monumentenzorg en Archeologie

### Missie

*'Beschermen, behouden en toegankelijk maken van het cultuur-historisch erfgoed van Amersfoort.'*

### Context en achtergronden

Het cultuurhistorisch erfgoed is bepalend voor de specifieke identiteit van onze stad. Vanzelfsprekend moet dit erfgoed ook zorgvuldig en deskundig worden beheerd en beschermd. De rijksoverheid heeft voor de Rijksmonumenten een aangepast subsidie- en financieringssysteem ingevoerd. Dat systeem is meer gericht op onderhoud in plaats van restauratie. Willen wij daarnaast ook de kwaliteit van de gemeentelijke monumenten in de toekomst waarborgen, dan vraagt dat ook voor deze categorie op middenlange termijn een nieuwe subsidie- en financieringssysteem. De bescherming en herontwikkeling van het industrieel erfgoed vergt aandacht.

De nieuwe monumentenwet, die sinds najaar 2007 geldt, heeft tot doel dat bij ruimtelijke planning meer en beter rekening wordt gehouden met de archeologische waarden, die zich in de bodem bevinden en deze, waar mogelijk, beter te beschermen. Vertaald naar gemeentelijk niveau vergt dit aanpassing van de

monumentenverordening en de ontwikkeling van een subsidie-systeem. De wet stelt ook nieuwe eisen, waaronder de eis dat alle archeologische werkzaamheden volgens de kwaliteitsnorm worden uitgevoerd.

Archeologie werkt al jaren met een grote groep trouwe vrijwilligers die belangrijk zijn bij de uitvoering van het archeologisch werk en een belangrijke functie hebben in de verbreding van het draagvlak van archeologie. Zij zijn de ambassadeurs voor archeologie in de stad en spelen ook een belangrijke rol bij het publieksbereik en educatie, speerpunten van archeologie. Met de bespreking door de raad van de Startnotitie voor het opstellen van de beleidsnota "Ruimte voor Monumenten en Archeologie" in maart 2010 is een eerste stap gezet naar de actualisering van het beleid voor de beide werkvelden. In het coalitie-akkoord is afgesproken dat binnen een jaar de nieuwe Monumentennota wordt voorgelegd aan de gemeenteraad.

### Kaderstellende beleidsnota's

- Amersfoort, goed bekeken, kadernota Monumentenzorg en Archeologie (1991);
- Monumentenverordening Amersfoort (2007);
- Besluit tot instelling Monumentencommissie (2006).

Wat willen we bereiken:
Zorgen voor behoud, versterking en duurzame ontwikkeling van het gebouwde, archeologische en cultuurlandschappelijke erfgoed en het erfgoed zichtbaar maken.
Inbedding Monumentenzorg en Archeologiebeleid in ruimtelijke ordeningsprocessen.
Advisering en ondersteuning van eigenaren bij de uitvoering van restauratie, onderhoud of onderzoek.
Vergroten kennis, belangstelling en waardering bij publiek en eigenaren voor cultuurhistorische waarden.
Tastbaar en zichtbaar maken van de ontwikkelingsgeschiedenis van de stad aan de hand van monumenten, beeldbepalende waardevolle panden en aanwezige archeologische waarden.

### Monumentenzorg

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Op middenlange termijn het ontwikkelen van nieuw subsidie- en financieringssysteem voor gemeentelijke monumenten.	Aansluitend bij veranderende Rijksregelingen (ter vervanging van bestaande regelingen) en voor archeologisch onderzoeken n.a.v. particuliere ontwikkelingen, vooral in de binnenstad. Dit in relatie tot de nieuwe Monumentennota.
Invoeren gemeentelijk monumentenbeheersysteem en digitale monumentenkaarten.	Dit project verloopt in fasen. In 2009 zijn de rijksmonumenten in het beheersysteem ingevoerd. In 2010 volgen gemeentelijke monumenten en in 2011 de waardevolle en beeldbepalende panden.
Digitaliseren Archief Monumentenzorg.	In fasen wordt het tekeningenbezit van monumentenzorg gedigitaliseerd. De originelen worden, na afronding van de nieuwe huisvesting, overgebracht naar Archief Eemland. Zo worden de tekeningen toegankelijk gemaakt voor derden.
Restaureren eigen monumenten.	Na de verwachte afronding van de restauraties van de Stads-muren, bouwkundige onderdelen Begraafplaats Soesterweg en Stoneyschuijf worden er vanaf 2011 restauratieplannen voorbereid voor Huis Randenbroek en het Belgenmonument. Ook alle overige werkzaamheden aan monumenten worden begeleid vanuit Monumentenzorg.
Onderzoek Beschermd Stadsgezicht Binnenstad.	De Amersfoortse binnenstad is in 1982 door het rijk aangewezen als beschermd Stadsgezicht vanwege de grote historische kwaliteiten en samenhang. In de afgelopen periode hebben in de binnenstad veel ontwikkelingen plaatsgevonden. Door de gemeenteraad is in 2009 een motie aangenomen om de werking van de beschermde status te evalueren. Dit onderzoek wordt nu uitgevoerd door bureau Flexus AWC. De resultaten van dit onderzoek zullen in de komende periode worden meegenomen in de nieuwe Monumentennota en worden verwerkt in het te actualiseren bestemmingsplan Binnenstad.
Inventariseren van monumenten.	Het gaat om onder meer boerderijen, (bouw)historisch onderzoek, industrieel erfgoed, bomen, fortificaties, waterlopen, wederopbouwperiode en oeuvre van stadsarchitecten.
Actualisatie monumentenlijst.	Na gereedkomen van de monumentenbeschrijvingen voorstellen doen tot plaatsing van panden op de gemeentelijke monumentenlijst, vooral in het kader van het onlangs door het Rijk beschermde stadsgezicht Bergkwartier en de Wederopbouwperiode.
Open Monumentendag.	In 2011 vindt in Nederland en Amersfoort al weer de 25 <sup>e</sup> Open Monumentendag plaats. Deze dag is met gemiddeld 15.000 bezoekers inmiddels uitgegroeid tot een goed bezocht evenement van de stad. Sinds 1998 wordt ter gelegenheid van de Open Monumentendag een monumentenspecial uitgegeven, waarin het jaarthema door Bureau Monumentenzorg op educatieve wijze wordt toegelicht met daarbij de monumentenroute(s). Deze uitgave mag zich in een grote belangstelling verheugen en hiermee wordt het draagvlak voor monumentenzorg vergroot.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Uitvoering vastgestelde visie over het industrieel erfgoed.	Na vaststelling van oplegnotitie bij de nota "Tussen Spoor en Eem" de hierin verwoorde beleidsvoorstellen uitvoeren, in relatie tot nieuwe monumentennota.
Monumentennota.	Media 2011 zal de nota ter besluitvorming voorgelegd worden aan de gemeenteraad.

Omschrijving	Bron	Realisatie	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	
<b>Effectindicatoren</b>							
Aantal gemeentelijke monumenten	MON	186	2009	215	240	250	250
Aantal beschermde stadsgezichten	MON	18	2009	18	18	18	18
Aantal Rijksmonumenten	MON	438	2009	438	438	438	438
<b>Prestatie-indicatoren</b>							
Aantal vergunningen voor wijzigen monumenten	MON	22	2009	25	25	25	25

### Archeologie

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Beleidsimplementatie.	Eind 2010 zal een nieuwe erfgoedverordening, gebaseerd op de uitgangspunten en archeologische waardenkaart uit de Nota, aan de Raad ter vaststelling worden aangeboden.
Actualisatie van de beleidskaart met archeologische waarden- en verwachtingen.	Medio 2010 is de beleidskaart geactualiseerd. Deze zal samen met de erfgoedverordening ter vaststelling aan de Raad worden aangeboden.
Integratie van monumentenzorg en archeologie in processen ruimtelijke ontwikkeling.	Monumentenzorg en Archeologie doen mee aan ruimtelijke ontwikkelingsprojecten.
Implementeren en uitvoeren van nieuw archeologiebeleid.	Dit vloeit voort uit de nieuwe wet voor Archeologie en de nieuwe nota Monumentenzorg en Archeologie. Het gaat om: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Het aanpassen van de gemeentelijke monumentenverordening.</li> <li>• Het vaststellen en vastleggen van de vrijstellingsgrens. De nieuwe wet stelt de vrijstellingsgrens voor archeologisch onderzoek voor verstoringen kleiner dan 100 vierkante meter. Gemeenten zijn vrij een lagere vrijstellingsgrens te hanteren. In Amersfoort is dit voor bepaalde gebieden gewenst (en al jarenlang gevoerd beleid), omdat onderzoek van kleinere omvang – m.n. in historische binnenstad – veel waardevolle informatie kan opleveren. In gebieden met middelhoge en lage archeologische verwachtingen kan de vrijstellingsgrens worden bijgesteld naar respectievelijk 500 en 10.000 vierkante meter.</li> <li>• Invoering van veroorzakerprincipe: de verstoorder betaalt archeologisch onderzoek en uitwerking. Dit tot de grens van wat de exploitatie hiervan kan dragen (nieuwe wet: 'redelijkheid-principe'). Het komt de helderheid van het beleid ten goede, een grens vast te stellen wanneer kosten van archeologisch onderzoek excessief zijn. Verder wordt verkend of een subsidiestelsel voor kleine onderzoeken kan worden ingesteld.</li> </ul>
Uitvoeren Archeologisch onderzoek.	Archeologisch onderzoek (laten) uitvoeren en publiceren waar behoud in de bodem van archeologische waarden niet haalbaar is. Dit dient te worden uitgevoerd volgens een pakket maatregelen, vastgelegd in de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie.

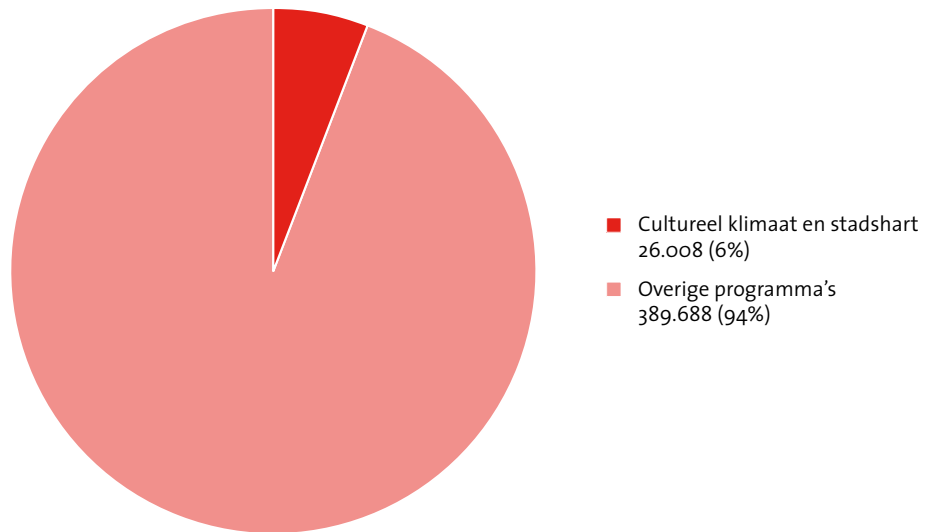
Omschrijving	Bron	Realisatie		Streefwaarden			
				2011	2012	2013	2014
Prestatie-indicatoren							
Aantallen publicaties, lezingen, open dagen en rondleidingen	ARCH	150	2010	100	100	100	100

### Financiële toelichting

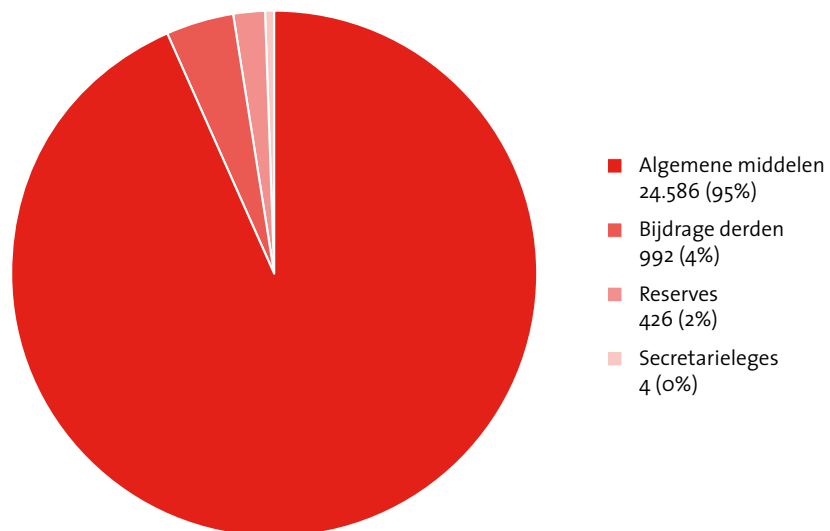
(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2009	Raming 2010	Raming 2011	Raming 2012	Raming 2013	Raming 2014
<b>Lasten (exclusief toevoegingen reserves)</b>						
Kunst en cultuur	16.497	17.225	16.937	17.087	16.783	16.749
Cultureel erfgoed	3.214	2.993	2.710	2.754	2.662	2.657
<b>Totaal lasten</b>	<b>19.711</b>	<b>20.218</b>	<b>19.647</b>	<b>19.841</b>	<b>19.445</b>	<b>19.406</b>
<b>Baten (exclusief onttrekkingen reserves)</b>						
Kunst en cultuur	1.051	688	689	689	583	583
Cultureel erfgoed	281	308	308	308	308	308
<b>Totaal baten</b>	<b>1.332</b>	<b>996</b>	<b>997</b>	<b>997</b>	<b>891</b>	<b>891</b>
<b>Saldo (exclusief mutaties reserves)</b>						
Kunst en cultuur	15.446	16.537	16.248	16.398	16.200	16.166
Cultureel erfgoed	2.933	2.685	2.402	2.446	2.354	2.349
<b>Saldo programma 9 (exclusief mutaties reserves)</b>	<b>18.379</b>	<b>19.222</b>	<b>18.650</b>	<b>18.844</b>	<b>18.554</b>	<b>18.515</b>
Toevoegingen reserves	2.288	4.361	6.361	740	740	740
Onttrekkingen reserves	288	480	426	421	381	381
<b>Saldo programma 9 (inclusief mutaties reserves)</b>	<b>20.379</b>	<b>23.103</b>	<b>24.585</b>	<b>19.163</b>	<b>18.913</b>	<b>18.874</b>
<b>In de ramingen begrepen investeringen</b>						
<b>Investerings met een economisch nut</b>						
Vervangingsinvestering De Flint			0	225	225	344
Meerjarenonderhoudsplan De Flint			112	0	0	0
<b>Totaal aan investeringen</b>			<b>112</b>	<b>225</b>	<b>225</b>	<b>344</b>

**Aandeel in de totale gemeentebegroting**



**Waar komt het geld vandaan?**



## 10. Economie en wonen

### Economie

#### Missie

*‘We leveren, samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties, een bijdrage aan een vitale stad. Aantrekkelijk om in te wonen, werken en recreëren. Economische groei is geen doel op zich, maar een bloeiende economie is een onmisbare voorwaarde voor een aantrekkelijk woon- en leefklimaat.’*  
In het programmaonderdeel Economie werken we specifiek aan het stimuleren van een uitnodigend ondernemersklimaat, zodat de Amersfoortse (en regionale) economie wordt versterkt.

#### Context en achtergronden

Amersfoort blinkt uit als plek voor het combineren van wonen en werk, van zorgtaken en carrière. Economische groei is geen automatisme; daar werken we samen met partners aan. Als gemeente kunnen wij goede randvoorwaarden scheppen, maar het is uiteindelijk het bedrijfsleven dat voor economische groei zorgt. Voor ons economisch beleid is de inbreng van ondernemers en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven in woord en daad cruciaal. De initiatieven rond de Economische Agenda en de Uitvoeringsagenda Binnenstad zijn daar voorbeelden van. Hier gaan we slagvaardig mee verder. Omdat vanaf 2010 geen middelen uit het Grote Stedenbeleid voor Economie beschikbaar zijn, zoeken we naar alternatieve subsidiebronnen. Met name op de thema's ruimte (herstructureringsfondsen) en kenniseconomie/innovatie (subsidieregeling Pieken in de Delta) liggen kansen, waarbij (in tegenstelling tot GSB) co-financiering verplicht zal zijn.

#### Coalitieakkoord

Onze economische basisinfrastructuur moet op orde zijn en blijven. Dan gaat het om randvoorwaarden zoals voldoende ruimte voor bedrijvigheid en commerciële voorzieningen, goede dienstverlening, heldere en geen overbodige regels, goede bereikbaarheid. Een duurzame economie staat daarbij voorop. Daarnaast hebben we in het Coalitieakkoord enkele (nieuwe) accenten benoemd om onze economie te versterken, zoals het optimaal faciliteren van ZZP-ers en glasvezel naar alle woningen. Tevens krijgt het combineren van wonen en werken als specifieke kracht van de stad (functiemenging) meer ruimte, willen we transformatie bevorderen, brengen we onder de aandacht dat Amersfoort een gewilde vestigingsplaats is voor mens en bedrijf (ook via citymarketing), zien we kansen voor bijvoorbeeld vrijetijdseconomie en (zakelijk) toerisme en moeten bedrijven internationaal kunnen ondernemen. We versterken bovendien de regionale samenwerking. De economie houdt immers niet op bij de gemeentegrenzen.

#### Economische toekomstvisie

In de economische toekomstvisie ‘Een vitale stad in een complete regio’ is geconstateerd dat de economie sinds 2001 hapert. Onze uitgangspositie is nog altijd kansrijk, maar de negatieve trend sinds 2001 moet doorbroken worden. Vanuit de centrale waarden “verbonden, slagvaardig en duurzaam” werken we daar aan.

Voor de toekomst staat de stad voor een omslag ten opzichte van het verleden. De Amersfoortse economie is de laatste decennia fors gegroeid. Twee zeer belangrijke factoren waren de bevolkingsgroei (elke extra inwoner zorgt automatisch voor werkgelegenheid in bijvoorbeeld voorzieningen, zorg, onderwijs en diensten) en de beschikbaarheid van nieuwe werklocaties (trek van bedrijven naar Amersfoort vanuit met name het volere Utrecht en het westen van de Randstad). Richting 2030 zal dit veranderen: de bevolkingsgroei neemt op termijn af en zal na 2024 overgaan in lichte krimp. De ruimte zal op termijn ook schaarser worden (van uitbreiding naar inbreiding).

Kortom, de economische ‘succesformule’ uit het verleden (groeistad) zal richting 2030 steeds minder werkzaam zijn. Dit gebeurt geleidelijk. Met een afnemende bevolkingsgroei, zal ook de noodzaak van werkgelegenheidsgroei geleidelijk afnemen. Maar een vitale economie blijft altijd noodzakelijk, ook in een ‘beheerstad’. Het gaat om de vraag wat vitaliteit inhoudt. Als groei in termen van extra banen en extra ruimte (kwantiteit) steeds minder bijdraagt aan onze economische vitaliteit, dan worden andere bronnen van vitaliteit steeds belangrijker. Dat betekent een economisch beleid dat zich nog sterker richt op kwaliteit en het faciliteren en stimuleren van ondernemerschap. Het gaat dan om:

- een duurzame ontwikkeling van de economie met volop ruimte voor innovatie naast goed beheer en benutten van bestaande kwaliteit;
- betrokken ondernemers die zich verbonden voelen met de stad en in de gemeente een attente, transparante, efficiënte en effectieve partner vinden;
- zorgvuldig ruimtegebruik op werklocaties en het optimaal benutten van het combineren van wonen en werken;
- een sterk Stadshart en aantrekkelijke wijken om in te wonen en te werken.

Ook regionale samenhang is belangrijk. Amersfoort is als centrumgemeente de economische motor van de regio, maar kan niet zonder de regio. Samen met de regiogemeenten vormen we een economie met veel diversiteit en een economie die veel benodigde kwaliteiten in zich heeft. De regionale samenhang en diversiteit willen we verder versterken.

De economische toekomstvisie ‘Een vitale stad in een complete regio’ bevat drie hoofdpogaven:

- Vergroten van de regionale samenhang;
- Behouden van de balans tussen wonen en werken, nu en in de toekomst (wat met de verwachte bevolkingsgroei neerkomt op gemiddeld 1.000 tot 1.700 extra banen per jaar);
- Zorg voor duurzame economische groei.

#### Van visie naar uitvoering: Economische Agenda

Om deze opgaven concreet in te vullen hebben we een “Economische Agenda” vastgesteld. Wij willen de economische



impulsen die hiervan uitgaan de komende jaren doorzetten en gaan na hoe daarvoor nog budget is vrij te maken. Binnen acht thema's werken wij samen met partners aan projecten. Hierover is een convenant gesloten met partners van het bedrijfsleven, onderwijs en woningcorporaties. Via Regio Amersfoort werken we aan de bestuursopdracht Economie. Om onszelf en onze partners scherp te houden hebben we de "Raad voor Economische Ontwikkeling" regio Amersfoort (REO) opgericht, die gevraagd en ongevraagd adviseert en een ambassadeursfunctie vervult.

Aan de hand van de acht thema's van de Economische Agenda onderscheiden we voor het programma Economie onze

aandachtsgebieden. Daarbij zijn er twee kanttekeningen. Ten eerste: een deel van de thema's wordt getrokken vanuit Economie, een deel van de thema's vanuit andere programma's. Ten tweede: het beleid voor de binnenstad, detailhandel en horeca is apart uitgewerkt en geen onderdeel van de Economische Agenda, maar past wel bij het thema ruimte (werklocaties).

NB. In eerdere begrotingen hanteerden we een indeling naar de thema's: algemeen, ruimte voor bedrijvigheid, innovatie, commerciële voorzieningen en dienstverlening & acquisitie. In onderstaande tabel zijn de acht thema's van de Economische Agenda (linkerkolom) nog binnen deze oude thema's (rechterkolom) ingedeeld.

De acht thema's waar we aan werken:	Was in vorige begrotingen:
1. Regionale samenwerking	Ruimte voor bedrijvigheid
2. Dienstverlening en accountmanagement	Dienstverlening en acquisitie
3. Ruimte en bereikbaarheid (inclusief het beleid voor de binnenstad, detailhandel en horeca);	Ruimte voor bedrijvigheid & Commerciële voorzieningen
4. Ondernemerschap, kennis, onderwijs en innovatie	Innovatie
5. Arbeidsmarktbeleid	Algemeen
6. Citymarketing en vrijetijdseconomie	Goede commerciële voorzieningen
7. Duurzaamheid	Algemeen
8. Zorg economie	Algemeen

#### Kaderstellende beleidsnota's

- Economische toekomstvisie Amersfoort 2030 'Een vitale stad in een complete regio' (2009);
- Economische Agenda (2009);
- Innovatieprogramma 2008-2011 (2008);
- Nota detailhandel (2002) en Nota perifere detailhandel (2004);
- Nota horecabeleid Amersfoort 2006-2010 (2006);
- Aanpak marketing en acquisitie; Amersfoort, tot uw dienst! (2005);
- Uitvoeringsprogramma Startende Ondernemingen in Amersfoort (2008).

Wat willen we bereiken:
We streven naar een vitale economie, met per thema van de Economische Agenda de volgende doelen:
1. <b>Regionale samenwerking:</b> Regionale samenhang, waarbij Amersfoort in de regionale context voldoende eigenheid en verscheidenheid biedt, dat complementair is aan de andere gemeenten.
2. <b>Dienstverlening en accountmanagement:</b> Ondernemers voelen zich welkom en houden (nog meer) binding met de stad.
3. <b>Ruimte en bereikbaarheid:</b> Voldoende en passende ruimte voor bedrijvigheid op werklocaties. Goede voorzieningen met een aantrekkelijke binnenstad en wijk- en buurt centra. En goede bereikbaarheid (zie programma "Bereikbaarheid").
4. <b>Ondernemerschap, kennis, onderwijs en innovatie:</b> Bloeiend bedrijfsleven, waar ondernemerschap floreert en veel vernieuwing is. Versterken wat sterk is: kennis- en diensteneconomie.
5. <b>Arbeidsmarktbeleid:</b> Iedere inwoner moet kans maken op een baan (zie programma "Werk en inkomen") en bedrijven en instellingen moeten goede arbeidskrachten kunnen krijgen.
6. <b>Citymarketing en vrijetijdseconomie:</b> Binden van bedrijven, bewoners en bezoekers aan de stad. Vergroten van de diversiteit van de Amersfoortse economie door meer vrijetijdseconomie. (zie programma Public affairs).
7. <b>Duurzaamheid:</b> Een duurzame ontwikkeling van de economie (people, planet, profit) (zie programma "Milieu").
8. <b>Zorg economie:</b> Vergroten van de diversiteit van de Amersfoortse economie door meer zorg economie.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
<b>1. Regionale samenwerking</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Bestuursopdracht economie</li> </ul>	Binnen Regio Amersfoort werken we samen met Baarn, Bunschoten, Eemnes, Leusden, Soest en Woudenberg. Nijkerk en Barneveld participeren ook. Onder andere over werklocaties en ZZP-ers wordt samengewerkt.
<b>2. Dienstverlening en accountmanagement</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Attent Amersfoort voor ondernemers;</li> <li>• Accountmanagement en acquisitie;</li> <li>• Samenwerking en informatievoorziening.</li> </ul>	In het kader van de Economische Agenda werken we aan diverse verbeteringen. Zo verbeteren we onze reguliere dienstverlening aan ondernemers via Attent Amersfoort voor Ondernemers. Ook werken we samen met de Kamer van Koophandel aan Ondernemersplein. Bij de uitgifte van nieuwe bedrijventerreinen en complexe vestigingsvraagstukken verzorgen we vestigingsbegeleiding. We zijn gestart met accountmanagement (ook voor acquisitie). Mede op basis van een advies van de Raad voor Economische Ontwikkeling (REO) gaan we uit van een groeiemodel. Daarnaast is onderdeel van ons reguliere werk samenwerking met het bedrijfsleven en andere organisaties (via projecten en periodieke overleggen), en richten we ons op algemene informatievoorziening (website, bijeenkomsten als Rode Loperdag en Amersfoort Aangenaam, brochures).
<b>3. Ruimte en bereikbaarheid</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Visie werklocaties</li> <li>• Uitvoeringsagenda Binnenstad</li> <li>• Detailhandels- en horecabeleid</li> <li>• Gebiedsgerichte aanpak</li> <li>• Bereikbaarheid: zie programma 8.</li> </ul>	We werken aan de Visie Werklocaties om een actueel beleids- en toetsingskader te hebben voor ruimtelijk-economische vraagstukken. Het gaat hier om een integrale visie op bedrijven- en kantorenterreinen en een visie op inbreiding (functiemenging wonen en werken in de wijken). Het beleid voor de binnenstad, detailhandel (waaronder wijkwinkelcentra) en horeca is apart uitgewerkt. We werken met partners aan de Uitvoeringsagenda Binnenstad en werken samen via het Platform Economie Binnenstad. We werken aan ons detailhandelsbeleid (inclusief perifere detailhandel). Daarnaast is onderdeel van ons reguliere werk het bewaken en toetsen van onze beleidskaders bij bijvoorbeeld gebiedsontwikkelingen of vestigingsvragen op bedrijven- en kantorenterreinen, in de binnenstad, wijkwinkelcentra en in de wijken. We versterken de raakvlakken tussen economisch beleid en het verkeersbeleid. Dit krijgt onder andere vorm via de Economische Agenda (project mobiliteitsmanagement) en gaan we verder uitwerken in de Visie Werklocaties.
<b>4. Ondernemerschap, kennis, onderwijs en innovatie</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Innovatieprogramma 2008-2011;</li> <li>• Subsidiekansen, zoals Amersfoort Innovatief en Sterk (EFRO-project) en ZZP BV (voorbeeldproject wijk economie);</li> <li>• Doelgroepen.</li> </ul>	Stimuleren en faciliteren van (innovatief) ondernemerschap via dienstverlening, netwerkvorming en bij huisvestigingsvragen. Hiertoe werken we samen met het bedrijfsleven, onderwijs- en kennisinstellingen, provincie, Rijk en gespecialiseerde non-profit organisaties die concrete projecten opzetten, bijeenkomsten organiseren of faciliteiten bieden aan ondernemers (denk aan Taskforce Innovatie (TFI), Utrecht Ondernemers Academie, World Trade Centre Almere chapter Amersfoort etc.). Via samenwerking kunnen we ook beter subsidiekansen benutten. Doelgroepen / thema's waar we speciale aandacht aan geven: starters, ZZP-ers, snelle groeiers, creatieve economie, innovatieve bedrijven, ICT en breedband, internationaal ondernemerschap.
<b>5. Arbeidsmarktbeleid</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Economische agenda;</li> <li>• Zie ook programma 11.</li> </ul>	We versterken de raakvlakken tussen economisch beleid en arbeidsmarktbeleid. Dit krijgt onder andere vorm via de Economische Agenda.
<b>6. Citymarketing en vrijetijdseconomie</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Marketing / promotie vanuit economische projecten;</li> <li>• Binnenstad / detailhandel / horeca;</li> <li>• Zie ook programma 1.</li> </ul>	We versterken de raakvlakken tussen economisch beleid en citymarketing. Dit krijgt onder andere vorm via de Economische Agenda. Vanuit economische projecten als Amersfoort Creatieve Stad, ZZP BV, Game in the City, uitgifte van bedrijven- en kantorenterreinen en dergelijke vindt ook promotie plaats. Hierbij wordt afgestemd/ samengewerkt met citymarketing. Het stimuleren van vrijetijdseconomie is een van de speerpunten binnen citymarketing en wordt onder andere ondersteund met ons beleid voor de binnenstad, detailhandel en horeca.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
<b>7. Duurzaamheid</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Zie ook programma 3.</li> </ul>	We versterken de raakvlakken tussen economisch beleid en het duurzaamheidsbeleid om de relatie people, planet, profit te verbeteren. Dit krijgt onder andere vorm via de Economische Agenda. Vanuit Economie wordt vooral gewerkt aan duurzame economie (profit).
<b>8. Zorg economie</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Verkennen kansen zorg economie</li> </ul>	Aan de hand van de haalbaarheidsstudie naar een 'Zorgexperience' worden de kansen rond zorg economie verkend. Dit krijgt vorm via de Economische Agenda.

Omschrijving	Bron	Realisatie	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	
<b>Effectindicatoren</b>							
Groei aantal arbeidsplaatsen in Amersfoort <sup>1</sup>	PAR, O&S	72.200	2009	+500 – 1.000	+750 – 1.250	+1.000 – 1.500	1.000 – 1.700
Algemene waardering (rapportcijfer 1-10) gemeentelijk ondernemingsklimaat door ondernemers	BGO	7,1	2009	7+	7+	7+	7+
Waardering (rapportcijfer 1-10) kwaliteit gemeentelijke dienstverlening door ondernemers	BGO	6,4	2009	6,5 – 7	6,7 – 7	6,9 – 7+	7+
<b>Prestatie-indicatoren</b>							
Sociaal economische index: positie op ranglijst van G50	Atlas voor gemeenten	3 <sup>e</sup>	2009	Top 5	Top 5	Top 5	Top 5
Direct uitgeefbaar bedrijventerrein <sup>2</sup>	Afdeling Grondzaken	29 ha	2009	5 ha	5 ha	5 ha	5 ha
Human capital, omvang creatieve klasse: positie op ranglijst van G50	Atlas voor gemeenten	11 <sup>e</sup>	2009	Top 10	Top 10	Top 10	Top 10
Aantal nieuw gecreëerde arbeidsplaatsen met door de gemeente ondersteunde innovatieprojecten (definitie EFRO)	Afdeling EZ		2009			40	
Aantal gevestigde bedrijven in broedplaatsen	Afdeling EZ / Exploitanten	128 <sup>3</sup>	2009	150+	175+	200+	200+
% Amersfoorters dat stadscentrum minimaal eens per week bezoekt <sup>3</sup>	Stadspeiling O&S	35%	2006				35%
% Amersfoorters dat stadscentrum minimaal eens per maand bezoekt <sup>4</sup>	Stadspeiling O&S	89%	2006				89%
Binding voor boodschappen aan het 'eigen' wijkwinkelcentrum	Stadspeiling O&S	66%	2008		65% à 70%		
Culinaire kwaliteit: positie op ranglijst van G50	Atlas voor Gemeenten	8 <sup>e</sup>		Top 10	Top 10	Top 10	Top 10
Bestuurlijk overleg bedrijfsleven	Afdeling EZ	2	2009	2	2	2	2
Aantal bedrijfsbezoeken	Afdeling EZ	15	2009	15	15	15	15

Omschrijving	Bron	Realisatie	Streefwaarden			
			2011	2012	2013	2014
<p><sup>1</sup> De opgave is om richting 2030 gemiddeld 1.000 tot 1.700 banen per jaar te realiseren (zie economische toekomstvisie 'Een vitale stad in een complete regio'). Van 2001 tot 2008 was de gemiddelde groei circa 600 banen per jaar. Gezien de economische crisis die zich sinds 2008 manifesteerde, zal pas over enkele jaren een groei van 1.000 tot 1.700 banen realistisch zijn. Op 1 april 2009 waren er ruim 72.200 banen in Amersfoort (bij het jaarverslag 2009 was dit nog niet bekend en staat nog het aantal van 69.900 per 1 april 2008).</p> <p><sup>2</sup> Met deze indicator volgen we in hoeverre we nog uitgeefbaar bedrijventerrein hebben. Daarbij gaan we uit van een gemiddelde jaarlijkse uitgifte van ongeveer 5 ha per jaar. In theorie zou dan elk jaar 5 hectare beschikbaar moeten zijn voor uitgifte. Op Bedrijvenpark Vathorst was ultimo 2009 nog 16 hectare uitgeefbaar (waarvan voor 1 hectare al contracten zijn afgesloten). Op De Wieken was ultimo 2009 nog 13 hectare uitgeefbaar (waarvan voor 3 hectare al contracten zijn afgesloten). In de toekomst komt in het noordelijk deel (particulier bezit) mogelijk nog ongeveer 9 hectare beschikbaar, dit is nu nog niet meegeteld. Daarmee is in de praktijk nu ruimschoots meer dan 5 hectare beschikbaar, maar deze locaties zijn dan ook voor uitgifte over meerdere jaren bedoeld. Als op termijn deze locaties zijn uitgegeven, moet worden bekeken in hoeverre het nog wenselijk is om nieuw bedrijventerrein uit te gaan geven. De lange termijnplanning van bedrijventerreinen gebeurt in regionaal verband en is ook onderwerp van de nog te maken Visie Werklocaties.</p> <p><sup>3</sup> Bij het maken van het jaarverslag 2009 waren nog niet alle cijfers bekend en staat een lager cijfer (99). Hier staat het meest recente cijfer.</p> <p><sup>4</sup> We meten inclusief de inwoners van Vathorst. Gezien de afstand tot het stadscentrum zullen deze inwoners relatief minder vaak het stadscentrum bezoeken, dan inwoners die dichterbij wonen. De nieuwe inwoners in Vathorst zullen daarmee het percentage negatief beïnvloeden. Toch streven we ernaar om het percentage gelijk te houden.</p>						

## Wonen

### Missie

*'Wij stimuleren een hoogwaardig, gevarieerd en toekomstvast ondernemings- en woonklimaat in de gemeente Amersfoort. We streven naar een goede balans tussen wonen en werken.'*  
*In het programmaonderdeel Wonen werken we aan een gevarieerd woningaanbod in elke wijk, met keuzemogelijkheden op de Amersfoortse woningmarkt en met meer ruimte voor initiatieven van inwoners en ontwikkelaars. Daarnaast werken we aan een klant- en doelgerichte wijze van uitvoering van regelgeving voor de bescherming van de woon- en leefomgeving. Uitgangspunt is "vereenvoudig regels waar het kan en handhaaf waar het moet".*

### Context en achtergronden

#### Woningbouw en woningmarkt

In 2011 zijn de gevolgen van de financiële crisis voor de woningmarkt nog steeds merkbaar. De oplevering van nieuwbouw in Vathorst is nog niet op het oorspronkelijk geplande niveau en binnen de gebieden van Amersfoort Vernieuwt is sprake van een fasering.

Beschikbaarheid van huurwoningen in de bestaande bouw staat onder druk. Er is een teruggelopen aanbod en een blijvend grote vraag. Dat draagt bij aan lange wachttijden voor woning-

zoekenden. Het is van belang die wachttijden te verkorten.

De genomen maatregelen om het aantal urgent woningzoekenden te beperken, maken dat er wat meer aanbod beschikbaar komt voor regulier woningzoekenden. Door voortzetting van het experiment "Huur op Maat" is er voldoende aanbod aan huurwoningen om mensen met een relatief laag inkomen te huisvesten. De maatregelen genomen vanuit de Taskforce Woningbouw stimuleren de markt. Hbo-opleidingen breiden uit in Amersfoort. Dat is van invloed op de vraag naar studentenhuysvesting. Transformatie van werk- naar woonlocaties is daarbij ook een instrument.

Financiële instrumenten als ISV, Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen en de stimuleringsregeling worden ingezet om woningbouwprojecten inclusief verbetering van de woonomgeving te stimuleren.

#### Kaderstellende beleidsnota's

- Woonvisie 2006-2010 (2006);
- Evaluatie Woonvisie (2008);
- Masterplan studentenhuysvesting (2003);
- WMO beleidskader (2008);
- Wonen boven Winkels;
- Meerjaren Ontwikkelingsprogramma ISV III.

#### Wat willen we bereiken:

Wijken waar mensen met plezier wonen en waarmee ze zich verbonden voelen.

Huisvesting voor gevarieerde typen bewoners, zoals huishoudens met een laag inkomen, starters en studenten, bewoners die hoge kwaliteit vragen en ouderen – onder wie de zorgvragers.

Verscheidenheid aan woonmilieus (van stedelijke milieus tot groenstedelijke woonmilieus als Nieuwland en Vathorst) en keuzevrijheid voor de woonconsument.

Veilige, duurzame, kwalitatief hoogwaardige en aantrekkelijke woon-, werk- en leefomgeving.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
<b>Beleid en regelgeving, prestatieafspraken</b>	
Nieuwe Woonvisie	In 2010 is de nieuwe woonvisie (2010-2014) opgesteld. Daarin wordt op hoofdlijnen beschreven hoe het Woonbeleid eruit ziet. In 2011 wordt de uitvoering ter hand genomen.
Afspraken met woningcorporaties	Als uitvloeisel van de nieuwe Woonvisie wordt ook een nieuw meerjaren prestatiecontract met de corporaties afgesloten.
Bewaken van het woningbouwprogramma	Door de financiële crisis loopt de nieuwbouwproductie terug. In Vathorst staat daarnaast door bouwkosten het aandeel sociale koopwoningen onder druk.
Bewaken kwaliteit van de nieuwbouw	De kwaliteit, toegankelijkheid en levensloopbestendigheid wordt bewaakt door nieuwbouwplannen te laten toetsen door de Woon Advies Commissie.
Woningen realiseren voor jongeren en starters	Uitgangspunt is hierbij te komen tot gemiddeld 100 per jaar
Overleggen met partners	Met diverse partners (corporaties, ontwikkelaars, bouwers, makelaars, banken) wordt overlegd.
Studentenhuisvesting	In 2011 wordt uitvoering gegeven aan het in 2010 nieuw opgestelde Masterplan studentenhuisvesting. Het aantal te realiseren studentenwoningen moet aansluiten op de vraag.
<b>Stimulering, subsidies en financiële bijdragen</b>	
Verstrekken startersleningen	De starterslening blijft een belangrijk instrument om toegankelijkheid en doorstroming op de woningmarkt te bevorderen.
Verstrekken van woonconsumentensubsidies aan organisaties die de woonbelangen van burgers behartigen.	Hier is in 2011 nog € 9.400,- voor beschikbaar.
Verstrekken van subsidie voor het realiseren van studenten- en jongerenhuisvesting.	In 2011 zal aan enkele projecten subsidie worden toegekend (o.a. achter de Arnhemse Poortwal en de kamp).
Particulier opdrachtgeverschap (PO).	Uitgifte van vrije kavels (individueel PO) vindt plaats op locaties waar de gemeente grondposities heeft en in overleg met het OBV in Vathorst. De opgave in 2011 wat betreft collectief particulier opdrachtgeverschap is te proberen te komen tot concrete projecten.
Stimuleringsregeling	In 2011 worden de resultaten van de stimuleringsregeling beoordeeld op uitvoering.
<b>Woningbouwprojecten</b>	
Participeren in de NV Wonen boven Winkels	In 2011 worden naar verwachting 57 woningen gerealiseerd.
Starterswoningen	Ook in 2011 is het streven om voldoende starterswoningen te bouwen. Richtlijn hierbij is de eerder afgesproken 100 per jaar.

Omschrijving	Bron	Realisatie	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	
<b>Effectindicatoren</b>							
Rapportcijfer	Stadspeiling						
• Per woning		7,8	2009	1	7,9	1	7,9
• Woonomgeving		7,3	2009	1	7,3	1	7,4
• Woonomgeving binnenstad		7,8	2009	1	7,8	1	7,8
Aandeel Amersfoorters dat gehecht is aan de buurt	Stadspeiling	66%	2009	1	66%	1	68%

Omschrijving	Bron	Realisatie		Streefwaarden			
				2011	2012	2013	2014
<b>Prestatie-indicatoren</b>							
Aantal te realiseren woningen boven winkels	NV Wonen boven Winkels	13	2008	57	0	0	0
Aantal starterswoningen	Intern	46	2009	100	100	100	100
Aantal verstrekte startersleningen	Intern	33	2009	2	2	2	2
Aantal te realiseren vrije kavels		19	2009	20	33	20	20
Slaagkans voor:	Woon-kompas						
• Jongeren tot 25 jaar		2%	2009	5%	5%	5%	5%
• Jongeren 26 – 30 jaar		7%	2009	10%	10%	10%	10%
• 65-plussers		18%	2009	20%	20%	20%	20%
• Alle huishoudens		7%	2009	20%	20%	20%	20%
• Huishoudens met een laag inkomen		5%	2009	10%	10%	10%	10%
<sup>1</sup> Stadspeiling wordt 1x per 2 jaar uitgevoerd <sup>2</sup> Starterslening: Recentelijk heeft het Ministerie VROM haar bijdrage aan de starterslening beëindigd. Op dit moment wordt besluitvorming voorbereid over mogelijke voortzetting van de regeling.							

## Toerisme & recreatie

### Missie

Het bevorderen van Amersfoort als toeristische bestemming door zowel het versterken van ons 'product' als de 'promotie'. Wij zetten daarbij in op:

- Beter benutten van wat de stad (nu reeds, maar ook in potentie) toeristisch te bieden heeft;
- Bevorderen dat het toeristisch aanbod wordt versterkt met nieuwe elementen die aansluiten bij de vraag en passen bij de eigenheid van de stad;
- Beter bekend maken wat de stad bezoekers te bieden heeft.

### Context en achtergronden

Amersfoort trok in 2009 ruim 1 miljoen personen van buiten de stad, die samen zo'n 2,5 miljoen toeristische bezoeken aan de stad brachten (bron: CVO). Bezoeken aan Amersfoort om zakelijke redenen en bezoek aan familie-/bekenden zijn niet meegerekend.

Toerisme is een belangrijke economische factor voor de stad. Gemiddeld werd in 2009 per bezoek €43,- uitgegeven, waarvan 49,6% terecht kwam bij winkels en 40,6% bij de horeca. Uit onderzoek naar de economische betekenis van toerisme en recreatie in de provincie Utrecht (Ecorys, 2006) blijkt dat deze sector in de regio Amersfoort goed is voor 1.250 voltijdbanen aan directe werkgelegenheid en € 109 miljoen voor het zakelijk toerisme en 1.150 fte's voor de dagtochten- en vakantiemarkt.

Bovendien draagt toerisme bij aan het in stand houden en ontwikkelen van voorzieningen die ook voor de burgers van Amersfoort zelf aantrekkelijk zijn. Uit de jongste Vrijtijdsmonitor (2007) blijkt dat ook de Amersfoortse inwoners de toeristische activiteiten in de stad hoog waarden. De rondvaarten van de Waterlijn kregen rapportcijfer 8, de fietsboot over de Eem een 7,7 en de rondleidingen door de binnenstad een 7,6.

Voor de komende jaren zien we in Amersfoort kansen voor de vrijetijdseconomie en voor de markt van congressen en (zakelijk) toerisme. De verbeterde onderlinge samenwerking, marketing en zichtbaarheid die nodig zijn, ondersteunen we vanuit de gemeente samen met het bedrijfsleven.

De komende jaren zal de rol van Amersfoort in de regio op het gebied van toerisme verder uitgewerkt gaan worden (regionalisering). Dit doen we in samenwerking met de omliggende gemeenten, het regiobureau en de provincie Utrecht. Hierbij willen tevens een relatie leggen met het citymarketingbeleid. Een goede samenwerking tussen publieke en private partijen is hierbij leidend.

**Recreatie**

Na de nota 'Buitenkans' heeft recreatie een belangrijke plek gekregen in de beleidsvisie voor de ontwikkeling van de Groenblauwe structuur in de stad. Vanwege de groeiende behoefte aan recreatieve mogelijkheden en een aantal kansrijke ontwikkelingen, zoals het project Grebbelinie, is het beleid ten aanzien van recreatie in 2009 geactualiseerd. In aanvulling daarop hebben we in 2010 een 'Actieplan openlucht recreatie in de groene omgeving' gemaakt. In het kader van de groenblauwe structuur zal in 2011 binnen de gegeven financiële kaders uitvoering worden gegeven aan dit plan.

**Kaderstellende beleidsnota's**

- Actieplan Toerisme;
- Nota 'Buitenkans', kadernota recreatie en toerisme 2000-2005;
- Beleidsvisie Groenblauwe structuur 2005-2015.

Wat willen we bereiken:
Het versterken van de toeristische aantrekkelijkheid van Amersfoort opdat meer mensen een (zakelijk) toeristisch bezoek aan de stad brengen.
Amersfoort als toeristische bestemming meer (landelijke) bekendheid te geven. (Promotie)
Een aantrekkelijk en gevarieerd aanbod van recreatieve voorzieningen en het stimuleren van het gebruik.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Realiseren van een nieuwe aanpak van de toeristische marketing en toeristische informatieverstrekking in Amersfoort.	Met steun van de gemeente geven een nieuwe stichting VVV Amersfoort en Stichting Citymarketing uitvoering aan projecten en activiteiten, gericht op het bevorderen van het toerisme naar Amersfoort en omgeving. Dit met cofinanciering door de provincie Utrecht op basis van een 'service level agreement'.
Bijdragen aan versterken positie van Amersfoort op het gebied van zakelijk toerisme.	Vanuit de hotellerie, congres- en vergaderwezen in en om Amersfoort zullen projecten worden ontwikkeld om meer zakelijke bezoekers aan te trekken.
Ondersteunen projecten voor gezamenlijke promotie van Amersfoortse evenementen en toeristische activiteiten in en buiten de regio.	Continueren en verder ontwikkelen van brede stadspromotionele projecten, zoals Amersfoort Zomertijd en Amersfoort Wintertijd.

Omschrijving	Bron	Realisatie	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	
<b>Effectindicatoren</b>							
Aantal toeristische bezoeken aan Amersfoort	Continu Vakantie onderzoek ('Toeristisch bezoek aan steden')	2,5 mln.	2009	2,6 mln.	2,6 mln.	2,6 mln.	2,6 mln.

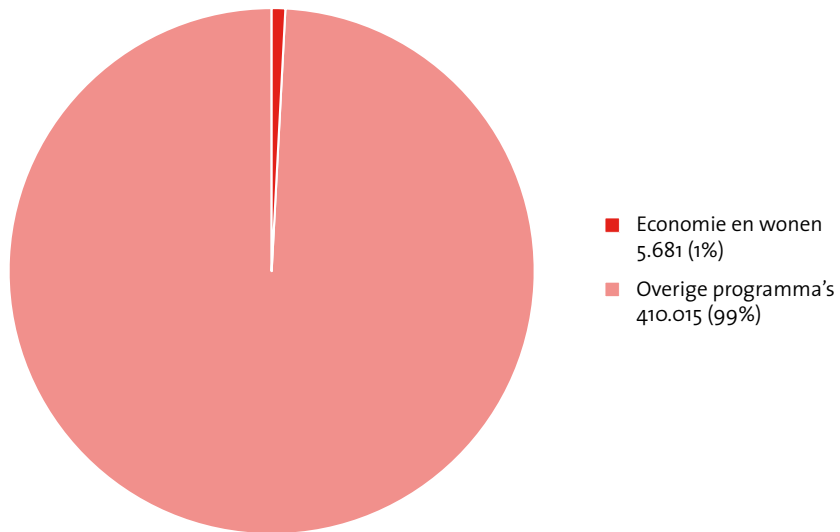
**Financiële toelichting**

(bedragen x € 1.000,-)

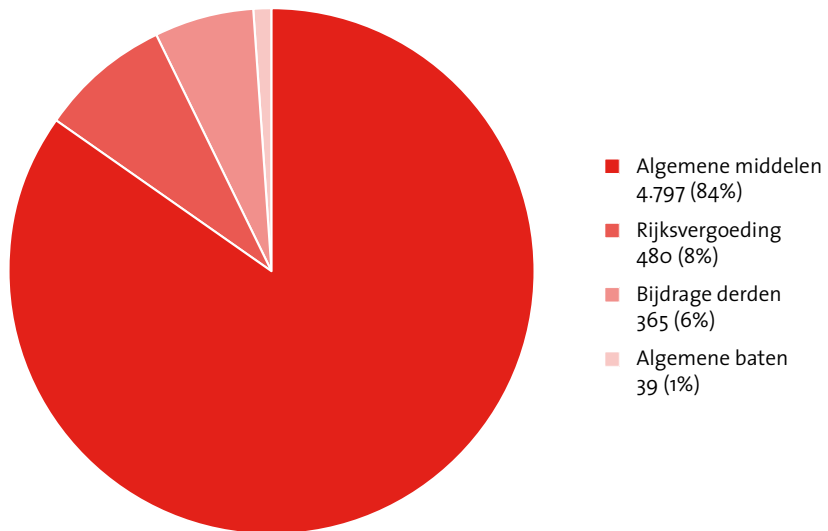
	Rekening 2009	Raming 2010	Raming 2011	Raming 2012	Raming 2013	Raming 2014
<b>Lasten (exclusief toevoegingen reserves)</b>						
Economie	2.116	1.848	1.878	1.398	1.398	1.397
Wonen	3.801	3.618	2.666	2.185	1.984	1.982
Toerisme en recreatie	1.157	1.194	1.137	1.132	1.125	1.120
<b>Totaal lasten</b>	<b>7.074</b>	<b>6.660</b>	<b>5.681</b>	<b>4.715</b>	<b>4.507</b>	<b>4.499</b>
<b>Baten (exclusief onttrekkingen reserves)</b>						
Economie	813	344	823	343	343	343
Wonen	11.678	52	63	62	62	62
Toerisme en recreatie	0	0	0	0	0	0
<b>Totaal baten</b>	<b>12.491</b>	<b>396</b>	<b>886</b>	<b>405</b>	<b>405</b>	<b>405</b>
<b>Saldo (exclusief mutaties reserves)</b>						
Economie	1.303	1.504	1.055	1.055	1.055	1.054
Wonen	-7.877	3.566	2.603	2.123	1.922	1.920
Toerisme en recreatie	1.157	1.194	1.137	1.132	1.125	1.120
<b>Saldo programma 10 (exclusief mutaties reserves)</b>	<b>-5.417</b>	<b>6.264</b>	<b>4.795</b>	<b>4.310</b>	<b>4.102</b>	<b>4.094</b>
Toevoegingen reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves	0	0	0	0	0	0
<b>Saldo programma 10 (inclusief mutaties reserves)</b>	<b>-5.417</b>	<b>6.264</b>	<b>4.795</b>	<b>4.310</b>	<b>4.102</b>	<b>4.094</b>
<b>In de ramingen begrepen investeringen</b>						
<b>Investerings met maatschappelijk nut</b>						
Vervanging selectieve toegang kernwinkelgebied			0	1.007	0	0
<b>Totaal aan investeringen</b>			<b>0</b>	<b>1.007</b>	<b>0</b>	<b>0</b>



**Aandeel in de totale gemeentebegroting**



**Waar komt het geld vandaan?**



## 11. Werk en inkomen

### Missie

*'Het voorkomen van langdurige uitkeringsafhankelijkheid, het bevorderen van de zelfredzaamheid en participatie van uitkeringsgerechtigden en overige minima en het voorkomen en aanpakken van misbruik sociale zekerheid'*

### Context en achtergronden

Bij de opstelling van dit plan zijn (juni 2010) de eerste signalen van economisch herstel zichtbaar. Volgens de prognose van het Centraal Planbureau (CPB) zal de economie in 2010 en 2011 licht groeien. De economische ramingen van het Rijk worden echter nog gekenmerkt door grote onzekerheden. De groei kan immers mee of tegenvallen. Verder zijn de nieuwe kabinetsplannen nog niet vastgesteld en is er nog onrust op de Europese financiële markten. Kortom, er zijn nog veel onzekere externe factoren die de effecten van het beleid op het terrein van Werk en Inkomen beïnvloeden. Voor de bijstandsontwikkeling rekent het CPB met 15% groei in 2010 en 2% in 2011. De effecten van economisch herstel zullen namelijk eerst zichtbaar worden in verminderde instroom in de WW. De uitstroom blijft echter nog beperkt omdat de arbeidsreserves (door een verminderde arbeidsproductiviteit en deeltijd WW tijdens de recessie) eerst worden benut door de bedrijven. De groei in werkgelegenheid is dus nog minimaal. Dit betekent dat op korte termijn geen herstel verwacht wordt binnen het beleidsterrein Werk en Inkomen. Het is aannemelijk dat vanaf 2012 een verbetering zichtbaar wordt. Deze is echter nog niet in de begroting doorgerekend omdat hiervoor nog geen betrouwbare prognoses zijn afgegeven. In deze begroting hebben we daarom vooralsnog, de volgende keuzes gemaakt:

- Prognose op basis van ongewijzigd beleid (bijvoorbeeld op het terrein van minimabeleid en schuldhulpverlening);
- Autonome stijging aantallen cliënten en overige minima op basis van CPB voorspellingen (15% en 2% in respectievelijk 2010 en 2011);
- Stabiele lijn voor 2012 t/m 2014 omdat er nog geen betrouwbare prognose gemaakt kan worden.

De autonome groei van het klantenbestand heeft als effect dat er in absolute zin sprake zal zijn van een groei van het gebruik van de dienstverlening en de financiële regelingen en daarmee op de middelen. De groei in de doelgroep zien we uiteraard ook terug in een toename van de vraag naar schuldhulpverlening.

Vanuit het bestaande beleidskader zal de inzet van Sociale Zekerheid gericht zijn op het beperken van bijstandsgerechtigden via de volgende sporen:

Preventieve acties samen met ketenpartners UWV en onderwijs:

- Vanuit het werkgeversservicepunt 033 (Mobiliteitscentrum) worden met werkloosheid bedreigde werknemers van werk naar werk bemiddeld.

- Met name jongeren die (vroegtijdig) de school (ROC) verlaten zonder startkwalificatie en nog geen uitzicht hebben op werk, worden in het kader van actieplan jeugdwerkloosheid, zo veel mogelijk teruggeleid naar school zodat zij voor zichzelf een betere arbeidsmarktpositie kunnen realiseren. Ook is er voor de jongere de mogelijkheid om een leerwerk aanbod te ontvangen
- Goed gekwalificeerde werkzoekenden die een uitkering aanvragen krijgen direct werk aangeboden in het project Morgen Beginnen

In het verlengde van deze preventieve aanpak wordt aan jongeren tot 27 jaar eerst een werk-leeraanbod gedaan, voordat zij een beroep kunnen doen op een uitkering. Doel hiervan is het volgende te bereiken:

- Duurzame arbeidsparticipatie van jongeren in regulier werk;
  - Voorkomen dat jongeren een beroep moeten doen/aangewezen blijven op bijstand;
  - Investeren in kennis en vaardigheden van jongeren
- Deze aanpak (ofwel uitvoering van de Wet Investeren in Jongeren) is in het najaar van 2009 gestart.

Op maat gesneden re-integratieactiviteiten worden ingezet voor die uitkeringsgerechtigden die niet zonder de hulp van de gemeente aan het werk kunnen komen. Indien werk niet tot de mogelijkheden behoort wordt gekoerst op maximale maatschappelijke participatie.

Om zoveel mogelijk burgers aan het werk te krijgen is een goed contact met de werkgevers in de regio Amersfoort cruciaal. Vanuit een gezamenlijke werkgeversbenadering (gemeente en UWV) wordt door het werkgeversservicepunt 033 het aantal relaties met werkgevers vergroot en verstevigd. Met behulp van arrangementen (o.a. leren en werken) wordt het voor de werkgever gemakkelijk en aantrekkelijk gemaakt om mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen. Met Amfors (dat zich ontwikkelt van productiebedrijf naar leerwerkbedrijf voor de onderkant van de arbeidsmarkt) wordt in dit kader samengewerkt. Hierbij is o.a. sprake van het gebruik maken van elkaars werkgeverscontacten tussen de verschillende partijen. Ook voor de burgers is er steeds meer samenwerking binnen de Keten Werk en Inkomen middels een gezamenlijke dienstverlening en de doorontwikkeling van het Werkplein.

In de uitvoering van ons armoedebeleid gaat het erom de meest kwetsbare groepen te bereiken en hen te laten meedoen in de samenleving. Dat kan door hen een financieel steuntje in de rug te geven, maar belangrijker nog is de bevordering van zelfredzaamheid en participatie. Voor (gezinnen met) kinderen in armoede hebben we extra aandacht.

Omdat de grenzen tussen het minimabeleid en het overige participatiebeleid vervagen komen we in 2010 met een bijgestelde visie en in 2011 met voorstellen voor een herijking van het minimabeleid.

### Kaderstellende beleidsnota's

- "Doen wat je kunt" – beleidskader Werk en Inkomen 2005-2009;
- Het re-integratiepalet van de gemeente Amersfoort (2006);
- Visie op arbeidsmarktbeleid (2008);
- Visie op Wsw (2008);
- Opzet 1<sup>e</sup> lijnsvoorziening Bureau Schuldhulpverlening Amersfoort (2003).

## Werk

### Context en achtergronden

Binnen het beleidsspoor Werk streven we naar drie vormen van resultaat, te weten instroombeperking, doorstroom en uitstroom van cliënten. Voor deze drie resultaatgebieden staan hierna de beoogde doelstellingen geformuleerd. Als gevolg van de recessie zien we dat de effecten van het beleid in 2009 ten opzichte van 2008 zijn verminderd. Deze trend zien we ook nog in 2010. En op basis van CPB voorspellingen gaan we ook in 2011 nog uit van een toename van het bestand (2%). De ontwik-

kelingen na 2011 zijn nog te onzeker om te vertalen in effecten. In de begroting hebben we voor 2012, 2013 en 2014 daarom de effecten van 2011 neutraal gecontinueerd.

Door de recessie zijn relatief veel goed gekwalificeerde burgers werkloos. Een deel van deze groep komt na afloop van de WW-rechten in aanmerking voor een Wwb-uitkering. De aanwezigheid van meer goed gekwalificeerde werkzoekenden heeft een verdringingseffect op de arbeidsmarkt waardoor er minder uitstroommogelijkheden zijn voor Wwb-cliënten met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt.

Om de mate van ontwikkeling naar werk van cliënten te kunnen kwantificeren, werken we met de (participatie- en) re-integratieladder. De re-integratieladder maakt de ontwikkeling van cliënten zichtbaar. De eerste drie treden zijn gericht op zorg en activering, trede 4 en 5 betreffen scholing en arbeidstoeliding en positie 6, 7 en 8 zijn gericht op bemiddeling naar werk. Het aandeel stijgers op de re-integratieladder neemt verhoudingsgewijs af. Met name boven aan de ladder zal wel instroom plaatsvinden, maar minder uitstroom.

### Instroombeperking

Wat willen we bereiken:	
Het beperken van instroom in de WIJ en WWB.	
Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Direct werk aanbieden in plaats van een uitkering.	Goed gekwalificeerde burgers die een uitkering aanvragen en die duurzaam kunnen werken krijgen direct werk aangeboden in het project Morgen Beginnen.
Voorkomen instroom van jongeren in het kader van de WIJ (wet investering jongeren).	Jongeren die niet leren of werken krijgen een leer- of leerwerk-aanbod in het kader van de WIJ.
Van werk naar werk begeleiden.	Via het werkgeversservicepunt 033 en het mobiliteitscentrum worden burgers die bedreigd worden met ontslag doorgeplaatst naar andere werkgevers.
Re-integratie aanbieden in ketenverband.	Preventie van instroom in Wwb door in ketenverband vroegtijdig een re-integratieaanbod te doen. Activiteiten die samen met het UWV worden opgepakt zijn o.a. gericht op: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Wajong;</li> <li>• Niet Uitkeringsgerechtigden;</li> <li>• jongeren;</li> <li>• voorkomen overgang WW-Wwb;</li> <li>• 45+-ers.</li> </ul>
Gevestigde zelfstandigen en startende zelfstandigen begeleiden met (door)start.	Kleine zelfstandigen kunnen met bijvoorbeeld een Micro of BBZ krediet een (door)start maken met een eigen bedrijf.

Omschrijving	Bron	Realisatie		Streefwaarden			
				2011	2012	2013	2014
<b>Effectindicatoren</b>							
Totale instroom uitkering	SZ	942	2009	1.200	1.200	1.200	1.200
<b>Prestatie-indicatoren</b>							
Aandeel voorkomen uitkeringen via Morgen Beginnen	SZ	55%	2009	55%	55%	55%	55%

**Doorstroom**

<b>Wat willen we bereiken:</b>
De afstand tot de arbeidsmarkt verkleinen, bevordering van participatie en van deelname aan regulier werk.

<b>Wat gaan we er voor doen:</b>	<b>Toelichting:</b>
Trajecten op maat gericht op zorg en activering	Activering van cliënten met een zeer grote afstand tot werk. Zij doen bijvoorbeeld vrijwilligerswerk of werk met behoud van uitkering. Soms is eerst toeleiding naar zorg nodig.
Trajecten op maat gericht op werk	Klanten worden zo snel mogelijk toegeleid naar duurzaam werk, onder de noemer trajecten op maat. Er zijn circa 50 verschillende instrumenten waardoor het mogelijk is om maatwerk trajecten aan te bieden.
Trajecten voor starten eigen bedrijf	Uitkeringsgerechtigden worden begeleid tijdens de start van een eigen bedrijf door advies en Micro of BBZ-krediet.
Duale trajecten inburgeren en re-integreren op de arbeidsmarkt.	SZ voert in het kader van de Wet Inburgering trajecten uit voor Wwb-ers.

Omschrijving	Bron	Realisatie		Streefwaarden			
				2011	2012	2013	2014
<b>Effectindicatoren</b>							
Gemiddelde afstand tot de arbeidsmarkt gerelateerd aan de positie op de re-integratieladder:	SZ						
• % trede 0-3		71%	2009	68%	68%	68%	68%
• % trede 4-5		19%	2009	17%	17%	17%	17%
• % trede 6-8		10%	2009	15%	15%	15%	15%
% cliënten die stijgen op de re-integratieladder	SZ	28%	2009	33%	33%	33%	33%
% cliënten die stijgen nog dalen op de re-integratieladder	SZ	57%	2009	54%	54%	54%	54%
% cliënten die dalen op de re-integratieladder	SZ	15%	2009	13%	13%	13%	13%

**Uitstroom**

<b>Wat willen we bereiken:</b>
Bevorderen en realiseren van duurzame uitstroom uit de uitkering naar (o.a.) regulier werk.

<b>Wat gaan we er voor doen:</b>	<b>Toelichting:</b>
Werkgelegenheid in de regionale arbeidsmarkt bevorderen t.b.v. cliënten met een afstand tot werk.	Het Werkgeversservicepunt 033 zal via contacten met onder andere bedrijven, kenniscentra, opleidingsinstituten en branche-servicepunten meer banen genereren ten behoeve van werk voor cliënten aan de onderkant van de arbeidsmarkt.
Cliënten direct plaatsen op een reguliere baan.	Gekwalificeerde uitkeringsgerechtigden worden bemiddeld naar de reguliere arbeidsmarkt.
Cliënten via een leerwerktraject laten werken.	Cliënten via een combinatie van betaald werk en scholing plaatsen in een reguliere baan.
Cliënten via gesubsidieerd werk laten werken.	Cliënten met inzet van (tijdelijke) loonkostensubsidies regulier werk bieden.
Cliënten laten uitstromen als zelfstandige.	Cliënten kunnen met een Micro- of BBZ-krediet als zelfstandig ondernemer uitstromen.
Stimuleren van uitstroom van klanten door inzet van premies.	Als extra stimulans krijgen klanten een financiële premie bij succesvolle deelname aan werk, scholing en (schuld)hulpverleningstrajecten.
Bieden van nazorg bij realiseren van een plaatsing.	Nazorg is nodig om duurzaamheid van de geworven baan te realiseren.
Bevorderen van trajectafspraken met baangarantie.	Baangaranties voor minimaal 6 maanden bevorderen de duurzaamheid van een plaatsing.
Begeleiding bij overige vormen van uitstroom.	Naast regulier werk kunnen cliënten ook via andere kanalen uitstromen, zoals een studie met studiefinanciering of mantelzorg met PersoonsgebondenBudget of alimentatie e.d.

Omschrijving	Bron	Realisatie	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	
<b>Effectindicatoren</b>							
Aandeel uitstroom naar regulier werk	SZ	22%	2009	22%	22%	22%	22%
Netto uitstroom <sup>1</sup>	SZ	72%	2009	88%	88%	100%	100%
Aandeel duurzame uitstroom (niet binnen 1,5 jaar terug)	SZ	83%	2009	70%	70%	70%	70%
Totale uitstroom uitkering	SZ	762	2009	1.150	1.150	1.200	1.200
Aandeel snelle uitstroom (binnen 12 maanden na instroom)	SZ	41%	2009	45%	45%	45%	45%
Aandeel uitstroom langdurig uitkeringsgerechtigden (>5 jaar)	SZ	17%	2009	15%	15%	15%	15%
<sup>1</sup> Aantal beëindigde uitkeringen in een jaar t.o.v. aantal nieuwe uitkeringen in dat jaar.							

## WSW

### Context en achtergronden

De gemeente vervult de regierol op het regionale arbeidsmarktbeleid en de sociale werkvoorziening (Wsw). Het arbeidsmarktbeleid heeft vooral de focus op het verhogen van de arbeidsparticipatie. In de komende jaren richt zich de regierol bij de Wsw op:

- het streven om de Wsw-wachtlIJst zo klein mogelijk te houden en te activeren;
- een verhoogde deelname aan regulier werk (begeleid werken);

- behoud van beschutte sociale werkvoorziening voor de Wsw-geïndiceerden die daarop aangewezen zijn. Verder zijn cliëntenparticipatie en het inzetten van een persoonsgebonden budget voor Wsw-ers aandachtspunten in het Wsw-beleid. De uitvoering van de Wsw wordt in opdracht van de gemeente Amersfoort gedaan door RWA/Amfors. Deze organisatie bevindt zich in een omvormingsproces van productiebedrijf naar leerwerkbedrijf.

#### Wat willen we bereiken:

Het verhogen van de arbeidsparticipatie van WSW-geïndiceerden.

#### Wat gaan we er voor doen:

De WSW-wachtlIJst zo klein mogelijk houden en activeren.

Verhogen deelname in (begeleid) regulier werk.

Behouden beschermt werk

#### Toelichting:

De wachtlIJst zal toenemen, omdat als gevolg van de verminderde taakstelling door het Rijk er een beperking is op de instroom.

We willen zo veel mogelijk inzet van Wsw-werkenden in het reguliere bedrijfsleven.

Een beschermde werkplek zal noodzakelijk blijven voor een deel van de doelgroep.

Omschrijving	Bron	Realisatie	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	
<b>Effectindicatoren</b>							
Deelnemers WSW trajecten	RWA	853	2009	835	835	835	835
Aantal WSW-geïndiceerden op de wachtlIJst	SZ	127	2009	200	180	150	150
Aantal deelnemers sluitende aanpak WSW-wachtlIJst	SZ	22%	2009	50%	60%	60%	60%
Aandeel cliënten in beeld op WSW wachtlIJst	SZ	100%	2009	100%	100%	100%	100%
<b>Prestatie-indicatoren</b>							
Aandeel begeleid werken vanuit WSW	SZ	4,3%	2009	7%	8%	10%	10%

## Inkomen

### Context en achtergronden

Het hebben van ten minste een minimuminkomen is de eerste stap naar participatie en re-integratie. De gemeente verstrekt daartoe een vijftal verschillende uitkeringen. De focus ligt op een goede dienstverlening aan de klant, beter handhaven en een efficiënte uitvoeringsorganisatie.

In 2011 hebben we nog een stijgend aantal klanten als gevolg van de crisis. Onze ambitie is om een stijgend aantal klanten een zelfde niveau van dienstverlening te bieden. Een goede dienstverlening betekent een snelle afhandeling van aanvragen, een goede bereikbaarheid, weinig administratieve last en

een optimale ketensamenwerking zodat de klant altijd de juiste ingang heeft en geen schotten ervaart.

Handhaving draagt bij aan een terechte en niet langer dan noodzakelijke verstrekking van de uitkering. Ook in 2011 investeren we in preventie en fraudealertheid, zodat we signalen tijdig zien en oppakken. Fraude voorkomen of snel stoppen bespaart zowel uitkeringsgelden als uitvoeringskosten. Onze handhaving blijft risico- en signaalgestuurd en gaat uit van streng zijn aan de poort en controle op maat. Teveel en onterecht ontvangen uitkering wordt teruggevorderd.

### Dienstverlening

#### Wat willen we bereiken:

Het klantvriendelijk, rechtmatig en efficiënt verstrekken van uitkeringen aan de inwoners van Amersfoort.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Snelle afhandeling van aanvragen	Aandeel afgehandelde aanvragen binnen 4 weken naar 60%. Uitbreiden van het snelloket.
Optimale ketensamenwerking	Doorontwikkelen van het Werkplein en geïntegreerde dienstverlening in de keten, zodat de klant in de keten één aanspreekpunt heeft.
Goede bereikbaarheid	Invoering KCC voor Sociale Zekerheid. Uitbreiden digitale aanvraagmogelijkheden met DigiD.
Administratieve lastenvermindering	Verminderen rapportages en hergebruiken van gegevens. Verder voorkomen van dubbele uitvraag.

Omschrijving	Bron	Realisatie	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	
<b>Effectindicatoren</b>							
Aandeel tevreden klanten (3 jaarlijks onderzoek)	SZ	80%	2009	80%	80%	80%	80%
Verhouding uitvoeringskosten en uitkeringskosten	SZ	18%	2009	19%	19%	19%	19%
% huishoudens met een bijstandsuitkering in Amersfoort inclusief 65+	CBS	4,3%	2009	5,4%	5,5%	5,5%	5,5%
Aantal klanten <65 jaar	SZ	2.125	2009	2.650	2.700	2.700	2.700
Aantal WIJ <27 jaar	SZ	68	2009	250	230	210	190
<b>Prestatie-indicatoren</b>							
Aandeel binnen 4 weken afgehandelde aanvragen Wwb	SZ	57%	2009	65%	65%	65%	65%

**Handhaving****Wat willen we bereiken:**

Het bevorderen van de naleving van regels door klanten en het effectief bestrijden van fraude.

<b>Wat gaan we er voor doen:</b>	<b>Toelichting:</b>
Aandacht voor preventie	Intensieve controle aan de poort bij verhoogd frauderisico. Aandacht voor voorlichting via internet, nieuwsbrief en informatiemap.
Handhaving borgen in de organisatie	Hogere fraudealertheid bij alle medewerkers Sociale Zekerheid door training en intensieve aandacht.
Controle- en opsporingsonderzoeken op maat.	Aandacht voor proportionaliteit en snel resultaat door het efficiënt inzetten van onderzoeksinstrumenten.
Terugvorderen	Teveel en onterecht ontvangen uitkeringsgelden worden teruggevorderd.

Omschrijving	Bron	Realisatie	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	
<b>Effectindicatoren</b>							
Strafrechtelijk fraudebedrag t.o.v. uitgaven I-deel.	SZ	1%	2009	2%	2%	2%	2%
<b>Prestatie-indicatoren</b>							
Aandeel aan de poort afgewezen aanvragen	SZ	9%	2009	10%	10%	10%	10%
Aandeel door fraude beëindigde uitkeringen	SZ	4%	2009	5%	6%	6%	6%
Incasso-ontvangsten t.o.v. saldo	SZ	62%	2009	65%	65%	65%	65%
Incasso-afboekingen t.o.v. saldo	SZ	21%	2009	21%	21%	21%	21%

## Minimabeleid

**Context en achtergronden**

Ook het minimabeleid is gericht op participatie. Het langdurig leven op een minimum inkomen is meer dan alleen een financieel probleem. De grenzen tussen minimabeleid en het overige participatiebeleid van de gemeente vervagen. In 2010 komen wij met een bijgestelde visie. Wij willen dat de financiële regelingen voor minima meer bijdragen aan activering, efficiënter worden uitgevoerd en meer burgers bereiken. In 2010 komen wij met voorstellen. In afwachting van dit nieuwe beleid is het nog niet mogelijk om streefwaarden voor 2011 en verder vast te stellen. Deze zijn daarom stabiel gehouden.

Met het minimabeleid beogen we dus meer burgers met een minimuminkomen te laten participeren in de maatschappij en snel financieel te ondersteunen bij bijzondere kosten. Daar-

naast helpen we burgers die problematische schulden hebben. Voor deze drie resultaatgebieden staan hier de beoogde doelstellingen geformuleerd.

De doelgroep zal in omvang meegroeien met de groei van het aantal Wwb cliënten. Via voorlichting en een actieve benadering willen we deze nieuwe klanten snel bereiken.

Het is nog onduidelijk welke effecten de recessie zal hebben op de schuldhelpverlening. Het is immers aannemelijk dat meer mensen betalingsproblemen krijgen bij het wegvallen van inkomsten. Tegelijkertijd zien we ook dat burgers voorzichtiger zijn met hun uitgaven en het aangaan van leningen. Per saldo is het daarom nog lastig om het mogelijke effect te duiden.



## Participatie

<b>Wat willen we bereiken:</b>
Het verhogen van zelfredzaamheid en participatie van minima.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Niet gebruik tegengaan.	Door toename van bestandsanalyses en koppelingen kunnen burgers die geen gebruik maken actief benaderd worden. Ook vanuit de Amersfoort Vernieuwt Teams zullen burgers benaderd worden.
In de samenwerking met intermediairs de regierol vorm en inhoud geven.	Met betrokken intermediairs maken we afspraken over het signaleren van minimahuishoudens en over het gezamenlijke financiële en maatschappelijke hulpaanbod om daarmee participatie te bevorderen.
Regeling schooltas aanbieden.	Om te stimuleren dat schoolgaande kinderen (12-18 jarigen) voldoende participeren worden de extra kosten die hiermee samenhangen deels gecompenseerd met deze regeling.
Regeling Sociale participatie aanbieden.	Om te stimuleren dat ook burgers met een minimuminkomen participeren via bijvoorbeeld sport en culturele activiteiten kunnen zij hiervoor per gezinslid een extra vergoeding krijgen.
Gebruik Jeugdsportfonds stimuleren en experiment Jeugd Cultuurfonds.	Intermediairs kunnen kinderen aanmelden voor gratis deelname aan sportactiviteiten.
Proactieve dienstverlening voor overige minima.	Naast de inwoners die vanuit de Wwb uitkering bekend zijn bij SZ willen we ook overige minima het dienstverleningsaanbod proactief aanbieden. Het beleid krijgt hiermee ook een sterke preventieve en activerende werking.
Uitbreiden dienstverleningsaanbod e-loket.	Steeds meer aanvragen aanbieden via Internet.

Omschrijving	Bron	Realisatie	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	
<b>Effectindicatoren</b>							
Totaal percentage bereikte huishoudens in de doelgroep tot 105% van het minimum met één of meerdere regelingen. <sup>1</sup>	O&S en SZ	89%	2009	90%	90%	90%	90%
<b>Prestatie-indicatoren</b>							
Gebruik huishoudens schooltas regeling t.o.v. 105%-inkomens met kinderen <sup>2</sup>	SZ	85%	2009	85%	85%	85%	85%
Aandeel huishoudens tot 105% die gebruik maken van sociale participatie	SZ	54%	2009	54%	54%	54%	54%
Gebruik jeugdsportfonds	SZ	329	2009	414	414	414	414
<p><sup>1</sup> De exacte doelgroep is niet bekend en daarom werken we met de meest betrouwbare bron, de uitgave Amersfoort in cijfers. Hieruit halen we de inkomensgroep tot 105% van bijstandsniveau. Dit is rond het bijstandsniveau en betreft naar schatting 5.400 huishoudens als afgeleide van de groei in het Wwb-bestand. Hierbij is niet iedereen rechthebbend qua minimabeleid omdat een deel vermogen zal hebben. Indien we een grotere groep selecteren bijvoorbeeld 110% of 120% wordt het aantal echte minimahuishoudens minder betrouwbaar omdat er dan steeds meer huishoudens met vermogen worden meegenomen.</p> <p><sup>2</sup> Het aantal huishoudens met kinderen tot 105% is niet exact bekend. Op bijstandsniveau weten we wel dat 26% alleenstaande ouder is en 58% alleenstaand. Van de gezinnen is niet exact bekend of er kinderen zijn. We schatten dat circa 30% van de 5.400 huishoudens kinderen heeft (dat zijn dus 1.620 huishoudens). Hiervan zullen circa 1.375 huishoudens met kinderen tussen 12-18 jaar zijn.</p>							

**Inkomenspositie****Wat willen we bereiken:**

Financiële compensatie van inwoners met een minimuminkomen.

<b>Wat gaan we er voor doen:</b>	<b>Toelichting:</b>
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen.	Wwb cliënten krijgen kwijtschelding van gemeentelijke belastingen.
Bijzondere bijstand aanbieden.	Bij bijzondere noodzakelijke kosten kunnen minima huishoudens bijzondere bijstand ontvangen.
Langdurigheidtoeslag (LDT) aanbieden.	Reserves verminderen bij een langdurig laag inkomen, via de langdurigheidtoeslag wordt dit deels gecompenseerd.
Ouderen een toeslag aanbieden.	De Amersfoort plus regeling biedt ouderen extra financiële ruimte.
Collectieve ziektekostenverzekering (CZM)	Door inwoners met een laag inkomen een korting aan te bieden op de ziektekostenverzekering zijn deze burgers goed verzekerd.
Snel afhandelen eenvoudige aanvragen.	Via een 'snelloket' worden eenvoudige regelingen op dagbasis beoordeeld.

Omschrijving	Bron	Realisatie	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	
<b>Effectindicatoren</b>							
Totaal percentage bereikte huishoudens in de doelgroep tot 105% van het minimum met één of meerdere regelingen <sup>1</sup>	O&S en SZ	81%	2009	90%	90%	90%	90%
<b>Prestatie-indicatoren</b>							
Aandeel huishoudens tot 105% die gebruik maken van bijzondere bijstand <sup>2</sup>	SZ	38%	2009	38%	38%	38%	38%
Gebruik LDT t.o.v. doelgroep <sup>3</sup>	SZ	65%	2009	68%	68%	68%	68%
Gebruik personen CZM t.o.v. doelgroep <sup>4</sup>	SZ	72%	2009	72%	72%	72%	72%
Gebruik huishoudens Amersfoort Plus t.o.v. doelgroep <sup>5</sup>	SZ	93%	2009	93%	93%	93%	93%
Aandeel binnen 2 weken afgehandelde aanvragen minimaregelingen	SZ	72%	2009	80%	85%	90%	95%
Aandeel binnen 4 weken afgehandelde aanvragen minimaregelingen	SZ	84%	2009	85%	90%	95%	98%
Aandeel direct toegekende regelingen (ambtshalve)	SZ	24%	2009	30%	35%	40%	45%
<p><sup>1</sup> 105% is rond het bijstandsniveau betreft circa 5.400 huishoudens. Dit is een berekend cijfer als afgeleide van de groei in het Wwb bestand in Amersfoort. Hierbij is niet iedereen rechthebbend qua minimumbeleid omdat een deel vermogen zal hebben.</p> <p><sup>2</sup> Bijzondere bijstand is alleen van toepassing bij noodzakelijke bijzondere kosten en zal dus nooit een volledig bereik realiseren omdat niet iedereen elk jaar een bijzondere omstandigheid heeft.</p> <p><sup>3</sup> Bij een langdurigheidtoeslag gaat het om meer dan drie jaar bijstandsniveau. De exacte omvang van de doelgroep is niet bekend. Op basis van ervaringscijfers uit de Wwb schatten we dat 35% van de inkomensgroep tot 105% van bijstandsniveau langdurig op dit niveau zit. Dit zijn 1.890 huishoudens.</p> <p><sup>4</sup> We weten niet exact hoeveel huishoudens gevormd worden uit de deelnemers aan de CZM. Op grond van ervaringscijfers uit de Wwb rekenen we met een geschatte huishoudensamenstelling van 1,4 personen op dit niveau.</p> <p><sup>5</sup> Op grond van cijfers van de SVB en Wwb is de omvang van de groep 65+ op minimuminkomensniveau geschat op 2.000 huishoudens.</p>							

## Problematische schulden

### Context en achtergrond

Sinds het laatste kwartaal van 2009 neemt de vraag naar schuldhulpverlening ook in Amersfoort toe. De verwachting is dat de omvang van de hulpvraag in ieder geval tot in 2011 blijft stijgen. Daarnaast zien we dat de complexiteit van de hulpvraag en dus ook van de hulpverlening toeneemt. De nieuwe Wet op de gemeentelijke schuldhulpverlening, die naar verwachting in de loop van 2010 ingaat, stelt bovendien nieuwe eisen aan de inrichting van de gemeentelijke schuldhulpverlening. Gemeenten worden een aantal nieuwe instrumenten aangereikt die ondersteunen bij het voldoen aan die eisen. In het licht van deze ontwikkelingen en daarnaast teruglopende rijksmiddelen wordt in het tweede kwartaal van 2010

onderzoek gedaan naar een mogelijk aangepaste opzet van de schuldhulpverlening in Amersfoort.

De schuldhulpverlening wordt in Amersfoort uitgevoerd door Stadsring 51. Met Stadsring 51 worden jaarlijks afspraken gemaakt over de dienstverlening. Voor 2011 en verder zijn met Stadsring 51 nog geen afspraken gemaakt. De hieronder vermelde waarden zijn gebaseerd op de meest recente doelstellingen.

Bij schuldhulpverlening kan er op diverse niveaus effect worden bereikt. Ten eerste door situatie te stabiliseren of de omvang van het probleem te verminderen. Daarnaast is er succes mogelijk door het treffen van betalingsregelingen. De resultaten kunnen niet opgeteld worden omdat er overlap kan zijn.

### Wat willen we bereiken:

Het voorkomen, oplossen of stabiliseren van de schuldsituatie van de inwoners van Amersfoort met problematische schulden.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Schuldhulpverlening aanbieden.	Instrumenten die geboden kunnen worden zijn o.a. budgetbegeleiding, crisisinterventie, budgetbeheer, nazorg en intensieve trajecten voor dak- en thuislozen en sommige mensen die in een re-integratietraject zitten.
Preventieve financiële hulpverlening.	Instrumenten zijn o.a. budgetcursussen, gastlessen op scholen en voorlichting bij maatschappelijke organisaties. Daarnaast proberen we mensen op bepaalde armoede-risicomomenten (bijvoorbeeld het verliezen van een baan) te informeren over de financiële consequenties.
Proactief handelen om deurwaarderstraject te voorkomen.	Met schuldeisers die frequent proberen te incasseren via een beslag op de uitkering worden sociale incassoafspraken gemaakt. Met bijvoorbeeld woningbouwverenigingen en energiemaatschappijen proberen we een snelle regeling te realiseren om problematische schulden te voorkomen.

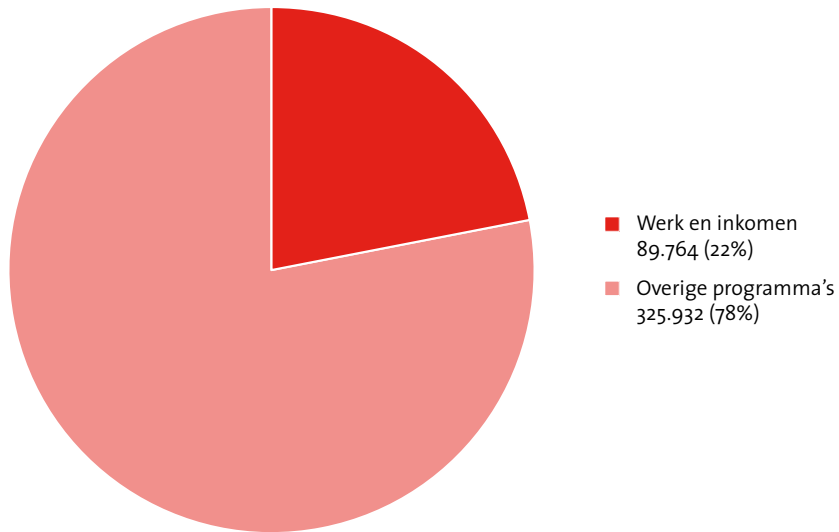
Omschrijving	Bron	Realisatie		Streefwaarden			
				2011	2012	2013	2014
<b>Effectindicatoren</b>							
Aantal hulpvragen	Stadsring 51	1.111	2009	1.360	1.360	1.360	1.360
Aandeel stabilisatie schulden	Stadsring 51	6%	2009	3%	3%	3%	3%
Aandeel geen problematische schulden	Stadsring 51	37%	2009	34%	34%	34%	34%
Aandeel ingediende gerealiseerde betalingsregelingen	Stadsring 51	15%	2009	16%	16%	16%	16%
<b>Prestatie-indicatoren</b>							
Aandeel aanvraag minnelijke schuldregelingen geslaagd	Stadsring 51	24%	2009	25%	25%	25%	25%
Aandeel aanvraag wettelijke schuldregelingen geslaagd	Stadsring 51	92%	2009	60%	60%	60%	60%
Schuldregeling succesvol afgerond	Stadsring 51	60%	2009	40%	40%	40%	40%

**Financiële toelichting**

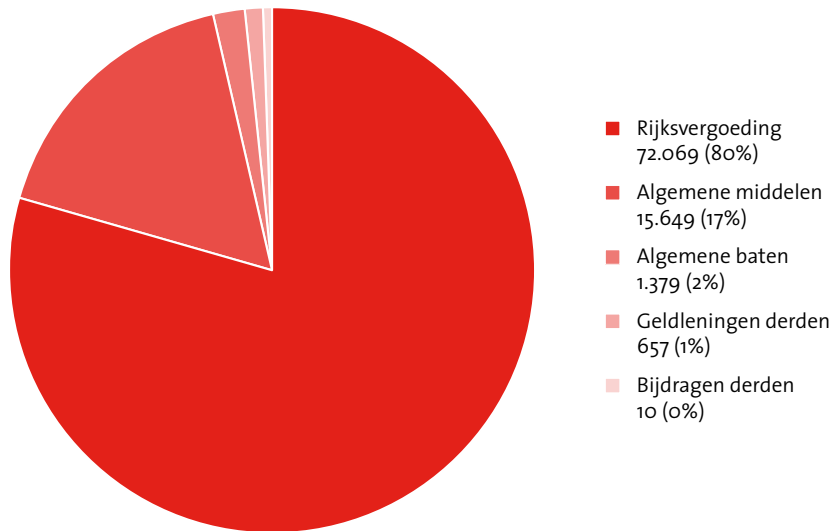
(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2009	Raming 2010	Raming 2011	Raming 2012	Raming 2013	Raming 2014
<b>Lasten (exclusief toevoegingen reserves)</b>						
Werk	37.420	34.706	34.579	33.476	32.792	32.489
Inkomen	46.494	39.558	47.334	50.320	50.523	50.345
Minimabeleid	8.577	7.849	7.851	7.844	7.839	7.831
<b>Totaal lasten</b>	<b>92.491</b>	<b>82.113</b>	<b>89.764</b>	<b>91.640</b>	<b>91.154</b>	<b>90.665</b>
<b>Baten (exclusief onttrekkingen reserves)</b>						
Werk	33.858	32.457	32.152	31.577	30.935	30.675
Inkomen	36.236	31.537	41.546	44.319	44.055	44.048
Minimabeleid	738	417	417	417	417	417
<b>Totaal baten</b>	<b>70.832</b>	<b>64.411</b>	<b>74.115</b>	<b>76.313</b>	<b>75.407</b>	<b>75.140</b>
<b>Saldo (exclusief mutaties reserves)</b>						
Werk	3.562	2.249	2.427	1.899	1.857	1.814
Inkomen	10.258	8.021	5.788	6.001	6.468	6.297
Minimabeleid	7.839	7.432	7.434	7.427	7.422	7.414
<b>Saldo programma 11 (exclusief mutaties reserves)</b>	<b>21.659</b>	<b>17.702</b>	<b>15.649</b>	<b>15.327</b>	<b>15.747</b>	<b>15.525</b>
Toevoegingen reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves	0	0	0	0	0	0
<b>Saldo programma 11 (inclusief mutaties reserves)</b>	<b>21.659</b>	<b>17.702</b>	<b>15.649</b>	<b>15.327</b>	<b>15.747</b>	<b>15.525</b>

**Aandeel in de totale gemeentebegroting**



**Waar komt het geld vandaan?**



## 12. Financiën en belastingen

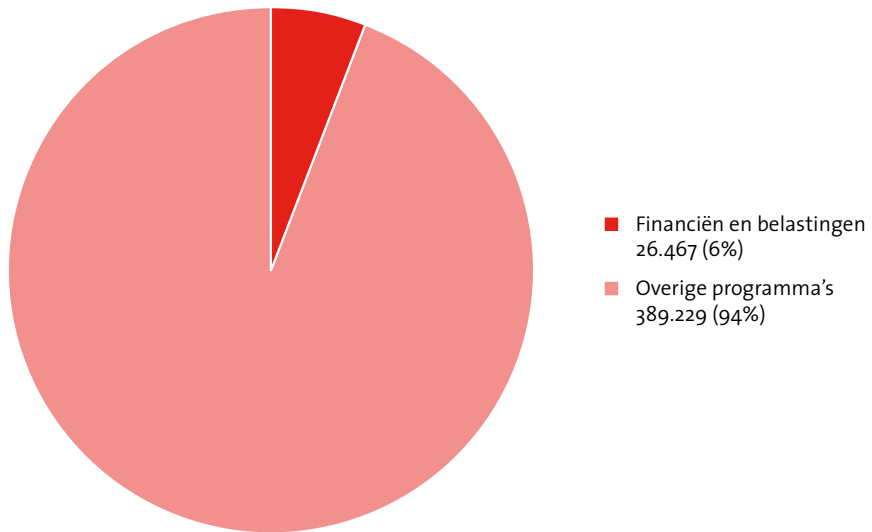
In dit programma zijn alleen de cijfers weergegeven, de inhoudelijke verantwoording vindt plaats in de paragraaf Lokale lasten, de paragraaf Bedrijfsvoering en de paragraaf Treasury.

### Financiële toelichting

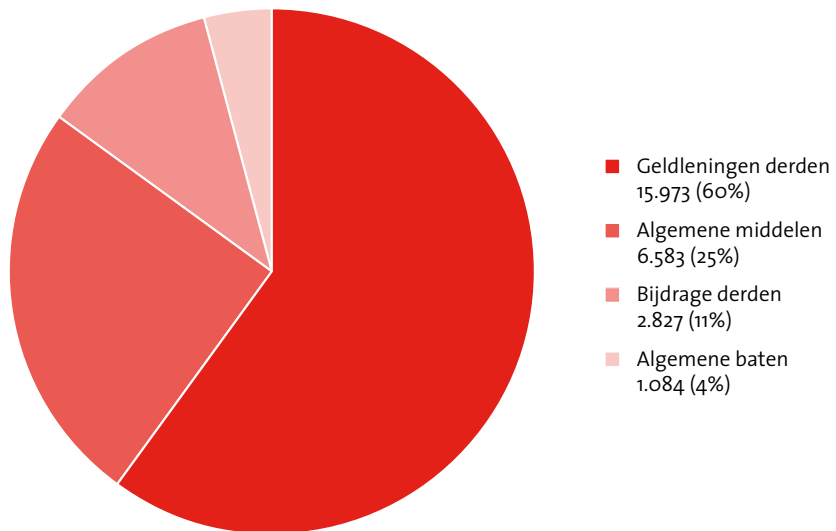
(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2009	Raming 2010	Raming 2011	Raming 2012	Raming 2013	Raming 2014
<b>Lasten (exclusief toevoegingen reserves)</b>						
Algemene baten en lasten	7.069	2.902	6.866	5.079	2.627	520
Algemene uitkering gemeentefonds	0	0	0	0	0	0
Belastingen en heffingen	4.074	4.004	3.622	3.655	3.654	3.633
Geldleningen en beleggingen	18.485	17.847	15.979	15.979	15.979	15.979
<b>Totaal lasten</b>	<b>29.628</b>	<b>24.753</b>	<b>26.467</b>	<b>24.713</b>	<b>22.260</b>	<b>20.132</b>
<b>Baten (exclusief onttrekkingen reserves)</b>						
Algemene baten en lasten	9.749	3.771	3.987	5.058	5.310	4.812
Algemene uitkering gemeentefonds	151.353	154.711	151.496	147.143	143.785	141.028
Belastingen en heffingen	51.928	51.586	52.674	53.506	54.102	54.787
Geldleningen en beleggingen	29.431	26.246	24.826	20.390	20.390	20.390
<b>Totaal baten</b>	<b>242.461</b>	<b>236.314</b>	<b>232.983</b>	<b>226.097</b>	<b>223.587</b>	<b>221.017</b>
<b>Saldo (exclusief mutaties reserves)</b>						
Algemene baten en lasten	-2.680	-869	2.879	21	-2.683	-4.292
Algemene uitkering gemeentefonds	-151.353	-154.711	-151.496	-147.143	-143.785	-141.028
Belastingen en heffingen	-47.854	-47.582	-49.052	-49.851	-50.448	-51.154
Geldleningen en beleggingen	-10.946	-8.399	-8.847	-4.411	-4.411	-4.411
<b>Saldo programma 12 (exclusief mutaties reserves)</b>	<b>-212.833</b>	<b>-211.561</b>	<b>-206.516</b>	<b>-201.384</b>	<b>-201.327</b>	<b>-200.885</b>
Toevoegingen reserves	14.097	8.656	11.107	2.571	3.228	2.070
Onttrekkingen reserves	32.195	29.873	24.849	8.931	7.221	6.874
<b>Saldo programma 12 (inclusief mutaties reserves)</b>	<b>-230.931</b>	<b>-232.778</b>	<b>-220.258</b>	<b>-207.744</b>	<b>-205.320</b>	<b>-205.689</b>
<b>In de ramingen begrepen investeringen</b>						
<b>Investerings met een economisch nut</b>						
Facilitaire zaken			529	2.265	154	156
ICT			1.851	2.058	3.819	2.491
Financiële systemen			916	0	0	0
Personeelssystemen			403	0	0	0
Overigen			0	0	109	0
<b>Totaal aan investeringen</b>			<b>3.699</b>	<b>4.323</b>	<b>4.082</b>	<b>2.647</b>

**Aandeel in de totale gemeentebegroting**



**Waar komt het geld vandaan?**



# 4. Paragrafen

## 1. Duurzaamheid

### Missie

*In het coalitieakkoord hebben wij aangekondigd dat we binnen een jaar met een integraal programma duurzaamheid komen. Daarmee willen we de aanpassing naar een duurzame samenleving op gang te brengen, waarin economische, ecologische en sociaal-culturele aspecten in evenwicht zijn. Of korter gezegd wij zijn een 'Stad met een hart voor de toekomst.'*

### Kaderstellende beleidsnota's

Economische Agenda 2010.

- Economische Visie Amersfoort 2030 'Een vitale stad in een complete regio'.
- Programma Groen Blauwe Structuur.
- Milieubeleidsplan 2008-2011.
- Klimaatactieplan 2009-2011.
- Beleidskader Wmo Amersfoort Ondersteunt 2008-2011.
- Welzijn in Amersfoort 2010-2015: Visie op het welzijnswerk in Amersfoort.
- Actie op de uitval: actieprogramma onderwijsbeleid 2007-2010;
- Actualisering jeugdbeleid: Operatie Amersfoort Jong: 2007-2010;
- Operatie Amersfoort Jong 2007-2010: de 11 blikvangers;
- Verordening overleg lokaal onderwijsbeleid 1999;

### Context en achtergronden

*'De economische crisis en crises op het gebied van voedsel en energie maken duidelijk dat er structurele veranderingen in de wereld noodzakelijk zijn. Het streven naar duurzame ontwikkeling moet veel serieuzer worden aangepakt. Het kabinet moet duurzaamheid tot topprioriteit verheffen en komen met een 'structurele innovatieaanpak voor duurzaamheid'. Zo ontstaan kansen voor economische groei en werkgelegenheid.'*  
*Aldus de Sociaal Economische Raad (SER) in april 2010 in het una-nieme advies onder de titel 'Meer werken aan duurzame groei'.*

In Amersfoort staan we voor de duurzame ontwikkeling van onze stad en nemen we onze verantwoordelijkheid. In het coalitieakkoord hebben we daarover een aantal richtinggevende uitspraken gedaan o.a.:

- "In deze bestuursperiode zetten wij daadwerkelijk stappen voorwaarts op weg naar een CO<sub>2</sub> neutrale stad (...) en hechten grote waarde aan biodiversiteit";
- "De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld en krijgt zicht op de mate van duurzaamheid van haar maatregelen (sociaal-culturele, ecologische en economische samenhang van maatregelen zijn in beeld)";
- "Geen van de beleidsterreinen ontkomt aan een kritische doorlichting (...). Wij willen relatief ontzien: onderwijs, veiligheid, economie en bereikbaarheid, sport en investeringen voor duurzaamheid";

- "Uiteindelijk is duurzaamheid ook heel rendabel (...). Het is goed om hierin te investeren".

Onze ambitie om samen met onze partners in de stad te werken aan een toekomstbestendige balans tussen economie, ecologie en sociaal culturele kwaliteiten van onze stad is ons menens. Dat kan ook niet anders als we het klimaatvraagstuk serieus nemen. Daarnaast weten we dat onze afhankelijkheid van fossiele energiebronnen op de lange termijn niet volhoudbaar is. Investeren in een schone, betrouwbare, innovatieve en betaalbare energievoorziening voor burgers en bedrijven is één van grote maatschappelijke opgaven in de komende jaren.

Maar er is meer. Kiezen voor een duurzame ontwikkeling van onze stad is ook onontkoombaar als we willen komen tot een versnelling van onze economische groei. Het bedrijfsleven in onze stad snapt als geen ander dat ze zich uiteindelijk uit de markt prijzen als ze niet investeren in duurzaamheid. Ze zijn dan ook volop aan de slag met de daarvoor noodzakelijke innovaties. De gedachte dat duurzaamheid als rem op de economische ontwikkeling zit is dus achterhaald. Of om de SER te citeren: 'Business as usual is geen optie, de economie zal structureel moeten verduurzamen.' Duurzaamheid geldt dus meer en meer als randvoorwaarde en aanjager van onze economie. Uiteraard gaat de ontwikkeling van onze stad verder dan alleen de economische doelen. Het gaat ons om een brede welvaartsontwikkeling waarbinnen ecologische, sociale en economische doelen met elkaar in evenwicht zijn.

Het programma duurzame ontwikkeling stelt ons in staat om samen met onze partners in de stad te komen tot de versterking en versnelling van onze inspanningen. Daarbij zijn we kritisch op onze eigen rol. De invloed van de gemeente is vaak beperkt. Wat we in ieder geval wel kunnen is goede initiatieven stimuleren en ondersteunen (energiebesparing, duurzame brandstoffen etc.). Ook kunnen we het onze partners die wel de doorslag kunnen geven het zo makkelijk mogelijk maken (vergunningen en andere gemeentelijke dienstverlening). Soms is onze invloed groter en kunnen we de rol van 'launching customer' vervullen (inkoop en aanbestedingen) of creëren we randvoorwaarden om innovaties toe te passen (bijvoorbeeld in de gebouwde omgeving). Uiteindelijk gaat het om de juiste mix tussen faciliteren, stimuleren en het creëren van de juiste randvoorwaarden.

Bij het opstellen van het programma nemen we de Brundtland-definitie die de basis is voor de Telosmethode. Deze methode wordt o.a. door de provincie Utrecht gehanteerd in de 'Staat van Utrecht'.



Deze definitie is:

*‘duurzame ontwikkeling is een ontwikkelingsproces gericht op het bevorderen van een evenwichtige groei (in balans) van de veerkracht en de kwaliteit van de natuur (ecologisch kapitaal), van het lichamelijke en geestelijk welzijn van mensen (het sociaal-cultureel kapitaal) en een gezonde economische ontwikkeling (het economisch kapitaal).’*

In het programma richten we ons op de optimale balans om te komen tot een duurzame ontwikkeling voor de stad Amersfoort. Als uitgangspunten daarvoor gelden naast het

coalitieakkoord de doelstellingen om als organisatie in 2011 CO<sub>2</sub> neutraal te zijn en als stad in 2030. Het verduurzamen van onze economie tot een groene economie (in het verlengde van de commissie van Ek en de Regionale Economische Agenda) en een sociaal robuust Amersfoort.

Hieronder geven we een doorkijk naar de mogelijke inhoud van het programma. Daarbij zijn we uitgegaan van de lopende (beleids)inspanningen en de nu te voorziene trends en ontwikkelingen. In het voorjaar van 2011 wordt het uitgewerkte programma aan de raad voorgelegd.

Wat willen we bereiken:
Samen met onze partners werken aan een toekomstbestendige balans tussen de economische, ecologische en sociaal-culturele kwaliteiten van de stad. Oftewel we wij zijn een ‘Stad met een hart voor de toekomst.’
Hierbij hanteren we 3 speerpunten: 1. De gemeentelijke organisatie is in 2011 CO <sub>2</sub> neutraal en de stad in 2030. 2. Duurzame ontwikkeling wordt bevorderd in de ruimtelijke planning en kwaliteit van bedrijventerreinen, woningen, wijken, stad en infrastructuur (weg, water en voorzieningen). 3. Voldoende en passende banen (groene werkgelegenheid), versterking van de (duurzame) kennis- en diensteneconomie en voortdurende innovatie ten behoeve van een de economie.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Binnen het programma zullen een aantal pijlers worden uitgewerkt waar we de komende periode maatregelen zullen nemen en projecten zullen uitvoeren.	Daarbij gaat het bijvoorbeeld om (eigen) huis op orde (duurzaam inkopen en bedrijfsvoering) het vergroenen van de gemeentelijke dienstverlening, groene economie(werken, leren & innoveren), ruimtelijke kwaliteit & duurzaam bouwen en energie & klimaat.
We kiezen scherp in het aantal projecten waaraan we deelnemen:	Om te bepalen aan welke projecten we deelnemen, hanteren we de volgende criteria: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Het belang van het project voor Amersfoort moet duidelijk zijn.</li> <li>• Als de gemeente niet meedoet aan het project gebeurt het niet (innoveren en versnellen).</li> <li>• Er wordt met het project een bijdrage geleverd aan meerdere kapitalen (economisch, ecologisch en/of sociaal-cultureel).</li> <li>• Het project draagt bij aan reductiemogelijkheden voor broeikasgassen (CO<sub>2</sub>, CH<sub>4</sub>, N<sub>2</sub>O etc.).</li> <li>• Het project voeren we samen met partners in de stad uit.</li> <li>• De kosteneffectiviteit van het project (rendement kosten versus opbrengsten).</li> </ul>
We leggen verbinding tussen en brengen versnelling aan bij de uitvoering van staand beleid.	Met de uitvoering van de Economische Agenda, het Programma Groen Blauwe structuur en het Klimaatactieplan worden al de nodige inspanningen verricht die een duurzame ontwikkeling mogelijk maken. Het programma richt zich zowel op het versterken en versnellen van deze inspanningen en het (ver)binden van (nieuwe) partijen om onze doelen te halen.
We (ver)binden partijen binnen en buiten onze stad die een bijdrage willen leveren aan de duurzame ontwikkeling van onze stad.	Veel van de doelen kunnen we niet zelf, maar willen en moeten we met partijen binnen en buiten onze stad realiseren.
In het voorjaar van 2011 wordt het programma aan de raad voorgelegd.	

In de begrotingsprogramma’s zijn al doelen opgenomen waarmee een bijdrage wordt geleverd aan de duurzame ontwikkeling van onze stad. Een aantal is doorvertaald in prestatie- en effectindicatoren.

De verantwoording over deze prestatie- en effectindicatoren vindt plaats in de betreffende programma’s. Na vaststelling van dit programma worden daar waar nodig nieuwe prestatie- en effectindicatoren toegevoegd.

## 2. Amersfoort 2.0

Centraal in het nieuwe collegeakkoord staat een andere, eigentijdse bestuursstijl, “een die meer ruimte geeft aan de eigen kracht van burgers in de stad en in bescheidenheid over de rol van de overheid”. Er moet meer ruimte komen voor initiatieven van bewoners en ondernemers, minder bureaucratie en grotere slagvaardigheid. Hierop spelen we in met het programma Amersfoort 2.0.

Amersfoort 2.0 is veelomvattend, raakt veel inhoudelijke thema's en brengt tal van uitdagingen. Het gaat onder andere over onze communicatie en participatie, interactieve beleidsprocessen,

over de dienstverlening, het verminderen van regeldruk, over huisvesting en ICT en het gemeentelijk personeelsbeleid.

Binnen de gemeentelijke organisatie wordt op allerlei plekken al gewerkt aan zaken die de 2.0 discussie raken. Denk aan de digitale dienstverlening (o.a. het digitaal afspraken maken bij Burgerzaken, digitaal bezwaar indienen, chatten met de gemeente, meldingen openbare ruimte per sms), de verbetering van het inter- en intranet, de inzet van social media, de digitale nieuwsbrief AmersfoortMail, et cetera. Het programma 2.0 verbindt deze zaken in één programma.

### Wat willen we bereiken:

Een eigentijdse bestuursstijl die ruimte geeft aan de eigen kracht van burgers in de stad en in bescheidenheid over de rol van de overheid met als ambities:

- Betere samenwerking met en meer ruimte voor initiatieven van bewoners, ondernemers en instellingen in de stad. Door gebruik te maken van de mogelijkheden van internet kan hun deskundigheid worden gemobiliseerd;
- Minder bureaucratie door minder regels, lage administratieve lasten en meer slagvaardigheid;
- Efficiënter afhandelen van klantcontacten door inzet van ICT en het gemeentelijk Klant Contact Centrum (KCC).

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Opstellen van Programmaplan en maken van de strategische keuzes: wat zijn de belangrijkste 2.0 thema's voor Amersfoort de komende jaren? Wat loopt er al, waar moeten we extra aan de slag, wat is haalbaar?	Per thema stellen we een actieplan op: wat gaan we doen en waarom, zijn er financiële consequenties? En waar kunnen we de stad op een 2.0 manier bij de discussie betrekken? De plannen moeten begin 2011 gereed zijn voor een eerste discussie.
Ambities formuleren voor de eigen gemeentelijke organisatie en inzichten rond 'het nieuwe werken'.	Wat vraagt 2.0 aan vaardigheden en competenties bij onze medewerkers en hun leidinggevendenden? Wat betekent het voor faciliteiten op het gebied van bijvoorbeeld huisvesting en ICT?
Innovatie door meer gebruik te maken van de mogelijkheden van internet.	Web 2.0 is interactief, afstanden spelen nauwelijks een rol, informatie en kennis worden sneller en breder verspreid, er zijn nieuwe manieren van samenwerken mogelijk via wiki's, forums en sociale netwerken. Zeker in Amersfoort, waar hard wordt gewerkt aan de aansluiting van de stad op het glasvezelnetwerk. Zowel voor beleidsprocessen binnen de gemeente, dienstverlening aan burgers en bedrijven als op het gebied van zorg en onderwijs biedt deze ontwikkeling nieuwe kansen.

## 3. Vathorst

### Vathorst is Amersfoort

In Vathorst wordt al meer dan 10 jaar gewerkt en gewoond. Er wonen inmiddels bijna 15.000 mensen, van jong tot oud. Kinderen gaan er naar school. Er is ruimte voor cultuur en ontmoeting. Voor de dagelijkse boodschappen is er een gloednieuw winkelcentrum; dat de kans krijgt om mee te groeien met de wijk. Vathorst is goed bereikbaar: met de trein, de bus, de fiets en de auto; hoewel er in bepaalde perioden van het jaar 's ochtends sprake is van filevorming op de Boulevard. En het beslag van geparkeerde auto's in de openbare ruimte is wel heel erg groot. De jeugd kan zich uitleven op een groot skatepark. Er wordt volop gesport in Vathorst, de behoefte aan sportvoorzieningen is groot en dat geeft soms ook ruimteproblemen. Restaurants en cafés hebben hun deuren geopend, in een enkel geval met minder succes. De natuurboerderij midden in het nieuwste stadsdeel van Amersfoort is een oase van rust. Vathorst is ook typisch Amersfoort. Veel bewoners verbinden zich aan de wijk, zijn betrokken bij de wijk en zetten zich vrijwillig in. Het 'jeugdige aandeel' in Vathorst is groot en weet in zijn algemeenheid zijn weg goed te vinden. Soms is er sprake van hangoverlast door jongeren. Vathorst is ondernemend op economisch, cultureel en maatschappelijk terrein. In Vathorst is veel ruimte voor het nemen van initiatieven. Vathorst is niet alleen wonen, maar ook werken. Ook dat is typisch Amersfoort. Zoals de Amersfoortse combinatie 'oud en nieuw' ook terug is te zien in Vathorst. In de landschappelijke en stedenbouwkundige inrichting van de wijk. Maar ook doordat vertrouwde functies in een nieuw jasje worden gestoken. Zoals de nieuwbouw van het zorgcentrum en verpleeghuis St. Pieters Blokland en van Scholen in de Kunst in ICOON. Kortom: Vathorst ligt al lang niet meer ver weg van de stad, daar ergens achter de rijksweg A1. Amersfoort heeft Vathorst in zijn armen gesloten en Vathorst is Amersfoort geworden.

### Vathorst een wereld van verschil

Dat was en blijft de ambitie. Wat voor Amersfoort opgaat, geldt ook voor Vathorst: 'doe maar bijzonder, dan doe je gewoon genoeg'. Niet omdat we ons met Vathorst zo nodig flink op de borst willen slaan, maar juist omdat Vathorst een duurzame wijk moet worden. Een wijk die Vathorsters de ruimte en mogelijkheden biedt om op hun eigen manier te kunnen wonen, werken, ontspannen, leren en uitgaan. Kortom om te kunnen leven. Dat we daarmee als stad op de goede weg zijn, blijkt uit de hoge tevredenheidcijfers van Vathorsters voor hun woning (8,4) en woonomgeving (7,6).

En: in welke nieuwbouwwijk kun je vanaf het begin al goed met de trein aankomen en vertrekken? In welke wijk die nog volop in ontwikkeling en aanbouw is, kun je gebruik maken van voorzieningen als de Kamers, het ICOON en de Brinkhorst? En wat te zeggen van de verschillende woongebieden binnen Vathorst? Wie meer landelijk wil wonen, kiest voor de Velden. Wie stedelijk wonen aanspreekt, vindt zijn plek in de Grachtenstad. En dorps wonen kan ook, in of aan de rand van Hooglanderveen. Maar vooral: Vathorst doen we samen. Met onze private partners in de publiekprivate samenwerking. Zichtbaar

in ons gezamenlijk bedrijf, Ontwikkelingsbedrijf Vathorst. Maar vooral ook samen met al die mensen die de wereld van verschil willen maken in Vathorst. Van bewoners tot ondernemers, van architecten tot bouwers, van beheerders tot toezichthouders, van professionals tot vrijwilligers, van bestaande tot nieuwe bewoners, van mensen in het onderwijs tot in de sport, van politici tot bestuurders, van wijkmanagers tot jeugdwerkers, van jong tot oud. In dat samen doen zit de kracht, de creativiteit, de vindingrijkheid en de slagvaardigheid om het verschil te maken. Vooral in deze tijd, waarin de economische perspectieven in een geheel ander daglicht zijn komen te staan en de woningmarkt drastisch is veranderd.

### Vathorst, in een veranderend perspectief

Vathorst loopt door alle programma's van deze begroting heen. Dat is ook logisch, immers we werken samen aan een compleet stadsdeel. De voornemens op de verschillende beleidsterreinen voor Vathorst zijn in de onderscheiden programma's beschreven. We gaan die hier niet herhalen. Wel willen we in deze paragraaf het bredere perspectief schetsen waarbinnen Vathorst de komende jaren verder tot ontwikkeling zal worden gebracht.

### Van buitenstedelijke naar binnenstedelijke ontwikkeling

De opgave voor Vathorst krijgt steeds meer het kenmerk van ontwikkelen in bestaand stedelijk gebied. De helft van de in totaal ruim 10.000 woningen is inmiddels gereed. Er wonen al bijna 15.000 mensen. Dat vraagt om versterking van de communicatie met bewoners en belanghebbenden, het invulling geven aan participatie door Vathorsters bij de verdere ontwikkeling van de wijk, het accent nog meer leggen op het voorkomen van overlast tijdens de uitvoering van werken en op het goed beheren van de openbare ruimte. Ontwikkelingsbedrijf Vathorst is daarom gevraagd met een geactualiseerd Communicatieplan Vathorst te komen en om zich fundamenteel te beraden op de wijze waarop de uitvoering van de resterende bouw gefaseerd gestalte zou moeten krijgen. Voor het beheer van de openbare ruimte in Vathorst hebben we met OBV een specifiek contract gesloten, waarin voldoende waarborgen zijn opgenomen voor een bij dit stadsdeel passend beheer.

### De maatschappelijke opgave komt meer centraal te staan

We zouden Vathorst vooral kunnen zien als een productieopgave. Productie van vastgoed, infrastructuur en bouw- en woonrijp maken van openbaar gebied. Daarmee zouden we Vathorst echter tekort doen. Vooral in deze tijd. Nu de woningmarkt zich geheel anders ontwikkelt dan voorheen, het bouwtempo flink is gezakt en in het (zeer) dure segment er nog nauwelijks woningen meer worden gebouwd. Meer dan voorheen zijn nu echt duurzame ontwikkelingen nodig. En we noemden het al, de opgave in Vathorst krijgt steeds meer ook de kenmerken van een binnenstedelijke ontwikkeling.

We willen 'wat was en niet meer terug zal komen' niet zien als een probleem, maar als een impuls voor vernieuwing en verandering. Voor Vathorst betekent dit een heroriëntatie op de (bouw)opgave als maatschappelijke opgave. Essentie van die

opgave is dat Vathorst nog meer dan voorheen als duurzame wijk wordt ontwikkeld. Niet alleen duurzaam wat betreft de bouwopgave, maar ook als het gaat om het beheer en gebruik van de wijk. Een ontwikkeling waarbij niet de korte termijnbelangen (van bijvoorbeeld productie en geld) centraal staan, maar het belang van een toekomstvaste wijk.

Wij zetten ons hiervoor in, samen met onze private partners binnen Ontwikkelingsbedrijf Vathorst.

De verwachting is dat de woningmarkt, ook in Vathorst, op substantiële onderdelen de komende jaren zal gaan veranderen.

Daarbij valt te denken aan minder dure woningen, meer vrije kavels (particulier opdrachtgeverschap), hoge bouwkosten voor sociale woningbouw, behoefte aan lagere woningdichtheden en aan meer open en groene ruimte, energieneutrale woningen. Dat vraagt om een heroriëntatie op het woningbouwprogramma. Op stedelijk niveau vormt de nieuwe woonvisie daarvoor het kader. Voor Vathorst zelf zal de discussie daarover de komende jaren gevoerd worden, als eerste in 2011 bij de herziening van de grondexploitatie Vathorst.

Een derde component van de veranderde maatschappelijke opgave is die van een heroriëntatie op maatschappelijke voorzieningen en activiteiten in de wijk. Op het terrein van welzijn tot jeugd en van sport tot onderwijs. Waar is behoefte aan, wat is nodig, wat willen en kunnen we bieden? Ook daarover zullen de komende bestuursperiode besluiten worden gevraagd.

### **Een strakker financieel kader**

Door de veranderende omstandigheden is ook de financiële uitvoerbaarheid van Vathorst in een ander daglicht en meer onder druk komen te staan. Konden in het verleden nog positieve saldi binnen de grondexploitatie worden genoteerd, met bijbehorende winstuitkeringen voor de beide aandeelhouders, nu ziet het financiële perspectief er geheel anders uit. De risico's zijn groter geworden, waarvoor in 2009 de risicovoorziening binnen de grondexploitatie is verhoogd. Toen is ook de jaarlijkse bouwproductie naar beneden bijgesteld, waardoor het bouwtempo omlaag is gegaan en de exploitatieperiode is verlengd. Ook dat brengt extra kosten met zich mee, waarvoor bezuinigingsmaatregelen zijn doorgevoerd. Gelukkig overigens zonder de kwaliteitsambities in essentie aan te tasten.

In 2010 zijn positieve ontwikkelingen in allerlei kostenposten gebruikt om negatieve ontwikkelingen in de vorm van lagere grondopbrengsten via herprogramming van woningbouw tegen elkaar weg te strepen. Om op die manier de vaart in de woningbouw er toch nog enigszins in te houden.

Bij de aanstaande herziening van de grondexploitatie (begin 2011) zal opnieuw de balans worden opgemaakt, met inachtneming van de actuele prognoses over economische- en woningmarktontwikkelingen. Er zit nog enige financiële rek in de grondexploitatie Vathorst, maar die is eindig. Aan de andere kant zijn we ook alert op mogelijkheden om de komende jaren, indien mogelijk, terug te verdienen. Dit is een opdracht voor OBV, samen met het voeren van een adequaat risicomanagement en een op deze tijd toegesneden uitvoering van de locatiemarketing.

### **Vathorst en zijn omgeving**

De wereld van Vathorst is groter dan het (woon)gebied zelf.

Bijna midden in Vathorst ligt het dorp Hooglanderveen.

Het blijft van belang om mogelijkheden voor zowel onderscheiden identiteit als voor gezamenlijke belangen te benutten.

Voor Vathorst is ook de ontwikkeling van het bedrijvenpark langs de A1 en de werkgelegenheidslocatie Podium langs de A28 van belang en omgekeerd. Ook op die manier wordt uitvoering gegeven aan het Amersfoortse profiel als stad van 'wonen en werken'.

Vathorst-Noord vormt de groene buffer tussen het stedelijk gebied en het groene, open achterland (Nationaal Landschap en Arkemheen). Dit gebied, onderdeel uitmakend van de groenblauwe structuur van Amersfoort, gaat ook de functie vervullen van recreatief en sportief uitloopgebied voor Vathorst. Met mogelijk ook ruimte voor sportfuncties vanuit Vathorst.

Op korte termijn zullen besluiten worden gevraagd over de (strategische) ontwikkeling van dit gebied.

Een bijzonder element is de ontwikkeling en uitvoering van de Laakzone: een 'blauwgroene verbinding' voor varen, wandelen en fietsen tussen Vathorst en het Randmeer.

Ten slotte is het nodig om de verdere ontwikkeling van Vathorst ook af te stemmen op de ontwikkeling van Vathorst-West. Die is weliswaar voorlopig nog niet daadwerkelijk aan de orde, maar zal later wel ruimtelijk-functioneel goed moeten aansluiten op Vathorst.

## 4. Stadshart

Het programma “Stadshart” brengt in kaart wat wij als gemeente doen en willen gaan doen.

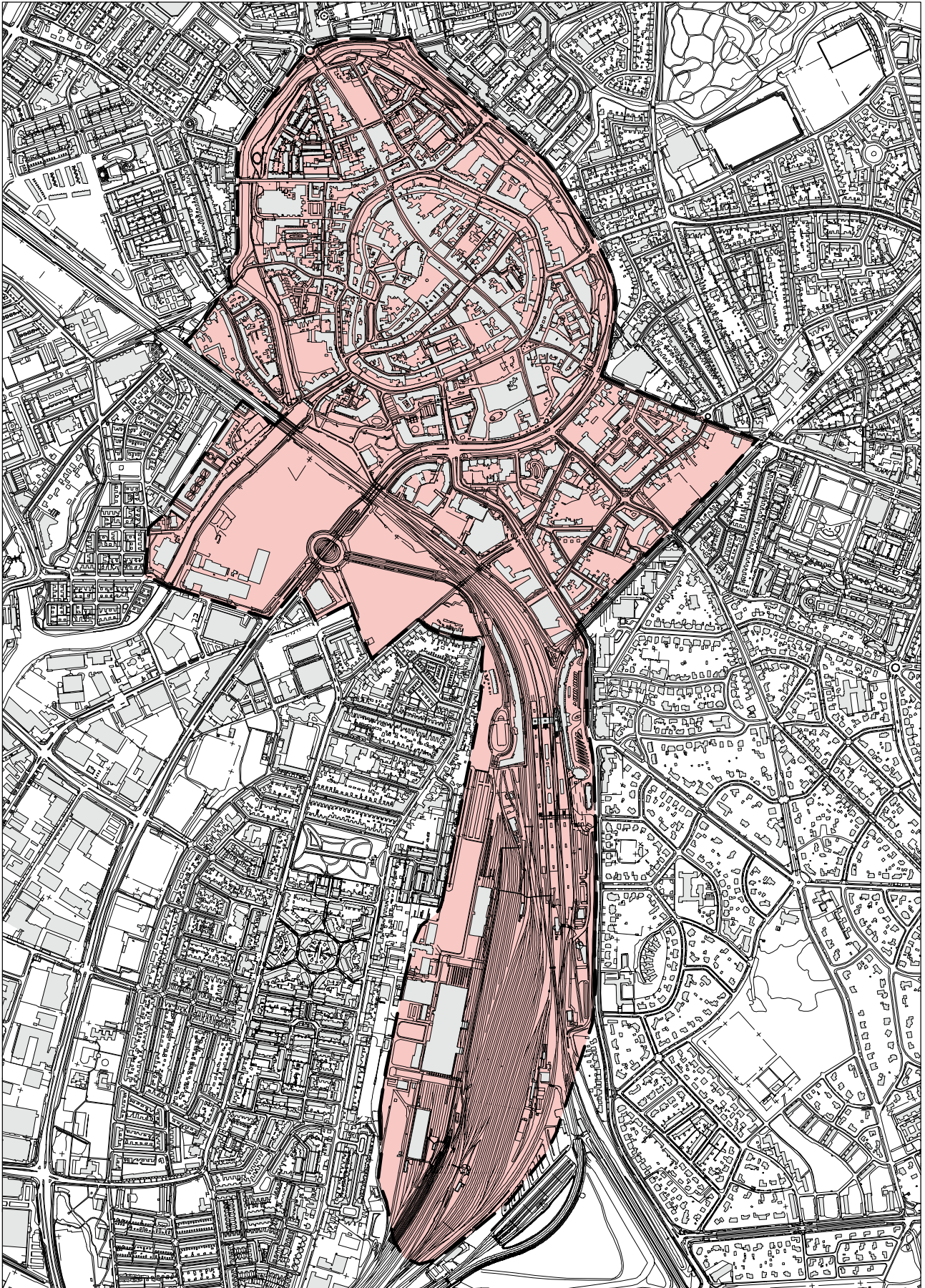
De afgelopen jaren is er veel gebouwd in het Centraal Stadsgebied (CSG). Nu nadert het moment dat een aantal belangrijke ontwikkelingen in de stad ter hand worden genomen of zelfs afgerond worden. Te denken valt o.a. aan het Eemplein/Eemhuis, de bouw van de Hogeschool Utrecht (HU) Amersfoort, de

Eemhaven, Stationsgebied, Puntenburg en het Oliemolenkwartier. Ontwikkelingen die nog z'n beslag gaan krijgen zijn onder andere de herontwikkeling van de Zonnehof en de verdere ontwikkeling van de Wagenwerkplaats en Spoorzone.

Amersfoort is daarnaast de afgelopen jaren fors gegroeid en deze groei maakt het wenselijk dat het oude stadscentrum (binnenstad) vergroot wordt.

Wat willen we bereiken:
Vergroten van het oude stadscentrum (binnenstad) tot een Stadshart, niet alleen op ruimtelijk gebied, maar vooral ook op cultureel en economisch gebied.
Herkenbaar en aantrekkelijk Stadshart voor inwoners van Amersfoort, inwoners van de regio en toeristen.
Het stadshart van Amersfoort is duurzaam vitaal en heeft een sterke functie voor de stad en haar regio.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Opstellen van de Agenda Stadshart om juist de verbindingen binnen het Stadshart te verbeteren.	Het Stadshart bestaat uit 4 ‘kamers’: De historische binnenstad, het Zonnehofgebied, het Eemhavengebied en het Stationsgebied inclusief de Wagenwerkplaats. Deze kamers hebben alle een eigen karakteristiek en sfeer, al dan niet in ontwikkeling.
Herkenbaar en aantrekkelijk maken van het Stadshart.	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. De karakteristieke eigenschappen van de ‘kamers’ benoemen en versterken.</li> <li>2. De verbindingen verbeteren van: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Het Stationsplein naar de binnenstad;</li> <li>• Het Eemplein/Eemhaven naar de binnenstad;</li> <li>• Wagenwerkplaats naar Mondriaanplein (noordzijde station) en van Mondriaanplein naar HU Amersfoort en Eemhaven.</li> </ul> </li> <li>3. De ontwikkelingen van de Eemhaven verder doortrekken langs de Eem richting Isselt.</li> </ol>
Samenwerking stimuleren en initiatieven ondersteunen.	Dit programma moet anderen (bewoners, ondernemers, pand-eigenaren en instellingen) uitdagen om samen te werken aan gemeenschappelijke ambities en gezamenlijk de balans te bepalen tussen leefbaarheid en aantrekkelijkheid.
Uitvoeren uitvoeringsagenda voor de binnenstad dat is opgesteld door de gemeente met ondernemers, vastgoedeigenaren, bewoners, culturele instellingen en de Kamer van Koophandel.	In de “Economische verkenning” van 2009 zijn de kernwaarden van de binnenstad benoemd. Dat zijn typische en daarmee unieke kwaliteiten van de Amersfoortse binnenstad. Uit de kernwaarden volgen de ambities en de visie. Dit is het beeld dat we hebben voor de toekomst van de binnenstad. Deze economische verkenning heeft een vervolg in een Uitvoeringsagenda. Daarin staat beschreven welke acties worden opgepakt, hoe de taken worden verdeeld en wie waarvoor verantwoordelijk is.



Kaartje Stadshart

## 5. Jeugd

In 2007 is Operatie Amersfoort Jong gestart. In 2010 is het programma het laatste jaar ingegaan. 2011 geldt als een overgangsjaar. Er wordt dan een nieuw programma jeugd opgesteld. Afstemming en samenhang tussen de verschillende beleidsterreinen is van essentieel belang voor een effectief jeugdbeleid. Het jeugdbeleid raakt immers alle beleids-terreinen, of het nu gaat om de openbare ruimte, zorg, veiligheid, arbeid etc. Door de interne samenhang en afstemming te optimaliseren verwachten wij de beschikbare middelen effectiever in te kunnen zetten.

In het coalitieakkoord 2010-2014 blijft de inzet op talentontwikkeling, participatie, gebruik van de openbare ruimte, het verbeteren van de lokale en regionale zorgstructuur, voorkomen uitval jongeren en veiligheid van kracht.

### Kaderstellende nota's

- Beleidskader WMO Amersfoort Ondersteunt 2008-2011.
- Welzijn in Amersfoort 2010 -2015: Visie op het welzijnswerk in Amersfoort.
- Operatie Amersfoort Jong 2007 -2010: de 11 blikvangers

### Welzijnswerk en jongerenwerk

Het welzijnswerk richt zich op de kwetsbare en op de initiatiefrijke bewoners. Ook in het jongerenwerk gaan we uit van deze twee sporen. Voor de kwetsbare jongeren willen we, onder andere via snelle interventies, problemen bij jongeren voorkomen en oplossen. Het tweede spoor bestaat uit het treffen van voorzieningen voor initiatiefrijke jongeren om te kunnen participeren, vaardigheden te ontwikkelen, elkaar te kunnen ontmoeten, netwerken op te bouwen en zich creatief te ontplooiën.

De andere, betere en slimmere manier van (wijkgericht en vraaggericht) werken brengt een aantal uitwerkingsvraagstukken met zich mee rond onder andere de sturing en de inzet van middelen. In 2011 zullen we de visie (verder) uitwerken en implementeren. In de context van de teruglopende gemeentelijke middelen moet de visie dan het kader bieden tot het stellen van prioriteiten bij de inzet van de beschikbare middelen voor welzijnswerk.

### Jongerenparticipatie

Wij blijven investeren in het stimuleren van jongerenparticipatie. Jongerenparticipatie is geen doel op zich, maar een middel om jongeren te bereiken en te betrekken.

Jongerenpanels en jongerenraden sluiten naar onze mening niet meer aan op de leefwereld van jongeren. Vanaf 2011 willen wij dit anders vormgeven, onder andere via het concept van 'communities'.

### Spelen en ontmoeten

Binnen het programma Operatie Amersfoort Jong is de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in de speel- en sportvoorzieningen in de openbare ruimte. Het voorzieningenniveau voor de jeugd is hiermee behoorlijk op peil gebracht. Nieuwe ontwikkelingen laten zien dat het merendeel van de jeugd kiest voor "wilde landjes" in plaats van speeltoestellen. De behoefte aan ongeor-

ganiseerde ruimte en ongeorganiseerde vrijetijdsbesteding is de trend. Daarbij hebben we te maken met de bezuinigingen. Dit heeft geleid tot de wens om anders naar het gebruik van de openbare ruimte te kijken.

### De lokale en regionale zorgstructuur

We blijven investeren in de lokale en daar waar nodig de regionale zorgstructuur (één kind, één plan – geen kind tussen wal en schip). Ouders zijn verantwoordelijk voor het opgroeien en opvoeden van hun kinderen. Maar als dat nodig is, moeten zij kunnen rekenen op ondersteuning bij hun opvoedende taak. Hiertoe wordt in 2011 een landelijk dekkend netwerk van Centra Jeugd en Gezin gerealiseerd. Vooruitlopend op dit landelijk beleid heeft Amersfoort Jong Centraal opgezet. Jong Centraal ontwikkelt zich tot een volwaardig Centrum Jeugd en Gezin (CJG). In 2011 willen we naast de stedelijke CJG ook vier inlooppunten realiseren.

Vanaf 2008 is de verwijzindex volledig operationeel en vanaf 2010 is de verwijzindex ondergebracht bij het Centrum voor Jeugd en Gezin. Vanuit het Centrum voor Jeugd en Gezin vindt ook de verdere ontwikkeling en monitoring plaats. Nog niet alle organisaties zijn echter aangesloten: dit gaat fasegewijs. Ook dient nog definitief bepaald te worden wat het gewenste eindbeeld is: welke organisaties dienen idealiter de verwijzindex te gebruiken?

In samenwerking met de Provincie wordt invulling gegeven aan het Programma Utrechtse Jeugd Centraal. Dit is de vernieuwingsagenda van samenwerkende partners in de jeugdzorg, het lokale jeugdbeleid en de jeugdbescherming. Het Rijk stimuleert een andere, vernieuwende en betere samenwerking tussen de partners uit de jeugdzorg en het lokaal jeugdbeleid. Wij anticiperen op de toekomstvisie op de jeugdzorg door integrale jeugdhulpverlening c.q. maatwerk te leveren, waarbij uitgegaan wordt van de eigen kracht van het gezin/jeugdige. Dit moet leiden tot andere, betere en/of slimmere hulp aan gezinnen /kinderen. In 2011 willen wij nog meer inzetten op de interne afstemming en samenhang tussen de verschillende beleidsterreinen. Hiermee willen we de samenwerking in het sociale domein versterken en dubbelingen en inefficiënties terugdringen.

### Kindermishandeling: implementatie Raak methode

De gemeente Amersfoort voert als centrumgemeente de regie over de regionale (drie regio's) aanpak van kindermishandeling, gepositioneerd in het CJG. De implementatie van de Raakwerkwijze vormt daarvoor de basis. In 2011 wordt dit geoperationaliseerd.

### Jeugd en Veiligheid

De gemeente Amersfoort is verantwoordelijk voor het preventieve beleid voor bepaalde groepen jongeren, bijvoorbeeld ten behoeve van achterstandsbestrijding en criminaliteitspreventie. De aanpak van risicjongeren vormt een belangrijk onderdeel van het Amersfoortse jeugd –en veiligheidsbeleid. Hierbij wordt nauw samengewerkt met de partners van het veiligheidshuis en het Centrum Jeugd en Gezin.

Begin 2009 is gestart met de groepsaanpak volgens de Beke-methodiek. Deze aanpak wordt de komende jaren voortgezet.

### **Jeugd en Onderwijs**

Onderwijs is een basisvoorziening om de ontwikkelingskansen van kinderen en jongeren te vergroten. Naast deze basisvoorziening willen wij extra investeren in het vergroten van de ontwikkelingskansen voor de jeugd. Wij zetten in op de voor- en vroegschoolse educatie, het samenwerkingsverband vanuit het ABC-concept, maatschappelijke stages, aanpak voortijdig schoolverlaten, het verbeteren van de zorgstructuur binnen het onderwijs en het optimaliseren van de afstemming tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

### **Jeugd en Sport**

De sportdeelname onder de jeugdigen in Amersfoort is groot, namelijk meer dan 80 %. Dit willen wij minimaal in stand houden. Wij streven naar een breed toegankelijk sportaanbod voor de jeugd, waarbij zoveel mogelijk wordt aangesloten op de vraag. Ook willen wij investeren in het vergroten van de mogelijkheden voor de ontwikkeling van jong sporttalent.

### **Jeugd en Cultuur**

Samen met het landelijk fonds stimuleert de gemeente Amersfoort cultuurparticipatie van alle bewoners met specifieke aandacht voor de jeugd, zodat zij actief in aanraking komen met een cultuurdiscipline. Wij zetten in op het versterken van de samenwerking tussen onderwijs en het culturele veld.





## 6. Ruimtelijke investeringen.

In het kader van het Programma Ruimtelijke Investerings (PRI) heeft de Raad in 2008 een Reserve Ruimtelijke Investerings (RRI) ingesteld. Een belangrijke reden voor het instellen van de RRI was de verwachting dat de ontwikkeling van ruimtelijke projecten financieel steeds moeilijker zou gaan verlopen. Kern van de RRI is dat de opbrengsten van positieve exploitaties worden gebruikt voor de dekking van de kosten voor binnenstedelijke herontwikkeling. Er is op ingezet om de ruimtelijke investeringen op het niveau van de stad financieel neutraal te laten verlopen. Door de kredietcrisis is dat beeld drastisch veranderd. Met het stilvallen van de woningbouw in Vathorst en het vertragen van de uitgifte van de bedrijfsterreinen zijn eerdere verwachtingen over inkomsten niet langer reëel.

De nota grondexploitatie en strategisch vastgoed 2009 gaf een zorgelijk financieel beeld van de ruimtelijke projecten. Op basis van verwachte tekorten op zowel de lopende grondexploitatie als het strategisch vastgoed, zijn bij de jaarrekening 2009 forse verliezen genomen. Deze verliezen konden worden "opgevangen" uit de voor onze gemeente gunstige afkoop door het rijk van de zogenaamde woninggebonden subsidies (BWS). De vastgoedmarkt is echter nog niet hersteld en met de bezuinigingen bij de provincie en het rijk lijken de kansen op extra subsidies niet groot. Om ambities te kunnen blijven waarmaken zullen keuzes gemaakt worden.

### Stand van zaken Reserve Ruimtelijke Investerings

(bedragen x € 1.000.000,-)

	2010	2011-2014
<b>beginstand</b>	<b>8,13</b>	
<b>Geplande toevoegingen:</b>		
Eemplein	1,60	
<b>Geplande onttrekkingen:</b>		
Rente (Vathorst West)	-1,00	
Woonschepen	-0,40	
Subsidie woningbouw	-0,20	
Initiële plankosten	-1,00	-0,71
Referenten Vathorst	-0,50	
Amersfoort Vernieuwt		
• Plankosten coördinatie	-0,25	-0,89
• Herinrichting openbare ruimte	-1,42	
• Waterwingebied	-1,08	
• Operaplein		-0,50
• Euterpeplein	-0,35	
• AV bijdrage	-0,90	
<b>Saldo</b>	<b>2,63</b>	<b>0,53</b>

In het overzicht is de stand van de RRI weergegeven. De resterende ruimte in de RRI bedraagt afgerond € 0,5 mln. als alle gekozen prioriteiten tot de geplande onttrekking uit de reserve leiden.

Bij de bestemming van de nog beschikbare ruimte in de RRI dienen onderstaande onderwerpen meegenomen te worden in de afweging:

- Onder andere vanwege de nog voortdurende situatie op de woningmarkt, de oplopende rente op het strategische vastgoed en de keuze om de Elisabethlocatie niet te bebouwen, is een nadere analyse van projecten, vastgoed en ontwikkelingspotenties noodzakelijk. Mede op basis van de structuurvisie zullen keuzes gemaakt moeten worden welke ontwikkelingen gewenst zijn en welke ontwikkelingen (nog) niet gerealiseerd zullen worden.
- Voor de initiële plankosten (planontwikkelingskosten die gemaakt worden voordat er definitieve besluitvorming over een project heeft plaatsgevonden en de grondexploitatie is vastgesteld), is per 1-1-2010 nog € 1,7 mln. voor de komende jaren beschikbaar. Uit dit budget dienen de initiële kosten gedekt te worden die niet terug verdiend kunnen worden omdat een project niet tot ontwikkeling komt. Afhankelijk van het aantal projecten dat niet tot ontwikkeling komt zal dit budget uitgeput worden.
- In het coalitieakkoord is aangegeven dat kritisch naar de begroting van Amersfoort Vernieuwt gekeken zal worden. In verband met de financiële afspraken op hoofdlijnen is de gemeente de verplichting aangegaan om bij te dragen in de openbare ruimte en gebouwde parkeeroplossingen. Voor het totale programma van AV is hiervoor nog een tekort van € 3,9 mln. waarvoor nog geen dekking is. Vanwege de gewijzigde situatie op de woningmarkt zal het tempo van de gebiedsontwikkelingen echter dusdanig zijn dat dit tekort zich pas zal voordoen na 2014.

## 7. Amersfoort Vernieuwt

### Inleiding

In de begroting 2010-2013 is op verzoek van de raad de begroting van Amersfoort Vernieuwt uitgebreid beschreven en toegelicht. In deze paragraaf schetsen wij u de financiële kaders van Amersfoort Vernieuwt, inclusief een aanzet voor een inhoudelijke herijking van het programma waarover wij u aanvullend zullen informeren.

De begrotingstekst van Amersfoort Vernieuwt bestaat uit vier delen, te weten:

Deel 1: Herijking programma

Deel 2: Werkgebied Amersfoort Vernieuwt

Deel 3: Financieel overzicht per deelgebied

Deel 4: Totaal financieel overzicht Amersfoort Vernieuwt

### Deel 1 Herijking programma

Het programma Amersfoort Vernieuwt is in 2006 opgestart. Na vier jaar planvorming en uitvoering is het programma herijkt. Uitgaande van het nieuwe collegeakkoord, de gemeentelijke bezuinigingen, de resultaten van AV in de eerste drie jaar (monitor 2009), de fase waarin AV zicht bevindt en de veranderende rol van de corporaties is voor de periode 2011-2014 een nieuwe koers uitgezet.

De belangrijkste uitgangspunten van deze nieuwe koers zijn:

- Het coalitieakkoord waarin de waarden 'verbonden', 'slagvaardig' en 'duurzaam' centraal staan. Uitgaande van het coalitieakkoord wordt vanuit een andere filosofie omgaan met de prioriteitswijken. Zo wil men meer ruimte geven aan de eigen kracht van burgers in de stad en een bescheiden rol van de overheid. Daarbij wordt goed gekeken hoe de doelstelling van Amersfoort Vernieuwt op een meer compacter en doelmatiger manier kan worden bereikt. En wat de gemeente aan marktpartijen, onze partners in de wijk en bewoners kan overlaten.
- De aangekondigde bezuinigingen waar de gemeente voor staat, wordt als een lastige maar onafwendbare opgave door het nieuwe college gezien. De inkomsten van de gemeente worden de komende jaren minder. Dit dwingt de gemeente om goed naar de kostenkant van de gemeente te kijken. Daarnaast is de verwachting dat de gemeente vanwege de bezuinigingen op rijks- en provinciaal niveau de komende jaren minder subsidies zal ontvangen. Amersfoort Vernieuwt zal een bijdrage moeten leveren aan de bezuinigingen.
- Het samenwerkingsverband voor het programma Amersfoort Vernieuwt tussen de gemeente en de woningcorporaties de Alliantie Eemvallei en Portaal Eemland, blijft ongewijzigd.
- In december 2007 heeft de gemeenteraad de wijkontwikkelingsplannen Liendert/Rustenburg, Randenbroek/Schuilenburg en het Wijkactieplan Kruiskamp vastgesteld. De wijkontwikkelingsplannen bevatten een visie op de toekomst van de wijk (voor de komende 12 jaar) en een uitvoeringsprogramma. De visie en het uitvoeringsprogramma zijn gekoppeld aan doelstellingen die per wijk apart door de raad zijn vastgesteld. Minder en andere inzet kan tot gevolg hebben dat we ons aan aangepaste doelstellingen moeten verbinden.
- De uitkomsten van de monitoring eind 2009: In 2009 is in de wijkatlassen (monitor AV) aangetoond dat door de investeringen in de wijken deze beter door hun bewoners wordt gewaardeerd. Geconcludeerd kan worden dat de opwaartse

lijn van de wijken in gang is gezet. Op basis van de analyse wat goed gaat en wat nog extra aandacht nodig heeft, is een aantal prioriteiten benoemd, te weten:

- De focus voor individuele vooruitgang leggen op werkgelegenheid en wijk economie (stap op participatieladder);
- Verduurzaming van succesvolle projecten. Door onderbrengen in regulier werk en scherpe prioritering;
- Thema gezondheid een plek geven in het wijkprogramma;
- Meer inzicht verwerven in inkomenssituatie;
- Van wijkaanpak naar buurtgerichte aanpak. Waaronder aandacht voor Koppel. Deze buurt is geen onderdeel van AV en vertoont achteruitgang.
- De wens van de woningcorporaties om na vier jaar planvorming en uitvoering van het programma opnieuw prioriteiten te stellen. De gevolgen van de kredietcrisis, de onstabiele situatie van de woningmarkt en de onzekere rol van woningcorporaties door landelijke en Europese regelgeving leiden tot deze herbezinning.
- Op basis van veranderde inhoud en omvang kan de aansturing van Amersfoort Vernieuwt efficiënter.
- Doelgerichtere communicatie passend bij een compacter programma. In plaats van eigen communicatiekanalen gaan we meer gebruik maken van de bestaande kanalen en middelen.
- In 2012 worden op basis van dan bekende gegevens nieuwe wijkatlassen opgesteld. In 2014 wordt het programma opnieuw herijkt. Op deze manier kunnen we ons richten op de keuze van projecten waar we de komende vier jaar aan gaan werken.

Wat betekent dit voor het programma Amersfoort Vernieuwt? Het programma kan onderverdeeld worden in twee inhoudelijke pijlers:

1. de fysieke pijler;
2. de sociale- en economische pijler.

Voor de herijking is per pijler onderzocht welke projecten beëindigd kunnen worden omdat ze niet haalbaar zijn of omdat ze geen of weinig bijdrage leveren aan de hoofddoelstelling. Sommige projecten kunnen op een andere manier of door een andere partij uitgevoerd worden. Deze projecten zijn uit het programma gehaald. Hieronder wordt per pijler de resultaten van de herijking beschreven.

### De fysieke pijler

De fysieke pijler bestaat uit de aanpak van de verouderde woningvoorraad en het verbeteren van de openbare buitenruimte. De woningvoorraad wordt verbeterd door sloop- en nieuwbouwprojecten of door (hoog-niveau) renovatie. De fysieke pijler van Amersfoort Vernieuwt komt grotendeels voort uit de 31 herontwikkelingslocaties van de periode (rond 2005) van de Binnenstedelijke Vernieuwing Amersfoort (BVA). Nu na vier jaar planvorming en uitvoering en de invloed van de kredietcrisis wordt duidelijk welke projecten prioriteit hebben en welke projecten in de periode 2011-2014 realiseerbaar zijn.

Op deze manier is onlangs het project Tweede Supermarkt aan het Euterpeplein beëindigd omdat de verwerving van de kerk niet haalbaar is. Daarnaast zijn de projecten als De Horsten en Amerhorst voor een aantal jaren uitgesteld. De projecten op het gebied van Stedelijk Beheer zoals de herinrichting van de Van Randwijcklaan, verbetering openbare ruimte de Plaatsen etc. gaan eind 2010 in uitvoering. Deze projecten zijn bij de herijking buiten het vervolg van het programma gelaten.

### Sociale en economische pijler

De aanpak van deze pijlers binnen Amersfoort Vernieuwt is vooral die van een vliegwiel. Er wordt iets in beweging gebracht dat vervolgens zichzelf in beweging houdt. Heeft een bewoner eenmaal een eerste stap gezet dan kan de volgende stap zelfstandiger worden gezet. De reguliere middelen, organisaties en netwerken functioneren dan als trampoline voor als iemand het toch niet redt. De herijking zal per wijk tot nieuwe doelen en een nieuw programma leiden. Het sociale en economische programma Amersfoort Vernieuwt zal zich in de periode 2011-2014 met name richten op:

1. Individuele vooruitgang: een stap op de participatieladder op weg naar werk.  
We stimuleren bewoners om een stap te zetten op de participatieladder richting werk. Bewoners moeten zich zelf kunnen redden, als zij dat nu niet kunnen stimuleren of helpen we hen. Uitgangspunt is dat dit een blijvend, duurzaam effect moet hebben.
2. Het meedoen aan de samenleving helpt bewoners telkens een stapje verder.

Voorbeelden:

- a. Afbouw van AV-teams. Het huis aan huis aanbellen en houden van activerende interviews bouwen we af. De gezamenlijke aanpak van probleemgezinnen (case-management) zetten we voort binnen de reguliere inzet.
  - b. Wijkeconomie is een ander "vliegwiel"project. Binnen de wijken wordt beweging tussen bewoners, ondernemers en onderwijs op gang gebracht die ervoor zorgt dat mensen aan het werk (kunnen)gaan, vanuit onderwijs makkelijk doorstromen naar bedrijven of zelf ondernemen.
2. Collectieve vooruitgang – eigen kracht van bewoners!  
Voor bewoners en ondernemers in de wijken en buurten is ook collectieve vooruitgang te boeken. Bij de fysieke aanpassingen is deelname en inbreng van hen belangrijk. Onze participatieprocessen voorzien daarin.  
De komende jaren zal de nadruk meer komen te liggen op de eigen inzet van bewoners en ondernemers als het gaat om het verbeteren van de wijk. Wij zullen hen stimuleren eigen ideeën en initiatieven zoveel mogelijk zelf uit te voeren. In de lijn van de nieuwe visie op welzijn verbinden we initiatiefrijken met kwetsbaren.  
Op het onderdeel toezicht en handhaving blijven wij verantwoordelijk. Binnen de reguliere inzet van gemeente en woningcorporaties zorgen we voor voldoende toezicht en handhaving door BuurtToezichtTeams om leefbaarheid en veiligheid te waarborgen en verbeteren en initiatieven te bevorderen.  
Voorbeelden van eigen kracht aanpak:
    - a. Buurtbv's in Liendert. Bewoners hebben zelf initiatief genomen om voor de omgeving te zorgen en activiteiten te ontplooiën.
    - b. Chillruimte Operaplein. Een jongerenvoorziening die veel bijdraagt aan veiligheid kan worden voortgezet als de bemensing door vrijwilligers (zoals bij de Kolk in de Ganskuijl) uit de buurt wordt overgenomen.
  3. Stimulering wijkeconomie.  
De wijkeconomie zal samen met de woningcorporaties worden gestimuleerd. De sociaaleconomische posities van bewoners en ondernemers is hierbij een belangrijk aandachtspunt. Wijkeconomie binnen de AV-wijken is een onderdeel van het stadsbrede programma wijkeconomie onder de noemer ZZP-BV.

## Deel 2 Werkgebied Amersfoort Vernieuwt

Amersfoort Vernieuwt is de stedelijke vernieuwingsopgave van de stad Amersfoort. Het is een gezamenlijk initiatief van de gemeente Amersfoort en de woningcorporaties De Alliantie-Eemvallei en Portaal Eemland, waarbij zoveel mogelijk samenwerking en interactie wordt gezocht met bewoners, wijkpartners en belangengroepen. Met de uitvoering van het programma Amersfoort Vernieuwt willen de betrokken partijen bereiken dat over 12 jaar de prioriteitswijken en de overige locaties een substantieel betere leefbaarheid kennen, met een gemiddeld hogere woningkwaliteit, hogere waardering van de woonomgeving, hogere veiligheid en betere onderlinge verhoudingen tussen de bewoners.

Om dit doel te bereiken werken mensen vanuit verschillende disciplines en organisaties nauw met elkaar samen. Het programma is integraal opgezet. Dat wil zeggen dat er zowel aandacht is voor de fysieke aspecten als voor de sociaaleconomische aspecten. Bijvoorbeeld het verbeteren van woningen, de openbare ruimte, jeugdvoorzieningen, de sociaal economische positie van bewoners, het samenleven in de wijk en de veiligheid. We doen dat onder meer door renovatie en nieuwbouw van woningen, het stimuleren van de wijkeconomie, het in stand houden en realiseren van voorzieningen en het bevorderen van participatie van bewoners en stimuleren van initiatief. Hieronder worden de verschillende onderdelen van het werkgebied van Amersfoort Vernieuwt schematisch weergegeven en kort beschreven.

Amersfoort Vernieuwt					
Gebiedsgericht					
Liendert Rustenburg	Randenbroek Schuilenburg	Kruiskamp	Hogewegzone	Overige projecten	
Thematisch					
Samenleven	Wonen	Werken	Leren	Leefbaarheid & Veiligheid	Voorzieningen

### De wijken;

Voor de verbetering van de wijken Liendert-Rustenburg en Randenbroek-Schuilenburg zijn twee afzonderlijke wijkontwikkelingsplannen opgesteld. Voor de “krachtwijk” Kruiskamp is een Wijkactieplan opgesteld. De wijkontwikkelingsplannen bevatten een ontwikkelingsvisie tot 2020 en richten zich op zes thema’s binnen de wijken. De zes thema’s zijn:

- Samenleven: iedereen doet mee: de sociale samenhang bevorderen. Zorgen dat er meer mensen mee (kunnen) doen;
- Wonen: voor iedereen wat wils, de differentiatie van het woningaanbod vergroten;
- Werken: levendigheid en bedrijvigheid in de buurt en de sociaal- economische positie van de bewoners verbeteren;
- Leren: vergroot je wereld voor nu en straks; elke wijk een ABC school en het aantal vroegtijdige schoolverlaters verlagen;
- Leefbaarheid & Veiligheid: hartstocht voor het alledaagse; een schoon, heel, veilig, mooi en goed onderhouden woon-omgeving realiseren;
- Voorzieningen: krachtige voorzieningen in de wijk. Het voorzieningenniveau in de wijken op het gebied van detailhandel, zorg, welzijn en sport op peil brengen en houden.

De wijk Kruiskamp is begin 2007 door de minister voor Wonen, Wijken en Integratie (WWI) benoemd tot één van de 40 aandachtswijken. De gemeente heeft samen met de woningcorporaties De Alliantie Eemvallei en Portaal Eemland een Wijkactieplan opgesteld. Doelstelling is om de wijk een extra impuls te geven en met name vanuit de sociale pijler. Het wijkactieplan Kruiskamp bevat een visie en richt zich op dezelfde zes thema’s binnen de wijk. Het wijkactieplan Kruiskamp heeft een looptijd tot en met 2011.

### De Hogewegzone

De Hogewegzone is een stedelijk gebiedsontwikkelingsproject binnen het programma Amersfoort Vernieuwt. Voor de Hogewegzone wordt ingezet op een stadsentree met stedelijke allure. Het gaat om een hoogwaardige, stedelijke inrichting van de hoofdverkeersader de Hogeweg. Het programma omvat woningbouw (circa 800 woningen), een nieuw zwembad en een sporthal. Bovendien speelt de afwikkeling van het verkeer op de Hogeweg en het verbinden van de naastgelegen wijken (de Buurtas) een belangrijke rol.

### Overige projecten

Buiten de drie prioriteitswijken bestaan er twee “losse” gebiedsontwikkelingsprojecten die de Alliantie in de komende vier jaar wil realiseren. Het gaat om de Ganskuijl en het project Orion in de Koppel. Voor de Ganskuijl moet nog afgewogen worden op welke manier het gebied herontwikkeld gaat worden, sloop- en nieuwbouw of renovatie. Het project Orion wordt vanaf medio 2010 opgestart. Verder behoren de volgende wijkoverstijgende projecten tot de “overige projecten”.

### Wijkeconomie.

De gemeente is in 2008 samen met de woningcorporaties gestart met het project wijkeconomie in de AV wijken. Het doel is om in de AV wijken ondernemersschap te stimuleren. Onder andere door bedrijfsruimten, werkgelegenheid en scholing. Inmiddels is, mede door een impuls van het rijk (€ 1 miljoen van ministerie van EZ) wijkeconomie een thema dat stadsbreed wordt uitgevoerd.

Voor wijkeconomie is vanuit de subsidie 40 + wijken van WWI, € 320.000,- beschikbaar gesteld. Dit geld is voor het stimuleren van (startende) ondernemers in de wijk. Bijvoorbeeld broedplaatsen, nieuwe kleine bedrijfsruimtes en faciliteiten voor ZZP-ers.

### AV –teams

Mensen moeten vooruit kunnen komen door Amersfoort Vernieuwt. In 2008 is daartoe gestart met de AV-team-aanpak. De AV-team-aanpak staat voor ‘Aanspreken en Vooruithelpen’. De partners die in de AV-teams samenwerken, willen bewoners zodanig ondersteunen dat zij stappen vooruit zetten. We leggen daarom huisbezoeken af, waarbij we – waar nodig – mensen motiveren hulp te zoeken en helpen die hulp daadwerkelijk te vinden. Vanuit dit persoonlijke contact stimuleren we mensen ook deel te nemen aan activiteiten in de buurt of daarbuiten.

Los van de huisbezoeken gaan we tegelijkertijd in dezelfde buurten beter toezicht houden in de gezamenlijke buitenruimtes. Hiervoor zetten we buurttoezichtteams (BTT) in. De huisbezoeken en het extra toezicht moeten leiden tot een betere leefbaarheid in de buurt. De AV teams zullen t.z.t. worden afgebouwd.

## Deel 3 financiën per deelgebied Amersfoort Vernieuwt

Uitgaande van de 5 deelgebieden van het werkgebied van Amersfoort Vernieuwt wordt hieronder per deelgebied een financieel overzicht gegeven van de projecten en activiteiten.

### Liendert en Rustenburg

(bedragen x € 1.000,-)

Projecten	gerealiseerd t/m 2010	2011	2012	2013	2014	Na 2014	Totaal	Dekkingsbron
Sociaal programma	390	195	195	195	195		1.170	Budget AV programma
ABC school Liendert		4.000	4.000				8.000	RSV, budget AV, WWI 40+
ABC school Rustenburg	1.000						1.000	RSV
Gebiedsontwikkeling Liendertseweg e.o.					189	567	756	ISV / BLS
<b>Totaal</b>	<b>1.390</b>	<b>4.195</b>	<b>4.195</b>	<b>195</b>	<b>384</b>	<b>567</b>	<b>10.926</b>	

### Randenbroek en Schuilenburg

(bedragen x € 1.000,-)

Projecten	gerealiseerd t/m 2010	2011	2012	2013	2014	Na 2014	Totaal	Dekkingsbron
Sociaal programma	906	225	225	225	225		1.806	Budget AV programma
Randenbroek-zuid (bijdragen)			248	168	312	656	1.384	ISV / BLS, Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen
Randenbroek-zuid (geluidsscherm)		2.500					2.500	VROM, Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen
Operaplein				500			500	RRI
Euterpeplein		350					350	Wordt heroverwogen in de RRI
<b>Totaal</b>	<b>906</b>	<b>3.075</b>	<b>473</b>	<b>893</b>	<b>537</b>	<b>656</b>	<b>6.540</b>	

### Kruiskamp

(bedragen x € 1.000,-)

Projecten	gerealiseerd t/m 2010	2011	2012	2013	2014	Na 2014	Totaal	Dekkingsbron
Sociaal programma							-	
Studiecentrum de Roef		500					500	Provincie Utrecht
Winkelcentrum Neptunesplein		200					200	WWI 40+
Parkweelde 2 (openbare ruimte)	288		288				576	ISV / BLS
Lemaire			418				418	ISV / BLS
<b>Totaal</b>	<b>288</b>	<b>700</b>	<b>706</b>				<b>1.694</b>	

**Hogewegzone**

(bedragen x € 1.000,-)

Projecten	gerealiseerd t/m 2010	2011	2012	2013	2014	Na 2014	Totaal	Dekkingsbron
Woningbouw	4.550			500	500	3.000	8.550	ISV / BLS, Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen
Zwembad			15.050	15.050			30.100	Verkoop sporthal, huidige exploitatie zwembad, RSV, overig
Reconstructie / buurtas			9.000	3.000			12.000	RSV-bereikbaarheid, EFRO
<b>Totaal</b>	<b>4.550</b>		<b>24.050</b>	<b>18.550</b>	<b>500</b>	<b>3.000</b>	<b>50.650</b>	

**Overige projecten**

(bedragen x € 1.000,-)

Projecten	gerealiseerd t/m 2010	2011	2012	2013	2014	Na 2014	Totaal	Dekkingsbron
Orion				346		346	692	ISV / BLS
Ganskuijl							-	ISV / BLS
Waterwingebied		1.250					1.250	RRI
Restant bijdrage Openbare Ruimte en gebouwd parkeren						1.474	1.474	ISV / BLS, RRI
Tekort bijdrage Openbare Ruimte en gebouwd parkeren						3.800	3.800	
Wijkeconomie	885	260	260	260	260		1.925	RRI, corporaties, wwi 40+, Min EZ, resere AV sociaal
AV teams	1.886	450	450	450	450		3.686	WWI 40+, AV budget, Programma 4 reserve AV sociaal
<b>Totaal</b>	<b>2.771</b>	<b>1.960</b>	<b>710</b>	<b>1.056</b>	<b>710</b>	<b>5.620</b>	<b>12.827</b>	

**Deel 4: Totaal financieel overzicht Amersfoort Vernieuwt****Investerings**

Een doorrekening van alle projecten, die in periode 2011-2014 worden uitgevoerd, levert een investeringsniveau van circa € 87,5 miljoen op voor de gemeente (inclusief subsidies en externe financiering). Het betreft zowel fysieke als sociale investeringen. Dit bedrag is beduidend lager dan wat in de begroting 2010-2013 is aangegeven. Dit is te verklaren doordat we ons in deze begroting beperkt hebben tot de projecten die in de periode 2011-2014 worden uitgevoerd. Daarnaast zijn projecten die in 2010 in uitvoering zijn gegaan (bijvoorbeeld alle herinrichtingsprojecten op het gebied van Stedelijk beheer) hierin niet meegenomen.

Projecten die afgerond zijn of in 2010 afgerond worden, zijn niet meer opgenomen. In het kader van vereenvoudiging zijn de investeringen vanuit het fonds openbare werken niet meer opgenomen. Deze werkzaamheden hebben een meer regulier karakter en vallen daarom niet meer onder het programma AV. Voor de gebiedsontwikkelingen zijn alleen de gemeentelijke bijdragen opgenomen.

## Investerings naar deelprogramma

(bedragen x € 1.000,-)

Projecten	gerealiseerd t/m 2010	2011	2012	2013	2014	Na 2014	Totaal
Fysiek	8.038	4.350	1.204	1.264	1.251	9.843	25.950
Sociaal	4.382	5.670	20.020	16.020	970	-	47.062
Economie	885	260	9.260	3.760	260	-	14.425
Totaal	13.305	10.280	30.484	21.044	2.481	9.843	87.437

### Investerings Fysiek

Het programma van Amersfoort Vernieuwt loopt tot en met 2020. Voor de fysieke projecten zijn de bijdragen aan de Alliantie voor het realiseren van gebouwde parkeervoorzieningen en de openbare ruimte de grootste investeringen (zie bijlage). Deze bijdragen worden per opgeleverd project uitgekeerd. De verwachting is dat de gereserveerde bedragen tot en met 2014 toereikend zijn. Voor de jaren na 2014 is er een tekort van € 3,9 miljoen. Afhankelijk van het verloop van het (bouw)programma zal gezocht worden naar extra financiering.

### Investerings Sociaal vanaf 2011:

In 2011 is in de gemeente begroting € 790.000 geraamd en vanaf 2012 is er geen budget. Het tekort in 2011 en 2012 tot en met 2014 wordt gedekt uit de reserve AV sociaal. Om zo lang mogelijk het AV sociaal programma te kunnen voortzetten wordt onderzocht hoe de uitgaven in de komende jaren kunnen worden verspreid en zo efficiënt en doelmatig mogelijk besteed.

Aangegeven zijn de kosten die in 2011 tot en met 2014 ten laste van het AV budget of de reserve AV sociaal komen.

### Subsidies en externe dekkingsbronnen

Binnen Amersfoort Vernieuwt zijn subsidies van essentieel belang voor de financiering van de projecten. Daarom is de projectorganisatie altijd alert op nieuwe subsidiemogelijkheden. De belangrijkste subsidieverstrekkers voor Amersfoort Vernieuwt zijn de Provincie Utrecht (Fonds Bouwen en Wonen), Het Rijk (WWI en EZ) en Europa (EFRO en Value). Deze partijen subsidiëren diverse projecten waarvoor convenanten met harde tegenprestaties worden gesloten. Dit geld is dus gelabeld. Er mag niet mee worden geschoven. Regelmatig wordt aan de subsidieverstrekkers gerapporteerd over de stand van zaken van de projecten. Inmiddels is al voor € 42,8 miljoen aan subsidies en externe financiering voor AV toegekend. Het zoeken naar nieuwe externe financiering is een continue punt van aandacht.

### Subsidies en externe dekkingsbronnen

<b>Europese Unie</b>	EFRO / Value	3.120.000
<b>Rijk</b>	Economische Zaken	600.000
	GSB	712.000
	Landbouw, Natuur en Visserij	430.000
	VROM	2.000.000
	Wonen, Wijken en Integratie	3.920.000
	WWI 40+	2.000.000
	ISV / BLS	8.187.000
	Mogelijk ISV-III en/of restant ISV-II	4.300.000
<b>Provincie</b>	Meerjaren Actie Programma	2.000.000
	Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen	4.640.000
	Overig	2.500.000
<b>Overig</b>	Alliantie / Portaal	6.783.000
	Overig	1.645.000
<b>Totaal</b>		<b>42.800.000</b>

**Projectorganisatie**

Uit dit budget wordt de ambtelijke capaciteit, de gezamenlijke programmacommunicatie en de gemeentelijke bijdrage voor wijkeconomie betaald.

(bedragen x € 1.000,-)

Projectorganisatie	gerealiseerd t/m 2010	2011	2012	2013	2014	Na 2014	Totaal	Dekkingsbron
SOB	3.200	250	250	250	250		4.200	AV-sociaal, RRI
WSO	200	100	100	100	100		600	Programma 3
<b>Totaal</b>	<b>3.400</b>	<b>350</b>	<b>350</b>	<b>350</b>	<b>350</b>	-	<b>4.800</b>	

**Bijlagen: toelichting financiële afspraken met overige investeerders****Afspraken met overige investeerders**

Als we samen met de corporatie(s) projecten uitvoeren, worden financiële afspraken gemaakt. Voor de fysieke investeringen zijn deze afspraken opgenomen in de "Financiële afspraken op hoofdlijnen binnen AV" van 2005. Die afspraken zijn geactualiseerd op 2 mei 2007. De afspraken worden per project nader uitgewerkt in overeenkomsten. Hieronder worden de belangrijkste financiële afspraken beschreven.

**Financiële verrekening kostprijs herinrichting van de openbare ruimte**

Voor de gebiedsontwikkelingen op de locaties waarvan de Alliantie grotendeels eigenaar is, is zij ook verantwoordelijk voor de grond- en vastgoedexploitatie. Omdat in deze gebieden veel openbare ruimte aanwezig is, is in de "Financiële afspraken op hoofdlijnen AV" afgesproken dat de Alliantie per nieuw te bouwen woning een bedrag vergoed krijgt voor de inrichtingskosten van de openbare ruimte. Het bedrag is vastgesteld op € 7.200,- per nieuw te bouwen woning met een maximum van € 8 miljoen. Het huidige woningbouwprogramma laat de realisatie van 1343 nieuwe woningen waarvan 544 sociale huurwoningen zien. Met de gebiedsontwikkelingen die allemaal zijn opgenomen binnen de ontwikkelingsplannen en de overige AV-locaties zal het maximale bedrag van € 8 miljoen grotendeels gebruikt worden. De bijdrage wordt binnen de gemeente gedekt vanuit de ISV-BLS gelden.

**Financiële bijdrage voor gebouwde parkeervoorzieningen**

Het vinden van goede parkeeroplossingen is een belangrijk onderdeel van de kwaliteit van de openbare ruimte. Daarom wordt getracht een deel van het parkeren op te lossen in gebouwde parkeervoorzieningen. Gebouwde parkeervoorzieningen bij sociale huurwoningen zorgen voor een hoge onrendabele top.

Daarom draagt de gemeente per sociale huurwoning, die een gebouwde parkeervoorziening heeft, € 5.000,- met een maximum van € 4 miljoen. Hoeveel sociale woningen met een gebouwde parkeervoorziening er daadwerkelijk gebouwd worden, is afhankelijk van de verschillende stedenbouwkundige uitwerkingen. Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat de € 4 miljoen gebruikt wordt. De financiële bijdrage voor gebouwde parkeervoorzieningen wordt gedekt vanuit de ISV gelden.

**Plankosten voor gebiedsontwikkelingsprojecten.**

De meeste gebiedsontwikkelingen met als hoofddoel woningbouw worden voor rekening en risico van de woningcorporaties uitgevoerd. Voor het maken van plannen en het verrichten van onderzoeken hebben de woningcorporaties de gemeente nodig. Met de woningcorporaties is afgesproken dat zij de inzet van de gemeente voor de gebiedsontwikkelingsprojecten 100% vergoeden. Dat betekent dat aan het eind van het jaar de totale uren die een woningcorporatie heeft afgenomen, worden verrekend.



## 8. Subsidies

De gemeente Amersfoort heeft een structurele subsidiërelatie met ruim 100 instellingen en verstrekt daarnaast ongeveer 300 incidentele subsidies per jaar. Het wettelijk kader is vastgelegd in de Algemene Subsidieverordening Amersfoort 2008 (ASV) en in de nadere subsidieregelingen. In deze regelingen worden ondermeer de eisen vastgelegd voor de indiening van de subsidieaanvraag en de inhoudelijke en financiële verantwoording van subsidieverstrekingen.

De volgende nadere subsidieregelingen zijn van toepassing:

Regeling	Doel/Activiteiten	Doelgroep
1. Subsidieregeling sportvoorzieningen 2010	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kosten van aanleg, nieuwbouw, verbouwing, uitbreiding, 'upgrading' en aankoop van sportaccommodaties, inclusief gebouwen of lokaliteiten die worden gebruikt als bestuurs- en vergaderruimte, kantine, tribune, als kleed- wasaccommodatie en de kosten van aankoop, aanleg, 'upgrading' en uitbreiding van veldverlichtingsinstallaties en dug-outs;</li> <li>• Kosten van (aanpassing van) voorzieningen die gericht zijn op het (mede) geschikt maken voor de gehandicapten sport van sportaccommodaties;</li> <li>• Kosten van aan te schaffen duurzaam sportinventaris.</li> </ul>	Vereniging of stichting die is aangesloten bij een door NOC*NSF erkende sportbond, die als doelstelling heeft het zonder winstoogmerk organiseren, initiëren en/of stimuleren van activiteiten op het terrein van sportbeoefening en haar activiteiten daadwerkelijk binnen Amersfoort en voor de inwoners van Amersfoort verricht.
2. Subsidieregeling sporttechnisch jeugd kader 2008	Kosten van sporttechnisch jeugd kader.	In Amersfoort gevestigde verenigingen of instellingen die ingeschreven staan bij de KvK en die lid zijn van een bij NOC*NSF aangesloten sportbond.
3. Subsidieregeling schoolsport 2008	Organiseren van activiteiten: toernooien of kennismakingscursussen die gericht zijn op een van de erkende sportvormen zoals georganiseerd door een bij NOC*NSF aangesloten sportbond.	Instellingen of verenigingen die de beoefening van een sport als doel hebben en lid zijn van een bij NOC*NSF aangesloten sportbond.
4. Subsidieregeling bijzondere sportevenementen 2008	Organiseren van bijzondere sportevenementen zoals: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Nationale of internationale kampioenschappen voor de hoogste afdeling van de desbetreffende tak van sport;</li> <li>• Wedstrijden, toernooien, demonstraties, waaraan nationale of internationale topteams of topatleten deelnemen;</li> <li>• Wedstrijden, toernooien, demonstraties die een eenmalig karakter hebben en van dermate hoog niveau zijn, dat gesproken kan worden van een belangrijke propagandistische waarde voor de betreffende tak van sport.</li> </ul>	In Amersfoort gevestigde verenigingen of instellingen die ingeschreven staan bij de KvK en die lid zijn van een bij NOC*NSF aangesloten sportbond.
5. Subsidieregeling stimulerende sportdeelname 2008	Organiseren van activiteiten op het gebied van stimuleren sportdeelname	Instellingen/verenigingen die ten doel hebben de beoefening van bewegingsrecreatie voor de inwoners van Amersfoort, die via het traditionele sportbeleid niet of in onvoldoende mate bereikt worden of in een achterstandssituatie verkeren.
6. Subsidieregeling deskundigheidsbevordering vrijwilligers 2010	Scholing en deskundigheidsbevordering van vrijwilligers.	Organisaties op het hele maatschappelijke terrein, uitgezonderd kerken en politieke partijen, die (ook) met vrijwilligers werken.
7. Subsidieregeling VVE in de kinderopvang	Mogelijk maken dat het geven van Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) voor doelgroepkinderen ter verkleining van onderwijsachterstanden ook door instellingen in kinderopvang in de zin van de Wet Kinderopvang kan worden uitgevoerd.	Kindercentrum zoals bedoeld in de Wet Kinderopvang, anders dan gastouderopvang.

Regeling	Doel/Activiteiten	Doelgroep
8. Subsidieregeling snelle incidentele subsidies kunstensector	Kleine (maximaal € 2.000) incidentele subsidies aan activiteiten en investeringen op het gebied van de podiumkunst, amateurkunst, beeldende kunst en film.	Zowel rechtspersonen als natuurlijke personen. Uitgesloten zijn structureel gesubsidieerde Amersfoortse basisvoorzieningen en meerjarenvoorzieningen en instellingen met een winstoogmerk.
9. Subsidieregeling incidentele activiteiten beeldende kunst en vormgeving 2008	Kosten van incidentele activiteiten op het gebied van de beeldende kunst en vormgeving: manifestaties en projecten zoals tentoonstellingen, kunstwerken, beeldende onderzoeken.	Zowel rechtspersonen als natuurlijke personen. Uitgesloten zijn structureel gesubsidieerde Amersfoortse basisvoorzieningen en meerjarenvoorzieningen (voor zover deze vallen binnen de gemaakte prestatieafspraken) en instellingen met een winstoogmerk.
10. Subsidieregeling incidentele activiteiten amateurkunst en podiumkunst 2008	Activiteiten van: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Amateurkunstenaars</li> <li>• (semi-) professionele kunstenaars op het gebied van toneel, muziek, dans, letteren en film.</li> </ul>	Zowel rechtspersonen als natuurlijke personen. Uitgesloten zijn structureel gesubsidieerde Amersfoortse basisvoorzieningen en meerjarenvoorzieningen (voor zover deze vallen binnen de gemaakte prestatieafspraken) en instellingen met een winstoogmerk.
11. Subsidieregeling meerjarensubsidie voor amateurkunstverenigingen 2008	Activiteiten in verenigingsverband gericht op de voorbereiding van voorstellingen op het gebied van muziek, zang, dans, toneel en beeldende kunst waarbij de activiteiten gericht zijn op enigerlei vorm van presentatie aan de voorstelling aan het publiek.	Rechtspersonen met als voornaamste doel de beoefening van amateurkunst in verenigingsverband. Niet van toepassing op verenigingen die zich vooral bezighouden met cursorische activiteiten of liturgische vieringen. Ook niet van toepassing op verenigingen met kunstbeoefening in beroepsmatig verband of beroepsmatige pretenties.
12. Subsidieregeling godsdienstonderwijs en levensbeschouwelijk vormingsonderwijs 2008	Kosten voor het geven van godsdienstonderwijs of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs aan leerlingen van openbare basisonderwijs en openbaar speciaal basisonderwijs in Amersfoort.	Kerkelijke gemeenten, plaatselijke kerken, rechtspersonen of organisaties als bedoeld in artikel 51 van de Wet op het primair onderwijs.
13. Subsidieregeling integratieactiviteiten 2009	Enmalige activiteiten gericht op: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Bevorderen dat Amersfoorters van niet-Nederlandse afkomst mee doen aan activiteiten of projecten;</li> <li>• Bevorderen dat Amersfoorters met verschillende etnische, culturele en religieuze achtergrond elkaar en elkaars gewoonten, cultuur, gebruiken, waarden en normen beter leren kennen;</li> <li>• Bevorderen dat mensen betrokken worden, mee kunnen doen, dat er respect is voor elkaar en dat Amersfoorters van allerlei achtergronden met elkaar omgaan.</li> </ul>	Stichtingen of verenigingen ingeschreven in het handelsregister en met een vestiging in Amersfoort.
Subsidieregeling ISV/BLS 2008	Op stedelijk gebied gerichte inspanningen die leiden tot verbetering van de kwaliteit van de stedelijke woon-, werk- en leefomgeving door middel van een samenhangend pakket van fysieke maatregelen die betrekking hebben op wonen, ruimte, milieu, groen en fysieke stads-economie.	Projectontwikkelaars en particuliere initiatiefnemers.
Subsidieregeling Jongeren en studentenhuysvesting 2008	Realiseren van huisvesting met bij jongeren en studenten passende huurprijzen. De subsidie is een bijdrage in onrendabele investeringen bij nieuw te bouwen woningen of verbouw van bestaande woningen of kantoorpanden tot onzelfstandige kamers, zelfstandige 1-kamerwoningen of zelfstandige woningen.	Jongeren en studenten.
Subsidieregeling Bodemsanering bedrijfsterreinen	Sanering van de bodem van een ingebruikte zijnd en blijvend bedrijfsterrein.	Zowel rechtspersonen als natuurlijke personen.

Regeling	Doel/Activiteiten	Doelgroep
Subsidieregeling voorzieningen karakteristieke gebouwen 2008	De kosten van: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Voorzieningen, anders dan normaal onderhoud, welke in het belang van de instandhouding of het herstel van een historisch stads- of landschapsbeeld worden getroffen aan een gebouwde onroerende zaak;</li> <li>• Voorzieningen, anders dan normaal onderhoud, welke in het belang van de instandhouding of het herstel van de cultuurhistorische waarde van een gebouwde onroerende zaak worden getroffen aan historisch waardevolle gebouwde onroerende zaak.</li> </ul>	Zowel rechtspersonen als natuurlijke personen.
Subsidieregeling Voorzieningen monumenten en beeldbepalende gebouwen	De kosten voor het treffen van voorzieningen ten behoeve van: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Restauratie van rijksmonumenten met grote monumentale waarde en waarbij tevens sprake is van een restauratie-urgentie;</li> <li>• Gemeentelijke monumenten;</li> <li>• Beeldbepalende gebouwen.</li> </ul>	Zowel rechtspersonen als natuurlijke personen die eigenaar zijn van een monument of beeldbepalend gebouw in Amersfoort.
Subsidieregeling Aankoop nieuwbouwwoning.	Aankoop van nieuwbouwwoning of appartement die/dat gebouwd is/wordt op het grondgebied van de gemeente Amersfoort en waarvan de bouw gestart is in het jaar 2010 en wel binnen drie maanden na afgiftedatum van de daarvoor verleende bouwvergunning. Het doel van de subsidieregeling is het stimuleren van de woningmarkt in Amersfoort.	Kopers van een nieuwbouwwoning in Amersfoort of particulier opdrachtgever tot de bouw van een woning op en kavel in de gemeente Amersfoort.

## Ontwikkelingen

### 'Kleine' subsidies

De afgelopen periode is er veel gesproken over lastenverlichting, minder regels en minder bureaucratie. De VNG heeft een voortrekkersrol op zich genomen en zet zich samen met het Rijk en gemeenten in om de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren en de regeldruk terug te dringen. Landelijk gezien is het subsidiebeleid een breed domein waar nog veel winst is te behalen. Hierbij gaat het dan vooral om stroomlijning en terugdringing van de verantwoordingslasten. Om initiatieven in dit kader te stimuleren, heeft de VNG, in nauwe samenwerking met een aantal gemeenten en ministeries, een nieuw model subsidieverordening ontwikkeld.

Een van de uitgangspunten van deze modelverordening is dat er uitgegaan wordt van vertrouwen in plaats van wantrouwen, zonder eventuele risico's uit het oog te verliezen. Dit betekent dat er in deze modelopzet meer nadruk ligt op de eigen verantwoordelijkheid van de subsidieontvanger en dat voor activiteiten met een laag risico geen uitgebreide verantwoordingsplicht meer geldt.

Ook binnen Amersfoort wordt het subsidiebeleid onder de loep genomen. In 2010 is een 1<sup>e</sup> aanzet gemaakt in de uitwisseling van ideeën over verbetering van de dienstverlening richting subsidieontvanger en mogelijke efficiëncyslagen bij de 'kleine' subsidies tot € 25.000,-. Ter illustratie: binnen Amersfoort gaat het dan om:

Omvang subsidie (basis 2009)	Aantal	Percentage	Bedrag	Percentage
Tot € 1.500,-	40	9,76%	€ 35.000,-	0,06%
Van € 1.500,- tot € 5.000,-	62	15,12%	€ 200.000,-	0,19%
Van € 5.000,- tot € 10.000,-	46	11,22%	€ 321.000,-	0,76%
Van € 10.000,- tot € 25.000,-	87	21,22%	€ 1.376.000,-	2,52%
<b>Subtotaal subsidies tot € 25.000,-</b>	<b>235</b>	<b>57,32%</b>	<b>1.932.000,-</b>	<b>3,54%</b>
Overige subsidies	175	42,68%	€ 52.568.000,-	96,46%
<b>Totaal subsidies</b>	<b>410</b>	<b>100</b>	<b>54.500.000,-</b>	<b>100,00%</b>

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat het aandeel kleine subsidies 57,32% van de verstrekte subsidies in 2009 bedraagt. Verder blijkt dat het financieel belang van deze categorie subsidies relatief gezien gering is, slechts 3,54%. De ideeën over dienstverlening en efficiency worden in 2011 verder uitgewerkt.

### Subsidiebeheer

In 2011 wordt de subsidiemodule van ons financiële systeem in gebruik genomen. Dit betekent dat subsidies voortaan intern digitaal worden afgewikkeld. Voordelen van deze werkwijze zijn:

- Alle documenten die betrekking hebben op een subsidie zijn digitaal beschikbaar en gekoppeld aan de subsidie. Alle documenten zijn dus op ieder moment vanaf de werkplek benaderbaar.
- Van elke subsidieaanvraag is direct informatie beschikbaar over de stand van zaken in het proces, bij wie ligt het document (digitaal) en hoe is het verloop tot dat moment geweest.
- Doorlooptijd van de afhandeling versnelt omdat er niet met stukken wordt gesjouwd.
- Het systeem genereert automatisch herinneringen als kritieke termijnen naderen.
- Het proces verloopt volgens de vooraf bepaalde procedure zodat er meer zekerheid ontstaat over de rechtmatige afhandeling.
- Het systeem is gekoppeld met de financiële administratie.
- Het systeem genereert managementinformatie.

### Subsidieverantwoording

De gemeenteraad heeft aangegeven dat zij de jaarstukken wil vaststellen voordat begonnen wordt met de behandeling van de Kadernota. Om hieraan tegemoet te komen is een versnel-

ling van het jaarrekeningtraject noodzakelijk. Bij het onderdeel subsidieverstrekking doet zich het knelpunt voor dat de accountant zich een oordeel moet vormen, al geruime tijd voor het beschikbaar zijn van de jaarverantwoording door de instellingen. Aangezien de accountant op het moment van controleren van de jaarrekening geen duidelijkheid heeft over het nakomen van financiële en inhoudelijke afspraken kan dit leiden tot een vermelding van onzekerheid in de accountantsverklaring voor een vrij groot bedrag.

In 2010 is daarom met de accountant gesproken over mogelijke oplossingen. Het resultaat is dat wij een paar aanpassingen zullen doorvoeren in de verantwoordingssystematiek. In 2011 gaan wij werken met bestuursverklaringen bij de subsidies met prestatieverklaringen. Hiervoor is een vast format ontwikkeld, waarbij het bestuur van de gesubsidieerde instelling, vóór 1 februari van het jaar volgend op het verantwoordingsjaar, dient aan te geven of de financiële en inhoudelijke afspraken zijn nagekomen. Deze werkwijze zal in de subsidievoorwaarden worden opgenomen. Voor het verantwoordingsjaar 2010 zal zoveel mogelijk al conform deze opzet worden gewerkt. Daarnaast wordt gewerkt met een vast format voor de verslaglegging bij de bespreking over de tussentijdse verantwoording in het subsidiejaar. Het format vraagt om verslag te doen over de voortgang van de inhoudelijke en financiële afspraken. Wij gaan ervan uit dat deze aanpassingen ertoe zullen leiden dat de beoogde vervroeging van de jaarstukken met ingang van de jaarrekening 2011 (dus in 2012) zal kunnen worden geëffectueerd.



## 9. Gemeentelijk grondbeleid

### Inleiding

Het gemeentelijk grondbeleid is een instrument om beleidsdoelstellingen van de gemeente op het gebied van woningbouw, voorzieningen, economie, mobiliteit, natuur en recreatie te realiseren.

In de Nota Integraal Grondbeleid, die in de raad in 2006 is vastgesteld, staat beschreven op welke wijze de diverse instrumenten voor grondbeleid zullen worden ingezet.

In de (verplichte) paragraaf Gemeentelijk grondbeleid wordt jaarlijks gerapporteerd op welke wijze de gemeente uitvoering geeft aan dit beleid.

Uitgangspunt voor het gemeentelijke grondbeleid is naast het faciliteren van private ontwikkelingen (facilitair grondbeleid) ook het voeren van actief grondbeleid. Een actief grondbeleid betekent dat de gemeente verwerft, beheert, bouw- en woonrijp maakt en de gronden uitgeeft. De financiële consequenties worden weergegeven en vastgesteld via de grondexploitaties. Naast facilitair en actief grondbeleid wordt ook gebruik gemaakt van publiek private samenwerkingen (PPS) zoals het Ontwikkelingsbedrijf Vathorst.

In deze paragraaf wordt ingegaan op verwerving, beheer, uitgifte, kostenverhaal, samenwerking, de diverse lopende grondexploitaties en de vastgoedexploitatie.

### Lopende grondexploitaties en vastgoedexploitaties

In programma 6 is een overzicht gegeven van de gemeentelijke grondexploitaties. De lopende grondexploitaties worden jaarlijks bij de jaarrekening geactualiseerd. In deze actualisatie worden autonome afwijkingen (zoals prijsverhoging, rentecorrecties en dergelijke) opgenomen. Beleidsmatige wijzigingen worden aan de raad afzonderlijk voorgelegd.

Evenals in 2009 zal voorafgaand aan de herzieningen van de grondexploitatie, een scenarioanalyse worden uitgevoerd. De uitkomsten worden verwerkt in de Nota Grondexploitaties en strategisch vastgoed.

Grondexploitaties met vastgestelde tekorten worden verrekend via de Voorziening Voorraad onderhanden werk. Deze voorziening maakt onderdeel uit van het saldo "Onderhanden werk grondexploitaties" op de balans. Na de actualisatie wordt de voorziening, indien nodig, op het benodigde peil gebracht.

De grondexploitaties die zijn ondergebracht in een Publiek-Private Samenwerking (PPS), te weten CSG Eemkwartier CV, Ontwikkelingsbedrijf Vathorst CV en de deelneming in de VOF Podium Kantorenpark Vathorst worden verantwoord in de paragraaf "Verbonden partijen".

De projecten in de initiatieffase en het strategische vastgoed hebben een sterke relatie met de paragraaf RRI (Reserve Ruimtelijke Investerings). Middels het Programma Ruimtelijke Investerings worden keuzes gemaakt over toekomstige ontwikkelingen en mogelijke dekking uit de RRI.

### (Strategische) verwervingen

Bij een actief grondbeleid, zoals in Amersfoort, wordt gebruik gemaakt van verschillende verwervingsinstrumenten, te weten minnelijke verwerving, de Wet voorkeursrecht gemeenten en onteigening.

We kennen:

- Reguliere verwervingen, die gedaan zijn voor een lopende grondexploitatie.
- Reguliere verwervingen, die gedaan zijn voor (infra)projecten die geen onderdeel (gaan) uitmaken van een grondexploitatie.
- Strategische verwervingen, al gedaan zonder dat er een grondexploitatie is vastgesteld.

Voor bijvoorbeeld de (deel)grondexploitaties Wieken/ Bloedaal, Vathorst bedrijven, Noordewierweg en de Kersenbaan worden nog reguliere verwervingen gedaan.

De afspraken over strategische verwervingen zijn vastgelegd in de Nota Integraal Grondbeleid. Met deze strategische verwervingen kunnen we vooruitlopen op mogelijke toekomstige planontwikkelingen. Strategische verwervingen versterken de positie van de gemeente op de grondmarkt. Zij stellen ons in staat beter regie te voeren over de toekomstige invulling van die locaties, al dan niet in samenwerking met andere partijen. De afgelopen jaren zijn om strategische redenen in het bestaand stedelijk gebied en in het buitengebied een aantal objecten aangekocht. Voor mogelijke nieuwe plannen worden deze objecten als strategisch vastgoed in eigendom gehouden.

### Beheer gemeentelijke eigendommen (Vastgoed)

Het beheer van het verworven vastgoed is eveneens een taak in het kader van het grondbeleid. De baten en lasten van de regulier verworven objecten komen ten gunste of ten laste van de betreffende grondexploitatie.

De baten en lasten van de strategisch verworven objecten verantwoordt we in een daarvoor ingestelde vastgoedexploitatie. In deze vastgoedexploitatie is ook oud te verkopen bezit van de gemeente Amersfoort ondergebracht. Het eigendom daarvan is niet (meer) noodzakelijk voor de gemeente. De gemeente voert de regie over het te beheren vastgoed. Het uitvoerend administratief en technisch beheer is uitbesteed aan een externe partij.

### Gronduitgifte

Het gronduitgiftebeleid is een belangrijk onderdeel van het actief grondbeleid. In de voorwaarden voor gronduitgifte kunnen (naast algemene juridische voorwaarden) aanvullende voorwaarden worden opgenomen die belangrijk zijn voor het gemeentelijk beleid, zoals woningdifferentiatie, particulier opdrachtgeverschap en milieuaspecten. Europese regelgeving beperkt de mate waarin aanvullende voorwaarden kunnen worden opgenomen. De nieuwe WRO heeft het echter mogelijk gemaakt meer locatie-eisen in het bestemmingsplan op te nemen.

De meest voorkomende vorm is uitgifte in eigendom. Incidenteel maken we gebruik van uitgifte in erfpacht. Ook in

het uitgifteproces geldt als uitgangspunt een marktconforme grondprijs. De berekening daarvan gebeurt op basis van marktprijzen en via de methode van residuele grondwaardeberekening. In 2011 zal de uitgifte zich voor wat betreft bedrijfsterreinen concentreren in De Wieken Vinkenhoef, bedrijvenpark Vathorst en de Middelhoefseweg. Ook verwachten wij in 2011 in tijdelijke erfpacht uitgiften te kunnen doen in het Oliemolenkwartier voor de creatieve economie.

Bij de uitgifte van bouwterreinen voor woningbouw is er onderscheid in uitgifte aan projectontwikkelaars en uitgifte aan particulieren. Aan projectontwikkelaars worden de uitgiften van Kop Gildenkwartier, en wat verder in de toekomst, de ziekenhuislocatie Lichtenberg en mogelijk de zwembadlocatie Sportfondsenbad voorzien. Uitgifte mogelijkheden aan particulieren worden voorzien in Bloedaal, Zevenhuizerstraat en, wat verder in de toekomst, de ziekenhuislocatie Lichtenberg.

### **Particuliere grondexploitatie**

In de praktijk komt het voor dat particulieren of marktpartijen grond in bezit hebben, waarop zij de (door de gemeente gewenste) bestemming zelf willen realiseren. De gemeente kan dan overgaan tot facilitair grondbeleid.

De Wet ruimtelijke ordening (Wro) voorziet in een nieuw instrument voor kostenverhaal, locatie-eisen en verevening bij particuliere grondexploitatie. Het is daarmee een instrument voor facilitair grondbeleid. Op basis van de WRO is de gemeente is verplicht haar kosten van de grondexploitatie op particuliere exploitanten te verhalen.

Dit kan op 2 manieren plaatsvinden: via een private overeenkomst voorafgaand aan de vaststelling van het bestemmingsplan (het private spoor) of door middel van het vaststellen van een exploitatieplan bij het bestemmingsplan (het publieke spoor).

Het private spoor bestaat uit overeenkomsten over de grondexploitatie. De particuliere exploitant verplicht zich in de vorm van overeenkomsten om zijn aandeel in de kosten van de grondexploitatie te voldoen. Daarnaast kunnen er in de overeenkomsten afspraken worden gemaakt over de locatieontwikkeling. Lukt het niet om met de particuliere exploitant tot een overeenkomst te komen dan is het verplichte publieke spoor van toepassing. Dit spoor wordt gevolgd als particuliere grondexploitanten onwillig zijn (zogenaamde free-riders).

Dit publieke spoor bestaat uit een vast te stellen exploitatieplan en een aan de bouwvergunning te verbinden financiële voorwaarde. Het exploitatieplan bestaat onder andere uit een exploitatieopzet en locatie-eisen. In de exploitatieopzet kunnen meer kosten worden opgenomen dan onder het oude kostenverhaalsysteem. Daarmee kunnen er ook meer kosten worden verhaald op particuliere grondexploitanten. Met de locatie-eisen kan de gemeente sturen op de uitvoering van het plan. Deze eisen kunnen betrekking hebben op de woningbouw-categorieën en de aanleg van de openbare ruimte. Voornamelijk is de verwachting dat slechts in uitzonderingsgevallen het publieke spoor zal moeten worden gevolgd. Tot op heden bestaat de praktijk bij locatieontwikkeling uit het aangaan van overeenkomsten volgens het private spoor. Er is geen reden te veronderstellen dat dit met het nieuwe instrumentarium zal veranderen. Er is geen reden het uitgangspunt van actieve grondpolitiek te verlaten.

### **Samenwerkingsvormen**

De gemeente streeft in beginsel naar actief grondbeleid. Naast actief grondbeleid hebben we facilitair grondbeleid. Daartussen kunnen verschillende samenwerkingsvormen voorkomen. Deze samenwerkingsvormen kunnen worden aangeduid als publiekprivate samenwerking (PPS). PPS wordt veelal ingegeven door grondposities. In het verleden is gekozen voor een PPS bij de ontwikkeling van het CSG-Eemkwartier en het plangebied Vathorst. Voordelen van dergelijke samenwerkingen zijn dat risico's worden gespreid en kennis kan worden gebundeld, waardoor een marktconform plan kan worden ontwikkeld en gerealiseerd. De uiteindelijke samenwerkingsvorm is steeds afhankelijk van het specifieke project en de taak- en risicoverdeling tussen partijen. In elk geval zal de waarborg van gemeentelijke regiefunctie om kwalitatief goede plannen te realiseren, voorop blijven staan.

In 2011 zal in het kader van Amersfoort Vernieuwt de samenwerking met de corporaties verder worden voortgezet. In het kader van deze samenwerking wordt waar wenselijk en noodzakelijk het grondbeleidsinstrumentarium ingezet

## 10. Onderhoud van kapitaalgoederen

### Inleiding

De gemeente Amersfoort heeft een groot vermogen geïnvesteerd in kapitaalgoederen in de vorm van wegen, groen en speelvoorzieningen, water, riolering, verlichting en gebouwen. Het onderhoud van deze kapitaalgoederen is van groot belang voor het zo optimaal mogelijk functioneren van de gemeente, onder meer op het gebied van leefbaarheid, veiligheid, vervoer, recreatie. Onderhoud is ook nodig om kapitaalvernietiging te voorkomen.

Deze paragraaf geeft inzicht in het onderhoudsprogramma van de gemeentelijke kapitaalgoederen. Per kapitaalgoed gaan we in op het beleidskader, de middelen en de begroting, met een korte stand van zaken. Vervolgens vindt u een tabel met het verwachte verloop van de Voorziening Openbare Ruimte.

### Extra inspanningen

Met het onderzoek dat we in 2000/2001 gedaan hebben naar de kwaliteit van de openbare ruimte is inzicht verkregen in de kwaliteit van het beheer van de openbare ruimte in de stad. Naar aanleiding van de resultaten van het onderzoek zijn eenmalig en structureel extra financiële middelen voor onderhoud beschikbaar gesteld. Over de effecten van de extra inspanningen, wordt driejaarlijks gerapporteerd. De tweede rapportage (Nota "Beheer Buiten Beter") is in 2007 aan de Raad aangeboden. Uit deze rapportages blijkt dat de kwaliteit geleidelijk aan toeneemt maar in een minder snel tempo dan aanvankelijk verwacht.

De nota "Investeren in beheren", die medio 2010 verschijnt, laat eenzelfde beeld zien. Dit is mede het gevolg van de eerste effecten van de groeistadperiode waarin de komende periode in toenemende mate in Amersfoort Noord meer onderhoud noodzakelijk is.

### Overzicht hele en veilige openbare ruimte

Inspectieresultaten		Gerealiseerde technische staat (heel en veilig)		Ambitie technische staat (heel en veilig)
Beheeraspect	Norm	Gemiddelde kwaliteit	Jaar	Gemiddelde kwaliteit
Bomen	VTA	n.t.b.		7,0
Overig groen	Inspectie	n.t.b.		7,0
Oevers	Leeftijd + inspectie	n.t.b.		7,0
Speelvoorzieningen	Attractie- besluit	n.t.b.		7,0
Straatmeubilair	Inspectie	n.t.b.		7,0
Wegen	CROW	n.t.b.		7,0
Riolering	NEN	n.t.b.		7,0
Water / bagger	ENW	n.t.b.		7,0
Kademuren en bruggen	Leeftijd + inspectie	n.t.b.		7,0
Verlichting	NPR	n.t.b.		7,0
n.t.b. = nog te bepalen (nieuwe indicator)				

## Voorziening Openbare Ruimte

Om de extra middelen optimaal te besteden, is de Voorziening Openbare Ruimte ingesteld. Met deze voorziening kunnen normbedragen planmatig gereserveerd en uitgegeven worden voor groot onderhoud of vervangingen van wegen, riolering, openbaar groen, water en openbare verlichting. Ook kan de voorziening schommelingen in bestedingen en de stortingen over de jaren opvangen. De voorziening heeft ieder jaar ten minste een neutrale stand.

Kapitaalgoederen:

- 1) Wegen
- 2) Riolering
- 3) Water (Baggerwerken)
- 4) Groen en speelvoorzieningen
- 5) Verlichting.

### 1. Wegen

#### 1a. Beleidskader

Het beleidskader wordt met name bepaald door de resultaten van de 'Evaluatie Kwaliteit Openbare Ruimte en Areaalnormensystematiek' inclusief de uitvoeringsprogramma's. Het doel is het op peil brengen, houden en doelmatig beheren van de kwaliteit van gemeentelijke wegen.

#### 1b. Financiën Wegen

De gemeente heeft in 2001 besloten om in 2003 eenmalig een budget van € 4,1 miljoen ter beschikking te stellen voor de aanpak van het onderhoud aan de wegverharding. Daarnaast is structureel jaarlijks € 244.000 (prijspeil 2011) ter beschikking gesteld, jaarlijks te vermeerderen met een zelfde bedrag. Bovendien wordt jaarlijks bekeken of een extra slag gemaakt kan worden voor het onderhoud. In een jaarlijks uitvoeringsprogramma wordt vastgelegd welke concrete maatregelen hiervoor in een jaar worden genomen.

Op basis van de groei van de budgetten wordt met behulp van het wegbeheersysteem inzichtelijk dat op termijn het gewenste niveau zal worden bereikt uitgaande van een aanvaardbare basiskwaliteit (zie rapportage Beheer Buiten Beter). Begin 2006 heeft besluitvorming plaatsgevonden over de Areaalnormensystematiek waarbij in het normbedrag per woning alle kosten van dagelijks beheer en onderhoud, de kosten voor vervanging en reconstructie en personeelskosten zijn meegenomen. Tevens is besloten de nulsituatie te baseren op de begrotingsgegevens van 2006 en de norm jaarlijks te indexeren.

#### 1c. Stand van zaken Wegen 2011

Onderhoudsprojecten waarvan de voorbereiding in 2010 is gestart en de start uitvoering voor 2011 is gepland zijn: Van Randwijcklaan (deel Kruiskamp), Berg-Noord (Schaepmanlaan, Piersonlaan en van Houtenlaan, Waldeck Pyrmontlaan, Anna Paulownalaan, Dillenburglaan, Nassaulaan en Pieter Jelles Troelstralaan), Leusderkwartier (Archimedesstraat, Lorentzstraat, Celsiusstraat en Cartesiusstraat), Brabantsestraat-Nijverheidsweg (gedeelte). De wegwerkzaamheden worden integraal met de rioleringswerken aangepakt.

In deze begroting hebben wij uit budgettaire overwegingen onder meer de ophogingsreeksen voor onderhoud wegen nagenoeg geheel moeten schrappen. Alleen voor het jaar 2011 resteert nog een ophoging met € 144.000. Dit betekent dat de voorbereiding van nieuwe onderhoudsprojecten moet worden uitgesteld en de uitvoering tot een totaalbedrag van € 1.864.000 in deze begrotingsperiode naar achteren moet worden geschoven. Wat hiervan de consequenties zijn voor het te bereiken kwaliteitsniveau zullen wij de komende tijd onderzoeken. Deze ingreep, oplopend van € 100.000 in 2011 tot € 832.000 in 2014, hebben wij aangemerkt als invulling van een eerste tranche van de bezuinigingstaakstelling.

### 2. Riolering

#### 2a. Beleidskader

Het beleidskader is het Gemeentelijk Rioleringsplan GRP III (2007-2011). De gemeente heeft een zorgplicht voor een doelmatige inzameling en transport van het afvalwater binnen haar grondgebied. In het Gemeentelijk Rioleringsplan verwoordt de gemeente hoe zij invulling geeft aan deze zorgplicht. In de planperiode is in Amersfoort voldaan aan de wettelijke verplichtingen voor ongezuiverde lozingen in het buitengebied en de zogenaamde 'basisinspanning'. Tevens is veel aandacht besteed aan de zorg voor inzameling en transport van ons afvalwater. Waar mogelijk is daarbij gebruik gemaakt van nieuwe technieken en inzichten in de omgang met (afval-)water in de stad, zoals afkoppeling van hemelwater van de riolering.

Het gemeentelijk rioleringsplan 2007-2011 (GRP III) is door de Raad vastgesteld, inclusief beleidskader. Op basis van analyses van het huidig functioneren van de riolering en toetsing hiervan worden in het GRP III maatregelen voorgesteld in het kader van voortzetting van bestaand beleid en in het kader van nieuwe inzichten of beleidsontwikkelingen. De prioriteit voor de komende jaren ligt bij vervanging en het ombouwen van een gemengd naar een gescheiden stelsel (afkoppeling van hemelwater).

#### 2b. Financiën Riolering

De financiering van de rioleringszorg verloopt via de rioolheffing. Vanaf het jaar 2010 is het klassieke rioolrecht vervallen. De reden hiervoor is onder meer dat gemeenten een extra taak hebben gekregen, namelijk de binnenstedelijke grondwatertaak. De grondwatertaak houdt in dat de gemeente verantwoordelijk is voor de kwantitatieve beheersing van het grondwater zoals het peilbeheer. Deze taak komt bovenop de taak voor afvoer van afval- en hemelwater. De kosten hiervan zijn met ingang van 2011 in de kostenbasis voor de rioolheffing opgenomen.

Via de rioolheffing mag de gemeente kosten in rekening brengen voor beheer en onderhoud van het rioleringsstelsel bij degene die direct of indirect is aangesloten op de riolering. De kosten die in rekening worden gebracht zijn onder meer investeringskosten, exploitatiekosten en overhead. Aanleg van riolering mag niet worden verhaald via de rioolheffing. Die financiering vindt geheel plaats via de grondexploitatie. Alleen de netto drukkende kosten mogen worden verhaald, dus de kosten na aftrek van bijvoorbeeld subsidies.

Sinds 2008 is er een Tariefsegalisatiereserve Riolering ingesteld. Overschotten op de heffing en aan de kostenkant komen ten gunste van deze reserve, tekorten ten laste daarvan.

#### 2c. Stand van zaken Riolering 2011

In 2011 starten we met de voorbereiding van het GRP IV voor de periode 2012-2016.

Ook in 2011 vinden rioleringsprojecten integraal plaats met wegenprojecten: zie de wijken en straten die bij het onderwerp wegen zijn genoemd. Verder zijn er diverse rioolrenovatiewerken in Berg, Isselt en Randenbroek.



### 3. Water (Baggerwerken)

#### 3a. Beleidskader

Het beleidskader wordt gevormd door het Waterplan 2005-2015, het Baggerplan Amersfoort en het Grondwaterplan Amersfoort, evenals de resultaten van de nota Evaluatie Kwaliteit Openbare Ruimte en Areaalnormensystematiek. Het doel is te zorgen voor een duurzaam veilige en aantrekkelijke leefomgeving. Dat doen we door duurzaam beheer en door het in stand houden van de functies van vijvers, singels en watergangen, inclusief de oevers, water- en moerasvegetaties. Daarnaast zorgen we voor voldoende waterberging en zetten we in op beperking van grond- en oppervlaktewaterverontreiniging. Ook voorkomen we wateroverlast en voeren we samen met de Provincie de Beheervisie Eem uit.

#### 3b. Financiën Water (Baggerwerken)

De kosten die te maken hebben met het verwijderen van slib uit de watergangen, het in stand houden van kademuren langs de Eem en het uitvoeren van de Beheervisie Eem worden gedekt uit de Voorziening Openbare Ruimte, compartiment Water. De overige kosten voor waterbeheer worden gedekt uit het jaarbudget 'Afwatering'.

#### 3c. Stand van zaken Water (Baggerwerken) 2011

De kosten die te maken hebben met het verwijderen van slib uit de watergangen, het in stand houden van kademuren langs de Eem en het uitvoeren van de Beheervisie Eem worden gedekt uit de Voorziening Openbare Ruimte, compartiment Water. De overige kosten voor waterbeheer worden gedekt uit het jaarbudget 'Afwatering'.

### 4. Groen en speelvoorzieningen

#### 4a. Beleidskader

Het beleidskader wordt gevormd door de Beleidsvisie Groenblauwe structuur 2005-2015 (2004), diverse Beheerplannen, de Beleidsregel Speelplekken en de nota Kwaliteit Openbare Ruimte. Het groenbeheer kent globaal drie doelen:

- De instandhouding van technische, recreatieve, ruimtelijk-visuele en ecologische functies van het groen, in de stedelijke- en landelijke gebieden;
- De bewustwording bij burgers voor zelfbeheer van groenvoorzieningen;
- Beheer op Maat;
- Met de instandhouding bedoelen we concreet: het onderhoud en de noodzakelijke vervanging van bomen en het overige groen op het land en in het water. Dit gebeurt aan de hand van gewenste 'eindbeelden' voor beplanting. Daarnaast gaat het om de vervanging van en het onderhoud aan speelvoorzieningen in de openbare ruimte. Bij bewustwording gaat het om de eigen verantwoordelijkheid van burgers te stimuleren. Met Beheer op Maat bedoelen we communicatie over beheermaatregelen in grote groengebieden en flexibel en specifiek beheren van grote groengebieden. De "groene keet" wordt daarbij ingezet om buurtbewoners ter plekke over het project actief te informeren.

#### 4b. Financiën Groen en speelvoorzieningen

Naar aanleiding van het evaluatieonderzoek 2001 heeft de Raad besloten 10 jaar lang (2002 t/m 2011) jaarlijks € 701.000 (prijsspeel 2011) extra beschikbaar te stellen voor vervanging, planmatig en regulier groenonderhoud en speelvoorzieningen. De kwaliteit van speelvoorzieningen loopt door allerlei oorzaken naar verwachting de komende jaren achteruit. Speeltoestellen verouderen relatief snel, doordat ze veel gebruikt worden en doordat ze doelwit zijn van vandalisme. De verwachting is dat deze tendens zich voortzet. Soms kan een speeltoestel hersteld worden, vaak moet een speeltoestel vervangen worden. Er komt een nota over speelbeleid.

#### 4c. Stand van zaken Groen en speelvoorzieningen 2011

Het speelruimtebeleid is in 2009 herzien. De maatregelen betreffen de wettelijke keuringen van speelvoorzieningen en bomen, en het uitvoeren van de noodzakelijke maatregelen die uit deze keuringen voortkomen. Daarnaast wordt het structurele bedrag ingezet voor de bestrijding van ziekten en plagen in bomen, zoals de eikenprocessierups, de kastanjebloedingsziekte en massaria in platanen.

Verder worden middelen ingezet voor vervanging en planmatig onderhoud van groen en speelvoorzieningen. Herinrichting van speelplekken en vervanging van speeltoestellen vindt o.a. plaats in Hoogland, Kattenbroek, Nieuwland, Schothorst en het Soesterkwartier.

Met de uitvoering van het groenbeheerplan voor de Groengordel van het Soesterkwartier gaan we in 2011 verder.

Met bewoners en belangengroepen wordt verder gewerkt aan de opstelling van het groenbeheerplan voor het Waterwingebieden voor Park Schothorst.

### 5. Verlichting

#### 5a. Beleidskader

Het beleidskader is vastgelegd in de nota "Verlicht Amersfoort 2007-2012". Naar verwachting is de geplande inhaalslag ongeveer in 2012 weggewerkt. Daar waar mogelijk worden de projecten gecombineerd met andere disciplines. Bij keuze van vervanging van armaturen zal onze ambitie voor duurzaamheid maatgevend zijn.

#### 5b. Financiën Verlichting

De financiële consequenties van de inhaalslag zijn in 2001 in beeld gebracht. De beleidsnota van 2007 heeft geen extra financiële consequenties tot gevolg. Het handhaven van de middelen is noodzakelijk om de realisatie te kunnen waarborgen.

Door de verbeteringen in de stad dalen de kosten van het dagelijks onderhoud. Door het toepassen van duurdere materialen in de nieuwbouwwijken stijgen de vervangingskosten. Een deel van de bespaarde onderhoudskosten wordt daarom aangewend om de vervangingen te bekostigen. De dekking vindt via een groei-model plaats door aanwending van de vrijval van kapitaallasten en de budgetten uit de exploitatie die bestemd zijn voor de vervangingsinvesteringen. De vervangingskosten geven een sterk wisselend beeld te zien. De periode van 2016 tot en met 2019 toont de grootste vervangingspiek.

**5c. Stand van zaken Verlichting 2011**

Voor 2011 is op diverse locaties het vervangen van masten en armaturen gepland. Deels zijn deze werken integraal opge-

nomen in de werken van wegen. Verder worden er op diverse locaties armaturen vervangen.

**Voorziening Openbare Ruimte**

(bedragen x € 1.000,-)

	2011	2012	2013	2014
<b>Voeding:</b>				
• Riolering	4.158	4.157*	4.906	4.906
• Groen	698	746*	0	0
• Wegen	2.883	3.154	3.395	3.639
– Afroning reeksen wegen	-100	-344	-588	-832
• Water (bagger)	911	932	925	928
• Verlichting	405	465	514	565
<b>Totaal Voeding:</b>	<b>8.955</b>	<b>9.110</b>	<b>9.152</b>	<b>9.206</b>
<b>Onttrekking:</b>				
• Riolering	7.794	6.244	4.610	4.214
• Groen	621	56	0	0
• Wegen	4.540	3.302	3.264	2.752
– Fasering uitvoering wegen		-444	-588	-832
• Water (bagger)	543	562	437	500
• Verlichting	908	919	895	923
<b>Totaal Onttrekking:</b>	<b>14.406</b>	<b>10.639</b>	<b>8.618</b>	<b>7.557</b>
Saldo	-5.451	-1.529	534	1.649
<b>Stand Fonds per 1 januari</b>	<b>7.119</b>	<b>1.668</b>	<b>139</b>	<b>673</b>
<b>Stand Fonds per 31 december</b>	<b>1.668</b>	<b>139</b>	<b>673</b>	<b>2.322</b>

**Toelichting:**

\* In verband met de stormschade 2010 en het aflopende budget voor onderhoud bomen wordt de uitwisseling met het rioleringsbudget één jaar langer voortgezet. In de voeding van het

onderdeel groen na 2012 is niet voorzien door de beëindiging van de uitruil met riolering.

# Gebouwen

## Private gebouwen en objecten

### Beleidskader

De uit 2005 daterende nota "Permanent beheer van private gemeente eigendommen op orde" ligt ten grondslag aan het uit te voeren beleid. De gemeente heeft circa 25 monumentale objecten in eigendom, o.a. de OLV-toren en Monnikendam. Het betreft met name objecten die een cultuurhistorische en/of maatschappelijke functie binnen de gemeente hebben. Het eigendom is onlosmakelijk aan de gemeente Amersfoort verbonden, waardoor de gemeente verplicht is om deze goed te beheren en in goede staat te houden. De exploitatie van deze groep panden kan door hun kenmerkende karakter niet kostendekkend gebeuren. Ze zijn niet- of slechts gedeeltelijk verhuurbaar. Bovendien vragen deze objecten veel en gespecialiseerd onderhoud.

Om het tekort op de exploitatie in deze groep te verkleinen, is sinds 2006 een structurele bijdrage in de begroting gereserveerd. Het restanttekort dient goed gemaakt te worden uit de verkoop van "oud" niet noodzakelijkerwijs te behouden onroerend goed. Deze groep is als te verkopen objecten ingebracht in de voorraad van ingestelde vastgoedexploitaties. Zie paragraaf "Gemeentelijk grondbeleid". In 2011 zal het onderhoud en beheer in het algemeen verder geoptimaliseerd worden, waarbij doelmatigheid en de daaruit voortkomende kostenbesparing de belangrijkste begrippen zullen zijn. Dit alles zonder afbreuk te doen aan de veiligheid of status van onderhoud van de verschillende objecten.

### Onderhoud gebouwen en installaties Stadhuiscomplex

De gebouwen rond het Stadhuisplein vertegenwoordigen een waarde van ongeveer € 50 miljoen euro. Door middel van een voorziening worden de kosten van groot onderhoud van het stadhuiscomplex over de jaren heen geëgaliseerd. Uitgangspunten van het beheer van de gebouwen en installaties zijn soberheid en doelmatigheid. Hiervoor is een meerjaren onderhoudsplan opgesteld. Dit plan is bedoeld om prognoses te maken voor het groot onderhoud op korte, middellange en lange termijn (tot 15 jaar). Zo kunnen we de functionaliteit van het gebouw en zijn voorzieningen waarborgen en is de besteding van beschikbare middelen beter te beheersen. Op deze manier voldoen we ook aan de door het ABP in de huurovereenkomst opgenomen voorwaarde dat voor de kantoorgebouwen meerjaren onderhoudsplannen worden opgesteld en uitgevoerd.

In 2009 is de raad uitvoerig geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot de huisvesting van de ambtelijke organisatie. De (bruine) gebouwen Stadhuisplein 1 en 3 zijn in 2014 40 jaar oud en zullen dus in de nabije toekomst gerenoveerd moeten worden. Daarnaast is aangegeven dat een innovatief (flexibel) huisvestingsconcept het beste bij onze organisatie past. In het coalitieakkoord 2011-2014 wordt hierover het volgende vermeld: "Een flexibeler ambtelijke organisatie met gedigitaliseerde werkprocessen komt uit met minder

managers en minder werkplekken. Flexwerken levert op termijn een besparing op." en "Maatregelen die efficiencyverhogend of kostprijsverlagend werken, zijn onderdeel van de bezuinigingsoperatie en worden in dat licht ingezet, ook als daar eenmalige investeringen voor nodig zijn". In de plannen zal, eveneens in overeenstemming met het coalitieakkoord 2011-2014, uiteraard rekening worden gehouden aanpassingen die leiden tot meer duurzaamheid en CO<sub>2</sub>-neutraliteit (bijv. warmte/koude opslag). Mede in het kader van de bezuinigingsoperatie wordt op dit moment onderzocht op welke wijze en tegen welke kosten een en ander in samenhang (renovatie, flexconcept en duurzaamheid) gerealiseerd kan worden.

### Onderhoud gebouwen met een maatschappelijke functie

WSO heeft de regie over het beheer van een groot aantal panden met een maatschappelijke functie. Daarbij moet gedacht worden aan o.a. sporthallen, sportparken, zwembaden en panden waarin gesubsidieerde instellingen hun taken uitvoeren. Het beheer en de exploitatie is uitbesteed aan SRO Amersfoort NV. Hiervoor zijn huurovereenkomsten opgesteld waarin ook zaken als staat van onderhoud en exploitatierisico zijn opgenomen.

Daarnaast heeft de gemeente het economisch claimrecht op de onderwijsgebouwen voor primair, speciaal en voortgezet onderwijs. De gemeente is vanuit de onderwijswetgeving verantwoordelijk voor het onderhoud aan de buitenkant van de gebouwen. Het intern onderhoud is de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen. Om het noodzakelijk onderhoud in beeld te brengen wordt periodiek van alle schoolgebouwen een onderhoudsrapport opgesteld. Jaarlijks wordt in het Onderwijsinvestingsplan aangegeven welke onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd moeten worden. Hiervoor wordt jaarlijks een bedrag in het onderhoudsfonds gestort.

### Waardering en afschrijving van activa

#### Investerings

Bij gemeenten worden twee soorten investeringen onderscheiden namelijk investeringen met een meerjarig economisch nut en investeringen met een maatschappelijk, maar geen economisch nut. Investerings met een economisch nut moeten worden geactiveerd en afgeschreven. In het BBV worden deze investeringen gedefinieerd als die investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven en/of die verhandelbaar zijn. Het gaat hierbij nadrukkelijk om de mogelijkheid middelen te verwerven. Het hoeft dus niet. Een vergelijkbare redenering geldt voor de verhandelbaarheid. Het gaat om de mogelijkheid de activa te verkopen, niet om de vraag of de gemeente het actief ook daadwerkelijk wil verkopen. Op investeringen met een economisch nut mogen geen reserves in mindering worden gebracht. Daarnaast mag er op deze investeringen niet resultaatafhankelijk extra worden afgeschreven. Wel is het volgens het BBV mogelijk om bijdragen van derden die in directe relatie staan met een actief op de waardering van het actief in mindering te brengen. Dit kan betekenen dat het

te activeren bedrag daarmee per saldo op nul uitkomt en niet wordt geactiveerd en afgeschreven.

Wat investeringen met een meerjarig maatschappelijk nut betreft, maar geen economisch nut, geldt dat deze geactiveerd mogen worden mits gedaan in de openbare ruimte. Wel is het wenselijk dat, indien dergelijke investeringen worden geactiveerd, de afschrijving binnen een redelijke termijn plaatsvindt. Dat is de reden dat op deze investeringen reserves in mindering mogen worden gebracht en dat er ook resultaat afhankelijk op mag worden afgeschreven.

De kapitaallasten (afschrijving en rente) van te activeren investeringen, worden in het eerste jaar voor de helft begroot. De veronderstelling die hieraan ten grondslag ligt is dat gemiddeld genomen een investering halverwege het jaar zal plaatsvinden. In de volgende jaren worden de jaarlijkse kapitaallasten volledig in aanmerking genomen totdat de investering geheel is afgeschreven.

#### Overzicht meest gangbare afschrijvingstermijnen

Categorieën	Afschrijvingstermijn
<b>Immateriële vaste activa</b>	maximaal 5 jaar
<b>Materiële vaste activa</b>	
<b>Automatisering:</b>	
netwerkbekabeling	10 jaar
'thin clients' en overige systemen	6 jaar
servers, software en licenties	3 à 5 jaar
printers	4 jaar
<b>Inventaris:</b>	
meubilair	10 jaar
overige voorzieningen	5 à 15 jaar
<b>Vervoermiddelen:</b>	
voertuigen brandweer	7 à 15 jaar
dienstauto's	5 jaar
<b>Gebouwen:</b>	
scholen	40 à 60 jaar
sporthallen/gymzalen	40 jaar
Theatervoorzieningen en overige gebouwen	25 à 50 jaar
kleed- en wasaccommodaties	25 jaar
noodlokalen	15 jaar
diverse installaties	10 à 25 jaar
dakbedekking	20 jaar
luchtbehandelingsinstallaties	15 jaar
gevelwasinstallaties	10 jaar
<b>Terreinen:</b>	
Sportterreinen	40 jaar
Speelterreinen	25 jaar
<b>Zwembaden en bijbehorende installaties</b>	15 à 40 jaar
<b>Infrastructuur:</b>	
reconstructie wegen	40 jaar
kademuren/bruggen	40 jaar
verkeersregelinstallaties	10 jaar
openbare verlichting	25 jaar

## 11. Bedrijfsvoering

De gemeente werkt systematisch aan een doelmatige, doeltreffende en kwalitatief hoogwaardige bedrijfsvoering. Hiermee maken we de uitvoering van de programma's mogelijk.

Hierbij maken we een onderscheid in de volgende beleidsvelden:

1. Personeel en Organisatie;
2. Planning & Control;
3. Informatiebeleid en informatietechnologie.

### Personeel en organisatie

#### Wat willen we bereiken:

Het motto voor het meerjarenplan P&O (2008-2011) is: Talent voor de stad. Om (politieke) ambities te kunnen realiseren is het van groot belang om talentvolle medewerkers aan de organisatie te binden. Om dat te bereiken willen we tot de beste werkgevers van Nederland behoren. De P&O-gerelateerde ambities uit het coalitieakkoord gaan we oppakken binnen ons meerjarenplan onder de werknaam 'Talent 2.0'. Daarnaast is P&O partner van het management bij het verantwoord realiseren van de bezuinigingstaakstelling.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Bezuinigingen en begeleiding bij personele boventalligheid.	Bij het realiseren van bezuinigingstaakstellingen zullen we zowel organisatorische als personele maatregelen treffen. Bovenallige medewerkers worden begeleid bij het vinden van ander werk.
Programma leidinggevend	We voeren het ontwikkelprogramma uit voor de leidinggevend van de organisatie met als doelen: ontwikkeling leiderschap, (intern) netwerken en binden/boeien.
Talentontwikkeling professionals	We voeren het ontwikkelprogramma uit voor talentvolle professionals met als doelen: ontwikkeling professionaliteit, binden/boeien en (intern) netwerken. Eerste jaargang is klaar in mei 2011. Naar behoefte start tweede jaargang in 2011.
Het nieuwe werken en 2.0	De P&O gerelateerde thema's uit het coalitieakkoord worden oopgepakt. Te denken valt aan de volgende thema's (in onderlinge samenhang): organisatie 2.0 en medewerker 2.0, sturen op resultaat en vertrouwen, dienend leiderschap, ontschotten, flexibele werkplekken. Indien nodig krijgen deze thema's ook een plek binnen het opleidingsprogramma van ALA.
Integriteit	Implementatie van de adviezen van de rekenkamercommissie april 2010 (o.a. kwetsbare functies, werkwijze bij integriteitsschendingen, permanent bespreken en trainen, periodieke verantwoording).
Digitalisering	Organisatievraagstukken bij de digitaliseringsprojecten in de organisatie. Denk aan de basisadministraties en de digitale dienstverlening.
Vernieuwing werving en arbeidsmarktcommunicatie	Als de bezuinigingen zijn gerealiseerd, moet Amersfoort weer klaar zijn om talentvolle medewerkers te kunnen werven op een krappere wordende arbeidsmarkt. Dat betekent snel schakelen, onderscheidend zijn (en laten zien dat je dat bent), en effectief gebruik van netwerken en nieuwe media (2.0) bij werving.

Omschrijving	Bron	Realisatie	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	
<b>Effectindicatoren</b>							
Uitkomst benchmark werkgeverschap	Inter-mediair	9 <sup>e</sup> plaats non profit	2009	Top 3	Top 3	Top 3	Top 3
Werknemerstevredenheid-cijfer	Internet spiegel	Indexcijfer 80	2009	<sup>1</sup>	<sup>1</sup>	Ten minste 80	<sup>1</sup>
Ziekteverzuimpercentage	Intern	4,24%	2009	4,0%	4,0%	4,0%	4,0%
<sup>1</sup> Meting wordt 1x in de 4 jaar uitgevoerd							

## Planning en control

### Financiële planning en control

#### Wat willen we bereiken:

Het aanleveren van kwalitatief hoogwaardige informatie zodat de gemeenteraad in staat is haar kaderstellende en controlerende taak uit te oefenen.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Uitbrengen van een Kadernota	De Kadernota vormt het bestuurlijk zwaartepunt in de planning en controlcyclus. In de Kadernota zullen daartoe richtinggevende amendeerbare voorstellen worden opgenomen. De komende jaren zal de Kadernota in deze vorm verder worden uitgebouwd.
4-w-begroting	De begroting vormt de uitwerking van de Kadernota en is opgebouwd volgens de "4-w-structuur": <ul style="list-style-type: none"> <li>• Wat willen we bereiken?</li> <li>• Wat gaan we ervoor doen?</li> <li>• Wat mag het kosten?</li> <li>• Waar halen we het geld vandaan?</li> </ul> De cyclus van 213a onderzoeken is zodanig opgezet dat deze onderzoeken het proces van doorontwikkeling van de programma-begroting verder ondersteunt.
Lente- en herfstrapportage	Twee maal per jaar legt het college aan de raad tussentijdse verantwoording af over de uitvoering van de begroting, via de zogenaamde lentebrief in het voorjaar en de herfstbrief in het najaar. Het betreft hier een raadsinformatiebrief met daarin de financiële ontwikkelingen op hoofdlijnen.
Jaarverslag	Na afloop van het jaar verantwoordt het college zich voor het gevoerde bestuur aan de raad. Via het verantwoordingsdebat dat hierover plaatsvindt, kan de raad invulling geven aan zijn controlerende taak. Het jaarverslag is ook ingericht op de 4-w-vragen. In 2011 zal de opzet van het jaarverslag en de wijze van behandeling worden geëvalueerd.
213a onderzoeken	Per programma kijken we naar de doelstellingen, indicatoren, risico's en wettelijke en niet-wettelijke taken. Het doel van deze onderzoeken is om uiteindelijk scherpere doelstellingen en indicatoren in de begroting te krijgen plus een basis voor de raad om een discussie aan te gaan over het programma.

Omschrijving	Bron	Realisatie	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	
<b>Prestatie-indicatoren</b>							
Oordeel accountant getrouwheid en rechtmatigheid jaarrekening	Accountant	Goed	2009	Goed	Goed	Goed	Goed

### Juridische kwaliteitszorg

<b>Wat willen we bereiken:</b>
Systematische borging en verbetering van de juridische kwaliteit van het gemeentelijk handelen.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
De ontwikkeling van een digitale toolkit juridische kwaliteit.	Het systeem wordt opgezet analoog aan de 'toolkit' voor inkoop. Voor elk bestuurlijk stuk wordt een aantal stappen doorlopen. Aan hand van de keuzes die in het systeem worden gemaakt, wordt bijvoorbeeld duidelijk welke besluitvormingsprocedure van toepassing is of in welke databank het vastgestelde stuk moet worden opgenomen. De juridische kwaliteit wordt geborgd door een aantal checklists in te bouwen.
Gemeentelijke standaard voor de publicatie van persoonsgegevens op internet.	De gemeente Amersfoort plaatst in toenemende mate allerlei informatie op het internet. Dit heeft tot gevolg dat ook persoonsgegevens, bijvoorbeeld adressen van leden van de bezwaarcommissie of van burgers, worden gepubliceerd. In 2010 ontwikkelt Juridische Zaken samen met het JKO een standaard hoe om te gaan met de publicatie van dit soort persoonsgegevens.
Opstellen beleid t.a.v. omgaan met verzoeken Wet Openbaarheid Bestuur.	Jaarlijks krijgt de gemeente te maken met informatieverzoeken op grond van de Wet Openbaarheid Bestuur. Deze verzoeken worden door de desbetreffende vakafdelingen afgehandeld. Er bestaat behoefte aan meer inzicht in en eenheid van de afhandeling van deze verzoeken. Het JKO ontwikkelt in 2010 een procedure hiervoor.

Omschrijving	Bron	Realisatie	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	
<b>Prestatie-indicatoren</b>							
Percentage houdbare beslissingen in beroep	Gemeente Amersfoort	86%	2009	85%	85%	85%	85%
Oordeel accountant rechtmatigheid	Accountant	Positief	2009	Positief	Positief	Positief	Positief

### Inkoop

<b>Wat willen we bereiken:</b>
Amersfoort koopt doelmatig, rechtmatig en duurzaam in.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
'Duurzaam inkopen' verder implementeren.	100% duurzaam inkopen betekent dat in alle inkopen binnen de gekozen productgroepen milieu en/of sociale eisen en wensen worden opgenomen.

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Inkoopkennis op peil houden.	Aangezien inkoop een decentrale bevoegdheid is, dient veel tijd gestoken te worden in het actualiseren van de inkoopkennis van de inkoopende ambtenaren. Dit door gebruik te maken van presentaties en intranet.
De organisatie ondersteunen bij het behalen van goede inkoopresultaten.	Goede inkoopresultaten zijn aanbestedingen of contractevaluaties met een juiste prijs-kwaliteitverhouding, rechtmatig aanbesteed met oog voor innovatieve aanbestedingsvormen.

Omschrijving	Bron	Realisatie	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	
<b>Effectindicatoren</b>							
% duurzaam inkopen	Monitor Amersfoort	71%	2009	100%	100%	100%	100%
Score MSU+-model	MSU+ audit	24	2009	1	30	1	1
Beoordeling accountant inkoopproces	Accountant	Goed	2009	Goed	Goed	Goed	Goed
<sup>1</sup> In deze jaren wordt geen audit gedaan.							

## Informatiebeleid en informatietechnologie

Wat willen we bereiken:
De organisatieambities en processen optimaal willen laten ondersteunen met onze informatievoorziening, deze doelstelling heeft ook een relatie met onze ambitie in het kader van Amersfoort 2.0 (zie ook de paragraaf Amersfoort 2.0).

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Amersfoort 2.0.	In het coalitieakkoord 2010-2014 is Amersfoort 2.0 geïntroduceerd als uitgangspunt voor vernieuwing van de bestuursstijl. Amersfoort 2.0 staat voor het 'nieuwe werken' waarbij ICT ingezet wordt voor grotere flexibiliteit in het werk, effectievere informatiedeling, effectievere interactie en het op peil houden van de dienstverlening. Tegen het licht van deze uitgangspunten zal ingezet worden op de verdere ontwikkeling van digitale dienstverlening, digitalisering van documenten en werkprocessen, de website en het intranet.
Integratie van informatievoorzieningen.	Met de vaststelling van de Amersfoortse informatie architectuur wordt toegewerkt naar een geïntegreerde en meer gestandaardiseerde informatievoorziening. In het kader hiervan vindt verdere implementatie van basisregistraties plaats. Daarnaast wordt gewerkt aan vereenvoudiging van de technische ICT-infrastructuur.
Kostenverlaging ICT-infrastructuur.	Op basis van de nulmeting naar de gemeentebrede kostprijs van ICT per werkplek wordt gewerkt aan kostenreductie.



Omschrijving	Bron	Realisatie		Streefwaarden			
				2011	2012	2013	2014
<b>Effectindicatoren</b>							
Plaats op ranglijst overheidsmonitor	Overheid.nl monitor	-	2010	Top 10	Top 10	Top 10	Top 10
Score medewerkertevredenheid informatiediensten	Periodiek tevredenheid onderzoek	-	2010	≥ 7,5	≥ 7,5	≥ 7,5	≥ 7,5
<b>Prestatie-indicatoren</b>							
% bedrijfsprocessen waarvan de documenten volledig en uitsluitend digitaal is opgeslagen	Gemeente Amersfoort	0%	2010	30%	60%	100%	100%
Minimum % van de tijd dat een informatievoorziening per jaar beschikbaar is.	Gemeente Amersfoort	0	2010	99,5%	99,5%	99,5%	99,5%
Kosten ICT per werkplek	Gemeente Amersfoort	Pm <sup>1</sup>	2009	-10% t.o.v. 2009	-	-10% t.o.v. 2011	-
<sup>1</sup> Over het jaar 2009 wordt een nulmeting uitgevoerd.							



## 12. Communicatie

In het coalitieakkoord 2010-2014 krijgen bestuursstijl en communicatie een nadrukkelijk accent.

De gemeentelijke overheid heeft op vier manieren met communicatie te maken.

- Ten eerste kan een democratie enkel door goede en adequate communicatie functioneren. In het Communicatiebeleidskader 2008-2011 zijn dan ook het vertrouwen in het bestuur en de betrokkenheid bij de samenleving vastgesteld als centrale doelstellingen. Daarnaast is er communicatie die wettelijk verplicht is; dit 'minimumniveau' sluit echter onvoldoende aan op de publieke verwachtingen over het communicatieve minimum voor een overheid. Het is een bewuste keuze van de gemeente Amersfoort om meer dan het minimum te willen bieden.
- Ten tweede geldt communicatie als beleidsinstrument. De inzet van communicatieve middelen moet worden afgewogen tegen de inzet van financiële middelen (subsidies) en van dwangmiddelen (verordeningen en handhaving) om beleidsdoelen te bereiken. Doorgaans zal een mix van middelen het meest effectief zijn, ook waar het accent op communicatie ligt (zoals bij campagnes). Omgekeerd is de inzet van middelen zonder daarover ook te communiceren nauwelijks zinvol.
- Ten derde heeft communicatie een essentiële en bepalende rol bij crisis en rampen, waarop de organisatie permanent moet zijn voorbereid.
- En ten vierde zal de gemeentelijke communicatie deels toonzettend werken binnen de stad en over de stad. Daarbij

gaat het om gedeelde (omgangs)normen en waarden, het zelfbeeld van de stad en het imago van de stad bij potentiële bewoners, investeerders en bezoekers.

Omdat communicatie een aspect is dat alle begrotingsprogramma's doorkruist, is het bij uitstek een onderwerp voor een begrotingsparagraaf waarin een dwarsdoorsnede wordt gemaakt. In de begroting 2011-2014 gebeurt dat voor het eerst voor communicatie. Met name de programma's 'Algemeen bestuur en publieksdienstverlening' en 'Zorg, welzijn en wijkontwikkeling' bevatten resultaatindicatoren die daarbij relevant zijn; deze worden hieronder genoemd. In bezuinigingstijd is het onontkoombaar dat tevredenheidscijfers ook hier en daar zullen dalen, ondanks de compenserende inzet van Web-middelen en het stimuleren van een klantgerichte bedrijfscultuur.

In 2011 moet worden beoordeeld of het communicatiebeleidskader wordt verlengd, aangepast, of vernieuwd. Ook hier spelen bezuinigingen en versoberingen een rol die doorwerken naar het uitvoeringsbeleid dat onder het communicatiebeleidskader hangt, zoals doelgroepencommunicatie, pers- en mediabeleid, participatiebeleid, on-line communicatie, huisstijl, risicocommunicatie, interne communicatie, representatiebeleid enzovoort. Wegens de snelle ontwikkelingen in het veld is het in ieder geval noodzakelijk om een visie op digitale communicatie uit te werken, inclusief een internetvisie. Dit is in 2010 reeds ingezet.

### Wat willen we bereiken:

Een verbetering van de betrokkenheid van Amersfoorters bij de samenleving, en van het vertrouwen in het bestuur.

Een zorgvuldige communicatie aan de stad (voorlichten en informeren), een open communicatie met de stad (participatie), en een trotse communicatie over de stad (citymarketing).

Op peil houden van het geoefende niveau in de crisis- en rampencommunicatie.

Communicatief begeleiden van de grote bezuinigingsopgave, die overigens ook de communicatiecapaciteit en -middeleninzet van de gemeente zelf zal raken.

De Amersfoortse Attente Ambtenaar is een civil servant die de burger centraal stelt, ook waar het informeren en communiceren betreft.

### Wat gaan we er voor doen:

Communicatiebeleid voor komende jaren laten vaststellen

### Toelichting:

Het huidige communicatiebeleidskader geldt voor de jaren 2008-2011. In 2011 moet bepaald worden of dit beleid wordt verlengd, geactualiseerd, of vernieuwd.

Slagvaardige bestuursstijl en aanspreekbare wijkwethouders

Zie bij Algemeen Bestuur; een adequate, open en eerlijke communicatie is hierin het belangrijkste middel

Visie op digitale communicatie ontwikkelen, waaronder een internetvisie

Reeds gestart; de impact van social media en de invulling van Amersfoort 2.0 zijn nog onderwerp van onderzoek en pilots.

Citymarketingactiviteiten op het gebied van wonen, bedrijven-acquisitie, (zakelijk) toerisme, en vrijetijdsmarketing

Ondergebracht in een Stichting waarin de gemeente actief participeert

In de begrotingsprogramma's zijn doelen opgenomen waarin communicatie een (hoofd)rol speelt en als beleidsinstrument wordt ingezet. Voor een aantal doelen zijn ook resultaatcijfers meetbaar en beschikbaar. De belangrijkste zijn:

- Inwoners dat vindt voldoende te zijn betrokken bij de totstandkoming en uitvoering van gemeentelijke plannen;
- % inwoners dat vertrouwen heeft in het college van B&W;
- Tevredenscijfer van contacten via de balie, telefoon, digitaal en schriftelijk;
- Nalevingsniveau brandveiligheidsregels;
- % inwoners dat vindt dat de gemeente te weinig aandacht heeft voor problemen in de buurt;

- % inwoners dat zich verantwoordelijk voelt voor de leefbaarheid in de buurt;
- Human capital, omvang creatieve klasse: positie op ranglijst G50;
- Het aantal toeristische bezoeken aan Amersfoort.

In de beoordeling van de gemeentelijke communicatiekwaliteit zullen deze cijfers daarom betrokken moeten worden. Daarnaast is nog één andere effectindicator beschikbaar die niet al elders in de begroting wordt genoemd:

Omschrijving	Bron	Realisatie	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	
<b>Effectindicatoren</b>							
% inwoners dat vindt dat de gemeente over het algemeen duidelijke informatie geeft.	Stadspeiling	76%	2009	65%	1	65%	1

<sup>1</sup> De Stadspeiling wordt voor dit onderwerp eens per 2 jaar uitgevoerd.



## 13. Risicomanagement en weerstandsvermogen

### Risicomanagement

Wat willen we bereiken:
<p>In november 2005 heeft de raad het Beleid voor Risicomanagement vastgesteld.</p> <p>De doelstellingen van dit beleid luiden als volgt:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Inzicht krijgen in de risico's die we lopen. Op basis van dit inzicht kunnen risico's eventueel worden afgedekt.</li> <li>2. Ervoor zorgen dat het optreden van risico's zo weinig mogelijk effect heeft op de uitvoering van het bestaande beleid.</li> <li>3. Verder stimuleren van het risicobewustzijn (van medewerkers) in de organisatie en het treffen van maatregelen ter voorkoming of beperking van risico's.</li> <li>4. Beoordelen van het weerstandsvermogen.</li> </ol>

Wat gaan we er voor doen:	Toelichting:
Jaarlijkse inventarisatie	Ter voorbereiding op de jaarafsluiting 2009, hebben wij een uitgebreide risico-inventarisatie uitgevoerd. Hiertoe zijn gesprekken gevoerd met afdelingshoofden. Risicocoördinatoren van de gemeente zijn opgeleid om deze inventarisatie uit te voeren. Voor de begroting 2011 kijken we, zoals afgesproken in het beleid, alleen naar de belangrijkste risico's.
Thema's	Naast een gemeentebrede inventarisatie nemen wij jaarlijks ook specifieke thema's onder de loep.
Projecten	Risicomanagement en projectmanagement zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Per fase controleren projectmanagers of doelstellingen nog overeenkomen met de huidige situatie. Risico's worden in beeld gebracht en er worden maatregelen getroffen. Risico's met financiële effecten worden meegenomen bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit.
Bewustwording	Bewustwording van risico's is een belangrijke stap in het beheersen van risico's. Daarom is het van belang regelmatig stil te staan bij de risico's die het bereiken van de doelstellingen in de weg staan en het gesprek hierover te organiseren.

Omschrijving	Bron	Realisatie	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	
<b>Effectindicatoren</b>							
Weerstandsvermogen (=beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door benodigde weerstandscapaciteit)	NAR-data-base	Begroting 2011	1,7	>1	>1	>1	>1

#### Risicoprofiel

Hieronder staan de 10 belangrijkste risico's van de gemeente Amersfoort ten tijde van het opstellen van de begroting 2011, weergegeven. De volgorde wordt bepaald door de netto financiële gevolgen in combinatie met de kans van optreden. Als een risico 10% invloed heeft op de simulatie betekent dit dat als dit risico verdwijnt, de benodigde weerstandscapaciteit (bij benadering) met dit percentage afneemt.

Risico	Opmerking / maatregel	Invloed in %
Onvoorzien tekorten op lopende grondexploitaties, zoals BSG/CSG en de Wieken, inclusief de HIS van de Wieken en Bloedaal.	Het risico is sinds de vorige begroting toegenomen door afzetrisico's bij het bedrijventerrein Vathorst.	15
Bij initiële projecten worden strategische objecten verworven. Een risico is dat de hiermee gemoede kosten niet volledig worden terugverdiend via de grondexploitatie dan wel de verkoop van het vastgoed. Voorbeelden van dergelijke initiële projecten zijn Vathorst West en Noord en Amersfoort Vernieuwt.	Voor Vathorst West wordt uitgegaan van een risico van 18 mln. Voor de overige initiële projecten wordt 10 procent van de boekwaarde meegenomen als risico, zijnde een bedrag van 3,5 mln. Dit betreft risico's van centrumontwikkelingen, Amersfoort Vernieuwt en Ziekenhuislocaties. Door afboekingen ten laste van de voorziening is het risico enigszins afgenomen.	13
Herverdelingen binnen en bezuinigingen op het gemeentefonds.	Voor de eerder gesignaleerde risico's in de algemene uitkering heeft de raad inmiddels maatregelen genomen in de vorm van bezuinigingen. Blijft het risico dat nog aanvullende kortingen volgen.	8
De winstuitkering van CSG Eemkwartier valt lager uit dan verwacht. Op dit moment wordt over een potentiële winst van 9,1 mln. risico gelopen. Deelname van de gemeente Amersfoort via de Grondexploitatie Amersfoort BV bedraagt 50%. De gemeente loopt daarmee risico over een bedrag van 4,5 mln.	De kantorenmarkt is op dit moment slecht. De bedoeling was dat er een koper gevonden zou worden die vervolgens de uitgifte van kantoren zou organiseren.	5
Het Rijk voert een wettelijke verplichting voor gemeenten in, met name op het gebied van zorg, waarbij de financiële consequenties onduidelijk zijn. De netto uitgaven die betrekking hebben op de opneideregelingen bedragen ongeveer 18 mln. per jaar. Het risico dat is gecalculeerd is 25% van dit bedrag ofwel 4,4 miljoen.	Tegenover dit risico staat de reserve WMO. Deze reserve is bedoeld om de kosten van incidentele projecten en het vastgestelde actieplan op te kunnen vangen. In 2010 voeren we een onderzoek uit naar de maximering van deze reserve waarbij de omvang van de WMO nader wordt geanalyseerd.	5
Door de financiële crisis is het de vraag of de projectontwikkelaars het beoogde gebruik in de markt kunnen zetten en het project conform de ramingen kan worden gerealiseerd. Marktontwikkelingen of tussentijdse aanpassing van bouweisen, met name bij projecten met een lange besluitvormingstraject of lange doorlooptijd, kunnen leiden tot overschrijdingen van de budgetten voor het realiseren van voorzieningen.	Monitoren markt- en projectontwikkelaars. Tijdig aanpassen plannings en ramingen. Zorgen voor een adequate projectcontrol.	4
VOF Podium kan niet aan zijn verplichtingen voldoen. Kantorenlocatie Vathorst komt moeilijk van de grond. Mogelijk kunnen ontstane verliezen niet opgevangen worden binnen de exploitatie. VOF Podium is belast met de ontwikkeling van het Kantorenpark Podium langs de A28 in de wijk Vathorst.	De gemeente houdt vast aan het uitgangspunt dat de netto contante waarde van de grondexploitatie ten minste op 0 blijft. De marktpartijen willen op risico beginnen met de bouw van vastgoed. De gemeente participeert hier uitdrukkelijk niet in. Dit omdat het risico hiervoor te groot wordt geacht en omdat het een rol is die bij de marktpartijen hoort.	4
De effecten van de recessie op de ontwikkeling van de cliëntaantallen WWB in combinatie met mogelijke wijzigingen in de financieringsmethodiek waardoor het begrote overschot op het Inkomensdeel van het programma Werk en Inkomen niet wordt gehaald.	Bij de raming van de uitkeringslasten en rijksbijdrage WWB I-deel is er vanuit gegaan dat Amersfoort de landelijke volume ontwikkeling volgt. Indien de werkelijke ontwikkeling in negatieve zin hiervan afwijkt, kan dit negatieve financiële consequenties hebben.	3
Financiële dekking project Verder in meerjarenbegroting is onzeker. De gemeente Amersfoort is een inspanningsverplichting aangegaan in het kader van de pakketstudies, waarbij regionale overheden samen aan oplossingen voor de mobiliteitsproblematiek in Midden-Nederland werken.	De totale bijdrage van Amersfoort aan het project Verder bedraagt 20 mln. Hiervoor is 5 mln. beschikbaar. Onzekerheid bestaat er nog over 15 mln.	3
Bij de uitvoering van Knoop Hogeweg is met de aannemer discussie ontstaan over de meerkosten van wijzigingen in de aard en omvang van de te verrichten werkzaamheden. De gesprekken hierover zijn onderdeel van arbitrage. Het financiële risico wordt geschat op € 1,5 mln.	Mocht het risico zich voordoen dan worden deze kosten opgevangen binnen de RSV. Dit betekent dat binnen de RSV geprioriteerd moet worden en nieuwe keuzes moeten worden gemaakt.	3

Voor extra achtergrondinformatie over de risico's van de grond-exploitaties verwijzen we naar het programma Ruimtelijke Ontwikkeling. In paragraaf 14 zijn de risico's rondom Verbonden Partijen nader uitgewerkt.

#### Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van de risico-inventarisatie bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit, bij een zekerheidspercentage van 90%, € 37 miljoen. Dit betekent dat er € 37 miljoen nodig is om de risico's financieel af te dekken.

#### Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van de gemeente Amersfoort bestaat uit:

- Algemene – en bestemmingsreserves, behalve:
- De post “exploitatie stadhuiscomplex” die de kosten van dit complex afdekt.
  - De algemene dekkingsreserve. De rente hierover wordt namelijk gebruikt als dekkingsbron voor de begroting.
  - Reserve dekking kapitaallasten. Deze dekt de kapitaallasten van de investeringen.
  - € 4 miljoen van de saldireserve vanwege de post onderuitputting.
- Bezuinigingsmogelijkheden van maximaal de structurele rente op reserves en voorzieningen. Wij houden in de begroting rekening met structurele rente op reserves en voorzieningen. Voor 2011 is dit € 2 miljoen. Mocht dit bedrag lager uitvallen, dan gaan we ervan uit dat we dit op kunnen vangen met bezuinigingen.

De stand van de reserves per 1-1-2011 is als volgt:

(bedragen x € 1.000,-)

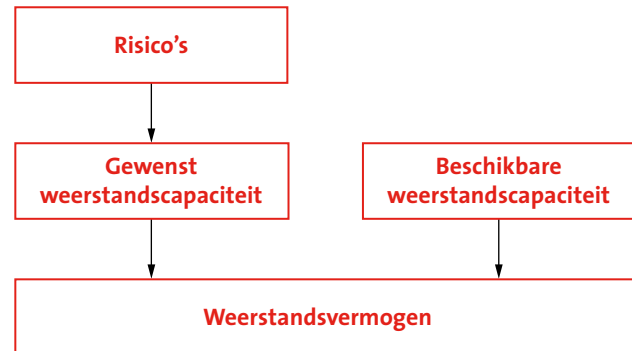
Totaal reserves	130.002
Af: Exploitatie stadhuiscomplex	2.109
Af: Algemene dekkingsreserve	20.313
Af: Reserve dekking kapitaallasten	39.993
Af: Buffer i.v.m. onderuitputting	4.000
<b>Beschikbare weerstandscapaciteit</b>	<b>63.587</b>

De totale beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt dus bijna € 64 miljoen.

Met deze beschikbare weerstandscapaciteit heeft de gemeente voldoende capaciteit om alle risico's financieel af te dekken.

## Weerstandsvermogen

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, leggen we de relatie tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit enerzijds en de beschikbare weerstandscapaciteit anderzijds. De relatie tussen beide wordt in onderstaande figuur weergegeven.



De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, zetten we af tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

De ratio weerstandsvermogen bedraagt € 64 / € 37 = 1,7.

## 14. Verbonden partijen

### Algemeen

De gemeente Amersfoort heeft bestuurlijke en financiële belangen in een aantal verbonden partijen, die het beleid uitvoeren voor de gemeente. De belangrijkste verbonden partijen zijn: Gemeenschappelijke regelingen (Servicedienst Eemland, RWA (regionale werkvoorzieningschap Amersfoort en omstreken), (AVU) Afvalverwijdering Utrecht); Publiekprivate Samenwerkingsverbanden (Vathorst en Eemkwartier); Vennootschappen (NV ROVA (stadsreiniging), NV De Flint (theater, annex congressentrum), NV SRO (beheer en exploitatie van sport- en welzijnsvoorzieningen), en NV Parkeerservice Amersfoort (uitvoering van gemeentelijk parkeerbeleid).

Tijdens de reorganisatie van 1996 is binnen de gemeente Amersfoort het werken in regie ingevoerd. Uitgangspunt van de regiewerkwijze is dat de gemeente zich dient te beperken tot de echt noodzakelijke taken.

De volgende kenmerken zijn essentieel voor de regiewerkwijze:

- Besturen op hoofdlijnen: veel aandacht voor de beginfase van planvorming en de vaststelling van kaders, maar weinig bemoeienis met uitvoeringsdetails;
- Uitvoering door de best gekwalificeerde partij, zo mogelijk door derden;
- Samenwerking met de markt;
- Aansturen op afstand;
- Zakelijke verhoudingen;
- Kleine, transparante overheidsorganisatie;
- Maximaal gebruik maken van de inzet en initiatieven van derden.

Er wordt bewust onderscheid gemaakt in de aansturing vanuit de beleidsinhoudelijke invalshoek en de aansturing vanuit de bedrijfsvoeringstechnische invalshoek. De aansturing van de beleidsinhoudelijke invalshoek vindt plaats via een dienstverleningsovereenkomst met de betreffende verzelfstandigde instelling, waarbij op bestuurlijk niveau de inhoudelijk betrokken portefeuillehouder de eerst verantwoordelijke is.

De aansturing vanuit de bedrijfsvoeringstechnische invalshoek vindt in de regel plaats via participatie in de algemene vergadering van aandeelhouders. De aansturing heeft voornamelijk betrekking op de beoordeling van de volgende aspecten:

- Rendementsdoelstellingen;
- Effectiviteits- en efficiënciaspecten;
- Continuïteit en de solvabiliteit van de organisatie.

Het belangrijkste instrument van de aandeelhoudersvergadering is de bevoegdheid tot het vaststellen van een jaarrekening, de begroting en een strategisch meerjarenplan. Hierbij wordt de gemeente Amersfoort in de regel vertegenwoordigd door de wethouder Financiën.

### Bestuurlijke ontwikkelingen

#### Tussentijdse evaluatie gemeentelijke deelnemingen en verzelfstandigingen

In 2008/2009 heeft een evaluatie plaatsgevonden van het beleid rondom verzelfstandigingen. Allereerst zijn tijdens een raadsconferentie de dilemma's besproken rond deelnemingen en de politieke en bestuurlijke verwachtingen. Aanvullend is gesproken met de directeurs van een aantal belangrijke gemeentelijke verbonden partijen, met de contractbeheerders en met de gemeentebestuurder.

Op basis van de evaluatie zijn de volgende conclusies getrokken. De Amersfoortse keuze voor de regiewerkwijze met deelnemingen staat voor de betrokkenen niet ter discussie. De raad heeft benadrukt veel waarde te hechten aan een adequate borging van het publieke belang in een deelneming en een regelmatige toets op dit punt.

De oorspronkelijke gedachte dat verzelfstandigde overheidsdiensten uiteindelijk volledig onafhankelijke marktpartijen moesten worden, is verlaten. Het opereren tussen markt en overheid wordt niet langer als een tussenfase beschouwd, maar als een volwaardig eindstation.

Op basis van de evaluatie is het deelnemingenbeleid geactualiseerd. Daarbij zijn de uitgangspunten geformuleerd voor de organisatie en aansturing van verbonden partijen. Dit herijkte beleid is vastgelegd in een brochure 'Op afstand verbonden'.

#### Overzicht van de verbonden partijen

Tijdens het opstellen van de programmabegroting 2011 zijn een aantal rekeningcijfers over 2009 van de verbonden partijen niet beschikbaar. In onderstaand overzicht is uitgegaan van de werkelijke cijfers over 2009, waarbij in een aantal gevallen de werkelijke cijfers over 2008 vermeld worden.

(bedragen x € 1.000,-)

Verbonden partij	Rechtsvorm	Belang	Resultaat 2009	Eigen Vermogen eind 2009	Vreemd vermogen eind 2009
NV SRO <sup>1</sup>	Naamloze vennootschap	75%	502 (2009)	7.462 (2009)	12.813 (2009)
NV De Flint	Naamloze vennootschap	100%	-73.125 (2008/2009; gebroken boekjaar)	432 (2008/2009)	2.397 (2008/2009)

Verbonden partij	Rechtsvorm	Belang	Resultaat 2009	Eigen Vermogen eind 2009	Vreemd vermogen eind 2009
NV ROVA	Naamloze vennootschap	18%	5.511	19.994	50.219
NV REMU-Houdstermaatschappij <sup>2</sup>	Naamloze vennootschap	5%	56	1.417	9
Parkeerservice Amersfoort Holding NV <sup>3</sup>	Naamloze vennootschap	100%	680	3.862	2.583
Vitens NV	Naamloze vennootschap	2,62%	24.900	353.700	1.668.700
NV Observant <sup>4</sup>	Naamloze vennootschap	50%	14 (2008)	38 (2008)	1.508 (2008)
Amfors Holding	Besloten vennootschap	16%	-1.569	9.025	6.593
NV Wonen boven winkels	Naamloze vennootschap	50%	-179 (2008)	-1.280 (2008)	6.890 (2008)
NV NUON Energy	Naamloze vennootschap	0,007%	196.000	3.398.000	4.416.000
Alliander (netwerk)	Naamloze vennootschap	0,007%	538.000	2.245.000	4.511.000
Bank Nederlandse Gemeenten	Naamloze vennootschap	0,5%	248.000	2.263.000	102.059.000
Grondexploitatiebedrijf Amersfoort BV	Besloten vennootschap	100%	5.757 (eind 2007)	6.503 (eind 2007)	2.307 (eind 2007)
Ontwikkelingsbedrijf Vathorst BV	Besloten vennootschap	50%	12 (2008)	385 (2008)	93 (2008)
CSG Eemkwartier BV	Besloten vennootschap	50%	1 (2008)	294 (2008)	236 (2008)
VOF Podium	Vennootschap onder Firma	33,3%	3.070 (2008)	4.946 (2008)	1.349 (2008)
Servicebureau gemeenten	Gemeenschappelijke regeling	50%	31	328	33.236
GGD Eemland	Gemeenschappelijke regeling	49%	-142 (2008)	679 (2008)	5.722 (2008)
Afvalverwijdering Utrecht (AVU)	Gemeenschappelijke regeling	14%	0 (2008)	0 (2008)	15.452 (2008)
Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	Gemeenschappelijke regeling	8,7%	-26	1.839	7.107
Recreatieschap	Gemeenschappelijke regeling	4,78%	-264 (2008)	1.604 (2008)	1.370 (2008)
RWA	Gemeenschappelijke regeling	70%	-1.127	19	20.241

<sup>1</sup> De verdeling van aandelen was 75% Amersfoort / 25% Haarlem. In 2010 wordt met terugwerkende kracht tot 1 januari 2010 een 50/50 verdeling van het aandeelhouderschap gerealiseerd.

<sup>2</sup> Na afwikkeling van de verkoop aandelen REMU NV in 2007, beperkt de rol van de Houdstermaatschappij zich thans tot die van belangenbehartiger in het kader van een eventueel nog van ENECO te ontvangen vergoeding indien dat bedrijf zelf in de periode tot 31 december 2010 zal worden verkocht.

<sup>3</sup> ParkeerService NV zal in 2010 worden omgevormd tot een coöperatie. De bedoeling is dat behalve Amersfoort ook andere gemeenten tot deze coöperatie zullen toetreden.

<sup>4</sup> In 2008 heeft het college besloten Observant NV op te heffen en het beheer van het gebouw onder te brengen in de gemeentelijke organisatie. Deze opheffing is nog niet geëffectueerd.



Verbonden partijen	Verplichte afdekking van het tekort	Verstreekte garanties en geldleningen en aandelenkapitaal	Risico's afgedekt door andere partners	Overige risico's bij faillissement	Monitoring van risico's
NV SRO (Amersfoort)	Nee, de aandeelhouder van een NV is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Aandelenkapitaal van € 45.000,-;</li> <li>Wachtgeld- verplichtingen voor een deel van het personeel bij faillissement of betalingsonmacht</li> <li>Gezamenlijke inspannings- verplichting bij calamiteiten waaronder gerekend wordt een substantiële wijziging van het takenpakket SRO als gevolg van een verandering in de afname van producten / diensten door de gemeente Amersfoort.</li> </ul>	N.V.T.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Exploitatie en beheer van de accommodaties komen weer voor rekening van de gemeente;</li> <li>De gemeente loopt het risico dat de betreffende voorzieningen door de financiële druk slecht worden onderhouden.</li> </ul>	Beoordeling van begroting en jaarrekening.  Beoordeling van het nakomen van prestaties (inclusief het op een voldoende niveau houden van de voorzieningen).
NV De Flint (Amersfoort)	Nee, de aandeelhouder van een NV is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Aandelen kapitaal van € 45.000,-;</li> <li>Achternestelde lening van € 453.780,-;</li> <li>Wachtgeld verplichtingen voor deel van het personeel bij faillissement of betalingsonmacht;</li> <li>Calamiteiten regeling: subsidie wordt verstrekt als de Flint buiten haar schuld om niet in staat is om aan de prestaties te voldoen.</li> </ul>	N.V.T.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Exploitatie en beheer van het theater komt weer voor rekening van de gemeente;</li> <li>De gemeente loopt het risico dat het theater door de financiële druk slecht wordt onderhouden;</li> <li>Voor de prestaties moet een andere exploitant voor het theater worden gezocht.</li> </ul>	Beoordeling van begroting en jaarrekening;  Beoordeling van het nakomen van prestaties (inclusief het op een voldoende niveau houden van het theater).
NV ROVA (Zwolle)	Nee, de aandeelhouder van een NV is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Aandelenkapitaal van € 174.032,-;</li> <li>Opgebouwd vermogen in ROVA is omgezet in een achtergestelde lening van € 9,5 miljoen.</li> </ul>	Deelnemende gemeenten hebben een evenredig pakket aan aandelen en hebben een evenredig aandeel in de achtergestelde lening. Uitzondering is de achtergestelde lening door Amersfoort in 1996 van € 6,8 miljoen.	Voor de uit te voeren prestaties moet een andere leverancier worden gezocht.	Beoordeling van de begroting en de jaarrekening;  Beoordeling van het nakomen van de prestaties.
NV REMU Houdstermaatschappij (Utrecht)	Nee, de aandeelhouder van een NV is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.	De vennootschap heeft in 2003 haar aandelen in REMU NV in eigendom overgedragen aan NV ENECO.	N.V.T.		

Verbonden partijen	Verplichte afdekking van het tekort	Verstreekte garanties en geldleningen en aandelenkapitaal	Risico's afgedekt door andere partners	Overige risico's bij faillissement	Monitoring van risico's
Parkeerservice Amersfoort Holding NV (Amersfoort)	Nee, de aandeelhouder van een NV is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Aandelenkapitaal van € 4.995.000,-;</li> <li>Verstreekte leningen ten behoeve van de eerste investeringen bij oprichting van € 324.000,-.</li> </ul>	N.V.T.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Voor de uitvoering van het contract moet een andere leverancier worden gezocht;</li> <li>Er bestaat het risico dat onder de financiële druk de garages slecht worden onderhouden.</li> </ul>	Goedkeuring begroting en jaarverslag; Beoordeling van het nakomen van prestaties.
Vitens NV (Utrecht)	Nee, de aandeelhouder van een NV is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.	Aandelenkapitaal van € 131.691,-	Geen, met uitzondering van het door partijen verstreekte aandelenkapitaal.		
NV Observant (Amersfoort)	Nee, de aandeelhouder van een NV is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Aandelenkapitaal van € 29.496,-;</li> <li>Garanties voor geldleningen van € 1,65 mln. Voor een bedrag van € 1,5 miljoen is de aflossing gegarandeerd door verpanding van de subsidie aan de Observant.</li> </ul>	Geen, met uitzondering van het door partijen verstreekte aandelenkapitaal.	<ul style="list-style-type: none"> <li>De gemeente zal een andere aanwending voor het gebouw moeten vinden;</li> <li>Mogelijk dat onder financiële druk het gebouw slecht onderhouden is.</li> </ul>	Beoordeling begroting en jaarrekening.
NV Wonen boven Winkels (Amersfoort)	Nee, de aandeelhouder van een NV is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Aandelenkapitaal van € 9.000,-;</li> <li>Restantbudget zal in de vorm van leningen beschikbaar worden gesteld.</li> </ul>	De Alliantie neemt voor een zelfde bedrag deel in het aandelenkapitaal en verstrekt voor een zelfde bedrag aan geldleningen.		Beoordeling projectvoorstel Beoordeling begroting en jaarrekening.
Alliander (Amsterdam)	Nee, de aandeelhouder van een NV is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.	Aandelenkapitaal van € 45.000,-	Andere gemeenten en provincies nemen naar evenredigheid deel.		
Bank Nederlandse Gemeenten (Den Haag)	Nee, de aandeelhouder van een NV is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.	Aandelenkapitaal van € 680.550,-	Andere gemeenten nemen naar evenredigheid deel.		
Grondexploitatiebedrijf Amersfoort BV (Amersfoort)	Nee, de aandeelhouder van een besloten vennootschap is niet aansprakelijk voor de schulden van de BV.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Aandelenkapitaal van € 45.000,-;</li> <li>Via deze BV wordt deelgenomen in Eemkwartier CV, Vathorst CV en VOF Podium;</li> <li>Garantie van € 1,2 miljoen ten behoeve van de deelneming in VOF Podium;</li> <li>Gemeente staat garant voor de nakoming van de verplichting van de BV in VOF Podium (met verhaalrecht van 2/3 op de partners in VOF).</li> </ul>	Zie 4 <sup>e</sup> aandachtspunt vorige kolom.	N.V.T.	

Verbonden partijen	Verplichte afdekking van het tekort	Verstreekte garanties en geldleningen en aandelenkapitaal	Risico's afgedekt door andere partners	Overige risico's bij faillissement	Monitoring van risico's
Ontwikkelings- bedrijf Vathorst BV (Amersfoort)	Nee, de aandeelhouder van een besloten vennootschap is niet aansprakelijk voor de schulden van de BV.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Gemeente heeft zich hoofdelijk aansprakelijk gesteld voor BNG financiering van € 250 miljoen;</li> <li>Aandelenkapitaal van € 9.000,-;</li> <li>Via deze BV wordt deelgenomen in Vathorst CV.</li> </ul>	De private partners hebben gezamenlijk eveneens een aandelenkapitaal van € 9.000,- ingebracht.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Er is sprake van een niet afgemaakte wijk. Wellicht moet een nieuwe grondexploitatie worden opgestart, met een mogelijk tekort, c.q. grote risico's;</li> <li>De gemeente kan de aangekochte gronden niet inbrengen in de grondexploitatie. De aanwezige boekwaarde moet (gedeeltelijk) als verlies worden afgeboekt.</li> </ul>	Goedkeuring jaarverslag en grondexploitatie;  Van te voren omschreven aandeelhoudersbesluiten moeten aan de gemeente worden voorgelegd.
CSG Eemkwartier BV (Amersfoort)	Nee, de aandeelhouder van een besloten vennootschap is niet aansprakelijk voor de schulden van de BV.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Aandelenkapitaal van € 9.000,-;</li> <li>Via deze BV wordt deelgenomen in Eemkwartier CV.</li> </ul>	De private partners hebben gezamenlijk eveneens een aandelenkapitaal van € 9.000,- ingebracht.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Er is sprake van een niet afgemaakt project. Wellicht moet een nieuwe grondexploitatie worden opgestart, met een mogelijk tekort, c.q. grote risico's;</li> <li>De gemeente kan de aangekochte en de nog in bezit zijnde gronden niet inbrengen in de grondexploitatie. De aanwezige boekwaarde moet (gedeeltelijk) als verlies worden afgeboekt;</li> <li>De volledige winstverwachting ad € 11 miljoen is geoormerkt.</li> </ul>	Goedkeuring jaarverslag en grondexploitatie.
VOF Podium (Amersfoort)	Hoofdelijke aansprakelijkheid van Grondexploitatiebedrijf Amersfoort BV met een verhaalsrecht van 2/3 deel op de private partners.	Zie grondexploitatiebedrijf Amersfoort BV.	Hoofdelijke aansprakelijkheid van de private partners met een verhaalsrecht van 1/3 deel op Grondexploitatie- bedrijf Amersfoort BV.	De gemeente is weer verplicht om de gronden ten behoeve van de kantorenlocatie van OBV af te nemen, met als risico dat de gronden niet kostendekkend ontwikkeld kunnen worden.	Beoordeling exploitatieoverzicht en jaarverslag.
Afvalverwijdering Utrecht (Nieuwegein)	Ja, de deelnemers in een gemeenschappelijke regeling zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.	Bekostiging via jaarlijkse bijdrage.	Andere gemeenten nemen naar evenredigheid deel.	Gemeenten moeten het tekort aanvullen.	Beoordeling begroting en jaarrekening.
Veiligheidsregio Utrecht (Utrecht)	Ja, de deelnemers in een gemeenschappelijke regeling zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.	Bekostiging via jaarlijkse bijdrage.	Andere gemeenten nemen naar evenredigheid deel.	Gemeenten moeten het tekort aanvullen.	Beoordeling begroting en jaarrekening.

Verbonden partijen	Verplichte afdekking van het tekort	Verstreekte garanties en geldleningen en aandelenkapitaal	Risico's afgedekt door andere partners	Overige risico's bij faillissement	Monitoring van risico's
Recreatieschap (Utrecht)	Ja, de deelnemers in een gemeenschappelijke regeling zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.	Bekostiging via jaarlijkse bijdrage.	Andere gemeenten nemen naar evenredigheid deel.	Gemeenten moeten het tekort aanvullen.	Beoordeling begroting en jaarrekening.
Regionaal werkvoorzieningschap Amersfoort en omstreken (RWA) (Amersfoort)	Ja, de deelnemers in een gemeenschappelijke regeling zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.	Jaarlijkse bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling is nihil.	Andere gemeenten nemen naar evenredigheid deel.	Gemeenten moeten het tekort aanvullen.	Beoordeling begroting en jaarrekening.

### Risico's

De risico's zoals die benoemd zijn in de paragraaf verbonden partijen worden meegenomen in de risico-inventarisatie bij de paragraaf weerstandsvermogen.



## 15. Treasury

<b>Wat willen we bereiken:</b>	
Op behoedzame wijze voorzien in voldoende financiële middelen om de programma's uit te kunnen voeren.	
<b>Wat gaan we er voor doen:</b>	<b>Toelichting:</b>
Uitvoering geven aan de treasuryfunctie binnen de normen van de Wet FIDO en het Treasurystatuut.	

### Kengetallen

Omschrijving	Bron	Realisatie	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	
<b>Effectindicatoren</b>							
Renterisiconorm	Wet FIDO	55,0 mln	2009	< 80,2 mln	< 76,8 mln	< 78,0 mln	< 74,5 mln
Kasgeldlimiet	Wet FIDO	24,8 mln	2009	< 34,1 mln	< 32,6 mln	< 33,1 mln	< 31,7 mln
Kredietwaardigheid financiële instellingen uitgezette middelen	Treasury statuut	Geen gelden uitgezet	2009	Triple A	Triple A	Triple A	Triple A

### Kader

Het gemeentelijk financieringsbeleid is er op gericht om:

- te voorzien in de financieringsbehoefte op korte en lange termijn;
- het beheersen van de risico's die met deze transacties verbonden zijn;
- het zoveel mogelijk beperken van de rentekosten van de leningen;
- het beperken van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.

De uitvoering van het financieringsbeleid vindt plaats binnen de kaders zoals gesteld in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). Deze wet is sinds 1 januari 2001 van kracht en laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk Besluit van 30 oktober 2008.

Middels raadsbesluit van 16 december 2008 is ons treasurystatuut vanaf 1 januari 2009 daarop aangepast.

Om vooral de financieringsrisico's te beperken is in de wet FIDO een tweetal instrumenten opgenomen, te weten de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

### Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is in de wet FIDO opgenomen om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. Door deze limiet is bepaald dat de gemeente haar financieringsbehoefte voor een beperkt bedrag met kort geld (looptijd < 1 jaar) mag financieren. De norm is in de wet gesteld op 8,5% van het begrotingstotaal aan lasten (excl. de stortingen in de reserves). Voor Amersfoort is de limiet in 2011 € 34,1 miljoen. Wij proberen de kasgeldlimiet optimaal te benutten vanuit de gedachte dat de rente op kortlopende geldleningen vrijwel altijd lager is dan op langlopende leningen.

### Renterisiconorm

De renterisiconorm bepaalt dat jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Hiermee is een grens gesteld aan het renterisico op de langlopende leningportefeuille. Van renteherziening is sprake als in de leningsovereenkomst is bepaald dat de rente gedurende de looptijd in een bepaald jaar zal worden aangepast. Herfinanciering is het totaalbedrag aan aflossingen op de bestaande leningenportefeuille. Op een begrotingstotaal van € 400,9 miljoen bedraagt de renterisiconorm voor onze gemeente € 80,2 miljoen. Zoals onderstaande tabel laat zien voldoen we de komende jaren aan de wettelijke norm.

**Verwachte renterisico**

(bedragen x € 1.000,-)

	2011	2012	2013	2014
1. Omvang begroting	400.868	383.974	389.913	372.731
2. Renterisiconorm 20% (van 1)	80.173	76.795	77.983	74.546
3. Aflossingen en renteherzieningen	21.059	23.678	23.625	22.982
Ruimte onder de risiconorm (2 - 3)	59.114	53.117	54.358	51.564

De financieringsbehoefte van de gemeente

Op basis van de begroting bestaat er voor 2011 een financieringstekort van € 98,7 miljoen.

Deze is als volgt berekend.

(bedragen x € 1.000.000,-)

Omschrijving		
Boekwaarde investeringen per 1 januari 2011		803,4
Vaste financieringsmiddelen:		
• Reserves	130,0	
• Voorzieningen	13,9	
• Vaste geldleningen	560,8	
Financieringstekort		704,7
		98,7

**Rente**

In de begroting is rekening gehouden met een rente voor nieuwe investeringen van 4,5%. Bij de totstandkoming van deze tekst (augustus 2010) bedroeg de rente voor langlopende financieringsmiddelen (looptijd 20 jaar; rentevast) rond 4,0%.

In voorgaande jaren is in de begroting voor nieuw te sluiten leningen eveneens met een rentepercentage van 4,5 gerekend. In 2009 en 2010 hebben wij geldleningen afgesloten tegen een rentepercentage van gemiddeld onder de 4%. Hierdoor treedt in 2011 e.v. een voordeel in de begroting op van € 550.000,-.

**Visie**

Op dit moment zijn de economische vooruitzichten nog uiterst onzeker. Bekend is dat de overheid in Nederland en daarbuiten aanzienlijk zal moeten bezuinigen om het huishoudboekje weer op orde te brengen. Mede op basis daarvan wordt verwacht dat de inflatie en de economische groei de komende jaren beperkt zullen zijn. Hierdoor zal de rente zich, voorlopig waarschijnlijk, handhaven op het huidige – lage – niveau.

Ons beleid is er, onveranderd, op gericht om de financieringsbehoefte, binnen de kasgeldlimiet, zoveel mogelijk middels kort geld op te vangen. Pas als de ruimte optimaal is benut zullen wij overgaan tot consolidatie. Ook in de komende periode zullen wij dit blijven voortzetten.

## Berekening EMU-saldo

(bedragen x € 1.000,-)

	Omschrijving	2010	2011	2012
		volgens realisatie begroting 2010, aan- gevuld met raming resterende periode	volgens begroting 2011	volgens meerjaren- raming
1	Wat is uw exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)?	-15.301	-18.045	-7.487
2	Wat zijn uw afschrijvingen ten laste van de exploitatie?	14.094	19.326	20.222
3	Wat zijn uw bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie?	11.056	14.971	10.737
4	Wat zijn uw uitgaven aan investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd?	41.135	24.785	14.297
5	Wat zijn de in mindering op de onder vraag 4 bedoelde investeringen gebrachte ontvangen bijdragen van het Rijk, de Provincies, de Europese Unie en overigen?	4.714	0	0
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:			
6a	Wat zijn uw verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs)?	0	0	0
6b	en wat is daarin de te verwachten boekwinst?	0	0	0
7	Hoeveel bedragen de uitgaven aan aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.?	26.269	14.166	18.716
	uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. ?			
8	Grondverkopen:			
8a	Wat zijn de verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs)?	37.971	24.641	30.000
8b	en wat is daarin de te verwachten boekwinst?	0	14.297	13.716
9	Wat zijn uw betalingen ten laste van de voorzieningen?	18.819	15.428	12.161
10	Zijn er voorts betalingen die niet via de onder vraag 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de bovenstaand vragen?	0	0	0
11	Bij de berekening van het EMU-saldo wordt gecorri- geerd voor verkoop van deelnemingen en aandelen.			
11a	Gaat u deelnemingen en aandelen verkopen? (ja/nee)	nee	nee	nee
11b	Zo ja wat is bij verkoop de te verwachten boekwinst?	0	0	0
	<b>Berekend EMU-saldo</b>	<b>-33.689</b>	<b>-27.783</b>	<b>-5.418</b>

# Afkortingenlijst

<b>APV</b>	Algemene plaatselijk verordening	<b>PO</b>	Particulier opdrachtgeverschap
<b>ASV</b>	Algemene subsidieverordening	<b>PPS</b>	Publiek private samenwerking
<b>AV</b>	Amersfoort Vernieuwt	<b>PRI</b>	Programma ruimtelijke investeringen
<b>BAG</b>	Basisregistratie Adressen en Gebouwen	<b>Psz</b>	Peuterspeelzalen
<b>BOA</b>	Buitengewoon Opsporingsambtenaar	<b>REO</b>	Raad voor economische ontwikkeling
<b>BBV</b>	Besluit Begroting en Verantwoording	<b>RIEC</b>	Regionaal informatie en expertisecentrum
<b>BTT</b>	Buurttoezichtteam	<b>RMC</b>	Regionaal meld- en coördinatiepunt
<b>CHO</b>	Collectieve horecaontzegging	<b>ROC</b>	Regionaal opleidingscentrum
<b>CJG</b>	Centrum voor Jeugd en Gezin	<b>RRI</b>	Reserve ruimtelijke investeringen
<b>CPB</b>	Centraal planbureau	<b>RSV</b>	Reserve Stedelijke Vernieuwing
<b>CSM</b>	Collectieve ziektekostenverzekering	<b>SU</b>	Specifieke uitkeringen
<b>CVO</b>	Continu vakantie onderzoek	<b>SVB</b>	Sociale verzekeringsbank
<b>DU</b>	Decentralisatie uitkeringen	<b>VO</b>	Voortgezet onderwijs
<b>DVM</b>	Dynamisch Verkeersmanagement	<b>VOV</b>	Verkeersovereenkomst Vathorst
<b>DVO</b>	Dienstverleningsovereenkomst	<b>VRU</b>	Veiligheidsregio Utrecht
<b>EFRO</b>	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling	<b>VSO</b>	Voortgezet speciaal onderwijs
<b>GRP</b>	Gemeentelijk rioleringsplan	<b>VSV</b>	Vroegtijdig schoolverlaten
<b>HOR</b>	Handhaving openbare ruimte	<b>VVC-delicten</b>	Veelvoorkomende criminaliteit
<b>HU</b>	Hogeschool van Utrecht	<b>VVE</b>	Voor- en vroegschoolse educatie
<b>HUP</b>	Handhavingsuitvoeringsprogramma	<b>VVP</b>	Verkeers- en Vervoerplan
<b>HVA</b>	Vergunningenloket Amersfoort	<b>WABO</b>	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
<b>ISV</b>	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing	<b>Wet OKE</b>	Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie
<b>IVM</b>	Integrale Veiligheidsmonitor	<b>WIJ</b>	Wet investering jongeren
<b>KCC</b>	Klantcontactcentrum	<b>WMO</b>	Wet maatschappelijke ondersteuning
<b>LDT</b>	Langdurigheidtoeslag	<b>Wro</b>	Wet op de ruimtelijke ordening
<b>NV Utrecht</b>	Noordvleugel Utrecht	<b>Wwb</b>	Wet werk en bijstand
<b>OBV</b>	Ontwikkelingsbedrijf Vathorst	<b>ZZP</b>	Zelfstandige zonder personeel
<b>OV</b>	Openbaar vervoer		
<b>PO</b>	Primair onderwijsorganisaties		









**Gemeente Amersfoort**

Concernstaf

*Afdeling Financiën en Bedrijfsvoering*

**Postadres**

Postbus 4000

3800 EA Amersfoort

**Bezoekadres**

Stadhuisplein 1

3811 LM Amersfoort

T 033 469 51 11

F 033 469 54 54

E [info\\_gemeente@amersfoort.nl](mailto:info_gemeente@amersfoort.nl)

I [www.amersfoort.nl](http://www.amersfoort.nl)